

Littera B.

BACCONENSE.

Monasterium Diœcesis Hildesheimensis in partibus Saxoniae inferioris primùm à Canonicis Regularibus inhabitatum, inde tamen ad Monachos Institutum Cisterciensium Professos devolutum, superiori ætate à tumultantibus hostibus violenter fuit occupatum, unde hodieum omni Religioso statu manet destitutum; de cujus primæva foundatione, tum etiam subsecutâ Claustralis Professionis immutatione Bruschius de Episcopis Germaniæ Tom. 1. cap. 11. in Bertholdo 20. Episcopo Hildesiano prostat in hæc verba legendus: *Construxit* (idem Bertholdus Episcopus suæ ordinationis 15. Christi verò 1130. teris defunctus) *in Bacconensi Pago Conventum Canonicorum Regularium S. Augustini non procul à Hildesianâ Civitate situm, quod ab Episcopi Fundatoris nomine Bertholdi Rode, quasi Bertholdi novale appellatum est; hodiè Cisterciensium Monachorum Domicilium Mariæ Novale vulgò Mariæ Rode dicitur ab Accolis solet.*

BACKNANGENSE.

Nobile Monasterium Canonicorum Regularium Ord. S. Augustini in notâ paris nominis ditione & oppido (vel breviter descripto apud Zeilerum in Topographiâ Sueviæ fol. 29.) Backnangensi propè Muram fluvium infra districtum Diœcesis Spirensis annò 1116. S. Pancratio Martyri dicatum. Primus hoc condidit Hermannus Marchio Badensis: cujus foundationem paulò post ratam, gratamque habuit, atque autoritate ordinariâ confirmavit Bruno Spirensis Episcopus ordine tricesimus sextus, idem Sapientissimus Vir intitulatus à Bruschio de Episc. German. Tom. 1. cap. 6. Venit etiam in partem foundationis seu dotationis Backnangensis Rudolphus Baro Eberspergensis, qui, nisi hallucinatur Crusius, jam sub initium Seculi decimi claruit. Verba illius in Annal. Part. 2. lib. 3. cap. 6. ad finem ita sonant: *Hoc* (sub annum 911.) *tempore* (ut in Chartis M. SS. reperi) *vivebat Rudolphus Baro Weissachensis uxorem habens nomine Gilimetham. Habitavit Ober-Weissachii, & tandem Eberspergam ædificavit, fuit ultimus suæ stirpis, ideòque bona sua in Canonicatum recens institutum Backnangensem contulit. Ubi in templo sepulti aliquot Marchiones ex hoc genere illius Benefactores; &c. præ reliquis autem Hermannus Fundator Primarius, qualiter ostendit Epitaphium illius, quod allegat idem Crusius loc. cit. lib. 9. cap. 14. in hæc verbâ:*

Hæc cubat Hermannus Badensis Marchio tumbâ,
Qui claustris, & templi Conditor hujus erat.
Annò Millenò moritur: centum quoque subdas,
Térque decem à puero, quem pia Virgo parit.
Huc dum transfertur, cum posteritate fluebant
Quindecies centum, cum tribus adde decem.

Filius Hermanni jacet hîc Hermannus & alter,
Dotem firmavit, auxit & ille Patris:
Illius & Genitrix Juditha putatur adesse,
Bertha simul Conjux: nomine Quartus eget.
Filia Fundantis jacet hac Juditha sub urna,
Virgo, ferens nomen Matris ut ante fuit.

Anno 1245. Innocentius Papa IV. plura, ac varia Canonicis Backnangensibus contulit privilegia, quæ fusiùs explicat diploma (quod totum recitat idem Crusius Part. 3. lib. 2. cap. 2.) Pontificum clementissimè datum sub hujusmodi tenore: *Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Præposito Ecclesiæ de Baggenanck ejusque Fratribus tam præsentibus quam futuris Regularem vitam Professis ad perpetuam rei memoriam. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit adesse præsidium, ne forte cujuslibet temeritatis incursus aut eos à proposito revocet, aut robur, quod absit, Religionis infringat. Eapropter dilecti in Domino vestris justis postulationibus clementer annuimus, & Ecclesiam de Baggenanck Spirensis Diœcesis, in qua Divino mancipati estis obsequio, sub B. Petri & nostrâ protectione suscipimus. Inprimis siquidem statuentes, ut Ordo Canonicus, qui secundum Deum, & B. Augustini regulam in eodem loco institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus observetur. Præterea quascunque Possessiones, quæcunque bona eadem Ecclesia in presentiarum justè & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, Largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque Successoribus & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus*

mus exprimenda vocabulis: locum ipsum, in quo præfata Ecclesia sita est cum omnibus pertinentiis suis: curiam, quæ dicitur Mons, Areas, Curtes, domos, redditus, sylvas agros, tria Molendina, piscarium, & quidquid habetis apud oppidum Backnangense: Hospitale ibidem posuimus cum suis pertinentiis Germanswiler, Nubach, Hünningen, Ramese, Wieteswiler, Murre, Rudolfsberg inferius & superius, Capellam S. Joannis sitam ibidem Fuches cum omnibus pertinentiis eorundem; Wiha inferius & superius cum Molendino, Hitingesbach, Braden, Trafelbach, Sassenwiler, Rodegastbere, Rodesmatswiler, Claffenbach, & quidquid habetis in Parochia Baggenangensi. Richenbach cum suis pertinentiis ante castrum Richenbon, bona & Molendinum Sciura - Giselmar, aquam sulfuginis in Halle cum suis pertinentiis. In Landsidel Ecclesiam S. Pancratii cum decimis, redditibus & omnibus suis pertinentiis, Kupper, Balderichseroden, Sigeninswiler, Egenensleten, Zwingelbusen, Kirchberg cum decimâ & aliis bonis Einter, Botebor inferius cum suis pertinentiis: Bona in superiori Botebor, Gilenstein, Einötts, Grumpenbach, Hoppecken, Muns, Blidolfsheim, Ingersheim, Baserkein, Mindolfsheim, Othmersheim, Gamertenken, Curiam, Molendinum & Ecclesiam S. Martini cum Curia & omnibus pertinentiis suis. Decimam de Bintenvelt & in Rudinshofen bona. Vellach, curiam, vineas & areas cum suis pertinentiis Beckna & Grünbac cum pratis, vineis, terris, nemoribus, usuagiis in busco & in plano, in aquis & Molendinis, in viis & semitis, & omnibus aliis libertatibus & immunitatibus suis. Sanè novallian vestrorum, quæ propriis manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hætenus non percepit, sive de vestrorum animalium nutrimentis nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat. Liceat quoque vobis Clericos vel Laicos liberos & absolutos e seculo fugientes ad conversionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factam in Ecclesia vestra Professionem fas sit sine Præpositi sui licentiâ de eodem loco nisi arctioris Religionis obtentu discedere, discedentem verò absque communi litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis januis clausis exclusis excommunicatis & interdictis non pulsatis campanis suppressâ voce divina officia celebrare, dummodò causam non dederitis interdicto. Chrysmâ verò, oleum sanctum, consecrationes Altarium seu Basilicarum, Ordinationes Canonorum, quæ ad Ordines fuerint promovendi, à Diocesano percipietis Episcopo si quidem Catholicus fuerit, & gratiam ac communionem Romanæ sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine pravitate aliquid exhibere. Prohibemus insuper, ut intra fines Parochiæ vestræ nullus sine consensu Diocesani Episcopi & vestro Capellam seu Oratorium de novo construere audeat salvis privilegiis Pontificum Romanorum. Ad hæc novas & indebitas exactiones ab Archi-Episcopis, & Episcopis, Archi-Decanis seu Decanis & aliis omnibus Ecclesiasticis secularibusve Personis à vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi fortè excommunicati vel interdicti sint, aut publici usurarii, nullus obsistat, salvâ tamen justitiâ illarum Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. Decimas præterea & possessiones ad jus Ecclesiarum vestrarum pertinentes, quæ à Laicis detinentur, redimendi & legitimè liberandi libera sit vobis de nostrâ auctoritate facultas. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Præposito, vel tuorum quolibet Successorum nullus ibi sub quolibet subreptionis astutiâ seu violentiâ præponatur: nisi quem Fratres communi consensu vel fratrum major pars consilii senioris secundum Deum, & B. Augustini Regulam providerint eligendum. Paci quoque & tranquillitati vestræ paternâ impofterum sollicitudine providentes auctoritate Apostolicâ prohibemus, ut infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temerè capere, vel interficere seu violentiam audeat exercere. Præterea omnes libertates à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Ecclesiæ vestræ concessas, nec non libertates, & exemptiones secularium exemptionum à Regibus & Principibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegii communimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatum Ecclesiam temerè perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integrè conserventur, eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura salvâ Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diocesani Episcopi justitiâ, ac in supra dictis decimis moderatione Concilii Generalis. Si quæ igitur in futurum Ecclesiastica, Secularisve Persona hanc nostræ constitutionis paginam violaverit, aut sciens contra eam venire tentaverit, secundò tertiove commonita, nisi reatum suum congruâ satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate, reamque se divino officio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco jura sua servantibus sit Pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem æternæ pacis præmia inveniant. Amen. Datum Lugduni per manum Magni Martini S. R. E. Vice-Cancellarii tertio Idus Aprilis Indictione tertiâ annò Dominicæ Incarnationis Mille-simo ducentesimo quadragesimo quinto, Pontificatus verò Domini Innocentii Papæ annò secundò.

Posteris annis Backnangensis hæc Ecclesia Benedictinos etiam (si vera habet Lazius de Migrat. gent. lib. 8.) recepit Monachos, Canonicis Regularibus vel associatos, vel omnino

omnino solos (prioribus Inquilinis omninò dimissis) ad eam introductos, de qua Religiosi statùs immutatione, ut & de primâ Backnangensium fundatione, ejusque ampliori ditatione citatus auctor fol. 404. ita scribit in Genealogia Marchionum Badensium:

Hermannus Marchionis Veronensis Filius obses ex Italiâ eductus à Friderico I. circa annum Domini 1158. fertur, primos agros beneficio Romani Imperii eos accepisse secus Rhenan flumen, ubi bodie Badensis Marchia sita cernitur à thermis, quæ inibi pleræque sunt, nomen adeptæ. Cujus uxor Imutha Præposituram Backena ad Murannem auspiciatur pro octo Canonicis: quibus postea Monachi Benedictini accessere. Et paulò post: Rudolphus cognomento Senior, Hermanni Primi Filius, & Hermanni Secundi frater Germanus, cujus titulus reperitur talis: Rudolphus Dei Gratiâ Marchio Veronensis de Baden. Is ex Kunegundâ Ottonis Senioris Comitissæ ab Eberstein filia, filios tulit Hessonem, Rudolphum Tertium, & Hermannum Sextum, secundus Backena fundavit, & in Benedictinum Cænobium convertit anno 1295.

BADENSE.

Venerabile Parthenium Canonissarum Regularium Ord. S. Augustini Congregationis S. Sepulchri nostro itidem sæculo decurrente noviter exortum. Hoc sub annum circiter 1668. propriis sumptibus apparavit, & Religiosam coloniam ex inclyto paris Instituti domicilio Leodiensi isthuc adduci fecit Serenissimi Principis Leopoldi Wilhelmi Primi Marchionis Badensis &c. altera Conjux Maria Francisca nata Comitissa de Fürstenberg, de piâ fundatione hac eximiè laudata in Epist. dedicatoriâ, quæ Religiosissimæ Principi huic solemniter inscripta, præfixa habetur vitæ Alveræ de Virmundo Sanctæ memoriæ dicti Ordinis in Conventu Juliaensi Priorissæ, annò 1682. typis Colonienfibus in 4. Germanice vulgatæ. Post novissimam cladem à ferocientibus Gallis toti urbi Badensi illatam, eamque merissimè devastatam, & solo coæquatam, venerabilis iste Cœtus Parthenius Domicilium suum Rottenburgum ad Nicrum transtulit, ubi de præsentis hæret, avidissimè expectans Redemptionem Israël, seu publicam Patriæ pacem omnibus indulgendam.

BAGOLINUM.

Ita primitus suo nomine dictum, exinde verò contrariâ consuetudine *Borstellense* nuncupari solitum, antiquarum Canonissarum Regularium Ord. S. Augustini Collegium in Diœcesi Osnabruggenfi prioribus sæculis Authore non notato fundatum; cujus Religiosæ Domicellæ sat longo quidem tempore sub Regulâ Canonico - Augustinianâ devotè militantes, demum sub finem sæculi quinti primævi Instituti sui desertrices factæ, maluerunt esse & videri Canonissæ sæculares, imò & novissimis temporibus sub annum circiter 1562. etiam ab avitâ Religione Orthodoxâ apostatantes, nihilominus hodiedum incolunt locum Sanctitatis, prævalente hæresi ipsis firmatum: cujus occasione Marianæ ejusdam statuae in templo Bagolini seu Borstellensi quondam à Convenis & Advenis magnâ devotione venerari solitæ, R. P. Guilielmus Gumpenberger S. J. in suo Atlante Mariano mentionem faciens ita scribit: “ Bagolinum antiquissimum de Ordine Regularium Canonissarum S. Augustini Collegium, nunc (quæ infausta rerum mutatio!) Canonissarum hæreticarum Conventus, nomen à Sylvâ proximâ Urbi Osnabruggenfi accepit Borstell dictâ, à quibusdam dicitur inventio Mariæ, eò quòd ibi in Sylvâ sacra statua inventa sit, eòque in loco excisis arboribus Monasterium cum templo ædificatum, Germanicè MARIA fundt appellatum: Statua adhuc supereft, quæ ternos palmos altitudine vix æquat, sæpius translata, tantum nocte sequente negotium raptoribus faceffivit, ut nolentes volentes eam restituere loco pristino coacti sint. Mortuis Virginibus Catholicis, postquam successere Canonissæ hæreticæ facilè se permisit auferri à Sacerdote quodam Catholico, qui eam adhuc tenet, incertum cuinam templo Catholico eam sit destinaturus. &c.,”

BALLENSTETTENSE.

Taliter ab antiquo nuncupari solitum, S. Nicolao Myrensi Episcopo Confessori dicatum Diœcesis Halberstadiensis in Comitatu Afcanio primùm Ordinis (testificante Abrahamo Saurio de Urbibus litt. A. fol. 49.) Canonicorum Regularium S. Augustini Collegium, subinde verò tempore non notato in Asceterium Monastico - Benedictinum commutatum, & dehinc Venerabili Congregationi Bursfeldensi consociatum, cujus inclytus Fundator fuisse perhibetur Eficus Comes Anhaltinus, hodiernæ stirpis Principum Anhaltinorum (uti videre est apud Antonium Albicium Florentinum in Stemat. Christianorum Principum pag. 30.) Originarius Author seu Conditor, qui castrum seu Residentiam

tiam suam Ballenstettensem in Regulare claustrum convertit, & Regularibus Canonicis supra dictis in plenam possessionem cessit, Attestante Martino Zeillero in Itinerario Germaniæ cap. 2. fol. m, 122.

BAMBERGENSE I.

Episiscopalem (Ecclesiam) inter Collegia Canonicorum Regularium refert Myræus de Collegiis Regularibus cap. 69. in fine. Hanc fundavit S. Henricus cum Sanctâ Cunegunde illius Coniuge, quam Imperiali magnificentia ab Illis dotatam, redditus, quos nunc possidet, sine alio teste docent. Erecta est Ecclesia sub invocatione Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli. Ita Pennotus lib. 2. cap. 39. num. 9. Item Nebridius in Antiquario cap. 139. fol. 638. Nimis prolixus forem, si de Cathedralibus Germaniæ Ecclesiis differere vellem. Ergo breviter: Religiosè communem vitam duxerunt. De Bambergensibus constat ex Lamberto (Schaffnaburgensi) annò 1075.

BAMBERGENSE II.

Aliud ibidem Regularium itidem Canonicorum Collegium S. Stephani Proto-Martyris intitulatum ab eodem ante dicto S. Henrico Imperatore primitus fuit institutum, de quo Adeltreiterus in suis Annalibus Bavariciæ lib. 15. num. 31. vel breviter sic habet: Condidit (idem S. Henricus) eodem loci duo Cœnobîa, alterum D. Michaëlis Angelorum Principis, alterum Divi Stephani Proto Martyris; cujus posterioris Ecclesiam confestim post expletum Cathedralis inaugurationis actum pariter fuisse consecratam, constat eodem loco allegato num. 4. ubi sic habetur. Secuta est (eodem die) consecratio ædis Divi Stephani quam Henricus Canonicorum Collegio donavit, &c. Canonicos autem isthic loci, seu ad S. Stephanum primitus institutos fuisse verè Regulares seu Religiosos, apertè monstrat Hundius in Metrop. Salisburgensi tom. 2. fol. 281. ubi in annotat: de Immutatione Religiosorum Ordinum jam antiquitus in pluribus Germaniæ Monasteriis hinc inde factâ inter alia sic legitur: Bambergæ Monasterium Canonicorum Regularium conversum est (posteris temporibus) in Præposituram Canonicorum Secularium.

BAMBERGENSE III.

Tertium isthic loci Regularium etiam Canonicorum Collegium S. Jacobi communiter intitulat, ab Hermanno seu Herimannò loci Episcopo (qui numerò Sextus ab anno 1066. usque 1076. Pontificatum gessit) fuit apparatus, quod vel paucis innuit Bruschius de Episc. Germ. tom. 1. cap. 15. sub his verbis: Erexit (idem Hermannus antedictus à S. Gregorio Papa VII. propter Simoniacam labem exauthoratus) ac liberalissimè dotavit S. Jacobi Ecclesiam in suburbio sitam; quam tamen idem ipse Fundator eisdem, quibus ante tradidit, Canonicis Regularibus primis loci Inquilinis denuo protervè subtraxit, seu eosdem inde deturbavit; de quo Nebridius à Mündelheim in suo Antiquario monastico Epist. 21. fol. 89. ita disserit: Hermannus Bambergensis omnes Clericos à Monasteriis ejicere volens, Monachos solos de cætero in omni sua Diœcesi esse voluit. Et jam de facto Clericos 25. de Monasterio S. Jacobi, quod ita pridem præ muris civitatis erexerat, ejecit, tradens locum cum omni possessione Abbati Egberto S. Michaëlis, ut Monachos eò collocaret. Hoc non modò expulsi, verùm etiam Clerici Majoris Ecclesiæ Bambergæ agrè ferentes, quòd scilicet non sine magnâ injurâ sui Ordinis Episcopos tantum deferret Monachis, maxime cum expulsi scientiâ, moribus & Canonicæ disciplinæ observantia haud obscuri essent, multis obsecrare Episcopum, quem cum immobilem sentirent, adire Principes, & denique ipsum Imperatorem non destiterunt. Tandem cum nullibi preces vim haberent, Papam accesserunt, à quo non modò stabilitatem, sed etiam excommunicationis sententiam retulerunt in Sacrilegos Invasores latam. Ergo post hæc Canonici Regulares fuerunt quidem isthic loci Authoritate Pontificâ postliminò in integrum restituti; quorum tamen Posteris vertentibus annis iteratò (quonam fato? latet) cedere coacti, vel pessimò aliorum exemplò fortiter allecti suâ sponte Sæcularisari maluerunt; dum nempe Bambergensis ista S. Jacobi Ecclesia jam à longissimo tempore manet in Collegiatam sæcularem transmutata.

BAMBERGENSE IV.

S. Theodori Cœnobium præpotens, quod Incolæ Urbis corruptâ & abbreviatâ voce S. Oders vocant, nobilium Puellarum, perpetuæ Virginitatis votò adstrictarum, inchoatum est primùm Michaëlsfeldi in Nicolai colle (ubi hodie adhuc vetus templum visitur) anno Christi circiter millesimo centesimo trigesimo quinto, postea verò Bambergam in locum (quo hodie adhuc extat) translatum annò Domini Millesimo centesimo quinquagesimo, ibique in honorem S. Theodori M. fundatum est à Gertrude Palatinâ Conradi Mar-

Marchionis Misnensis filiâ, quæ defuncto Maritò hoc ipsum Cænobium ingressa per annos aliquot sanctè illuc vixisse, & præfuisse cæteris Virginibus legitur. Sepultus est in eo Hermannus Secundus Bambergensis Episcopus, qui obiit annò Millesimo centesimo septuagesimo septimo, & creditur fuisse Marchio Misnensis, & hujus Fundatricis Germanus Frater. Hæc Aubertus Myræus de Canon. Reg. cap. 67. fol. 164. ubi quidem hoc S. Theodori Cænobium inter ea, quæ sunt Ordinis Canonico-Augustiniani recenset, sed quàm benè, nescio, cum sanè istud mox à prima Origine sua semper fuerit Monastico-Benedictinum. Idem in Bruschio de Monast. German. Cent. 1. fol. 87. in hæc verba notatum: *Extra Michaëlsfeldensis Cænobii muros prope est trans Weisserium rivum colliculus cum vetusto fano S. Nicolai, in quo antiquitus & à primâ Cænobii fundatione Moniales Benedictinæ Professionis viderunt. Hæc postea reformata, Bambergam in S. Theodori Cænobium translata sunt &c.* Et sic ille loc. citato. Verùm utut sit, Parthenonem istum Bambergensem jam pridem in commune Hospitale pauperum sæpeditæ civitatis Bambergensis fuisse transmutatum, certa & fideli relatione nobis constat, inde transmisa nuperrimè primùm.

BANDERHOLMA.

SEU communiter *Monasterium B. Mariæ in Bandersholm* appellatum, superiori ætate sub reformatione Windesimensi vel olim apud Populos Aquilonares in Holsatiâ plurimùm inclaruit, quamvis de tempore & Authore primæ fundationis haud amplius inquirendum, utpote Religione Orthodoxâ jam pridem loco, imò & universâ Regione istâ procul hinc exulare coacta, cui tanto malo nefando solus Author fuit Joannes Holsatiæ Dux cognomento Senior, anno 1580. die 2. Octobris terris demortuus. Majus quoddam de hoc loco, ejusque Instituti ratione nobis lumen suppeditat Continuator Bolandi Godefridus Henschenius de Canonico nostro Ordine ob loca & Sanctos, eidem sedulâ investigatione solidè vindicatos optimè meritus, qui Tom. 4. Maji fol. 43. n. 9. hæc habet. Fuit autem Cænobium ex Faldera, seu Neo-Monasterio (in quo Institutum Canonico-Augustinianum viguisse inferius litt. F. præter alios ex hoc ipso Authore monstrabimus) anno 1332. per Henricum Schwinebardt XV. Præpositum translatum Bandersholmam, ubi vita S. Vicelini in templo infixâ fuit in tabellâ versus Septentrionem, in qua dicuntur cum translato Monasterio Vicelini Reliquiæ pariter translatae, ante summum Altare in medio Sanctuarii, cum aliorum duorum Servorum Dei ossibus. An unus ex his Dei Servis censendus Thiethmarus (Vicelini discipulus) de quo agimus, non possumus certò indicare. Hactenus Henschenius loco citato. In ulteriorem hujus Translationis confirmationem adduco ea, quæ Kranzius in Saxonia Lib. 10. Cap. 36. memorat de mirabili cantu, tum ab Henrico novissimo Holsatiæ Comite, tum ab ejus loci junioribus Canonicis audito. Hic Henricus (inquit Kranzius) rebus per Holsatiam benè procuratis, multa in bellis consilio magis, quàm manu peregit, & in senectâ, quam illi suus morbus (erat enim Podagricus) aggravabat, Monasteria devotionis causâ frequentabat. Bandersholm Cann. Regg. Cænobium insignè manet, quod frequentans, audivit rumorem de voce, incertum, Angelicâ, vel humanâ, quæ velut pueri se misceat vocibus Fratrum canentium, & interdum Sacerdoti Ministerium ad altare summum in præcipuis festivitibus agenti. Orat Henricus Fratres, pro se interveniant ad Dominum, ut ejus vocis mereatur auditor fieri. Fecêre Fratres quod voluit. Ubi diligentius auscultabat, audivit concinentem, & præ gaudio se non capiens, locum insigni dono honestavit, permittens villam Loep cum omni jure dicto Monasterio.

Non filebo (pergit adhuc Auctor) quod in laudem Altissimi commemorationem promeretur, ætate nostra gestum: Nonnulli Fratres ex Sacris Ordinibus, quos foris acceperant, numero sex venientes jam vespertino officio inchoato, ipsi ex dormitorio lateralem ingressi Capellam, unde in subjectum Chorum est prospectus, audivere in cantico MAGNIFICAT, vocem velut pueri intercentis: & inter se inspicientes dixere. *Quid? Pater noster, unde adduxit puerum canentem, præter Ordinis nostri consuetudinem?* & aspicientes desuper, puerum non viderunt: nec tamen vox ista quievit. Expleto Officio quidam ex his detulere Patri quid audissent, ille miratus, singulos examinat, auditque consona voce testari, omnes se vocem concinentis inter Fratres audisse pueri. Glorificant illi Deum, certi, esse Tutelaris illius loci S. Vicelini novissimi Aldenburghensis Ecclesiæ Episcopi, qui apud eos corpore quiescit, vocem: qui Fratribus, quos primus ille instituerat, & magno diu labore per Holsatiam prædicans, Monasterium fundavit in Falderâ, cui nomen dedit Novo-Monasterio huc translatum, deesse non patitur, nam & ipse in terris vivens, in festivitate D. Nicolai, cui erat devotissimus, vocem, fertur, Angelicam audivisse. Hactenus ille.

Viros litteraturâ insignes, librisque editis celebratos in antiquissimo hoc Collegio florentes non invenimus, nisi duos, nimirum

Conradum Lütter, qui pro suâ in sacris litteris peritiâ in scripta redegit præclara Commentaria

In Leviticum, in Threnos Hieremiæ Lib. 1.

In libros Machabæorum L. 2.

In Lucam Librum I.

In Acta Apostolorum Librum 1.

In Epistolam S. Judæ Apostoli &

In Apocalypsin Lib. 1.

Wolfgangum Sulium, ex Westphalicâ progenitum & hujus Ecclesiæ etiamnum sub dominio Congregationis Windesimensis constitutæ olim Professum Canonicum qui posteritati scriptos reliquit Tractatus

De Nicodemo occulto Christi Discipulo Lib. 1.

De Manifestatione Christi coram duobus discipulis in Emmaus Lib. 1.

De decem leprosis à Christo mundatis Lib. 1.

BARDENOPOLIS.

SEu Bardorum Vicus taliter suo nomine dicta Saxonix inferioris civitas memorabili vetustate suâ non tam Comprovincialibus, quàm ipsi etiam Almæ Urbi seu Romæ totius Mundi Dominæ præferenda. Dum anno gratiæ 776. à Carolo Magno invictissimo Romanorum Imperatore Episcopali Sede fuit instituta, & decorata: in nova ista Cathedrali Ecclesia sua insigne quoddam more antiquis Saxonibus assueto Regg. Cann. Collegium habuit, atque istud in eadem Bardenopolitana Ecclesia sua constantissime fovit; ex quo verò sub annum Christi 973. Episcopale solium Verdæ, utpote locum longè commodiorem fuit translatum. Vicissim illa de qua hic agimus, Cathedralis Ecclesia mox à primo exordio suo D. Virgini Deiparæ dicata & consecrata, desivit in novam Collegiatam, uti vocamus, sæcularem, talisque nec obstante quidem fatali totius civitatis Bardenopolitanæ incendio, ferocitate Henrici Leonis Ducis Saxonix & Brunsvicensis sub annum 1189. perpeffo, continuò permansit, quousque demùm anno 1529. rejectis ritibus sacris Romano-Catholicis Lutheranismum induit.

BARSINGHUSIANUM.

INsigne quondam ac Religiosissimum apud antiquos Saxonix inferioris populos in Dicecesi Mindensi Canonissarum Regularium S. Augustini Viridarium, numerò inhabitantium nunquam non frequentissimum, quod tamen de tempore & Authore primæ foundationis suæ nobis vel invitis etiamnum manet absconditum, utpote cum reliquis terræ hujus Ecclesiis & Collegiis sacris jam pridem mutata Religione mutatis.

BASILEENSE. I.

COLlegium Cathedrale apud Helveticos de Provinciâ Bisuntinâ, jam dudum heterodoxo cultu profanatum, priscâ ætate meris constituisse Regularibus Canonicis signanter asserit Gabriel Pennottus Lib. 2. cap. 39. num. 2. Verùm quod amplius est, res clarior emicat in Descriptione alterius cujusdam itidem Basileensis Monasterii mox isthic infra recensendi. Et Cathedrales Canonicos Basileenses adhuc anno 1248. fuisse Religiosos, ex eo quisque agnoscit, quòd Cathedrale templum ipsorum tum temporis adhuc *Monasterium* vocat Author Annalium Colmariensium, citatus apud Nebridium in Antiquario Monastico Epist. 139. fol. 63.

BASILEENSE. II.

SANcto Leonardo Confessori dicatum Windesimensis quondam Congregationis Monasterium, istud tamen, facta illa Religionis Orthodoxæ Suppressione apud Basileenses penitus abrogatum, de cujus initio seu institutione Basilea sacra annò 1658. Bruntruti in 8 edita fol. 196. sic legenda. Anno 1136. Adalbero Comes à Froburg Basileensis Episcopus XXXIV. precibus rogatus ab Eppone Presbytero, Parochiam S. Leonardi Basileæ, Assistentibus Canonicis (Cathedralibus) immutavit in Monasterium Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini, additis quibusdam prædiis; quam commutationem Innocentius II. Pontifex Maximus approbavit Romæ in Laterano datis litteris anno 1139. quo ipso supremum egit diem Adalbero; qui idem ipse disciplinam Regularem, sub idævi in plerisque Metropolitanis, & Cathedralibus

libus Germaniæ nostræ Ecclesiis passim labefactatam amarissimè deplorans, eandem pro ingenti Zelo suo saltem in alia quadam Civitatis suæ Basileensis Ecclesia disciplinam claustralem postliminò, vel pro posse restituere satagens, vel paucos aliquot in id adduxit Canonicos ex gremio Cathedrali desumptos, qui cum potioribus aliis secularisari nolentes in antiquâ vitæ Regularis observantiâ firmissimè persisterunt, sed & ad piissimum hujuscemodi propositum totâ soliditate firmandum sese spontaneâ deliberatione consociari fecerunt famosæ illi Congregationi (de qua suo loco pluribus infra) Marbacensi, tum post annos etiam Windesimensi; cujus utriusque directione Leonardinum hoc Monasterium multos & magnos legitur fecisse progressus. Celsus Maphæus Veronensis Canonicus Regularis Congregationis Lateranensis in suo Tractatu de præcedentiâ inter Canonicos Regulares & Monachos Cassinenses disputatâ, eaque typis publicis vulgatâ notavit sequentia: *Canonici Regulares in Civitate Basileensi, quando congregantur ad Processiones vel alios actus solennes, semper dum ingrediuntur Cathedralis Ecclesiæ Chorum, illi Seculares Canonici recedunt de stallis suis in Choro, & cedunt (utique in memoriam primæ & antiquæ possessionis) nostris Regularibus, qui ibi vigent in magna Clausura & observantiâ, ut optimè nôrunt, qui inibi interfuerunt.* Præterea scriptoros illustres Collegium præter plures, nobis ignotos numerat sequentes.

ALPHONSUM ZERTE, Patriâ Tugiensem, & Canonicum Regularem hîc loci Professum, sub annum circiter 1408. inter suos admodum honoratum, qui singulari studio conscriptos posteritati reliquit tractatus:

In Librum Job. In quatuor Libros Regum. In I. & II. Machabæorum, & in Apocalypsin.

AUGUSTINUM DODO, quem aliqui Dadonem vocant, natione Frisium Can. Reg. S. Augustini Congregationis Windesimensis ad S. Leonardum Basileæ. Is Opera D. Augustini primus à tineis ac blattis vindicare, ac in lucem eruere cepit, utque hac Opus majore fructu in publicum prodiret, in singula Opuscula parabat argumenta, & censuras summa cum diligentia, nec minori judicio, cum in sacris litteris exercitatissimus esset. Verùm, ut sunt res humanæ, editioni quam adornaverat, ipse præesse non potuit, eodem enim anno quo Opus prælo subiiciendum erat, hoc est, anno 1501. peste absumptus fuit. Opus nihilominus excusum ex officina Amerbachii prodiit anno 1504. Itaque huic nostro Augustino debemus, quòd Augustini Opera primò in lucem edita fuerint. Ex Suffrido Petro de Scriptoribus Frisiæ & Antonio Possévino in Apparatu Sacro.

JOANNEM DRESDON, Helvetum, qui Patriâ Tugiensis anno 1396. Canonicis hujus Collegii incorporatus scripsit quædam opuscula, quorum hi sunt tituli.

De Arcâ novi testamenti Lib. 1.

De Sacrificio Jephthæ. Lib. 1.

De Dedicacione Templi Hierosolymitani.

De fugâ Christi in Ægyptum.

De Numismate Christo à Phariseis exhibitio.

LIBENTIUM DE SARGA, natione Rauracum, qui vitam, in hoc Cænobio diu & laboriosè & Religiosè exactam, tandem anno 1522. feliciter conclusit, postquam satis utiliter elucubrasset

Anastasin felicem, seu de Resurrectione Beatorum.

Item. Mortem perpetuam, seu de lugubri resuscitatione Damnatorum Lib. 2.

OPIATUM FABERIUM, hujus loci incolam studiosissimum, & Artis Metricæ apprime peritum, qui & in Vita sub finem sæculi decimi quinti exactâ multorum utilitati apparavit carmine heroico decantatum

Exitum Filiorum Israël de Ægypto.

Congressum Davidis cum Goliath Philistæo.

Triumphum gloriæ Christi in Die Palmarum.

Desperationem Judæ Proditoris.

OTHONEM TRENTE, Natione Lotharingum, & Ordinem Canonico - Augustinianum circâ annum 1488. hîc loci professum, qui scripsit

Tractatum de centro firmamenti Cæli & Inferorum.

VICTOREM WONADERIUM, Rheinfeldensem natum, & hujus Ecclesiæ Canonicum; qui vixit durante Synodo Basileensi, & contexuit Historiam de Condemnatione Joannis Hufs.

Tom. III. Can. Regg. Origines.

Q 9

BAVE.

BAVERODA.

Aliter antiquitus appellatum apud Saxones intra fines Diœcesis Hildesheimensis Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini tempore & Authore non notato fundatum, labentibus annis transiit ad Ascetas Cistercienses; quibus tamen haud diu constitit, sed sub decursum sæculi XVI. cum mutatione Religionis Orthodoxæ merissimè defecit, Attestante Jongelino de notitiâ Abbatiarum Ordinis Cisterciensis lib. 3. fol. 35.

BAUMBURGENSE.

Nobilissimum & excellentissimum, hodie Salisburgensis Archi-Diœcesis, Collegium in secunda Boica constitutum, idem titulo & dignitate Archi-Diaconatus insignitum, quoniam tempore & Authore primitus fuerit exortum, Aventinus, Wolfgangus Lazius, Hundius & Gewoldus unò quidem profitentur calamo, verùm altera & certa magis ex propriis & Domesticis, quæ hodieum superant, documentis desumpta, eaque in rem præsentem gratiosè nobis communicata constans, & talis est assertio: “ Marquardus insignis Dynasta & Comes de Marquardtstein & Hochenstein in Bavariâ celebris admodum & famosus, matrimonio sibi junxerat Selectissimam Principem Adelheidem Cunonis Bavarie Ducis Filiam, prout fidæ Baumburgensis Antiquarii tabulæ, ac muta sepulchrorum saxa loquuntur, atque Epitaphia, quæ inter una probæ vetustatis tabula (in qua ipsa Adelhaidis fundatrix visitur cum tribus suo ordine maritis depicta) vernaculo idiomate de anno 1561. inscripta sic habet: Die Durchlächtigste Fürstin undt Frau Adelhaid Gräfin zue Marquardtstein undt Sulzbach des Durchlächtigsten Hochgebohrnen Fürsten, undt Herrn Marquardts Graffen zue Hochenstein undt Marquardtstein, Ulrichen Graffens zue Passau, undt Beringeri Graffens zue Sulzbach, höchstgedachter Frauen undt Fürstin Ehe-Gemahl, sambt den Durchlächtigsten Fürsten undt Herrn Rapoto Pfalzgraffen bey Rhein, Herzogen in Bayren zue Creyburg, auch Engelberto und Hartmanno Gebrüdern Marggraffen zue Hyftria, undt Conrad Graffens zue Meyling, seynd gewesen Mit-Stifter und Wohlthäter dises Stüffts und GOTTs-Haus, welche allhier begraben liegen, Dero Seelen GOTT der HERR ewiglich in Barmherzigkeit Begnaden wolle anno 1561. ”

Marquardus itaque antedictus fato acceleratiore sublatus viduam, reliquerat Adelheidem, supra memoratam, sed improlem, tantum ad salutiferum ultimæ voluntatis suæ decretum firmiter adimplendum adstrictam; quæ proin de bonis Maritalibus in loco sibi proprio (ubi prius arcem quandam stetit rudera relicta produnt etiamnum) asceterium quoddam Divæ Virgini & Martyri Margaritæ Sacrum, magnique Patriarchæ Aurelii Augustini Canonicis Regularibus, seu (ut Aventinus loquitur) flaminibus fundaret, atque sic in bonis succederent Cælitæ, prole carnali deficiente in terris. Verùm illa voti executio (ut sunt tarda hominum ad bonum molimina protrahendi assuetudine communiter invalescente) suspensa resederat, ubi ad secunda thori maritalis vota transiit Adelhaidis, & quidem cum Vdalrico Patavii Comite, communiter *Villreich* appellato, cujus sub conjugio, non diuturno, de votiva nostra Baumburgensi fundatione nihil propriè actum; sed & huic memorato Udalrico præmaturis fatis abrepto tertius successit Thori hæres legitimus, Illustrissimus nimirum Dominus Berengarius Comes de Sulzbach hujus nominis primus, non solum paternæ simul & maternæ, sed vel maximè Uxoræ pietatis æmulus, cujus Mater Irmengadis, ut Monasterium, seu (uti hodiè vocant) Ducale S. R. I. Collegium in Berchtoldgaden (itidem paulò post recensendum infra) de suis bonis, se defunctâ construeretur, Berengario Filio suo præceperat. Ubi verò pius hic in Divos affectus nec tunc quidem optatissimum effectum suum attingere potuit, Illustrissima Domina Adelhaidis supra dicta (quæ de suis quoque opibus ad pium primi Mariti votum quantocyus exequendum suam quoque spatham ac dotem liberalissimè contulerat) viam universæ carnis ingressura Berengarium Maritum superstitem (quem sequi potius ad fata quam præire debuisset) jurisjurandi Sacramento adegit, ut is suæ non tam Matris Irmengadis, quam uxoris etiam Adelhaidis, ejusque primi Mariti Marquardi ultimam propediem exqueretur voluntatem, nec se humanam prius, quam starent Sacræ ædes Baumburgianæ sibi in tumultum, sicque circa annum 1114. vivere desiit, quæ sanè mori haud potuit, eò quòd in memoria æterna erit justa. Funus interea pientissimæ Ducissæ istius Adelhaidis totis duodecim annis in sacro quodam arcis seu castri Sulzbacensis (ubi alia quædam Canonica Augustiniana *Castl* nuncupata ab iisdem recensitis Fundatoribus tunc erecta est, itidem suo loco per nos recensenda infra) sacellò super pavimento depositum, modicâ contectum humo annò tandem 1156. Baumburgensi Ecclesiæ tum primùm per Reverendissimos ac pientissimos Antistites Eberhardum Archi-Episcopum Salisburgensem,

seces Hilohot...
...men hant in com
...sone merite dote
...is lib. 3. fol. 55

Diesis. Colle
...nominis in
...quaguo Lactu
...certa mesi
...eque in r
...Marquardus
...canonicis admodu
...Conoia bi
...ca. vna de p
...colonia (in qua
...p
...Franz Adol
...Munichien. Un
...Herrn
...aus Engeln
...Franz Adol
...Franz Adol
...Franz Adol

Munichien. Un
...Herrn
...aus Engeln
...Franz Adol
...Franz Adol
...Franz Adol

COLLEGIUM
 BAUMBURGENSE
 CANN REGG. S. AUGU-
 STINI ARCHIDICE-
 CESIS SALLSBU-
 RGENSIS IN BAVA-
 RIA FUNDATUM
 ANNO DOM.
 M.C.VIII.

REVERENDIS SINO DOMINO PATRITIO
 CELEBERRIMI AVGVSTINI CONGREGATIONIS
 LATERANENSIS P. D.

Joann Frank Julje 1667

AGUSTINIANA

in Christo...
et...
...

...

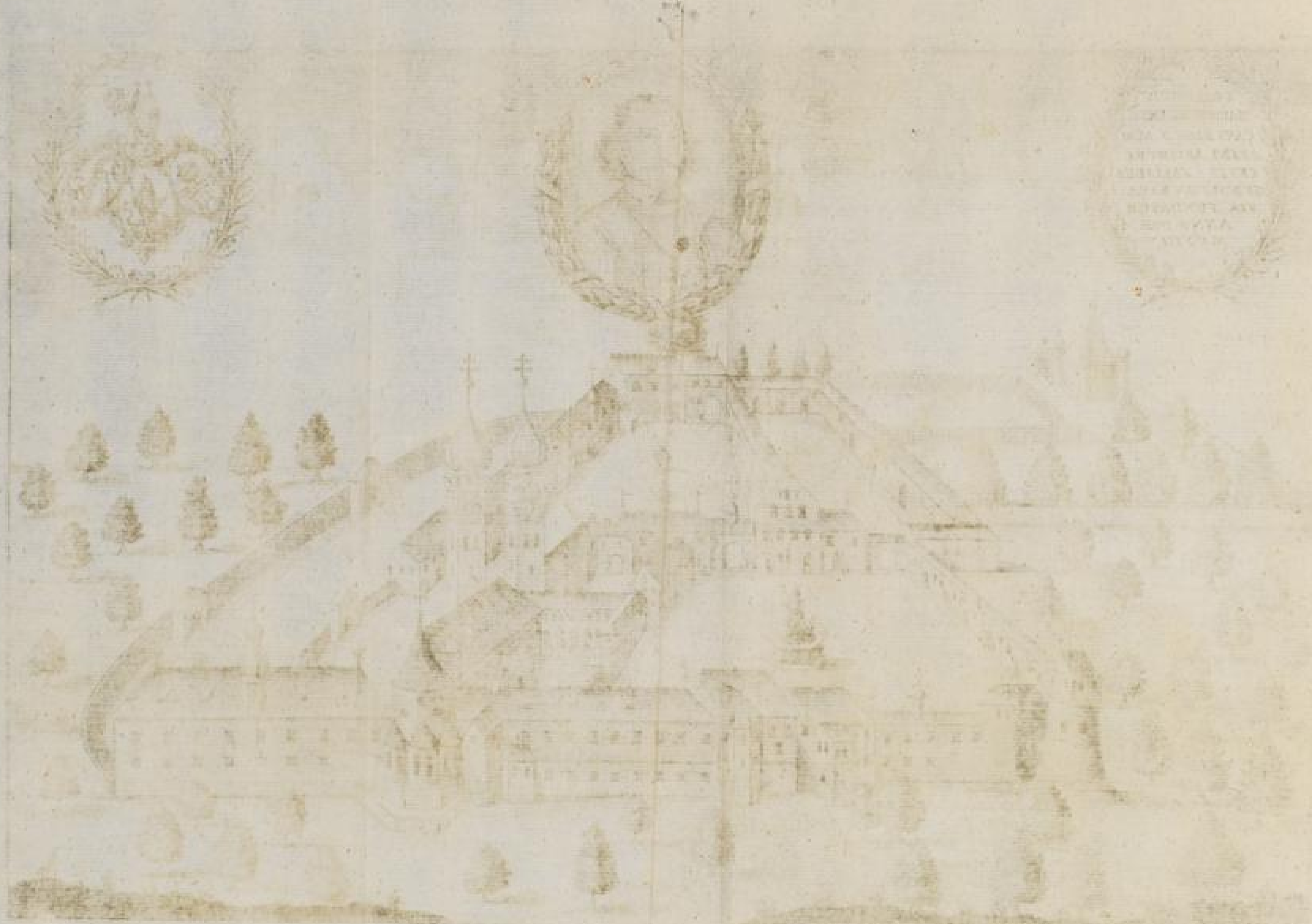
...

COLLEGIUM
BAUMBURGENSE
CANN REGG S. AUGU
STINI ARCHIDICE
CESIS SALLBUR
GENSIS IN BAYA
RIA FUNDATUM
ANNO DOM
M C VIII.

REVERENDISSIMO PRÆSULI PERILLUST^{RI} AC AMPLISSIMO DOMINO DOMINO PATRITIO
CELEBERRIMI COLLEGII BAUMBURGENSIS CANN REGG ORDINIS S. AVGVSTINI CONGREGATIONIS
LATERANENSIS PRÆPOSITO ET PRÆLATO ARCHIDIACONO NATO. &c. D. D. D.

Joann Franck fecit 1688

PLAN DE LA VILLE DE
MONTREAL
EN 1705
DRESSÉ PAR
LE SIEUR DE LA PERRONNE
INGENIEUR EN CHEF

PLAN DE LA VILLE DE
MONTREAL
EN 1705
DRESSÉ PAR
LE SIEUR DE LA PERRONNE
INGENIEUR EN CHEF

GENERAL
de la Ville de
Montreal
en 1705
Dressé par
le Sieur de la Perronne
Ingénieur en Chef

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

fem, Hartwicum Episcopum Ratisbonensem, & Hartmannum consecratae illatum atque tumultatum fuit honorificentius. Berengarius posthæc viduus, urgentibus Ministerialibus seu Consiliariis, materno simul & uxorio voto facturus satis, à Sede Romana obtinuit, ut construendum noviter Berchtoldsgadium simul & Baumburgum unum tantum forent Cœnobium, uno sub capite satis fore ratus, unum benè compositum idque abunde satis ditatum, quàm duo in futurum egentia construi asceteria.

Non displicuit Pontifici Romano consilii sanitas, sed & Diplomate firmaverat mentem Fundatoris, donec postmodum Archi-Episcopus Conradus Salisburgensis (quo Ze-
lo nondum patet) Apostolicæ Sedi suggererat id, quod demum ratum habuit, ut suum Baumburgo decerptum Berchtoldsgadium separatim floreret fundamine singulari æquè, ac Baumburgum, cum de dote prius communi portio dein minor, & non æqua contigisse videretur ex utriusque loci incremento detrimentoque. Tum verò Everwinus inchoato utriusque foundationis negotio primus Antistes seu Præpositus ex Monasterio Rottenbuchensi Diocesis Frisingensis in Superiori Bavaria desumptus, à Paschali Papà II. Diploma obtinuit Apostolicum, quo non solum fundatio Comitum Berengarii à Sulzbach, materno & uxorio nomine cœpta, confirmatur, sed Ordini Canonorum Regularium S. Augustini deputatur, atque Electio Præpositi libera Capitulo tribuitur, sicut & Advocati seu Protectoris; quod ipsum Diploma Pontificium totum apponitur in Metropoli Salisburgensi tom. III. fol. 34. Insequentes aliquot Pontifices, qui sunt Honoricus II. Innocentius II. Lucius II. Lucius III. ac Clemens III. eandem foundationis ac Privilegiorum Baumburgensium Confirmationem innovantes, sacra fulmina statuerunt in quosvis illorum aggressores, injustos Violatores, raptores &c. quin & Gregorius XI. postmodum anno 1375. die 27. Martii castra, villas, fundos, possessiones, aliaque bona propria (uti vocat tenor Bullæ) violenter ablata, & directa iussit reddi, eaque in integrum restitui, sub gravissimis minis anathematis; ita nimirum fit, cum pulli abundè pullulant, ac nostri vultures sæviunt in gallinas, cumque Harpyæ sæculi plerumque avidius involant possessiones, & bona Ecclesiastica. Sed, ut ut sit, Baumburgum etiam luget castella, oppida, pagos &c. quæ olim sibi fuisse propria, & quidem numero plura, Authoritas est Apostolica, eaque usque modò vel non restituta, vel denuò subtracta clarissima probat evidentia. Verùm his omnibus utcumque diminutis nihilominus tamen de largâ Dei Benedictione plures sibi seu Matrîci Ecclesiæ etiam pleno jure incorporatas Baumburgum hodie possidet Ecclesias, quamvis haud sine maxima laborum molestia curandas seu possidendas, quas inter duæ potissimum numerantur ultra citraquè Danubium longissimè distitæ, Sighartz-Kirchen una, & Sizendorff altera, patriâ voce nuncupatæ: quarum priorem intra dimidium unius sæculi decursum Vulcanus tum domesticus, tum nuper etiam barbarus ad medullas usque vastavit; In altera militaribus patula incurfibus assiduis plectitur meatibus remeatibusque Bellatorum, ubi tum grandine, tum pruina, tum exciduo flagellatæ vineæ musto madent parcioe deteriore &c. Et illa quidem prior acinace Tartarico nuper sub obsidione Viennensi anno 1563. detorsa, de suis quinque animarum millibus vix quinquaginta numerat in reliquiis capita, summâ (uti facilis conjectura est) decimarum, reddituum &c. jacturâ. Post hæc tacere non oportet, Canonicis Baumburgensibus olim solempne fuisse, & decretorium, non nisi Profapiâ nobiles (unde habes, ex quo primam & vetustam aded conjicias Ecclesiæ hujus dignitatem) ad regularem Professionem admittere; quapropter Calixtus Papa IV. anno 1451. famosi illius Nicolai Cusani Cardinalis Tit. S. Petri ad Vincula, tum Legati à latere Zelum & vigorem per Germaniam reformandi justò (uti videbatur) severiorem, clementiâ temperavit Apostolicâ: cujus tenore concessit illis perpetuò vivere ad mitiorem aliquam Reformationis normam, quam tum quoque adhuc verè Regulares Augustiniani obtinuerunt, & usurpaverunt etiam Metropolitanis Salisburgenses intimo semper foedere juncti, etiamnum Defunctorum suorum Rotulas (uti vocant) mortuales ad Reverendissimum & Illustrissimum illud Capitulum Metropolitanum primò ablegant, quod tum subscriptione sua & satisfactioe sacrâ eandem hanc vicissitudinem reciprocè profitetur.

Postremo in ampliorem Collegii hujus Baumburgensis laudem meminisse hîc juvat Beati Henrici, sanctissimæ vitæ viri, & Canonici Regularis, qui communiter *Inclusus* ea propter dicitur, quòd speciali amore erga divinarum & cœlestium rerum contemplationem succensus, voluntario carcere includi voluerit. Hujus proin Beati Henrici Inclusi corpus ab Accolis optimâ fide, testèque longâ temporum vetustate, inter sacras Reliquias colitur. Epitaphium illius celte marmorî inscriptum hodiedum taliter prostat legendum:

*Hic jacet Henricus, per quem Triplex inimicus
Vincitur, antiquus serpens, caro, mundus iniquus.
Hic erat Inclusus per tempora longa retrusus,
Caelitus infusus, vino seu carnibus usus
Non fuit, afflixit se sic, cum corpore vixit,
Ut populus dixit, HOMO SANCTUS, credo, quod hic sit.*

In antiquo quoque Baumburgensium Necrologio majusculis scripta leguntur hæc verba:
IV. Nonas Aprilis Frater Henricus Inclusus obiit.

Plures ejusmodi Inclusi extiterunt antiquis temporibus, quorum quidam Sacramentò votòque sese adstrinxere ad ejusmodi carceres voluntarios, ut hic noster Henricus videtur fecisse, & quidem perpetuos; alii verò ad certum aliquod tempus. In vetustis Membranis Baumburgensibus ita legitur: *Quicumque vult esse Inclusus, provideat sibi locum competentem & idoneum, ut die noctuque Servitium Dei (Sacrificium Missæ & horas Canonicas) possit habere & audire, & quod Pastor Ecclesiæ tantus sit, quod de scientia, ætate, & discretione sciat & velit regere. Inclusa (seu Domus Inclusi) debet esse lapidea, longitudo, & latitudo illius duodecim pedes habeat, tres fenestras unam contra Chorum, per quam corpus Christi accipiat, alteram in opposito, per quam victum recipiat; tertiam unde lucem habeat, quæ semper debet esse clausa vitro vel cornu. Fenestra, per quam recipit victum, debet asserem habere & vitrum simul juncta, quod per unam claudatur & aperiat, quia nemo inspicere debet, nisi quantum potest per vitrum, nec ille deintus recipere. Tria vasa habeat, ollam, Mappam & Cippum. Post Tertiam ponat ollam & cippum per fenestram, & claudat: circa Nonam veniat & videat, si prandium suum ibi sit, si est, sedeat ad fenestram, comedat & bibat, quo peractio quidquid superest, dimittat ei, qui sanat, & non habeat curam de crastino, sed si ita evenerit, quod non haberet prandere, Deo gratias consuetas non omittat, & in secundam diem sic permaneat; tunicam & cappam habeat, in quibus vadat, & dormiat, & si necessitas compellit tempore hyemali, de gratia Pastoris sui pellicium ferat, quia ignem non debet habere, nisi quantum candela capere potest. Bombiceum habeat & Miranimum pulvinar: tumulum sibi præparet, tres dies in pane & aqua jejuset, scilicet secundam & quartam & sextam feriâ, reliquos dies comedat ferculum unum quadragesimale, & si habeat poma vel pyra. In Dominicâ & in summis festivitibus lac comedat. Silentium habeat, de Nonâ usque ad vesperam, si vult, loquatur. Omni die septies quinquaginta Pater Noster cum totidem Ave Maria, & Veni S. Spiritus dicat, quantum possit in honorem B. Virginis Mariæ Omniumque Sanctorum, & pro remedio animarum: si sciat Psalterium, dicat omni die Nocturnum, sin autem, 300. Pater Noster. Omni die Dominicâ communicet. Hæc siquidem Inclusorum vita de præmio secunda erit, sed & alia vita Inclusorum. &c. Ita ibi; sed de hujusmodi Sanctis Inclusis qui plura legere velit, consulat Rosweidum in Vitis Patrum lib. 1. p. 14. Doroth. cap. 2. p. 709. Nebridium nostrum in Antiquario Monastico Epist. 135. per totum, ubi is quàm plurimos recenset in variis orbis partibus Inclusos.*

Porro ab Eberwino primo Ecclesiæ hujus Præposito serie non interruptâ Metropolis Salisburgensis Tom. 3. fol. 87. & sequentibus recenset (præter duos, quos etiam habuit administratores) triginta; quos inter numerò tertius annotatur Meingotus à Lucio III. *Archi-Diaconus natus in Pontificio Diplomate dictus, & exhinc reliqui omnes tametsi plures ex illis ævo vetustiore nondum mitrati; enim verò XXIII. ordine Præsul Casparus Ebenhauser gradu Theologico Viennæ Austriacorum insignitus, è Concilio Bilescensi redux, mitram Abbatialem doctrinæ suæ tesseram retulit. Nos proin triginta illis loco citato positus advertimus novissimos sequentes, nam Urbanus Stambler Præsul admodum laudatus (qui fuit numero & ordine Tricesimus Præpositus & Archi-Diaconus Baumburgensis electus anno 1587. die 30. Septembris, & præfuit annis 35. terris defunctus itidem die 30. Septembris anno 1622.) successorem habuit Reverendissimum ac Prænobilem Dominum Joannem Henricum Tannet, electum anno 1623. die 9. Martii, qui vir fuit primæ pietatis ac postmodum jam senio gravatus, itidem Prælaturæ sarcinam ultrò deposuit, ac anno proximè sequenti mortuus emigravit die 17. Octobris.*

Altero mox die videlicet sexto Idus Martii, communia Capituli vota sedi va canti imposuere Prænobilem virum Joannem Baptistam Zehenter à Râhenstorff ex Decano Præpositum. Egerat is ante in Ducali Collegio Berchtoldsgadensi Vice-Decanum Reformationis ibidem introductæ Cooperatorem, qui undecennis inde Præsul (ut diximus) Baumburgensis factus, inde tamen bello Suecico terris Noricorum admodum infesto, sede suâ pulsus, ibidem in Berchtoldsgaden delitescens fugit è vitâ: cujus corpus exanime medios inter tumultus bellicos Baumburgum asportatum sepulturam accepit annò

1648. die 16. Junii. Ipsum legitimâ juris viâ secutus, mitram & dignitatem Archi-Diaconatûs Baumburgensis impetravit Bernardus Wider eodem anno 1648. die 26. Augusti, idem post decennium vivere simul ac præsidere desinens anno 1658. die 28. Februarii. Sic viduata Baumburgensis Ecclesia novis, iisque potissimis votis devovit se solertissimo suo Oeconomo Reverendissimo Præsuli Prænobili ac Amplissimo Domino Domini Patri. tio Mändl Monacensi Bojo, quem Cælum dedit Virum verè pium molestissimos inter turbines, qui stare posset & firmare nutantia, simul severus sedulis non minùs ac prudentibus, atque ad regendum natus, præfuit annis 30. usque ad annum 1688. cui successit in regimine Reverendissimus & Amplissimus D. MICHAEL DEGGER, Et huic Reverendissimus D. PATRITIUS.

BELISIANUM,

Seu ab ea, cui propiùs adjacet, Diœcesis Leodiensis civitate *Belisio* communiter *Münster Bilfen* nuncupari solitum, Illustrissimum est Canonissarum Sæcularium Collegium, primitùs verò Regularium Virginum Parthenæum, cui circa annum Christi piè condendo liberalissima fundatrix fuit S. Landrada Virgo de illustrissima stirpe simul ac insigni vitæ pietate, à variis variè laudata, & primo quidem à Constantino Ghinio Natalibus Sanctorum Canoniorum die 8. Julii taliter inserta: *In territorio Leodiensi Monasterium Belisia S. Landradæ Virginis, quæ Nobilibus orta Natalibus ab ineunte ætate devota pauperibus subsidium, afflictiis solatium, Clericis & Sacerdotibus reverentiam, omnibus, quoad potuit, benignitatem exhiberat, nuptiis Soli Sponso Christo Domino servire desiderans in vastam solitudinem se recipiens parvo contenta tugurio, jejuniis, ciliciis corpus domabat, & orationibus ac cælestibus meditationibus magis, quam cibo reficiebatur, & miraculis coruscans Monasterium Belisæ edificavit, ubi multe ad eam Virgines & femine Deo devotæ consuebant. Vidit etiam sibi cælitus delatam crucem, cujus adhuc vestigia in marmore extant, simulque vocem inaudivit dicentem sibi, accipe Landrada hoc ab immortalis Sponso Charitatis pignus, ipse tibi Crucis mittit Sponsalia, qui in Cruce moriens restauravit omnia, quo in loco propriis manibus ipsaque laborans cooperante Dei gratiâ Ecclesiam Beatæ Mariæ Virginis edificavit, quam S. Lampertus Episcopus (Leodiensis) allatis Sanctarum Reliquiis consecravit. Item apud Joannem Molanum in Indiculo Sanctorum Belgii fol. 488. S. Landrada Virgo Nobilissima ab ineunte ætate Christianorum pietatem egregiè coluit, Ecclesiam in honorem Beatæ Virginis Mariæ Belisæ erexit, quam per Eximium Lampertum Pontificem consecrari, Deoque dicari impetravit. Ubi dum Sacrarum Virginum præfeta est Collegio (quod hodie est Canonissarum dictum Münster Bilfen extra Belisiam oppidum Leodiense) etiam Virginem Sanctam Amalbergam, doctrinâ & Christianorum morum præceptis imbuit, reddit autem Cælesti Sponso piam animam octavo Idus Julii &c. Et Anonymus Magni Chronici Belgii Author fol. 31. de eadem S. Landrada vel paucis sic habet: *Carolus Martellus genuit Pipinum primum Archi-Ducem Lotharingiæ & Brabantæ quintum, Virum Sapiencia & justitia ac fortitudine Clarum, & Carolomanum postea Monachum primò in Monasterio Sareptæ, quod ipse fundavit, deinde in Monte Casino, & S. Remigium Archi-Episcopum Rothomagensem, & Sanctam Landradam Abbatissam Cænobii Belisensis &c. Obiit verò Carolus Martellus postquam rexerat annis 27. annò Domini 741. &c.**

BELLOCAMPENSE,

Seu Abbatia *Bellocampi* nuncupata, de Ordine Canoniorum Regularium, Congregationis verò (uti vocant) Salvatoris nostri apud Lotharingios in Diœcesi Tullensi modo celeberrima perstat: cujus brevis ac compendiosa Descriptio inde nuper gratiosè transmissa talis est: *de fundatione Abbatie hujus certum habetur, quod durante seculo undecimo juxta locum vulgò BELLOCAMPUS dictum quasi pulcher ager, vel campus fuerit pagus nomine Monsterol Diœcesis Tullensis, in quo edificata & dotata fuit Abbatia pro Cononicis Regularibus S. Augustini ab Illustribus Dominis dicti loci, nempe Alberone Archi-Episcopo Trevirensi, & Petro ejus fratre Germano ac Beatrice eorum nepte cum Seguino & Gerardo ejus Filiis & aliis de eorundem stammate procreatis in honorem SS. Trinitatis & Beatissimæ Virginis Mariæ in Cælos assumptæ dedicata fuit Ecclesia. Hujus loci Abbas est titularis, gaudet jure quasi Episcopali in Ecclesias aliquas sibi subditas, quales sunt, Meboncuriensis, Neovillensis, S. Theobaldi &c. &c. Item ille Dominus & pagorum & vicorum Marainville, Meboncuriæ, Ragnivilla, Belli loci, & aliorum &c. &c.*

SERIES ABBATUM.

- I. Durandus anno 1147.
  - II. Hugo anno 1179.
  - III. Richardus anno 1182.
  - IV. Virricus anno 1194.
- Tom. III. Cam. Regg. Origines.

V. *Humbertus* anno 1203.

VI. *Henricus* anno 1282.

VII. *Theodoricus* anno 1304.

VIII. *Albertus* anno 1341.

IX. *Henricus* anno 1356.

X. *Nicolaus* Virieti de Clayris. Obiit 1490. Hujus tumulo tale inscriptum, & incisum legitur Epitaphium: Hic requiescit venerandus frater Nicolaus Virieti de Clayris bonæ memoriæ Abbas noster, qui fecit fieri hujus Ecclesiæ organa, Thuribulum argenteum, & Baculum Pastoralem ex argento inauratò, & multa alia bona, qui feliciter obiit in Christo &c.

XI. *Theodoricus* Petitpain Bayonensis obiit 6. Martii anno 1506.

XII. *Antonius* Cousson de Boufeteune post multa bona Abbatiae suæ multis curis acquisita obiit 21. Februarii anno 1531.

XIII. *Antonius* Thienus de Girmont obiit ultima Februarii anno 1575. Is Chori stalla elegantî structurâ suis sumptibus fieri curavit, totius Lotharingiæ magnificentissima.

XIV. *Theodoricus* de le Mainville obiit 27. Januarii anno 1607. talem habens inscriptionem sepulchralem:

Virtus, inops, hospes, aræ, Chorus, organa, Pallas
 Spectatum memorant hunc pietate Patrem.
 Pluribus heu! cujus crescens spes plurima votis
 Præproperè à Parcæ falce resecta cadit.
 Ter denos quatuorquæ Pater dum præsidet annos,
 Terris charus abit, fidera dignus adit.

XV. *Nicolaus* è Ducibus Lotharingiæ S. R. E. Cardinalis, & Episcopus Tullensis Abbas Commendatarius fuit anno 1620. post aliquot annos permutavit cum Prænobili Domino Carolo Denglure de Bourlemont Commendatario S. Naboris Ord. S. Benedicti factò postea Episcopo Tholosano, qui obiit anno 1671.

Eodem tempore electus fuit Reverendissimus D. Dominus Claudius de Lozanne, qui prævalens contra Commendatarium ab Episcopo Tullensi benedictus, nunc pacificè præest ut Abbas Regularis, qui ante Electionem suam jam mitrâ Præsulari dignus Officio suo Prior erat. Hæc Abbatia Reformationem suscepit anno 1626. Nec silentio prætereundum est hoc ejus Privilegium, quod Canonici in Abbates electi non egeant Bullis Curiae Romanæ, sed Infulas suas atque Confirmationem cum solemnî Consecratione à solo Episcopo Tullensi tanquam Diocesano recipiant.

BENEDICTO - BURANUM.

Diutissimum hodie Benedictinum Diocesis Augustanæ in superiori Bavariâ Cœnobium, ad distinctionem quorundam paris quidem nominis, imparis tamen statûs & Religiosæ Professionis Monasteriorum, vulgò *Benedict-Beyren* appellari solitum, unâ cum Pollingensi, Schlechdorffensi, Wessenbronnensi, & aliis unius ejusdemque Provinciæ Monasteriis fundatum est annò gratiæ 740 ab Illustrissimis Viris Landfrido, Waldramo, & Elylando germanis Fratribus primorum Ducum atque Regum Bavariæ stemmate prognatis: prout fufius explanant Bucelinus in Germaniâ sacrâ Part. 2. fol. 14. & Adlzreütterus in Annalibus Boicis Part. 1. Lib. 7. num. 31. Landfridus Fundator novo huic Burano Monasterio suo Abbatis officio ritè perfunctus præfuit 22. annis, terris demùm absorptus sexto Idus Julii, cui S. Wiæterpus id ævi Episcopus Augustanus solemniter parentavit. In Abbatiali Regimine eum insecutus fuit Waldramus post mortem germani Fratris, exacto 29. annorum decursu, ad superos translatus quinto Idus Februarii, sepultus à S. Simperto Episcopo Augustano. Successit demùm Elilandus tertius frater germanus, & is pariter Abbas Buranus, qui plenissimam Monasterii sui administrationem gessit annis 44. demùm appositus cum Fratribus suis in senectute bonâ decimo octavo Calendas Septembris. Ossa & Reliquiæ ipsorum nuper anno 1684. (quo novum Monasterii hujus templum fuit excitatum) haud sine maximâ cunctorum admiratione & ingenti concurrentium applausu, adhuc integra fuerunt inventa, quibus apposita cernebatur lamina plumbea, quæ piissimorum Fundatorum istorum nomina tenuit inscripta in terris, utique jam priùs digito Dei inserta Libro Vitæ in cælis. Alibi (uti videre est apud Carolum Stengelium Abbatem in Comment. August. Part. 2. cap. 5. num. 1.) prima Burani Monasterii hujus fundatio adscribitur S. Wiæterpo Episcopo Augustano antedicto, qui

qui teste eodem Stengelio citato, ad cælos emigravit anno 800. seu anno 830. Sed, ut ut sit, primorum fundatorum pietatem DEO cordi fuisse cælestibus prodigiis ostensum est, qualia in prima sæpessati Monasterii hujus molitione obtigisse Annales domestici referunt. Nam Materiarii ad rivum Colmanbachium Silvam cædere aggressi, exerrante ferro, & veluti imperium detrectante, luculenta ipsi vulnera accepere, cruentatas assulas columbæ raptim sublatas, eum in locum, ubi hodie Benedicto-Buranæ ædis ara princeps vistor, deposuere, neque dubitarunt Fratres, auspiciam sequi, designatamque à bonis avibus aream ingenti opere circumscripserunt; labentibus annis vastato (uti habet Metropolis Salisburgensis Tom. 2. fol. 146.) per Hunnos hoc Monasteriò, duo fratres Presbyteri, ne in solitudinem redigeretur locus, per novennium Anachoretarum instar ipsum incoluere, statu ac Religiosâ Professione sua Canonici Augustiniani, quales eosdem ipsos fuisse testatum habetur in eadem Metrop. Salisburg. loc. cit. fol. 140. ubi ex Aventino hæc ponuntur: *Rejctis Augustinians Monachis operâ Adalberonis Comitiss de Semptâ advocati hujus Monasterii, id ipsum restituitur Benedictinis per Henricum III. Imperatorem, qui eò Halengonionem Abbatem Tigurinum cum 12. Monachis transtulit, &c.*

BERCHENSE,

SEu *Bergense* taliter ab ea, cui quondam inerat, Civitate ad Erpam annem positâ in Ducatu Juliacensi nomen adeptum, percelebre quondam Regularium Virginum Ord. S. Augustini Cænobium, de primævo ortu ac progressu suo vel invitis nobis usque modò manet absconditum, utpote jam pridem, vastante hæresi, merissimè suffocatum; de quo tamen legitur, quòd dum annò 1474. Carolus Burgundiæ Dux jam pluribus victoriis hinc inde reportatis gloriosus, etiam Geldriam, atque universam ditionem Leodiensem plusquam hostiliter invalit, imò & miserrimè diripuit. Prior Canonorum Regularium de Congregatione Windesimensi in Ruremundâ suos Claustrales Canonicos ad Parthenium domicilium istud Berchense, & alia ejusdem Ordinis & Congregationis Cænobia hinc inde dimisit, referente Chronico Windesimensi.

BERCHTESGADENSE,

SEu communiter *Berchtoldsgaden* nuncupari solitum, in Norico contuendum, atque intra limites Archi-Diœcesis Salisburgensis positum, Præcurfori Domini S. Joanni Baptistæ dicatum Canonorum Regularium Ord. S. Augustini Collegium Religioso statu, professione, ac dignitate sua præ cunctis aliis Germaniæ nostræ Cœtibus Canonico-Augustinianis facilè præcipuum; cujus nempe Præpositus ab omni jurisdictione Ordinarii liber & exemptus, etiam Archi-Diaconi munere sublimis, inter liberos & immediatos Sacri Romani Imperii Status in circulo (uti vocant) Bavarico, inter Ecclesiasticos Principes & ipse talis honoratus adambulat; de quo eodem Spectatissimo Berchtoldsgadensi Collegio isto, seu de prima illius origine seu fundatione, Sebastianus Ligodentinus Regularis Canonice Waldseensis in Superiori Sueviâ superiori ætate Officio suo Sub-Decanus circa annum 1666. in Officio suo præclarus, in suis Sacri & Apostolici Ordinis Canonico-Augustiniani Annalibus M. SS. ad annum 1108. posuit sequentia: *Eodem tempore Raittenbuchensis Ecclesia vitæ communis moribus ac privilegiis instituta, latissimæ Congregationis sæcunda parens, fama & opinione Sanctitatis longè latèque fulgebat; undè mirificè in Domino delectatus Illustrissimus Vir Berengarius Comes de Sulzbach cum Conone Germano fratre suo, & Irmegarde Matre, Religiosissimo hujuscemodi plantario Berchtoldgadii recens à se condito seu fundato, Eberwinum quendam præfecit, seu in primum loci Antistitem constituit cum septem Fratribus è choro Raittenbuchensi eò deductis &c. à quo tempore usque modò Ducalis Canonica ista genuino ac pristino statu suo perinclita fulget. Vide Hundium in Metropol. Salzburg: Tom. 2. fol. 152. Auberum Myræum de Canon. Reg. cap. 52. fol. 136. Franciscum Dücker in novo Chronico Salzburg. fol. 280. Porro prolixiorem fundationis hujus seriem, ut & quam plura privilegia tum Pontificia, tum Cæsarea & in favorem Ducalis Præposituræ istius Berchtoldsgadensis multifariam appata, item apud eundem Hundium citatum. Uti & ultiores Præpositos Principes Berchtoldsgadenses post priores in citata Metropoli recensitos, qui hætenus præfuerunt, enumerantur sequentes.*

XXXIX. *Ferdinandus* Dux Baviariæ Archi-Episcopus, & Elector Coloniensis, Episcopus Leodiensis, Monasteriensis, Paderbornensis & Hildesheimensis, Administrator Berchtoldsgadensis obiit anno 1650. die 13. Septembris.

XL. *Maximilianus Henricus* Dux Bavariae Archi-Episcopus & Elector Colonienfis, Episcopus Leodienfis, Monasterienfis, Hildeshaimenfis, & Administrator Berchtoldsgadenfis, obiit anno 1688. die 3. Junii.

XLI. *Josephus Clemens* Dux Bavariae Archi-Episcopus & Elector Colonienfis, Episcopus Ratisbonenfis, & Hildeshaimenfis, Administrator Berchtoldsgadenfis electus anno 1688. obiit.

XLII. *Julius Henricus* à Rheligen, postquam munus Decani per annos plures optima laude obiit, tandem ex gremio in Præpositum Principem electus est. Deus conferret, atque annos diuturnos vivificet Eum:

BERCHTOLSGADENSE

Alterum tale seu paris quidem nominis, statûs, ac Professionis, discrepantis tamen Sexûs Nobilissimum Parthenæum, seu Religiosum Gynecæum supra recensito Virorum Canonicorum Collegio propius adfitum, superiori ætate toto primogenio vigore suo constitit inclytum; de cujus tamen ortu & Progressu quamvis inviti, quia nondum cognovimus, antiquæ illi Berchtoldsgadenfis foundationi cœtaneum fuisse, cum continuâ Majorum traditione & publicâ Popularium famâ firmissimè credimus & tenemus. Extunc ergo Religiosum Contubernium istud in observantiâ Regulari constantissimè perduravit usque dum sub decursum sæculi decimi sexti loci Præpositus Wolfgangus hujus nominis Secundus, ex cognomine suo Griesfetter nuncupatus, isque sub annum 1567. die 14. Julii terris demortuus (Sanctimonialibus seu Regularibus Canonissis ad unam omnibus vel vitâ terrenâ destitutis, vel quocunque demum fatô sublatis) muros claustrales omnes dejecit, & proin omnem apud Berchtoldsgadenfes Sanctimonialium memoriam sustulit.

BERICHIENSE,

Seu *Monasterium S. Catharinæ in Berich*, appellatum Congregationis Windefimenfis in forensi territorio Comitum seu Principum de Waldeck, peregrinæ Religionis intra limites Diœcesis Paderbornenfis antiquitus tempore & Authore non notato pro sacris Virginitibus Regularem Canonico-Augustinianam professis devotissimè fundatum, tum lapsu temporis Monialibus ad unam omnibus sensim emortuis, devenit ad Ascetas Windefimenfes; quos tamen omnes & singulos Religiosâ Mansionem suâ contumeliosè nimis dejecit, & in usus peregrinos totum Claustrum convertit pro deformata tempore mutata Religio.

BERENRIEDENSE

Celebre satis & egregium apud Bavaros in Diœcesi Augustanâ Virorum Monasterium ad stagnum Vermium vulgò *Wurmsee* nuncupatum, amœnissimâ situatione suâ gratissimè contuendum, anno 1120. primitus fundatum & institutum fuit in honorem S. Salvatoris D. N. JESU Christi, & S. Martini Episcopi Turonensis Confessoris, ab Ottone Comite de Vallarii & Adelhaida uxore illius, ita Hundius in *Metrop. Salisburg. Tom. 2. fol. 149.* Carolus Stengelius Abbas in *Commentario Rerum Augustanarum part. 2. cap. 31. num. 8.* Adelzreiterus in *Annalibus Boicis part. 1. lib. 19. num. 40.* & alii plures. Cœnobii autem hujus singulare decus & ornamentum temporibus suis extitit, qui sacrum Religionis habitumeo sub *Berenriedens* communiter appellatus, qui dum tempore nefandi schismatis inter Gregorium VII. & Henricum IV. Imperatorem mirum in modum vexarentur Sacerdotes & Clerici, partium Pontificiarum fautores, ipse Paulus persecutionis rabiem declinans, ad Canonicos Berenriedenses secessit, atque ibidem tum eximiâ vitæ Sanctitate, tum doctrinâ Clarissimus, sub jugo vitæ claustralis juxta Sacros Canones Augustinianos haud sine vulgari sui nominis laude usque in finem substitit. Porro in specialem Berenriedensis Monasterii Iconis (quam haud sine magno sui, suorûmque subditorum ac Parachianorum solatio Canonici Berenriedenses charam habent, & omni cultu possibili devotissimè sovent) *Marianæ à R. P. Guilielmo Gumpenberger S. J. Presbytero* descriptam in *Atlante Mariano Triade 2. Imag. 323. fol. 432.* prout sequitur: *Berenriedensi Cœnobio, quod est in Superiori Bavaria, Matrîque Deiparæ sacra est ædes, quæ jam inde ab anno Christi 1382. constructa, multisque miraculis clara statuum Deiparæ habet Dolorosam, Christum depositum de cruce genibus gestantem. Novum non est iis in locis, grassante contagiosâ lue medicinam hic quærere tanto affluentis populi*
conta-

concurſu, ut opus fuerit aliam adhuc portam aperire; Templum in nupera peſte ne noctu quidem vacuam ſiſſet, ſemper illic viſi, qui ſibi ſuiſque ſanitatē impenſiſſimis precibus poſtularent, atque etiam obtinerent. Origo autem totius pietatis hæc eſt: Fæminæ cuiſpiam inter orandum diſplicuit Sacra Deiparæ Statua, tum quòd antiqua nimis, tum quòd Squalore aliquo obſoleta eſſet. Optabat illa ad Virginis honorem opus artificio & novitate illuſtrius in huius locum, quæ nec honoribus nec templo digna eſſet. Diſplicuit Deiparæ non minùs fæminæ cogitatio, quàm Statua fæminæ, nec abiit ſine vindictâ hæc nulli nota cogitatio. Dum enim adhuc nauſeantis animi motibus intenta aram more gentis circumit, ecce ſibi ſubitâ caligine obduſtis repente oculis, fædumque in tumorem aſſurgentibus fæmina momentò excæcatur, ac non jam de Icone, ſed de ſe è templo removenda viariam ignara cogitationem ſuſcipit. Attoniti tamen, novitate rei, circumſtantes accurrunt, manique præhenſam, & mali atrocitate perculſam dolentes donum perducunt. Nec difficile fuit deducentibus mali cauſam reſcire, ipſâ calamitatem cogitaverat: admonita eſt proſtri, ut conſcientiam elueret, petitæque culpæ veniâ votum faceret Virgini, propitiâ eſſe Virginem, & tam acerbam inconſultæ temeritatis penam facile remiſſuram. Vix fæminæ clamores accurrerant viſuri repentinam cæcitatē. Hæc nempe Deiparæ in poenitentes pietatis eſt. Crevit exinde veneratio & inſigne augmentum honoris accepit ſacra ſtatua; unde etiam Deiparæ miraculoſi favores; quos teſtantur anathemata magno numero muris appenſa, adeo unum recentis inter ſe membrorum compagibus miſerè curvatam; voto peracto miſellam iumento imponunt revehendam nullò ſanitatē indiciò; quàm quòd puella poſtquam vix trecentos paſſus proceſſerat, ex equo deciſit, accurrunt parentes, & ne quid ab equi calcibus ampliùs pateretur, ſatis aliàs & fortè non ſine perpetuo luctu concuſſam, rupto fortaiſſis oſſe quoſpiam aut alio malo affectam, ſed ecce! integram ſalvâ & ſanam vident, ſpontè aſſurgere in pedes, malique omnis immunem: reuſum ad templum eſt: actæ ſunt novæ Virgini gratiæ: demum cum filiâ parentes inter lacrymas, quas lætitiâ inſolita excuſſit, remigrârunt.

Præter Paulum Bernriedenſem paulò ſuperiùs laudatum, alium quemdam in hoc Collegio Canonicum, vitæ ſanctitate inclytum, ac prædicto Paulo cœvum vixiſſe colligo ex Actis Sanctorum Joannis Bollandi ad diem 18. v. Aprilis, eſtque is Waltharius ſive Gualterius Archi-Epiſcopus Ravennas, qui (ſunt verba præallegati Hiſtorici fol. 552.) fuerat antè Canonicus Regularis, & (quod hinc colligimus) cum Paulo ſcriptore in eodem forſan Conventu familiaritè vixerat. Electionem ejus in Ravennatē Episcopum ratam habuit anno 1119. Gelafius Secundus Papa, deceſſit Idibus Februarii anno 1144. cum Eccleſiam ſuam, inquit, Ugbellus, ſummâ prudentiæ laude adminiſtrâſſet. Rubeus etiam lib. 5. Hiſtoriæ Ravennatū, virum maxima Religione & innocentiâ præditum laudat pluribus. Imo ipſe cit. Bollandus fol. 548. ſcribit, laudatum hunc Waltharium à Paulo Bernriedenſi, tanquam ſanctum & miraculis decoratum, comparari cum S. Herluca, cujus vitam Tomo II. Aprilis inſertam, Paulus noſter ſuo tempore nimis ſtudioſè, congeſſerat.

Cæterum inter privilegia Cænobio huic olim conceſſa Hundius in Metropoli Salisburgenſi tom. 2. fol. 151. hæc recenset, quòd nimirum Joannes titulo S. Martini in montibus Presbyter, Cardinalis de Bavaria vulgariter nuncupatus, dederit Reverendiſſimo Domino Joanni tertio huius nominis Bernriedenſi Præpoſito circa annum 1433. facultatem, eligendi Confeſſarium quemcunque vellet, & licentiam abſolvendi ab omnibus cenſuris Eccleſiaſticis, quam licentiam Calliſtus Papa III. ratam habuit, idemque Pontifex juſſit, bona, injuſtò titulo ablata, Cænobio ſub penâ Excommunicationis reſtituere. Omnia privilegia, à Romanis Pontificibus conceſſa, nec non Eccleſias Parochiales Monafterio incorporatas confirmavit. Albertus Dux Baviariæ ſub id tempus dedit Monafterio privilegium, ne falſis exactiones, ex Urbe Monacenſi uſque ad Cænobium exigantur. Idem Dux feudum Banni Lyngenſis cum diverſorio & aliis libertatibus ejuſdem pagi conceſſit. Extant præterea apud citatum Hundium duæ Bullæ Pontificum Calliſti & Joannis, quæ ibidem loco citato videri poſſunt. Item Catalogus ibi proſtat Præpoſitorum, cui poſteriores adneſto.

XXIV. Caſparus Zeller. Electus 1621. obiit. 1638.

XXV. Joannes huius nominis VII. Riedel. Obiit poſt Regnum 38. annorum terris demortuus eſt anno 1675.

XXVI. Martinus Holl, rexit annos 5. obiit. 1680.

XXVII. Otto III. Landus, electus anno 1680. qui fuiſſe perhibetur Vir, omnium Virtutum flore decorus, pietatis & Vitæ regularis ſpeculum; imò alter quaſi Fundator Tomus III. Cam. Regg. Origines.

Canonice suæ. Divini etiam cultus studiosissimus, sine fuce sibi occinens: *Domine! dilexi, promovi, decorem Domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ.* Tandem in ferali lectuli cathedra ad regnum cæleste aspiravit, aspirando exspiravit 2. Martii 1693.

XXVIII. *Joannes VIII. Doll*, electus 1693. præfuit & profuit ut optimus Pastor per annos 29. obiit. 1722.

XXIX. *Zacharias Hueber*, electus die 4. May. Divæ Matri Monicæ sacra, anno 1722. Statim ab initio sui Regiminis Ecclesiam suam ad decorem & splendorem, quantum per tantillum temporis licuit (sesqui enim tantummodo præfuit anno) ornavit Supellectili pretiosa; nova vestium ac paramentorum ornamenta haud sine magnis procuravit sumptibus. Vixit Monachii sub Medicorum & Chyrurgorum piè crudeli tyrannide, Vir dolorum, prodigium tamen patientiæ, Monacensium exemplar, 5. Decembris anno 1723.

XXX. *Mansuetus.* DEUS conservet in ævum.

BETTENDORFENSE,

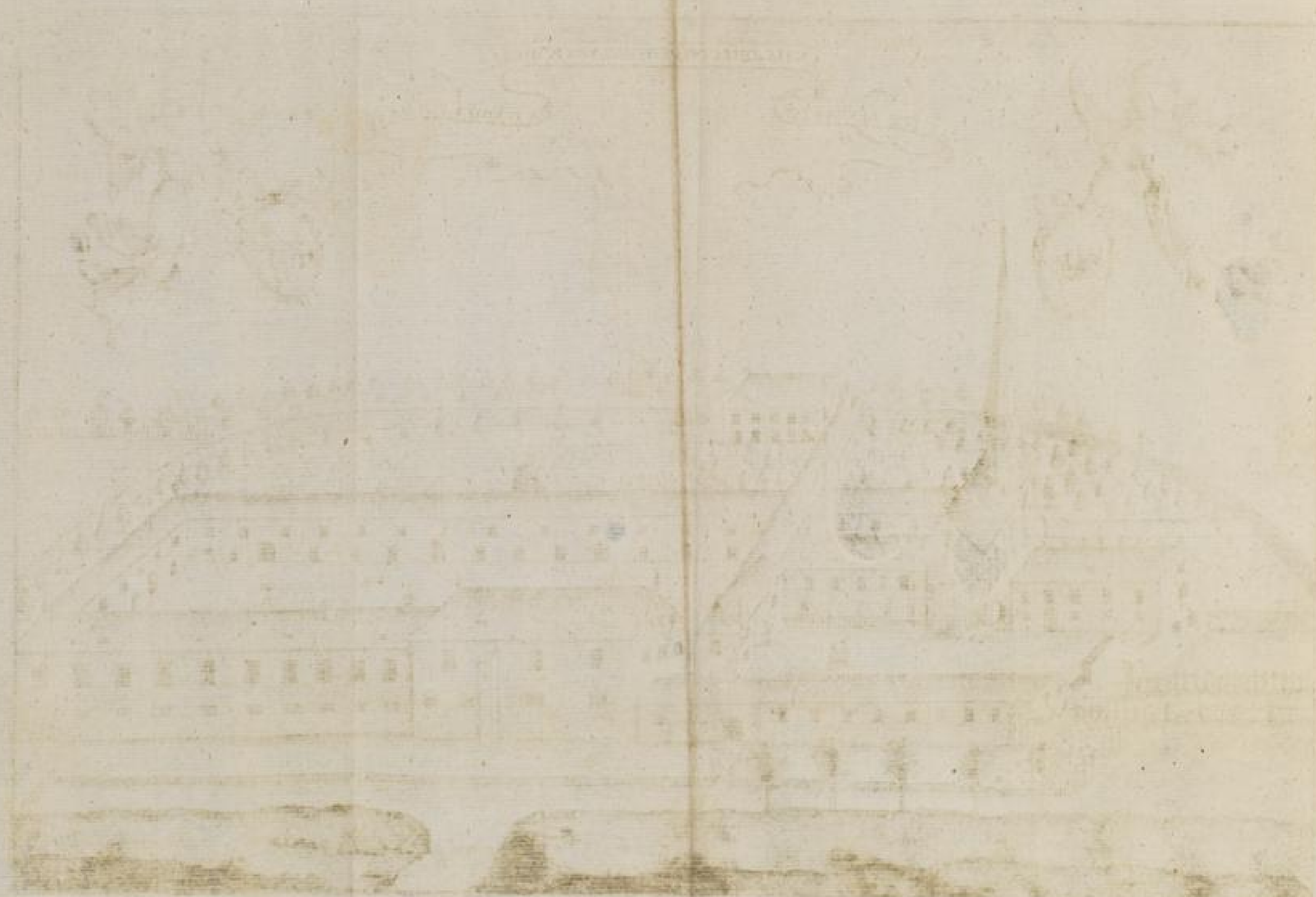
EXimium quondam de Ordine & Regula S. Augustini Monialium Inclusorium auctorante Ludovico IV. Romanorum Imperatore conditum; qui idem ipse (ut loquitur Adezreütterus in Annalibus Boicis part. 2. lib. 3. num. 51.) in vicinia Ratisbonensi Parthenonem hunc pro Canonissis Regularibus Augustinianæ Professionis novum condidit, eumque à perpetuo precum usu *Bettendorff* appellari voluit, cum prius Alasperga fundus Bettendorffensis diceretur. Institutum Canonice Professionis isthic loci vertentibus annis undequaque fuit immutatum, & servato sexu fæmineo Ordo Fratrum Prædicatorum S. Dominici legaliter introductus, qualibus Partheniis alumnis sensim emortuis totum Religiosi hujus Contubernii ædificium (solo templo, eoque usque nunc servato) vastante hæresi penitus fuit extinctum: cujus remanentem fundum etiamnum nostris temporibus Alasperga seu communiter Alasperga vocari solitum, cum queisvis quæ remanserunt censibus avô nostrò Abbas & Conventus Imperialis Monasterii Cæsariensis, intra limites Diocesis Augustanæ situati, ære suo redimentes uniri & incorporari fecerunt alii cuidam ejusdem Ordinis sui Cisterciensis Cænobio Pildenhofen dicto; quod de præsentis Alumni quidam Cæsarienses inhabitant, & ad nutum Abbatis sui salutè Parochianorum inibi commorantium solerter invigilant.

BETHARTINGENSE,

TAliter ab antiquo nominari consuetum inter complura Regularis Professionis consimilia temporibus nostris, summè Venerandum apud Bavaros, sub limite Diocesis Frisingensis Canonice Augustinianorum Asceterium, magnâ sanctitatis famâ passim apud omnes nominatissimum, primordia sua sumpsit anno post Christum Natum 1130. sedente in Cathedrâ Petri Honorio Papâ II. Romani verò Imperii sceptrò potiente Henrico Quinto. Et sic quidem factum est auctorante prædivite quâdam matronâ Judithâ (cujus avita progenies apud posteros hodieum ignota manet, vel saltem incerta) unâ simul manus auxiliatrices porrigente Germano fratre Megingo propè Hartingum residente, qualiter de prima foundatione ista habet communis & consentiens Scriptorum annotatio; cæptum verò foundationis opus incrementa sumpsit subsidiò & piâ largitione quorumvis fidelium circumquaque confidentium; qui Symbolam promptè contulerunt pro novâ hujuscemodi foundatione quantocyus adimplendâ, qua eadem felicissimè completâ novæ Beyhartingensis Ecclesiæ solemnem consecratio facta est in honorem Præcursoris Domini S. Joannis Baptistæ anno 1130. initiante ipsomet Metropolitano (Ordinario loci Henrico Frisingensi Episcopo, arduis imperii negotiis interim detento) Conrado Abenspergenfi Sanctæ memoriæ Archi-Episcopo Salisburgensi; Istud autem Beyhartingense Cænobium primitus traditum, & assignatum fuit Sanctimonialibus, quibus post longævum centum annorum decursum ad Parthenonem Altenhochenauensem autoritate Apostolica translatis, anno 1235. Beyhartingam introducti fuerunt Canonice Regulares; qui ex tunc usque modò magna proprii nominis sui gloriâ in lucidissimum aliorum exemplum locum istum sanctè custodiunt. Juditha prima Fundatrix supra dicta terris (quo anno? latet) demortua in propriâ Ecclesiâ, recens ædificatâ, congruo honore sepulta fuit; ubi etiamnum in Domino requiescit: cujus sepulchrum apertè prodit grande saxum marmoreum taliter inscriptum. *Sub hoc Saxo marmoreo DEO dicatæ & honestæ Matronæ Judithæ, cujus progenies sive parentela nescitur, præsentis Monasterii Fundatricis prior in Diva Virginis sacello sepulta* figu-

PLAN DE LA VILLE DE ...
DRESSÉ PAR ...

GERMANY
The first map of the world was made by Marinus of Tyre in 100 AD. It was a circular map of the world, showing the known world at that time. The map was based on the work of Ptolemy, who had written a book on geography in 150 AD. Ptolemy's map was also circular, but it was based on a different system of coordinates. The map was used for many years, and it was one of the first maps to show the world as a whole.

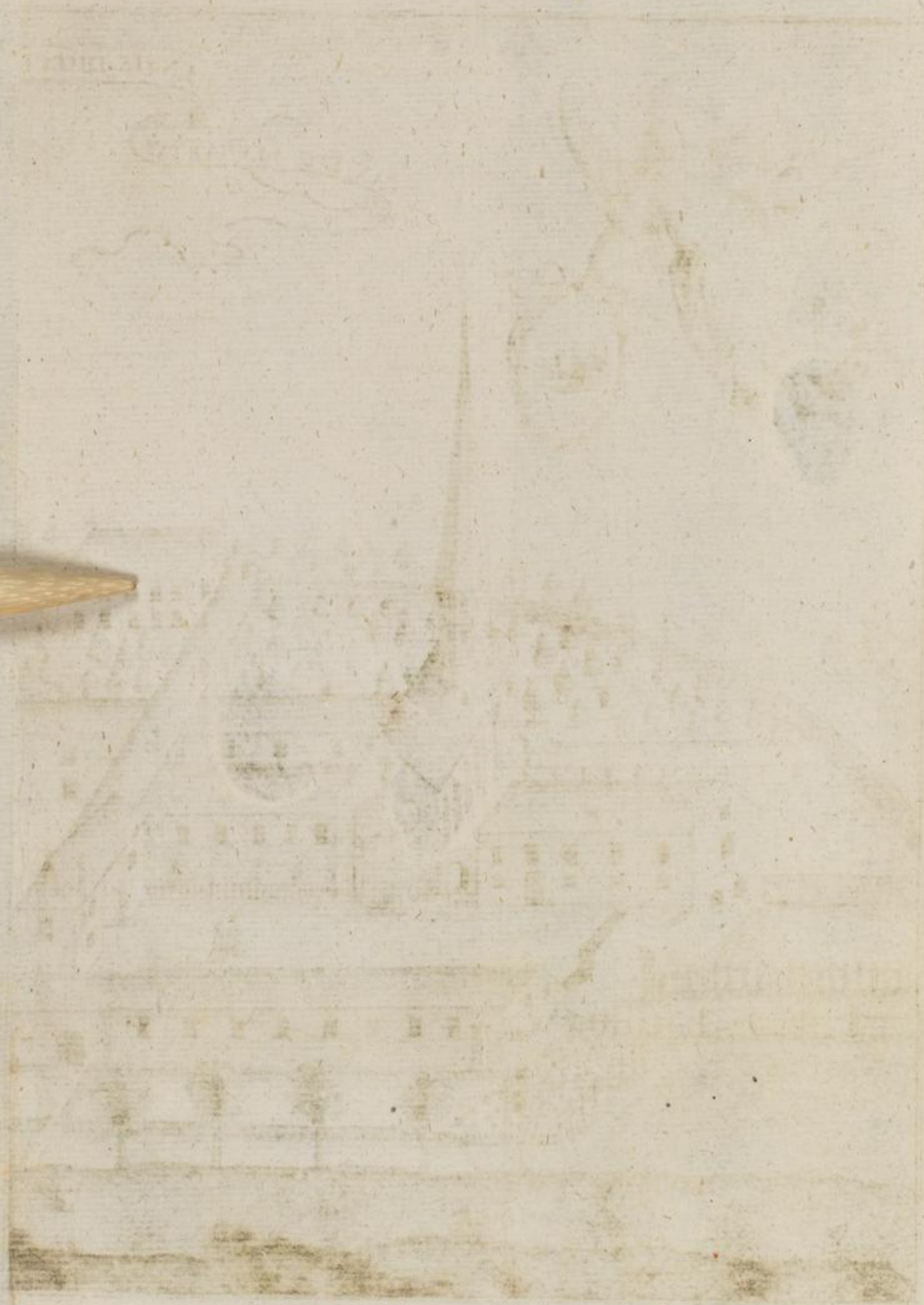

PLATE I. THE GREAT CHURCH OF ST. MARTIN'S, LONDON.
BY J. G. COOPER, ARCHT. R.S.A.

figuratur. Ubi verò recens ædificatum fuit anno à Nato Christo 1454. ossa ejus exfossa sunt, & in medio templi sub hoc lapide marmoreo condita jacent, cujus anima Deo vivat. &c.

Prætereà quoque ad idem sepulchrum non nihil à terrâ elevatum, & grandi marmore superposito gloriosum memoratæ Fundatricis effigies & scriptura circumcirca simul apposita talis prostat legenda: Anno Domini 1513. sepulchrum istud, quo Nobilis matrona Judithæ hujus Cænobii Fundatricis ossa recondita sunt Domino Pantaleone Præposito procurante erectum: quibus litteris inibi visuntur etiam Insignia Præposituræ simul & Capituli Beyhartingensis. Demum etiam eidem lapidi sepulchrali (infra dictam sæpefatæ Fundatricis effigiem) amplius addita leguntur sequentia: Consecratio hujus Cænobii facta est tempore Innocentii Papæ II. qui regnare cepit anno 1130. & regnavit annis 14. & hæc peracta est à Romano Gurcensi Episcopo. Reliqua de primordiis foundationis istius Beyhartingensis ultimis temporibus nostris omnino manent incerta, imò & prorsus ignota, cum nempe haud amplius quicquam constet, præter pauca quædam ex vetustis M. SS. hinc inde desumpta; quæ reperies apud diversos Scriptores, qui sunt Hundius in suâ Metropoli Salisburgensi Tom. 2. pag. 133. Gabriel Bucelinus in Germania Sacrà Part. 2. pag. 14. Adlzreütterus in Annalibus Boicis Part. 1. lib. 20. n. 22. proin temporum injuria, tum scriptorum negligentia, geminatum quoque Canonix hujus incendium, vel olim innocuè perpeffum, omnem hac de re ignorantiam utique reddent inculpabilem. Cæterum in eodem hoc Cænobio sepulti quoque requiescunt Nobilissimi Dynastæ de Machselrein, & de Haslang nuncupati; quarum posterii hodie inter Illustrissimos S. R. I. Comites adambulant; alia verò, ut dictum est, Ecclesiæ hujus notitia seu monumenta ubique latent, præter pauca quædam, quæ hic juvat apponere ex pervetustis quibusdam membranis usque modò inter chara documenta domestico suo loco retentis deprompta, & sunt sequentia:

Reverendissimus in Christo Pater Dominus Geroldus Episcopus Frisingensis suo cum Capitulo pariterque procurante Venerabili Viro Tagemone devoto Frisingensis Ecclesiæ Canonico & Præposito Schlierseensi Parochiam Tuntensuanam anno Domini 1220. cum omnibus attinentiis suis Monasterio huic perpetuò tradiderunt.

Quod ipsum refert etiam R. P. Guilielmus Gumpenberger S. J. in suo Atlante Mariano Triade 4. Imagine 1065. fol. 2009.

Item Nicodemus Episcopus Frisingensis singulari benevolentia in Fratrum sustentationem contulit nobis Parochiam in Schönau supra quibus Honorius Papa III. & Joannes XXI. ex parte Tuntenshausen de singulis Ecclesiæ bonis; similiter Martinus V. pro Parochiali Ecclesia Schönau Litteras Confirmationis tradiderunt plumbeto signatas, quemadmodum ipsis in litteris adhuc extantibus plenius continetur.

Denique postquam Beyhartingum sacro Ordini Canonico Augustiniano traditum fuit, & assignatum, curam & regimen illius deinceps cum plenitudine potestatis administrandum susceperunt Regulares Præpositi, quorum sequens usque ad nostra tempora productus extat

CATALOGUS.

I. Hertvicus Purckrainer.	II. Fridericus Spilberger.	III. Godefridus Prandt.
IV. Gotschalvus à Rechlingen.	V. Conradus.	VI. Otto Pienzenauer.
VII. Rudbertus.	VIII. Conradus Perwanger.	IX. Petrus Kriechpämer.
X. Udalricus Kirnbämer.	XI. Conradus Prandtstetter.	XII. Conradus Croz.
XIII. Udalricus Haslanger.	XIV. Joannes Schäch.	XV. Joannes Saaldorffer.
XVI. Henricus Preslauer.	XVII. Nicolaus Kneittinger.	XVIII. Udalricus Eisenboffer.
XIX. Georgius Apprecher.	XX. Ambrosius Treittwein.	XXI. Pantaleon Hauser.
XXII. Lucas Wagner.	XXIII. Petrus Spächter.	XXIV. Wolfgangus Lindtmayr.
XXV. Conradus Hirschbauer.	XXVI. Bartholomæus Furtner.	
XXVII. Joannes Gering, qui restauravit Ecclesiam B. V. Mariæ in Tuntenshausen, peregrinationibus & miraculis ad tria propè jam sæcula celeberrimam.		
XXVIII. Christianus Scheichenstuell, qui ultra 40. Annos insigni Canonix totius emolumento præfuit.		
XXIX. Augustinus Lang, bonorum Prælatorum exemplar, in doctrina & pietate præstans.		
XXX. Ignatius Wäntschl, usque viginti circiter annorum regimine perinclutus, doctrinâ, pietate, & regendi dexteritate nulli Prædecessorum suorum secundus, in senectam Pylia Sospes & incolumis servari dignissimus.		
XXXI. Georgius.		

BEYERBERGA.

Inter pios & Nobiles, qui in fundandis, erigendisque Ecclesiis ac Monasteriis devotionem suam orbi testatam reliquerunt, haud postremo loco ponendi sunt Nobiles & Illustres (qua tituli, eo tempore rari, prærogativâ Calixtus II. P. M. nobilissimam familiam decoravit in dato diplomate) Otto, Conradus, & Eberhardus liberi Domini de Iring, Barones, ac germani Fratres; hi unanimi, nunquam satis suspiciendo consensu suum prædium nobile, & castrum Beyrberg pro Collegio Canonorum, sub Règula S. P. Augustini in communi regulariter viventium, ad honorem SS. Apost. Petri, & Pauli Apostolicæ Romanæ sedi devotissimè obtulerunt. Ut autem foundationis opus recto describamus ordine, pauca de Nobili stemmate ingerenda sunt. Familia Iringensis inter Nobiles Bojos generosis & bellicis virtutibus, Imperatoribus, Regibus, Ducibusque Baviaræ in amore, ac gratia præstans aded effulsit, ut trium castrorum nobilium possessionem pro se satis amplam fuerit nacta. Ex iis etiamnum eminet arx Iring-spurg à quodam Nobili milite Iringo (unde stemma, nobilisque prosapia trahebatur) super altum ædificata montem, quæ infra plus horam ab oppido Wolfertshufano, supra verò à Beyerberga minus distat spatium. Olim variis nominibus notabatur castrum Iringi, vel Yringi, Yringispurg, Irenspureck, Eurenspurg, prout in veteribus literis invenire est, nunc communem obtinuit appellationem Euraspurg. Alterum Castrum cum nobili prædio erat Beyerbergæ in monte quodam situm, qui à veneranda antiquitate Buren-vel Beurenberg vocabatur. Hujus dein destructi locò Ecclesia Collegiata unacum Cænobio Canonorum Regularium funditus erecta fuerat; tertium castrum Haag directo ad orientem prospectui se offerebat, quod sorte hæreditaria alterum ex fratribus residentem habuit Dominum. Quædam adhuc rudera, lapidumque congeries in colle vetustam stetit domum, arcisque vestigia tempore suo, quo Historicus noster vivebat, demonstrabant; nunc locus iste perpurgatus ad meliorem graminis fertilitatem pauca admodum exhibet signa, & arboribus constitus, antiquum servat nomen Haag, cujus domini totus districtus circa Loysam cum prædiis, & villis recens fundatæ Ecclesiæ in dotem relictus fuit post mortem piissimi possessoris. Nec in Bavaria tantum, sed etiam in Tyroli, & Marchia Slavonica prædia, fundos, ac vineas possedisse satis perhibetur, quia vineam in agro Pofano sitam pariter Ecclesiæ legarunt. Testatur Aventinus, Albertum de Iring & Conjugem suam Bertham divo Michaëli ædem condidisse in agro Tridentino, quam etiam de suis adjectis fundis, ac proventibus dotarunt. Porro in Marchia Slavonica intra limites Parochiæ Freuen prope Nazzentum, Diœcesis Aquileiensis, triginta & octo mansiones seu prædia proprietatis jure possidebant, quæ postea Collegio nostro relicta, pro Parochia Minsingana commutata fuisse authenticæ in nostro Archivo demonstrant litteræ.

Ob bellicam experientiam, martialem animum, & laudabilia facta non solum Ducibus Bojariæ, verum & exteris Principibus in amore, ac pretio Nobiles de Iring, ac præsertim Henrico Quarto Imperatori Augusto plurimum acceptos, atque Albertum de Iring (quem Patrem dicimus Fundatorum) multum apud Cæsarem istum pollentem fuisse, ipsemet testatur Aventinus fol. 551. & Hundius in sua Metr. apud Gebold. Tom. 2. fol. 135. referendo confirmat. Derelinquendus tamen est Aventinus celebris cæteroquin scriptor, quod Albertum, & Bertham cum Ottone filio, & Eberhardo fratre Alberti Fundatores hujus Canonice scripserit: *Constans etenim scriptorum nostri Collegii assertio est, multiplicibus scriptis Archivi comprobanda, Ottonem, Eberhardum, & Conradum tres incredibili unanimitate Fratres, cum vitam calibem agerent, & ex hoc liberis carerent hæredibus, optimum rati, si juxta Christi verbum amicos sibi facerent de mammona iniquitatis, constituisse inter se, ut reliquum vite tempus Deo optimo, & omnium suarum Imperatori militarent, cum eorum prius familia, & Parentes terreno Imperatori, Principibusque mortalibus tum civilia, tum militaria præstitissent obsequia. Ubi nulla prorsus ingeritur mentio alterius cujusdam Fratris aut Parentis Alberti & Conjugis Berthæ, benè tamen à tribus dictis Fratribus Germanis constanter servati calibatus, quo suam pietatem in Deum, Castimoniam vite in superos, & unanimitatem benevolentiae in Sancti Augustini Canonicos caelo terraque manifestabant. Hinc contigerat etiam, quod illorum morte Iringensis stirps sub Alberti linea fuerit extincta, castrum Iringispurg ad alteram lineam Eberhardi (qui Frater fuit Alberti) ejusque hæredum de Iring, & Auffhofern transierit, prædium verò nobile Beyrberg jam conversum in Cænobium, & tanquam relicta piissimorum in terra Fratrum Sponsa totum castrum Haag acceperit in dotem, sicut alia bona in Marchia Slavonica & Tyroli, quibus recens erecta Ecclesia gaudebat, & ex parte etiamnum gaudet.*

Dubium unicum hic nobis movet de calibatu Liber Traditionum Monasterii Admontensis, ubi continetur, prout Hundius decerpfit in Libro Stemmatum: *Otto liber bo-*

mo de Yringspurg filium suum Ottonem obtulit S. Blasio ad monastica Religionis professionem, dans quedam bona, ac prœdia, & hoc tempore Conradi Archiepiscopi, & Successoris sui Eberhardi circa annum Domini 1150. Ex quibus deduci posset Ottonem nostrum non cœlibem egisse vitam &c.

Ast dispellendum dubium, cùm hunc Ottonem Iringensem, qui filium suum Ottonem obtulerit S. Blasio, Alberti filium fuisse abnegemus, prudentibus sanè rationibus permoti. Quis enim crediderit, ipsum Parentem in suo prædio paterno condidisse Cœnobium, & filium suum proprium alteri Religioni, & quidem tam distito Monasterio offerre voluisse? suavissimam etenim, & vix non quotidianam habebant Illustris Otto, piissimus Fundator, ejusque duo Fratres cum nostris Religiosis conversationem, abundabat cor illius & cæterorum, præcipuè cœlestibus solatiis, cùm jam viderent sub Henrico primo Præposito Collegium erectum virtutibus, disciplinâ, & religiosa observantia florere, divinum servitium augeri, & temporalibus etiam bonis affluere.

Quoddâ dicere placeat, Ottonem quidem fuisse adhuc cœlibem tempore fundatæ primùm Ecclesiæ Beyerbergensis, postea verò accepisse uxorem, à qua filium Ottonem paris nominis suscepisset, & ad Professionem monasticam obtulisset &c. evidens ostenditur contradictio. Albertus enim jam vivens circa annum 1040. ponatur post 30. annos iniisse matrimonium cum Bertha; jam filius ejus Natu major Otto post 5. vel 6. initi matrimonii annos natus; tunc sequitur eum tempore, ubi Pontificia Confirmatio recentis Cœnobii emanarat, nempe anno 1121. quadraginta & quinque annos virilis ætatis suæ attigisse. Quoddâ post 3. aut 4. annos eum nupsisse, & tandem filium procreasse opineris, hic ad minimum 24. an. ad monasticam vitam oblatus fuerit oportet, cùm tamen pueri oblato in tenera ætate, sæpe etiam ante sufficientem rationis usum ad habitum monasticum fuissent oblato. Dein isthac oblatione Iringensis linea rursus fuisset extincta, cùm alii hæredes nulli nominentur descendentes ac superstites. Quæ omnia si perpendantur, nempe matrimonium ab Ottone primùm post an. 45. ætatis suæ initium, filii post an. 24. oblatio, hæredum descendentium destitutio, lineæ Iringensis ex parte extinctio &c. inconvenientem parient opinionem asserendi, oblatum Ottonem Filium fuisse Fundatoris nostri.

Certiùs longè constat, mortuis tribus fratribus (quos Fundatores dicimus) Eberhardi de Iring, & Auffhofern (qui Alberti illorum Parentis Frater, & alterius lineæ de Iring, & Auffhofern author erat) hæredes Filios in castro Iringpurg successisse, quorum unus Nomine Otto susceptum filium Ottonem Sancto Blasio obtulerit. Constat enim, duas fuisse lineas de Iring, quarum una castrum Iringpurgense primariam sedem, altera districtum Toparchicum, & arcem Auffhoferianam possederat.

Tandem si etiam à nobis adhiberetur fides illi Traditioni Admontensi, quæ factam anno 1150. filii professionem ad tempora Eberhardi, & Conradi Archiepiscoporum Salisburgensium promiscuè reducit, cùm tamen Conradus jam priùs an. 1147. vivis excesserit scribente Hundio Metr. Tom. 1. fol. 9. & Avent. fol. 631. haud amplius evinceretur per eam, quàm Ottonem illum de Yringpurg non nostrum Fundatorem, nec Alberti filium fuisse, sed ex alia Iringensium linea nempe Auffhoferiana suam egisse stirpem, cujus totam Genealogiam in nostro Chronico fusius deduximus, hic autem brevitatè gratiâ præterimus.

Post mortem Alberti de Iring & Berthæ conjugis, tres relicti filii Otto, Conradus, Eberhardus unanimiter in bona paterna successerant, cùm cœlibem agerent vitam, & ex hoc liberis carerent hæredibus divino nutu constituerunt inter se, ut secundum Christi consilium amicos sibi facerent de mammona iniquitatis, ac reliquum vitæ tempus in divino insumerent obsequio. Quare sicut charitate, ita & unanimi consilio spatiosam planitiem pro struenda Ecclesia, & Cœnobio accommodatissimum elegerunt locum, qui quidem à subjectione, quam haud procul distitis collium jugis exhibet, humilis, at amœnitate sua sublimis erat vallis. Hic enim è sæcundo solo limpidissimarum aquarum hinc inde ebullunt fontes, qui à campestribus, virentisque gramine mixtis incinguntur floribus; desilientes ex alto rivuli, larga aspergine in latum spatium propagatos humectant campos, ac priusquam se se Loysæ immergant, per florea discurrunt rura. Sylvularum umbræ, & vicinæ tum naturâ, tum arte insertæ arbores, gratas in hac valle fovent auras, & Loysa, leni murmure obstrepens, solidam medium in orbem curvatam terram utili allambit defluxu, ut ob tanta naturæ decora & jucundantem virorem plani-

ties ista in praesentia adhuc tempora metaphoricum nomen *Ridentis prati* Beyrlach meritò obtinuerit. Tam opportunum Ecclesiae erigendae locum piissimi Fundatores videntur maximè ob hanc etiam destinasse causam, quòd praesentes è suis arcibus Iringense, Haagerse, & Beyrbergense prospicientes ad Campum ridentem, & Ecclesiam in eo aedificatam suos dirigere oculos, & divino possent solatio pascere animos. Verùm, quod consilium contra Dominum? qui humanas, utut Sanctas, respuit delicias, easque pro altitudine sapientiae, & iudicii incomprehensibilis subvertit.

Ecce! enim ad assignatum locum comparantur lapides; scinduntur ligna, coquuntur lapides; labore sudant Operarii; pium fervet jam opus. Conatus tamen omnes ridet Divina Providentia; dum aliam sibi, sanctisque Apostolis residentiam deligens, multa laborantium permisit, securi cadente, vulnera, copiosum etiam è laesis membris manantia sanguinem, quo ab arboribus decisa alpergebantur fragmenta. Haec advolantes avium catervæ rostro prehendere, & iteratis volatibus ad pronum montis Beyrbergensis apicem ultra Loysam fluvium comportare observatae sunt, haud sine omine vano. Mons hic ducentorum passuum altitudine surgit, dumis, virgultisque cooperitur, & quia caetera praeruptus est, difficilem praebet ascensum: pedem ejus Libusa, seu Leusacum, nunc communis nominis Loysa modestis alluit undis; postquam recurvo sinu defluens incinxit campos, & inferiora irrigavit arva. In cacumine planities arboribus fertilis, & sanas auras fovente aëre multum amabilis, prospectum directum orienti objicit Phæbo; à fronte latè patente fruitur aspectu ad oppidum Wolfertshufanum, Castellum Euraspurgense, & alpes Penninas, aliasque in circuitu terras. Altera verò fluminis ripa è vicina sylvula gelidas alit umbras, quales etiam à tergo versus Occidentem assurgunt; ut adedè aestate calente ipsa Elementa sanam loco conferre videantur temperiem, dum terra tepidis saltuum umbris, Loysa aquae frigore, & circumfluus in alto aër continuò spirantibus flabris solis attemperant aestum. Veneranda antiquitas huic loco, & monti jam tunc appellationem *Burenberg* tribuebat, quam etiam nobile praedium in dextero ad meridiem latere haud procul positum, aequè sibi vendicaverat. Unde etiamnum Ecclesia, & Collegium idem retinuerat nomen, quòd postea (ut fieri assolet) cum vernacula mutatum in *Bauerberg*; annorum autem successu ob vicinitatem montium *Beuberg*, id est, penes montes, *Collegium Penemontanum* (sicut in quibusdam legitur litteris) aut *Beilberg* ab Ascia Operarios cruentante, nunc ritè scribitur, ac obtinet *Beyrberg*, licet citrà culpam adhuc à plebeis pronuntietur *Beilberg*.

Ut igitur ad volucrum structuram in descripto loco perventum est; assulae cruentatae, & decisa fragmenta lignorum figuratè congesta fuere reperta, quae tum fundamentis pro futuro aedificio jaciendis indicio erant, suosque inventores in admirationem trahebant. Tam stupendo rei eventu ad Nobiles delato, haud facillè dictu est, quam mirum in modum affecta sint devota illorum pectora; ocyus enim concordi ad divinum arbitrium consilio mutatur Illustrium animus, fraterna vertitur voluntas in latam sententiam, caelitum nutu ea accidisse, quibus ceu indiciis certis montem istum sibi sacrandum praeservassent. Nec mora, Beyrlacensi valle deserta, ultra flumen ad mediae distantiam horae in montem, augurio ostensum, transfertur labor, evchuntur in altum robora caesa, parata saxa, lapides, & universa materies, feliciori successu denuò aedificari inceptum, faustisque tandem avibus ad Coronidem optatum deducitur opus, atque post aliquot annorum lapsum feliciter absolvuntur labores anno 1120. Quare aedificio eo jam producto, ut incolae quiret, *Barones Generosissimi Ecclesiam Divis PETRO & PAULO Tutelaribus dicaverunt; domicilium undecum praedio Buerperg; cùmque omnibus redditibus, ac privilegiis devotis Viris, qui ad serviendum Deo se se ultro obtulerunt, pleno (quod dicitur) jure tradiderunt, atque illis Primum Praepositum praefecerunt Henricum doctrina, vitae integritate, inculpatis moribus, prudentiaque spectatum & sibi aliquamdiu convictu, & consuetudine domestica probatum Virum, Religionis, & Canonicae vitae singularem amatorem, uti disertè habet Chronicon nostrum. Testatur illius compiler, narrata prius se quoque audivisse ab aliis fide dignis, venerabilique senio ornatis viris, quorum Parentes, & protoparentes propagatam ad ea usque tempora communem hujus retinebant traditionem, ferebantque historiae famam. Hujus pariter memoriam continet pervetustum Rotularium, Liber funeralis, seu Mortilogium, ubi volantes aves, rostrisque maculata sanguine fragmenta ferentes, vivis exprimuntur coloribus, cum subjecta subscriptione.*

Testantur id etiam antiquissimum Chronologicum Carmen, & versus in aditu ad Refectorium supra portam parieti inscripti, quos hic referimus:

Distichon Fundatorum Nomina continens annumquè fundati Claustrii.

AVthor eras Otto, ConraDe, eberharDe beate
beVrbergæ fratres Vos tenetVrna pios.

Carmen in memoriam Fundatorum hujus Monasterii Compositum.

IRgenes ò vos generosa stirpe Barones!
Hanc qui Beyrbergam, victi pietatis amore,
Magnificis fieri curástis sumptibus olim:
Semper honos vester noménque Decusque manebit,
Nam quia sincero coluistis pectore Christum,
Ecce Patrociniis est vobis parta duorum
Tuta Salus; en vos respexit Virgo Beata,
Fecit & ex merito caelesti vescier aurâ.
Tu modò Posteritas, tanto pro munere grata
Officium sacra defunctis æde parentans
Da pia thura Patri, qui Relligionis honore
Cænobium, & multis structuris providus auxit;
Nobilium donis nitet hæc Domus aucta Patronis
Quorum sint memores omnes hæc scripta legentes.

Simile extat Carmen inter vetusta manuscripta Archivi inventum, quod hic apponitur:

Ad Candidum Lectorem.

Quæ sit Origo hujus Claustrii, si nôsse laboras,
Versibus exiguis en, Domus ipsa docet:

Fundatio hujus Collegii.

Condita præclare quondam felicibus annis,
Lector, ego Beyrberg sum generosa Domus.
Dux mihi primus erat Christus Fundator, & Auctor,
Post alii firmam me posuere viri.
Ad laudem Christi mihi qui sacra dona tulerunt,
Ut sim perpetuò Sponsa parata DEI.
A divis PETRO, & PAULO mihi Nomina sumpsi,
Namque ratem Petri nulla procella quatit.
Sique libet cunctos audire ab origine, Lector,
Qui me fundarunt, accipe quæso, Viros.
OTTO hic primus adest fautor, CONRADUS & alter,
Tertius eximius tunc EBERHARDUS erat.
Hi fuerant Fratres clara de stirpe vetusta
Irgensi geniti; quod pia scripta docent.
Insuper egregii quoque Nobilitate Barones,
Qui jam cum Christo regna superna tenent.
Namque suæ vitæ cursum benè quisque peregit,
Quorum hoc in Templo mortua membra jacent,
Me primo Artifices obscura in valle locabant;
At mens æterni non erat illa DEI.
Quò magis incumbunt operi, duròque labori,
Hoc minùs ad finem ducere cæpta valent.
Hic se mirificè lædit, nunc læditur ille,
Nunc inter cunctos mira querela oritur.
Fuso sparguntur passim quoque ligna cruore
Nam manus Artificis vulnera dira capit.
Mox volucres veniunt summo de vertice montis
Et secum in montem ligna cruenta ferunt.
Hoc erat indicium, quæ sit divina voluntas,
Et mihi quis proprius debeat esse locus.

Incipiunt omnes igitur desistere captis,
 Ac monte excelsa mania sacra parant.
 Omnia, quæ canimus, forsitan tibi vana videntur,
 Ast ego non miror facta stupenda DEL.
 Plura etenim inuenies, modò mentem advertere nôris,
 Quæ Pater in terris fecerat Omnipotens.
 Sed redeo ad primos, quos jam narravimus ante,
 Qui mihi splendoris causa fuere mei.
 Mercedem his magnam, cælestia munera, Christe,
 Mundi Salvator nunc sine fine datis.
 Hæc tibi, quæ scires, qui sit mihi fons, & origo,
 Dicere quæ volui, Candide Lector, erant.
 Non uti licuit verborum Syrmate longo;
 Suavior est brevis: consule plura. Vale!

Id ipsum, tanquam veritati consentaneum, novissimè fert Historico-Topographica descriptio Bavariæ cum iconibus ære excusis germanicè edita anno 1701, & serenissimo Electori à provincialibus Statibus utriusque Bojariæ dedicata. Ut aded relatis obniti, nefas nobis meritò imputandum foret, nisi graviora, & evidentiora in contrarium propalarentur documenta.

Sequente anno 1121. Pontificio Diplomate à Callisto II. confirmata fuit fundatio, & Ecclesia una cum Collegio Ecclesiæ Lateranensi Romæ ad sanctum Laurentium aggregata, & quadriennali censu Albæ, & amictus Lateranensis ab ipso Pontifice unita. Ista verò præstatio lapsu temporis abolita præsentis sæculi studio ad supplices preces Reverendissimi Patritii Præfulis nostri, & Capituli ab Illustrissimo & Reverendissimo P. Jacobo Martini Congregationis Lateranensis Abbate Generali per renovatam aggregationem commutata fuit in Missam cantatam singulis annis in festo Assumptionis B. V. Mariæ celebrandam, prout pluribus continetur in Instrumento anno MDCCX. V. Septembris Romæ dato.

Duo adhuc restant enucleanda; imo, dissolvendum dubium Aventini, qui fol. 552. scribit Eberhardum, & Fratrem ejus Albertum ab Curesburg multum apud Cæsarem pollentem cum uxore Bertha, filio Ottone in ripa Libusæ Peilberg Aurelianus templum, in agro Tridentino Divo Michaëli ædem condidisse &c.

2dò. quo tempore & anno Fundatio absoluta, & Cænobium inhabitatum sit?

Quoad 1mum. Opinionem Aventini chronici nostri scriptor eodem sæculo, quo Aventinus floruit, eoque antiquior vivens penitus enervat, dum prorsus nullam ingerit mentionem Alberti, & Berthæ, ac fratris Eberhardi, sed ex antiquissimis documentis, tum ex propagata hominum memoria, atque constanti famâ asserit, quòd tres incredibili unanimitate fratres Otto, Eberhardus, & Conradus Iringenses Barones Ecclesiam, Collegium Beyrbergæ condiderint.

Et quamvis Aventino concederetur, circa annum MC. Albertum, & Bertham Conjugem Parentes unacum filio suo Ottone, utpote natu majore, præ cæteris duobus Fratribus Eberhardo, & Conrado, jam tunc fortè cogitasse de fundanda Ecclesia, ac Monasterio non procul ab arce Iringensi suæ ditionis extruendo, quos pios motus effecit vel divina Providentia ludens in orbe terrarum, dum paternum Alberti pectus piis excitavit pænitentiaæ stimulis, propter quandam Henricianæ factionis contractam maculam, vel infelix postea ruina Henrici IV. Cæsaris à tot SS. Pontificibus & Conciliis excommunicatissimi, & miserrimè anno MCVI. (uti testatur R. P. Gabriel Bucelinus in Nucl. Hist. Univ. p. 3. sive auct. p. 2.) obeuntis, cum antea eidem Augusto tam charus in officio, consilio, & amore fuisset, ita adauxit, ut in articulo mortis (quam post paucos annos ab infausto obitu Henrici, etiam ipsum Albertum oppetiisse nobis credibile est) suis ex Testamento reliquerit filiis hæredibus, sanctam Romanam Sedem, cui hæctenus Imperator malè restiterat, esse venerandam, eique inviolabiliter servandam fidem, piisque fundationibus, ac Sanctæ vitæ actibus cælites magis, quàm summos terræ Imperatores esse demerendos, ac colendos.

Id tamen nunquam probaretur, ipsum Albertum supervixisse adhuc, cum in amæna valle, & Prædio Peyrlach pro futuro Cænobii ædificio fieret Congeries lapidum, & lignorum: hujus enim nulla ab hominibus propagata traditio, nulla in vetusto Chronico mentio, nulla nostrorum scriptorum etiam levissima annotatio, condita ab Alberto &

Ber-

Bertha Ecclesiae Beyrbergensis, pro testimonio se se offerunt. Verum potius probatur, ex ducto hucusque Historiae nostrae filo, Albertum, & Bertham Ottonis, Eberhardi, & Conradi fuisse Parentes. Tres autem fratres illustres post mortem suorum Parentum, ante aliquot annos fundatae, & conditae Ecclesiae in bona paterna simul, & unanimiter successisse; nec meminit Alberti, ac Berthae Pontificium Diploma, quos tamen, si fuissent Fundatores, potiori jure nominando extollere debuisset S. Pontifex Callistus II. quod rursus manifestum est signum, secutae Parentum mortis ante Foundationem Ecclesiae, & Ottonem reliquosque cum ipso Fratres haereditate Paterna fuisse potitos; cum alias neque filius Otto e potestate paterna dimissus, neque Eberhardus, & Conradus bonorum suorum faciendi dispositionem, eaque abalienandi, ullam habuissent facultatem. Manet ergo tam illustre pietatis monumentum, sanctaeque executioni mandatum opus fundatae Ecclesiae Collegiatae Beyrbergensis, tribus potissimum Fratribus Nobilissimis adscribendum esse, prout nobiscum bene informati Scriptorum prudenter sane existimant.

Ad 2dum Respondetur, circa annum Christi 1110. prima fundamenta novi Cœnobii collocata fuisse in valle Beyrlach, quae altero anno ad prodigiosam ab avibus collectam fragmentorum sanguine asperorum copiam, in montem Beyrbergensem translata sunt. Aedificio tandem anno 1120. absoluto, ante delatam ad nos Confirmationis Pontificiae Bullam, piissimus Sacerdos Henricus jam fuit inauguratus Praesul Beyrbergensis Ecclesiae & Cœnobii, atque ab ipsis pienssimis Fundatoribus constitutus, neququam verò per suffragia libera à Canonicis primùm congregatis electus.

Nam luculenter attestatur Chronicon, quod primum jam Praelatum loci, caeterosque Canonicos similiter sub protectionem suam Pontifex suscepit, ubi signanter statuit, ut NB. *Deinceps neque tibi, (Ottonem, aliisque fratres suos intelligit Pontifex) neque alicui hereditum tuorum facultas sit, se in praedicti loci Advocatiam ingerere, sed juxta fratrum electionem, & liberam voluntatem advocatus ibi per DEI gratiam statuatur, id ipsum & de Praelato loci decernit statuendum.* Ut igitur NB. *Deinceps*, seu imposterum à Fundatoribus illustribus, aut in praediis eorum successoribus proprio motu, ac voluntate vel Advocatus, vel Praelatus non amplius statuatur, sed liberae Fratrum electioni relinquatur; prohibitio est, qua demonstratur factum praesens, & praecavetur futuro: prohibitio enim contrarium probat; legem fundat; & exceptio firmat regulam. Porro nisi ante emanatam Pontificiam Bullam Cœnobium jam fuisset Regularibus incolis provisum, Praelatusque constitutus, Nobilissimi Fundatores suis calculis, voluntate libera, & auctoritate propria non amplius valuissent Praelatum loci decernere, & suis votis praeficere (prout hoc tamen certum tenet Chronicon) cum talis Praelati Constitutio directè contraria Diplomati, electioque fuisset nulla, neque Episcopus Frisingensis tunc temporis Henricus Comes de Eberstorff, utpote loci Ordinarius, eam ratihabere potuisset. Nec putandum, Illustres Fratres Conditores tanta pietate in DEUM, tantaque Religione erga sanctam Romanam Sedem affectos, recenti aded facta Pontificiae Constitutioni temerè contraire voluisse, aut attentasse: quod omninò eos fecisse convincerentur ex Chronico: nisi cum consensu, & Approbatione Reverendissimi Domini Episcopi Frisingensis prima Praepositi, & Praelati Beyrbergensis, à Fundatoribus facta denominatio, electio, ac institutio Pontificiam confirmationem praecessisset. Rationabiliter ergo sentiendum, anno 1120. Praelatum, & Canonicos Beyrbergenses jam jam fuisse in recens Cœnobium à Fundatoribus solemniter introductos ante acceptionem Pontificiae Confirmationis, anno 1121. 3. Cal. Aprilis expeditae, cum alias post acquisitam Confirmationem Pontificiam, Praelatum liberè constituendi, piissimis Baronibus fuisset adempta facultas. Diploma illud Pontificium adhuc in Archivo nostro integrè asservatur. Caeterum quo anno è vivis abierint illustres Fundatores nobis planè non constat. At mortuos in nostra Ecclesia in Abside meridionali sepulturae traditos esse superius adducta Carmina, variaque nostri Collegii monumenta planè convincunt, ut adeo non videatur quibus motus de causis, aut unde unde demum desumptis documentis scripserit Hundius, *Tertium ex Fundatoribus in Monasterio Wiltha, Ordinis Praemonstrat: in Tyrolens. Comitatu fuisse sepultum.* Nam pro expeditione hujus dubii ad ipsum modo dictum Monasterium Wilthinense fuit scriptum, nobisque desuper à Reverendissimo, & Amplissimo D. D. Gregorio Abbate anno 1717. 26. Maij pro responso insinuatum, *alicujus monumenti, vel sepulturae Nobilis cujusdam de Iringsburg nullam extare notitiam, & solum in Libro mortuorum ibi reperiri sequentia: Cum anno 1639. Chorus cum veteri altari removeretur, reperta sint viginti corpora ignota, quae cum illustres personas, & Ecclesiae nostrae Benefactores fuisse indubium sit, in speciali tumba rursus recondita sunt.*

Si ergo aliunde probaretur (quod utique per verba mox allegata ex Libro mortuorum non probatur) inter illas Illustres Personas, & Ecclesiae Wilthinensis Benefactores
Tom. III. *Cann. Regg. Origines.* U u fuisse

fuisse etiam quendam Fundatorem nostrum, abunde supra dicta confirmarentur, videlicet, quod Nobiles Iringenses haud spernenda prædia, insignes Vineas & fundos in Tyroli possederint, ex quibus deinde Ecclesiæ Wilthinensi pia legata is reliquerit, qui corporis sui exuvias ibi poni, & loculos condi voluit. Præter Fundatores illustres, alii Iringenses sepulti sunt, Nobiles quoque de Porta, Successores in Castro Euraspurg cum uxoribus, quorum quidam varias foundationes, & prædiorum donationes ad Ecclesiam pro perpetuis Anniversariis fecerunt; sepulturæ quoque locum Nobiles Althamer cum uxoribus, & filibus hic obtinuerunt, alique plures Nobiles monumenta sibi posuerunt, sicut ex marmoribus, & lapidibus cum suis inscriptionibus colligitur.

Ne autem quidquam Ecclesiæ conservandæ, ejusque sacris Incolis sustentandis deesset, sat amplos redditus, prædia, fundos, silvas, vineas, piscinas, aliæque jura perpetua structo Collegio de suis adjecerunt. Inprimis nobile prædium Purenperg cum omnibus suis pertinentibus silvis, fundis, & juribus, qui districtus duorum horarum spatium longitudine & latitudine sua fermè excedit. Huic ditioni non solum insertæ silvæ venandi jus altum privativè continent, quo etiam fruebantur ipsi Illustres Fundatores; sed etiam dictum venandi jus in Territorio Beurnensi usque ad positum Terminum, & in magna silva Monialium propagatum invenitur, ubi Beurnense Monasterium, Nobiles de Yffldorff (nunc Monasterium Wessfontanum, & Nobiles de Iring) nunc Collegium Beyrbergense partim privativè, partim etiam cumulativè præventionis jure, Venationis habent facultatem, prout litteræ marginales, Terminorum descriptiones, & scripti exhibent Recessus.

His accessit totum castrum Haag cum omnibus similiter pertinentibus juribus, ac fundis, ita, ut ex his combinatis una Toparchia citra & ultra flumen Loysam benè magno spatio diffusâ excreverit, quam postea Ludovicus IV. à Bojariæ Duce Imperator Augustus Cæsareis Diplomatis communivit, jusque Hoffmarchicum tum hic, tum in pago Tegerndorffensi attribuit, & asseruit Cænobio. 2. Præcipua prædia in pago Tegerndorffensi Collegiæ Ecclesiæ reliquerunt, cui altero post fundatum Cænobium sæculo, etiam jus Parochiale accessit, ab Innocentio III. Pontifice maximo per Apostolicas confirmatum litteras. Prædia mansionaria triginta & octo, seu Huebas dederunt infra limites Parochialis Ecclesiæ in Freuen prope Nazzentum in Dominio, seu districtu Marchiæ Slavonicæ, Diœcesis Aquileiensis situatas, ut ea jure proprietatis possideret fundatum Collegium nostrum: ea postea, ut infra dicetur, fuere commutata pro Parochia Minsingana, ejusque Decimis sub Alberto Frisingensi Antistite Comite ab Hochenwerck. Intelligatur ergo tam à nostris, quàm ab aliis, Parochiam hanc neutiquam ex gratia Episcoporum Frisingensium à Nostris administrari, ac possideri; &, si vellent ejusmodi jus, vel administrationem revocare, jure pari tenerentur altissimi Reverendissimi & Celsissimi Episcopi ad restituenda illa prædia Slavonica, foundationis jure nobis debita. 4. Donarunt vineam, & prædium in agro Polfano, de quibus redibit copiosior mentio.

Hæc sunt, quæ à nostris piissimis, Nobilissimis, & verè Illustribus Baronibus de Iring, largissimis Fundatoribus fuere nobis consignata, ac relicta: alia enim prædia, ac jura extranea, vel frugalitate, & domestica Prælatorum experientia fuere annis succedentibus comparata, aut Serenissimorum, & Illustrissimorum Bojariæ Ducum liberalitate, aliorumque Nobilium, & piorum foundationibus acceperunt, de quibus in vitis Prælatorum plura.

Antequam autem Vitas Prælatorum in sua serie producamus, placuit Chronologium Laconicum à Reverendissimo & Amplissimo D. D. Paulo Steinherr ingeniosè inchoatum, nunc denique finitum hic antepone.

Chronologium Laconicum Regularis Canonice Beyrbergensis.

stato hospes & a VDI, hoc anno
à part V VirgInIs ego bellrberga
Deo sponfa flo.

Cunas, propaginem, incrementum paucis
accipe:

P Arens, qui omnium, & meus est Deus,
domus ejus posita sum in terris deorsum,
nata

nata sursum, unde omne bonum.

In valle me humiliare disposuit
mens humana,
posuit in monte
divina.

Exaltatæ sunt Cogitationes Dei à viis
hominum
Heu quantum!
seriem accipe.

Calum

Cælum mihi Fundatores legit
 tres germanos
 Ottonem, Conradum, Eberhardum,
 Sanguine Barones,
 Religione Comites,
 Pietate Principes,
 Castrorum Iring, & Haag Dominos.
 Hi pari voto, pari sumptu
 Canonicis S. Aug. meditantur fruere
 domicilium
 in prædio Beyrlach cis Loyfam
 duos inter montes
 suas inter arces medio.
 Lata stat sententia.
 Advehitur materies,
 comportantur lapides
 in vallem
 quò sponte volvuntur:
 Fabri lignarii, cæmentarii
 instant operi
 cum sudore, sanguine,
 quem dextrè aberrans ascia calitùs ducta
 elicit ex operarii manu, brachio, pede &c.
 fit stupor tam crebro in vulnere, quid
 portenti?
 in plaga quid sani?
 Erratis Barones,
 desistite ceptis:
 Excubias quis locat in valle?
 Numen in imo despici renuit,
 suspici præcipit,
 qui habitat in altissimis.
 Altis insident tectis candidæ columbæ,
 fugiunt lacunas Beyrlacenses.
 Feruntur sursum alaudæ
 appropinquantes superis
 quibus colludunt.
 In monte adoratur DEUS,
 ubi terribilis
 illuxit sæpe, & Gloriosus.
 Advertite!
 Corvi fiunt Magistri: discite,
 crocitanter edunt oracula,
 volantes augurantur,
 ibi fore Dei atria,
 ubi cruore madida congesta cernere est
 in monte Schidia.
 Digna profectò ales hæc
 quæ pristinum recipiat candorem
 mali quondam ominis
 Noëticæ modò columbæ æmulata fortem
 auditur oraculum: mutatur locus,
 lætis avibus exurgit moles
 in clivo hoc,
 quem sibi legit Deus pro requie,
 & habitaculo,
 pro Incolis, Deicolis
 annuis dotatum proventibus,
 Beyrbergæ sortitum nomen
 à prædio Beyrlach
 transpositâ syllabâ ultimâ
 in montem.
 Vel Beylberga à securi cruentante

aut

aut Beyberg, Beyburg
 ab alpium caltrivo affinitate
 perinde est.
 Mons est Divi Aug. Filiis
 in regulari observantia facer,
 Cæli aviculis in odæo sonorus
 Canonicis
 in vita, habitu, moribus candidis
 Frequens, & Venerabilis.
 Divi Tutelares præfident
 duo Apostolorum
 Principes
 Hic Claviger Domi Promi-condus,
 Ensifer ille atrii custos fortissimus
 Patroni selectissimi de casa.
 Natam sic, & dotatam,
 ratam me habuit
 orbis, & urbis caput visibile
 Calixtus Secundus.
 Hæc mihi exordia, hoc incrementum
 per tria sæcula dedit
 Præpositorum industria.
 Variis casibus
 Vicinorum Procerum violento insultu,
 flamma bis devastante,
 temporum varia iniquitate
 Intercallata.
 Omnibus tamen superior
 (Divina obstetricante gratia)
 prædiis, juribus, redditibus annuis, ædificiis
 succrevi.
 Adulta tandem Patre, ac Domino
 Leonardo Mochingero priori sæculo ad
 clavum
 ex Dieffenfi B. V. M. Monasterio assumpto
 quem annis tenuit sex ultra triginta
 dextrè,
 fortiter,
 utiliter,
 Oeconomix Instaurator,
 Cleri Reformator,
 Monasterii ex parte Reparator,
 ut plurimum Auctor
 Omnium memoria dignissimus
 Secundus Fundator.
 Gemini Leonardi filii secuti sunt
 Præsules Posterii
 Martinus Curtius,
 Georgius Scriba,
 Eberhardus Mayr,
 Christophorus Sedelmayr
 lite indecisa
 quis laboriosior
 sibi austerior
 in mei studio
 ardentior.
 Solertissimi
 in structuris, vivariis, aquæductibus, villis &c.
 mei amplificandæ,
 ut Juvenis ab his mihimet visa sim,
 donec Dominus Udalricus Pysfon singulis
 palmam
 sibi pridem amicam

U u 2

Primo

Primo scilicet in Philosophia Baccalaureo
& Magistro
Clarissimo in Theologia inaugurato Doctori
in utraque Facultate publico Professori
præripuerit.

Hic Basilicam meam ornatu sacro,
utramque Turrim Campanili eminentiori,
Bibliothecam raro decore, & volumine,
Fratres virtute, & scientia,
Juralabentia novo robore,
atrium exterius novis è fundo ductis ædificiis
Cinxit, formavit, exornavit.

Hujus Successor
Reverendissimus Paulus Steinherr
Cedro dignus antistes
Tutelaribus Patronis
argenteas statuas virili magnitudine
ad aram posuit.

Hic introduxit me in cellam vinariam
ut biberent filii mei
de fructibus propriis vineæ,
quam comparavit ultra montes.
Temporales redditus ubique provexit,
Confratres mira charitate rexit,
disciplinam regularem protexit.
auro me vestivisset,
si per fata licuisset,
ut ferunt insignia,
Insignis planè Præful
ex utroque.

Tandem sextum ætatis meæ sæculum
Præful Gloriosus
Patritius
coronavit Jubilæus Sacerdos.
Ecce sacerdos magnus!

Qui altare summum inauravit
in quo secundas celebravit primitias
ingenti lampade
& sex & magnis candelabris argenteis
illustravit,

novo Ecclesias filiales decori restituit
innovando,

fericas, argenteas, aureas vestes
apparavit
gemmis non pepercit,
ut splendorem mihi apud aspicientes
conciliaret.

ita sexcentos per annos
Christo fui jugata Principi
cælibum fratrum Baronum Mater,
quadraginta Præfulibus Antecessoribus
desponsata Virgo,
successoribus relicta vidua illibata,
Regina semper formosissima
spectabilis è monte
vertice montium spectatissimo

Quem,
qui primo me fundavit,
solidavit, sublimavit,
Incolumem tueatur,
Integrum conservet
Munificentissimus DEUS.
Ita precantur

BONI,
EXTERI,
NOBILES,
NOSTRI,
OMNES
ZELO
AVRELIANÆ
INCENSI
SANCTITATIS
BENEVOLENTIAS
EXHIBENTES
REGVLARIBVS
GREGIBVS
ELECTISQVE
RELIGIOSIS.

Series Reverendissimorum DD. Præpositorum.

Henricus Primus Præpositus I.

QUAMVIS, quo anno Henricus in Præsulem fuerit inauguratus, Chronicon nostrum difertè non loquatur, neque ejus præclara gesta, virtutum specimina, & peculiaria merita denuntiet; etsi nulli dubitemus, Religiosissimos Dominos Fundatores, quem in Primum domus suæ noviter extructæ Patrem designarunt, non nisi in eruditione præcellentem, in vita integrum, in Regularis disciplinæ rigore Zelotem, & in temporalibus Oeconomum proficuum constituisse. Haud tamen obscure ex antiquis Manuscriptis conjiendum est, Henricum anno virginei partûs 1121. ante obtentam Pontificiam Confirmationem Callixti II. Primum Beyrbergensis collegiæ Ecclesiæ Præpositum à piissimis Fundatoribus fuisse jam denominatum, ac constitutum; De hoc Chronicon ita profert. *Tandem ædificio eò jam producto, ut incolæ quæret, Barones Generosissimi Ecclesiam divis Petro, & Paulo tutelaribus dicaverunt; Domicilium unà cum Prædio Puerperg; cumque omnibus privilegiis, ac redditibus devotis viris, qui ad serviendum DEO juxta Canonicam professionem se se ultro obtulerunt, pleno (quod dicitur) jure tradiderunt, atque illis Primum Præpositum præfecerunt Henricum, doctrinâ vitæ integritate, inculpatis moribus, prudentiaque spectatum, & sibi aliquamdiu convictu, & consuetudine domestica probatum virum, Religionis, & Canonicæ vitæ singularem amatorem. Is novum, & pullulans adhuc Monasterium doctrinâ, exemplis ita inculpatè rexit, ut brevi magnam tam temporariis, quam spritualibus in rebus fecerit incrementum, exiit è misera hac ad immortalē vitam*

vitam anno 1184. 26. Octobris, uti colligitur ex Libro mortuorum, in Ecclesia Parochiali senex admodum sepultus. Atque hinc probabilem conjecturam historica fide dignam deducimus, Henricum istum Religiosum sacerdotem, & Capellanum fuisse in Castro Iringspurg, prout denotant illa verba NB. quod illustres Barones eum sibi aliquamdiu convictu & consuetudine domestica probatum virum, Religionis, & Canonice vitæ singularem amatorem habuerint. Aut certè hujus loci, & districtus Iringensis fuerit Parochus, quia ad Ecclesiam, quam prius ut bonus rexerat Pastor, Parochialem tantum in sua senectute etiamnum fovebat affectum, ut non in Collegiata, sed in Parochiali Ecclesia sepeliri voluerit. Aduit cum multis aliis Prælati Henricus noster, subscripsitque dum Anno 1140. Otto magnus Frisingensis Episcopus erexit, & restauravit Monasterium Schefftlariense, ut perhibet Geboldus ad Hundium in Additionibus. Tom. 3. Metrop. Aliud nihil memoratu dignum extat, quàm Epitaphium quod illius Posteris Venerandissimo viro, Protoparenti Religiosissimo, Præsuli Primo inscripserunt sequentis tenoris:

HENRICVS
 YRINGENSIBVS BARONIBVS PARENTIS
 INSTARCHARVS
 VIRTUTE,
 ASCESI,
 RELIGIONE
 VIGILANTIA,
 PRÆPOSITVS BEYRBERGÆ
 NVLLISECVNDVS
 QVIAL. OBIIT.

Teugo I. Præpositus II.

SECUNDUM inter Præpositos Beyrbergenfes locum sibi Teugo vendicat, qui adhuc eodem anno, quò Henricus fuerat mortuus, fasces obtinuit, dignissimus profectò successor optimi Præsulis; Nam Regularem Disciplinam, quam ab Henrico suo Magistro altè imbiberat, non modò sanctè custodivit, verum etiam in aliorum sibi concreditorum cordibus largiter profudit, atque integram posteris reliquit. Inter primos recens constructi Collegii Canonicos professum fuisse Teugonem, & jam tunc, cum ad Prælaturæ dignitatem pervenit, veneranda canitie oppletum, præter chronici nostri assertionem vel ex eo constat, quòd brevibus laboribus exhaustus post pauculos, quibus regnavit, annos morte fuerit avulsus. Benè meriti Præsulis hujus emigrationis diem ab hoc sæculo, & susceptæ Prælaturæ, sicut alia laudabilia facta, bina totius Cænobii conflagratio, & fortè temporis illius varietas, atque universalis Ecclesiæ à Pseudopontificibus, aliisque hostibus causata calamitas, qua etiam afficiebatur Patria nostra, memoriæ nostræ eripuerunt. Colligitur tamen ex mortuali Libro, Teugonem fuisse mortuum 4. Majj, at annus non additur.

Genolfus I. Præpositus III.

GENOLFUM hunc tertium fuisse Præpositum constat, at quo anno Præposituram ingressus, quo egressus, neutrum est compertum. Refert Chronicon antiquum morte Teugonis relictam Prælaturam ad Genolfum fuisse delatam, qui paulò etiam post fuerat defunctus. Adèd omnia humana fragilia sunt, & brevia! quamvis verò, quoto anno tam Teugo, quàm Genolfus esse inter vivos desierint, ignoretur, ultra 14. annos tamen post mortem Henrici primi gubernacula tenuisse, ex eo deducitur, quòd Eberhardus eorum Successor ad finem hujus secundi post millesimum sæculi regnare cæpisse dicatur.

Eberhardus I. Præpositus IV.

SUCCESSIT recto ordine Eberhardus hujus nominis primus, qui vergente ad finem secundo post millesimum annum sæculo, Prælaturam Canonica Electione iniit. Constat ex antiquis Diplomatis, & Epistolis, virum eum fuisse Religionis observantissimum, ad hæc rei familiaris studiosissimum. Providæ ejus virtuti, ac industriæ præter cætera beneficia Beyrbergense Collegium incorporationem plenariam Tegerndorffensis, & aliarum

Ecclesiarum, atque secundam reliquorum jurium confirmationem acceptam referre debet, quam ab Innocentio tertio S. Pontifice Canonici Ordinis Lateranensis decore, ac lumine illustrissimo anno 1212. impetravit, cujus specialis gratiæ, Pontificiæque munificentiae testes Litteras in Archivo nostro inviolatas adhuc videre est. In iis S. Pontifex superlativo dilectionis gradu, & honorifico sanè titulo *dominicæ messis Cooperatorem, Filium dilectissimum* Eberhardum appellando fuit profecutus. Patet insuper ex iis antiquissimis Canonicorum Regularium Communitates, Capitula nominandi modus, quem hodieum conservant; quidquid contra quorundam indoctorum, vel doctorum, at minùs benevolorum ringatur invidia, qui sibi tantum semper decedere autumant, quantum justii honoris, & antiquissimæ Prærogativæ aliis accedere conspiciunt. Sunt qui non verecundantur, si nostros Regulares ex inveterato odio, vel despectùs causa cum Hundio, & Geboldo, aliisque Augustinianos Monachos, Conventuales Augustinianos &c. minùs peritè compellendo nitantur deprimere, cum tamen summa orbis Capita per sancta vivæ vocis oracula, & scripta Diplomata Canonicos Regulares longè honoratioribus afficiant titulis, prout ex nominatis Lit. Apost. Innocentii tertii ad Eberhardum nostrum datis evidenter constat. Quo anno dignissimus Præsul è vivis abjerit non exprimit chronicon, sed statim ad temporis illius historiam transgreditur.

Bertholdus I. Præpositus V.

Defuncto Eberhardo Bertholdus fuit subrogatus Antecessoris non degener successor, vir inprimis Religiosus, qui susceptam provinciam pro religionis dignitate, & Canonicorum suorum commodo strenuè gessit, rei domesticæ procurator insignis, quam absque dubio auxisset copiosius, nisi prædonum quorundam perversitas remoram objecisset. Primi fuerunt, qui vineam in agro Pölsano pridem Fundatorum liberalitate Collegio Beyrbergenfi propriam per vim fraudemque esse suam protervè evincere voluerunt. Viam huic liti stravère conducti vineæ cultores, quorum si non ex industria perfidia admilla, interveniens saltem negligentia hujus seminarium fuit causæ. At Bertholdus hanc vineam magnis contra infautores sumptibus vindicavit, & pænè abalienatam viâ prætorii juris recuperavit, prædonesque ejecit anno recuperatæ salutis 1254. Secundi è numero persequentium erant Advocati, qui Protectorum magnum sanè titulum proferebant ore, manu verò ipsimet Canobiorum bona tum fraude, tum violentiâ sui juris facere persæpe tentarunt, ut patet ex secuturis. Ab his Bertholdus noster multis controversiis, varietate infestatus, præsertim ab Ottone à Berd Equite aurato, qui erat Advocatus quorundam prædiorum in Guntershausen, ad Collegium tunc spectantium. Ab isto igitur Advocati officium (quod quidem jure, utpote malè fungentis adimere poterat) pacis cum Nobilibus servandæ studio Bertholdus sub certis conditionibus, & pactâ pecunia redemit, sicque propria Ecclesiæ bona, ac jura coëmit, atque rursus Advocati munus in Berum à Kobsperg, hæredem Ottonis Decurionis à Sandelhausen, transfudit eodem mox anno 1261. Dum ergo non mediocres faceret impensas, ut propriæ Ecclesiæ prædia, & fundos hinc inde è rapacium manibus eriperet, salva & integra servaret, repararetque, optimus Præsul in propriis retinendis semper occupatus, de novis incrementis faciendis cogitare non poterat, licet etiam illud Poëtæ neutiquam ignoraverit.

Non minor est virtus, quàm acquirere, parta tueri.

Abiit ad Antecessores suos venerabili ætate gravis, plenus dierum, & laudis, quam suis sibi vigiliis, & laboribus ultra triginta annos in Prælatura exantlatis, præcipuè verò reportatis ab Adversariis triumphis parturiit, Athleta strenuus & indefessus.

Eberhardus II. Præpositus VI.

Bertholdo Eberhardus secundus successit, vir ætate, virtutibus, & Regulari observantia gravis, brevem tamen egisse in dignitate sua vitam chronicon memorat.

Fridericus I. Præpositus VII.

Eberhardum, seu ut alii scribunt, Everardum vita functum secutus est Fridericus, qui (nescitur quo fato) vix acceptam gubernationem uno alterove anno tenuit, fatali mortis ictu præventus, emigravit ad superos.

Bernardus I. Præpositus VIII.

FRiderico præmatura morte è vivis sublato Bernardus ad fascès fuit subrogatus Beyrbergenfes, quos tamen, DEO ita disponente, & omnia humana suaviter, & fortiter gubernante, paucis post annis cum immarcessibili in cælis flore, & stolâ gloriæ commutavit. Modesto planè elogio hos tres Prælatos laudat Chronista antiquior, quòd ita brevi intervallo invicem successerint Canonice electionis jure, ut eorum voluntati egregiæ & laudi invidissè Mors præmatura videri possit. Decem tamen annos à mortuo Bertholdo circa annum salutis nostræ 1262. in dignitate compleverunt, nam anno 1272. Henricus II. Clavum jam tenuit, ut convincitur.

Henricus II. Præpositus IX.

ANno 1272. subsecutus est Henricus II. sacre ædis Antistes planè eximius, virtute Religionis in Spiritualibus, sedulitate in œconomicis, prudentia in negotiis nulli Prædecessorum suorum secundus, duo præcipua præstitit: primum erat, quòd vineam in agro Pofano per Bertholdum non ita pridem viâ juris recuperatam, ac ab iniquis possessoribus vindicatam, nunc autem fatali hominum nequitiâ denuò devastatam, ad meliorem iterum frugem reduxerit. Secundum, grave Advocati jus, quod super quatuor prædia Zorneting, Grasbrun, & Oberbrunn malè, ac in subditorum perniciem usurpaverat, ab Udalrico de Wildeneck Collegii nostri Advocato certâ pecuniæ oblata summa redemit primis statim Præfulatus sui temporibus, anno scilicet 1272. At non solum bona agere laudabile est, sed & mala modestè ferre gloriosum; hoc præstitit utrumque Henricus, quando pridie Festi S. Albani die 20. Junii anno 1292. Collegium Beyrbergense ingentem ex incendio cladem accepit, patienter sustulit. Cùm autem omnem impenderet operam, ut pro restaurando templo, reficiendoque Collegio lapides, ligna, aliâque ædificationi necessaria præpararetur materies, haud diu post incineratum Cœnobium, laboribus suis providus Præful immortalis fuit.

Leutholdus I. Præpositus X.

HENRICO sufficitur Leutholdus insigni pietate, ac prudentia probatus vir, atque posterorum memoria dignus, hic præ cæteris negotiis in id incumberebat maximè, ut è cineribus, ac ruderibus totum Collegium cum sacra æde ad novam reduceret formam, reædificaretque incendio destructa, quæ etiam feliciter evicit, dum multorum Patronorum auxilio, præcipuè illustrissimorum, ac piissimorum Bojarie Ducum beneficentiâ suffultus, totum ædificium Regulari Ordine, & serie distentum ad fastigium erexit, fastoque sine absolvit labores, & curas ædificantium. Beatam adeò sortem, & quietem tantæ sedulitati Præfulis proterva mundi fallacia invidebat, atque in hoc uno miserabilem reddidit Leutholdum; quòd jugum fere intolerabile Advocati portare fuerit coactus; transtulit is Advocatiam ex speciali affectu à Patre Udalrico de Wildeneck in filium Ludovicum Successorem, at infelici prorsus eventu: nam à quo vicissim beneficia, gratiæque animi contestationes merito expectaret Leutholdus, iniquissimè vexatus, molestias, variâque injurias immeritus retulit; ut quis huic Cœnobio fatale esse existimet, pro beneficiis molestias, injuriasque ab ipsis, qui jura aliâs, ac bona Cœnobii debebant defendere, Advocatis reportare, aut etiam à vicinis perniciose sustinere litigia, prout optimè animadvertit Historiographus noster in Vita hujus Præfulis. Vide ergo cui fidas, tam cara quippe quàm rara fides est. Valedixit Leutholdus sæculo anno 1300. postquam septem annos, & aliquot menses in dignitate onerosa insumpisset.

Conradus Glaner I. Præpositus XI.

POST Leutholdum humanis rebus exemptum Gubernacula Canonice Benemontanæ ad Conradum cognomento Glaner fuere delata, virum doctum, gravem, circumspectum, & multâ rerum experienciâ præditum. Is multipliciter benefecit, inprimis, insignem Bibliothecam erigendo, quam compluribus codicibus, & utilissimis manuscriptis solertissimè instruxit, ne scrutari scientiarum abdita volentibus librorum deesset copia, & facultas. Ardens adeo studiorum, & litterarum desiderium brevi Canoniam istam in Athenæum scientiarum variarum convertit, doctos viros accivit, juniores erudit, Bibliothecam verò tanta librorum & authorum copia efflorere fecerat, ut à Conradi hujus primi tempore usque ad successionem Conradi III. intra 12. ann. spatium ad tria milia voluminum & selectissimorum manuscriptorum numerus excreverit. Bene egit secundò,

cundò, quòd Ludovicum de Wildeneck, qui Antecessorem suum Leutholdum indignis modis infestatum, probrosè adeò, & injuriosè tractabat, non solum ab officio Advocati, verùm etiam ipso Advocati jure Reverendissimi Episcopi Friefingensis auxilio, aliorum Prælatorum interpositione, & quorundam Nobilium favore amovit, exiitque. Tantæ molis, erat Beneficarium gratuitò assumptum, indignum & iniquum Advocatum suo privare officio.

Contigit ista abdicatio Wildeneckeri anno hujus sæculi 1312. in Seshaupten ad lacum Vermium. In locum verò remoti subrogatus fuit nobilis & strenuus Dominus Otto à Porta, cui jus Advocati eo ipso adhuc anno ex gratioso Conradi consensu, & unanimi Canonicorum Capitularium voto fuit collatum. Benefecit tertio, Villam in Buechberg, & prædium in Binghamting utrumque præfecturæ Wolfertshufanæ anno Christi 1313. Collegio Beyrbergenfi quoad Dominium directum asserendo. Minus benè autem fecisse videtur Conradus, quòd primus exsisterit, qui suis Religiosis Canonicis quoddam peculium singulare, & privatum *Obligii* Nomine tenere in præjudicium Religiosæ paupertatis permiserit, eumque in finem duo prædia Capitulo dicaverit, vitâ prius Apostolicâ communi (ubi nulli aliquid proprium) secundum Regulam S. P. N. Aug. piè observata. Attamen isthæ peculii proprii permissio commodam patitur interpretationem, ut vel nullum in hoc facto piaculum, vel tantum haud fecisse convincatur, uti pluribus ostenditur in Chronico, quod totum asserre planè non vacat; omnia tamen Historiographo volenti ostendi possent. Rebus Collegii pulchrè stabilitis magnus hic Præsul è vivis abiit ingenti apud suos relicto sui desiderio anno 1318. 1. Aprilis.

Conradus II. Præpositus XII.

Conrado priori successit alter Monachio oriundus communi omnium suffragio ad Præposituram evectus, quam decennialibus laboribus providè tenuit. At sana non abstulit, sed rimam, quam Antecessor aperuit, dilatavit, dum aliud prædium duobus à Conrado Antecessore concessis, adjecit. Cæterum opes non minuit, sed adauxit, facta tecta omnia conservavit. Prædium Bischofsried prope Lacum Vermium Wolfertshufanæ præfecturæ, & Holzhusanæ Parochiæ Collegio suo proprium fecit emptione anno 1326. In morbum dein post biennium incidit, quocum diutius conflictatus quarto nonas Aprilis diem clausit ultimum anno 1328.

Joannes Administrator.

Quamvis Juniores Scriptorum Joannem inter Prælatos electos computârint, verissimè tamen demonstratur, eum fuisse Administratorem, non Præsulem. Pluribus deducere veritatem hanc, hic non vacat.

Getolfus, seu Genolfus II. Præpositus XIII.

Conradi secundi Præfulis Successor Regulari ferie XII. eodem anno, quo suscepit, susceptam morte deseruit Præpositi dignitatem 1329. 3. Maji.

Conradus III. Præpositus XIV.

Genolfo successit Canonica Electione Conradus hoc nomine tertius, cognomento Glaner, Conradi primi consanguineus. Celebrata fuerat Conradi hujus in Præsulem Beyrbergensem electio anno 1330. Ast ad magna natus experimentum fortis, & constantis animi subire citius, quàm expectabat, coactus fuit, dum in introitu sui Præsulatus magnam persensit calamitatem, & afflictionem virilibus deplorandam lacrymis, Collegii scilicet nostri majori ex parte conflagrationem, quam incuria negligentis coqui ignem malè, ac improvidè incinerantis excitavit. Quàm acerbè tulerit primo statim sui regiminis anno flammam adeò nocivam, is rectius perpendet, qui doctus æquè librorum amator & æstimator exsisterit: insignis enim Bibliotheca à Prædecessoribus erecta, & maximè adaucta, nunc verò libris & doctissimis manuscriptis ita locupletata, ut trium millium numerum libri, & codices excederent, velocissimo igne panè tota fuit absumpta, paucis Manuscriptis salvatis, quia vigilantiam hominum prævenit celerrima flammæ debacchantis rabies. Restant etiamnum aliqua M. S. Volumina SS. P. P. & descripti codices ab incendio erepti, quos quidem multis in locis non amplius legibiles, antiquitatis tamen gratia,

gratiâ, pro grata Præsulum, studia solerter foventium, memoriâ Bibliotheca nostra insigni librorum thesauro restaurata conservat. Præter Bibliothecam supellectilis, & aliorum utensilium, majorem verò scriptorum quorundam in Archivo asservatorum jacturam totum pati debuit Collegium.

Prostrato ab inimica flamma Collegio, animus tamen stetit erectus Præsulis Conradi, ut sedato incendio non acquiesceret, sed continuò ad reparanda damna, murorum, & tectorum, incumberet. Cujus piis laboribus imploratum Numen ita benedixit, ut intra breves annos dirutum Collegium ad novam resuscitaverit formam. Interea fervente opere sedulitas Præsulis ab Augusto Imperatore Ludovico IV. Bojariæ simul Duce, ad supplices preces jura Toparchica plenissimo titulo impetravit. Tenor Privilegiorum in etiamnum asservatis Litteris est, *ut jus territoriale Beyrbergensi Cœnobio, ejusque subditis tribuatur. Ab omnibus, quibuscunque inviolatum relinquantur, itaque conservetur, ut nulli Judicum, Præfectorum Provincialium, & Audicorum ministrorum sive Cæsareorum, sive Ducalium, sive aliorum secularium quorumcunque in Beyrbergensi, & Tegerndorffensi Territorio assultus facere, subditos judicare, captos judicio sistere, & quomodolibet violentas ulli manus injicere liceat, nisi voluntaria homicidæ, Virginum defloratori per manifestum stuprum &c. Dat. Monachii Die Veneris post Pascha anno Christi Nati 1332.* Indulgentias etiam, & Spiritualia Privilegia à Sede Apostolica, tunc Avenione in Gallia residente, anno 1335. acquisivit, quas Albertus Comes de Hohenberg, & Haigerlohe Episcopus Frisingensis anno 1355. V. Idus Mensis Decembris postea approbavit, prout fert Instrumentum publicum desuper erectum. Anno 1337. eximium prædium in Sindelstorf Weilhaimensis Præfecturæ, anno autem 1340. aliud in Faistenberg Beyrbergensis jam Toparchiæ, providâ comparavit diligentia. Fatis tandem concessit Conradus in ipsa Dominica *Letare* anno Dei hominis 1349. 22. Martii. Multa posthac insinuat Chronicon de aliis temporis gestis, quæ hic adducere non patiuntur angustia.

Udalricus Vector Præpositus XV.

Hic professione Canonicus Beyrbergæ, Patriâ Monacensis, Conrado è vivis sublato suffectus quidem fuit, at, quia non intravit per ostium legitimæ Electionis, sed per tectum Simonia aliundè ascendit, nonâ post introitum septimanâ exivit è vita inglorius, formidinis, & debitæ cautelæ posteris exemplum, ut secuturi nôrint, dignitatem dolo, favore, vel ambitione partam neutiquam fore diuturnam.

Baltherus Præpositus XVI.

Baltherus Udalrici Successor declaratus, quadriennio tantum præfuit; administratione laudabiliter gesta, in bona pace obiit anno 1353. 19. Septembris.

Conradus IV. Saxo. Præpositus XVII.

Conradus Quartus, Saxo dictus, rebus, præclare gestis facile primus, unus ex Præpositis hujus loci præstantissimus effulsit, Prudentiâ, dexteritate, felicitate, ac Regiminis diuturnitate paucis secundus. Epitaphium, quod in diruta Ecclesia Collegiata, parieti incisum videre erat, Beyrbergæ natum prodidit. Grassante ingentis pestis sævitie anno 1349. ætatis suæ 22. Presbyter sæcularis ob Cleri inopiam maturius consecratus, dein huic Cœnobio per Professionem Canonicam se suæque omnia dedit. Sublato è vivis Balthero omnium illic suffragiis Præpositus electus, & inauguratus anno 1353. exigentibus pluribus ejus meritis, nam excellentes ingenii dotes, minimè vulgaris peritia, modesta insuper in virili ætate gravitas, tali dignitate virum omninò dignum fecerunt, cui Beyrbergensis Ecclesiæ gubernatio committeretur. Hic, cum pingendi scribendique arte excelleret, libros complures manu propria exaravit, quibus venustissimas icones solo calamo expressas, variisque coloribus pictas inseruit, iisque Bibliothecam mirè exornavit. In cujus rei testimonium adhuc asservantur ejusmodi scripti codices cum depictis figuris, ut calamo pingendi ars, & scribendi peritia concertent, utri palma debeat. Alia quoque egregia præstitit, inprimis cum Reverendissimo, & Illustrissimo Principe Alberto Frisingensi tunc Episcopo altero mox suæ Prælationis anno permutationis contractum iniit, vi cujus redditus quidam annui in Marchia Sclavonica Beyrbergensi Collegio proprii, atefato deinceps Alberto Episcopo, ejusque successoribus fuerunt asserti; in vicem autem Collegio Beyrbergensi Ecclesia Parochialis Minsingana cum pleno jure, decimis, proventibusque omnibus stabiliter fuit incorporata. Prædia autem, mansiones seu Huebæ in Marchia dicta erant numero triginta octo,

quas piissimi Fundatores dotis gratia fundatæ à se Ecclesiæ & Collegio contulerunt; acta est hæc permutatio anno 1354. die Purificationis Beatæ Virginis Mariæ, sequenti verò anno IV. Idus Decembris litteris utraque parte extraditis fuit ratihabita, prout permutationis Documenta authentica in Archivo docent. Hæc permutatio majoris industriæ causa fuit, tantùmque in Conrado effecit, ut Parochiæ præfatæ occasione plura prædia in Minsingenfi pago sita, nec non particulares quasdam decimas numerato, & præsentis ære Cœnobio adduxerit. 1. Prædiolum à tergo Ecclesiæ Parochialis, 2. ab Henrico Minsinger secus viam anno 1355. 3. Villa (cui à decimis nomen) à Joanne Freunthberger junctis quinque attinentibus decimarum domunculis anno 1363. 4. Prædium à Conrado de Thor ibidem anno 1372. prout litteris fusiùs continetur. Ut verò omnes hujus sacre ædis immunitates, & privilegia essent tuta, litteras Pontificias à Gregorio XI. qui relicta Avenionensi sede tunc cum maximo totius Christiani orbis applausu Romam reversus fuerat, obtinuit, quibus privilegia, indulgentiæ, libertates, exemptiones, fidelium oblationes, contractus, omnésque possessiones Apostolicæ Confirmationis Diplomate sunt communita. Datum Romæ apud S. Petrum V. Nonas Martii, Pontificatus Greg. anno 7. id est, anno 1378. Mortuo dein Gregorio ab Urbano VI. Pontifice missus Cardinalis Pileus Legatus ad Germaniæ Principes, dum Ratisbonæ aliquamdiu subsisteret, ad preces Conradi Præfulis nostri Pontificio Nomine, & Apostolica Autoritate speciales Confirmationis litteras de facta permutatione Parochiæ Minsingane elargitus est. Providè Confirmationem permutationis hujus à Pontificio Legato procuravit Conradus anno Domini 1380. 16. Novembris; sciebat enim facile à successoribus Episcopis præpotentibus ejusmodi contractus, permutationes, & incorporationes cassari posse, rursumque cum ingenti detrimento Regularibus surripi id, quod Antecessores vel pia largitate, aut justo interveniente (etiam oneroso) contractu concesserunt, nisi Apostolicæ sedis autoritas tales contractus, & incorporationes (ut ajunt) ad mensam Confirmationis litteris roboraret, ac perpetuo munimine solidaret. Dum foris inter Præfules magnates; & Procures magna auspicabatur & Principum gratias in commodum suæ Ecclesiæ inclinabat, domi utilitatem, necessitatémque Collegii curavit, ædificia quædam collapsa pristino decori restituit, ruinosa refecit, atque sui Præfulatus tempore singula bis novo tecto à cæli injuriis vindicavit. Evenit aliquando tanta Loysaci fluvii eluvies, ut non solum duos pontes, quibus infra, & supra, cis, & ultra continens jungitur, everterit, verum etiam ipsam pro secandis asseribus positam in fluvio structuram loco moverit, destruxerit, & secum arripuerit. Prata quoque flumini affinia præcipiti, & noxio aquarum decursu omnia penitus suffocata oblimavit. At in cunctis seu bonis, sive malis eventibus nunquam non providus Præful, quontocumque damnis reparandis se se accinxit: non modicos locavit sumptus pro extruendo novo molendino ferrario & refarciendo pollinario. Ruptos pontes mox subsidente aqua refici curavit, tandem morbo, quocum diutiùs luctatus est, per plures jam annos confectus in senectute bona naturæ concessit, & anno 1398. adstantibus Canonice, & discessum sui Præfulis optimè de Collegio meriti inter lacrymas, & suspiria amarè plangentibus, beatam conclusit vitam. Præfuit singulari cum laude doctrinæ, prudentiæ, pietatis & discretionis annis 45. ubique in vita sua virtutum insignium, relinquens exempla, Patriæ, Ecclesiæ, & Canonicorum suorum eximius amator, qui nihil utriusque incremento habuit antiquius, integris viribus ad utriusque profectum semper intentus novi in dies accessus impiger & studiosus, semel occupati defensor & conservator indefessus, invictus. Mortuum corpus sepultum fuit ad lævam, qua itur in templum sub porticu quadrangulari cum hoc Epitaphio.

Hanc sepulturam Domini, paritèrque figuram
 Conradi Nati de Beurberg sic nominati
 Præpositi grati, Saxonis hic tumulati;
 Respice sincerè, sibi dic, Domine miserere!
 Mausæoli foveam sibi condidit aptius istam,
 Transactis annis semel M. ter C. quoque junctis
 Hinc nonagenis quatuor bis tunc nominatis.

Aliud in laudem egregii hujus Præfulis extat monumentum sequentibus versibus comprehensum.

ECCEL sub hoc Saxo Beyrbergæ Saxo quiescit,
 Quo nullus poterit fortior esse lapis.
 Sacratum nomen quærentibus indicat omen;
 Conveniunt factis Nomina quippe suis.

Tres jam Conrados Magnos Beyrberga recenset;
 Quartus, qui sequitur, degener esse nequit;
 Casa dedit levis in Beyrberg cunabula Nato:
 Nam virtus Patriâ gaudet ubique suâ.
 Angustos juvenes angusta urbs Pella fovebat;
 Alcidi cunas obvia terra dedit.
 Crevit cum puero pietas, dum creverat ætas;
 Grandior at, Musis castus alumnus erat.
 Beyrbergæ Aonicos enifus ad ardua montes
 Pleno Castalias fonte bibebat aquas.
 Ergo brevi doctus sacratum tempore mysta,
 Christo devotas ut benè pascat oves.
 Ast ut in aprico comes est sua corporis umbra,
 Sic virtus vanæ præmia laudis habet.
 Dum fugit humanos Conradus laudis honores,
 En! sequitur magis hæc, quò magis ille fugit.
 Vix professus enim mundana & vana relinquit;
 Canonicum sequitur Relligiosus honor.
 Virtus causa fuit, quod Præsul is omnibus esset,
 Cui plus doctæ inter Sydera lucis erat.
 Ex gestis Magnum magnis, ex ungue Leonem
 Nosces Conradum: Præsule digna cape.
 Gratia Pontificum Conrado magna precanti
 In precibus comes, in munere larga fuit.
 Romanæ hinc Bullæ sacro Diplomate firmant,
 Quæ dedit Augusti Cæsaris ampla manus.
 Quidquid & insignis pietas splendore sereno
 Bojæ fundavit, dona beata, Domûs.
 Quidquid Fruxini largitus Episcopus unquam,
 Semper montanis ædibus esto sacrum.
 Quidquid & Illustres Generosa stirpe Barones
 Ædibus erectis contribuisse ferunt.
 Qualia jura manent æterno tempore firma,
 Non edet hæc ætas, néve rubigo teret.
 Conrados alios vexavit Mulciber igne,
 Ecce tria in quartum nunc elementa ruunt.
 Conradum nam forte probat Neptunus iniquâ;
 Ménsne sub affusa dura maneret aqua?
 Omnia subvertit, Loysæque repagula rupit,
 Destruxit pontes, littora, prata, molas.
 Ad hæc Præsul ait: præstat componere fluctus,
 Et siccis oculis damna referre DEO.
 Ocyus ergo malis studuit succurrere rebus;
 Construxit pontes, littora, prata, molas.
 Sic Præsul domuit sævum pelagi Domitorem;
 Loysa id testatur: fortior ergo Deo est.
 Flatibus Æoliis, sacra tecta inverterat æther,
 Hærebat paries, fulcra negante solo.
 Hoc opus, hic labor! ut quis jam labentia tecta,
 Vallâque restauret deteriora Domûs.
 Sed pius Antistes labentia cuncta refarcit,
 Vindicat & noxas ætheris, atque Jovis.
 Stant firma ex solidis Saxis Domûs omnia: nonne
 Præsulis infracti Saxea cura fuit?
 Præsul Olympiades bis quinque peregit, & unam,
 Nulli inter primos sicque secundus erat.
 Tandem Saxo ruit meritorum pondere fractus,
 Atque brevi tumulto jusserat ossa tegi.
 Ast benè Posteritas, Præsul venerandè, locavit
 Sub Saxo exuvias, ad pia vota, tuas.
 Erexitque tibi laudis monumenta perennis,
 Qualia præduro marmore sculpta tenent.

Sic Nomen Beyrberga tuum, laudésque loquetur,
Nec tua Lethæo destruet acta lacu.
Si taceant homines, Conradum saxa sonabunt,
Laus erit & Nomen saxea, Saxo, tuum.

Bertholdus II. Præpositus XVIII.

IN fede per Conradi Saxonis obitum vacante successit Bertholdus, hoc nomine secundus, circa divinarum rerum cultum atque familiarium curam sollicitus ac circumspicatus Antistes, quam dignitatem per annos -- 14. laudabiliter tenuit, sed anno 1412. cum vita dimisit. Ita disertè habet Chronicon, alique scriptores nostri unanimiter consentiunt.

Bernherus I. Bozenhauser Præpositus XIX.

Hic in vestigio ad Præposituram secutus est Bertholdum II. eam etiam annis octo insigni cum laude moderatus fuit; dum alia benè gesta hujus Antistitis tacentur, anno 1420. 2. Novembris mortuus multum laudatur, quòd dignus longiore vita spartæ suæ cum laude præfederit.

Bernherus II. Stöckl Præpositus XX.

Eodem statim anno, quo Reverendissimus Bernherus I. vitalem deseruit auram, Canonice electus Bernherus II. Cognomento Stöckl Præposituram suscepit. Ast nescio quo fato, quibusve motivis inductus sexto administrationis suæ anno nempe 1426. dignitatem posuit. Vixit post resignationem in Religiosa solitudine 15. annis, & post duos Prælatos anno 1441. 24. Junii inter homines esse desit.

Christianus, Præpositus XXI.

Mirare Candide lector, stupendam hujus sæculi metamorphosim! quod enim alii summis ambierunt, ac etiamnum ambiunt votis ad impetrandum cupidissimi, hoc abjecerunt, tum viventes Canonice nostræ Prælati, ac si ii, quibus præcipiendi, & administrandi competit jus, vilissimi essent, & miserrimi. Reverendissimi Bernheri Stöckl pium exemplum secutus est Christianus, qui abrenunciatam dignitatem Canonice quidem Electione obtinuit, ast eandem quinquennio Prælationis suæ anno nondum exacto, à se abdicavit anno. 1431. Ejus mors, quando obtigerit, non innotescit.

Petrus Stier. Præpositus XXII.

Post resignationem Reverendissimi Christiani in Præsulem Beyrbergensem fuit electus Petrus Stier anno 1431. & hic jam tertius continua serie honorem sibi delatum Capitulo restituit anno 1440. raro profectò exemplo. Mirabiles adèd varietates, & honorum cessiones ultroneæ viginti annis perdurârunt. Unde erravit hic scriptor Bojarie in Metrop. Geboldus, quòd putaverit, Petrum istum eodem statim anno suæ Electionis scilicet anno 1431. Prælaturam sibi delatam Capitulo restituisse. Errorem hunc clarissime expugnat Electio Henrici Bozenhauser anno 1440. facta. Quis igitur tunc intermedius fuisset Præpositus, vel Administrator novennali intervallo? Quòd si Henricum mox successisse dicas, tunc eum 35. annis præfuisse convinceris, quod iterum contra expressam antiqui Chronici nostri Historiam asseritur, ipsiusque Geboldi calamum erroris nota configit, dum scribit nobiscum, Henricum viginti quinque annis feliciter rexisse Beyrbergam. Reverendissimi Petri hujus industria, & vigilantia à serenissimis Bojarie Principibus Ernesto & Wilhelmo omnia Privilegia, & immunitates ab Antecessoribus præcipuè Ludovico Imperatore, Henrico & Ottone concessa, denuò fuerunt confirmata.

Henricus III. Bozenhauser, Præpositus XXIII.

Factâ trinâ Præposituræ resignatione anno 1440. summa rei ad Henricum Bozenhauser devoluta est. Hunc nobilia decora, præclara merita, ingenii capacitas, & litterarum studia, tum rerum gerendarum singularis experientia meritissimo jure Canonice Capitularium suffragiis ad Prælaturam evexerunt. Præpositus cum applausu, & gratulatione omnium firmatus brevî in spiritualibus Zelum, in æconomicis industriam, ac officio convenientem vigilantiam pro communi Ecclesiæ commissæ bono explicuit; Antecessorum Præsu-

Præfulum aded studiosus erat Æmulator, ut eorum acta suis gestis imitaretur, imitando assequeretur, & assequendo confirmaret. Inprimis singularem adhibuit curam, ut divinum promoveret cultum, pro quo, ut fideles ferventiùs attraheret, ad Concilium Basileense supplices dedit litteras, ut Ecclesiæ suæ speciales quasdam impetraret Indulgentias, quas certis diebus festivis pia Ecclesiam Collegiatam visitantium devotio lucrari valeret. Eas etiam à Cardinale, dicti Concilii Legato de Latere, feliciter obtinuit anno 1441. 9. Jan. prout fusiùs explicant Litteræ. Spiritualium sollicitudinem Præfulis, vigilantia in temporalibus excepit, quam felix sanè dexteritas comitata fuit. Cum enim Henricus noster perspiceret, à piissimis Fundatoribus Beyrbergense Cænobium districtu quidem venatorio, sylvisque unà cum venandi jure in iis provisum esse, ast in proximioribus locis prope vicum inferiorem Hernhausen usque ad sylvam amaram prope Königsdorf vulgò Saurenholz vocatam; tali venandi jure penitus carere, indigentiam hujus ferenissimis Principibus Bojariæ fecit innotescere, tantùmque ad supplices instantias impetravit, ut, quod efflagitabat, ea obtinuerit conditione, ut pro familia fereniss. Principum singulis annis anniversarius celebretur, prout testantur Ducalis Privilegii Litteræ, & antiquum chronicon in sequentia enarrat verba.

Henrico Bozenhausen Prælaturam gerente, Cænobium Beyrbergense venatoriis citra, & ultra Leusacian locis auctum est, quæ Illustrissimi Principes Bojariæ Albertus, Joannes, & Sigismundus conventui dondrunt, hac conditione, ut quamdiu hæc Canonicis Beyrbergensibus rata maneant, ad Anniversarium sacrum pro salute animarum suarum singulis annis in secunda quadragesimæ septimana absque omni longiori dilatione faciendum vicissim obligentur. Si verò aliquando contingat, ut hæc posterorum avaritiâ, aut vi revocentur, tunc Canonici quoque ad Anniversarium sacrum prædictis Principibus celebrandum nullo jure teneantur. Cauta sunt hæc in antiquo Diplomate, quod in Archivis Cænobii diligenter custoditur. Colligas tamen velim, quisquis hæc legeris, non omnia venandi jura nostra ab isthac concessione Principum provenisse, ac dependere, sed tantùm illa, quæ ab inferiori vico Hernhausen usque ad Königsdorff, citra Leusacum verò usque ad terminos sylvarum Monialium se se extendunt; alia quippe in sylvis cubiculi, prope Faistenberg, Hochenleuten, Röttenberg, Schelen, aliis in pratis palustribus ferinis usque ad lacum Vermium porro ultra Leusacum penes Aurach supra usque ad limites districtus Benedicto Burani Monasterii, infra autem usque ad terminos Eurspurgensis Castri à tempore fundatæ Ecclesiæ Collegio nostro competunt, qualis venandi potestas jure hæreditario ab Illustribus Fundatoribus Iringensibus possessa, postmodum dotis gratia erecto à se Cænobio plenè fuit devoluta, & donata, prout hucusque pacifice, quietè, sine interruptione ac molestia possessa à nobis fuerat, ac etiamnum dicto modo possidetur à multis retro sæculis. Sicut verò hanc Principum donationem Henrico Præfuli vigilantissimo adscribere debet Collegium Beyrbergense, ita illius dexteritati & industriæ in acceptis referre tenetur renovationem invictissimi Imperatoris Ludovici Diplomatum, & Ottonis Regis piissimo affectu concessarum Litterarum, ac immunitatum Privilegiorum que &c. quæ omnia ab Alberto Palatino Rheni, Duce Bojariæ, & Comite Vohburgense anno 1458. & rursus à Joanne, & Sigismundo comitibus Palatinis, Bojariæ utriusque Ducibus anno 1460. simul confirmata sunt. Ducales Litteras Archivum nostrum exhibet.

Dum verò Henricus strenuam impendit operam acquirendis, tuendis, & confirmandis juribus, sollicitus æquè fuit pro domesticis ritè coordinandis, ac exteris commodiùs disponendis: unde non solum primo adhuc anno suæ Prælaturæ 1441. pro aliis bonis, ac prædiis in Pasing & Aich Præfecturæ Starnbergensis, aliisque prædia in Oberhof, & Osterhof, certasque decimas permutationis contractu obtinuit à Joanne Butreich de Pasing. Dein coëmit liberum prædium anterioris Hofflett anno 1457. Minsingæ insuper alias quasdam decimas adduxit anno 1458. Præterea præclaram curiam, Sedlhoff vulgò nuncupatum, in Hechenrain anno 1459. prout Litteris desuper erectis, ac in Archivo fervatis magis hæc patefcunt; aliaque multa comparavit suæ sponsæ Collegiatæ Ecclesiæ, de qua benè multùm meritus, & piè defunctus, in ea sepulchri locum, & laborum requiem etiam obtinuit anno 1466. 13. Martii. postquam 25. annos integros hujus mirabilis, ac variabilis sæculi constanti regimine, parique sedulitate superaverat.

Castulus Kall, Præpositus XXIV.

EXimius hic Præful Antecessoris benè meriti casum restituit, multisque specialibus prærogativis, atque Bojariæ Principum favoribus omninò insignibus, Ecclesiam sibi commissam ampliorem reddidit; Dignus planè meliori tempore, & magis pacifica vicinitate.

te. Erat enim animi satis de se mitis, atque pacati, nulli inferentis ullam molestiam, aut injuriam; verum ubi ab aliis nefarie impetitus, ad propulsandam expensis nullis parcebat, & juris æquitatis tenacissimus, velut murum contra quemque invasorem sese fortissimè opponebat. Quare cum Nobiles quidam Ecclesiasticis Cœnobii bonis avidius inhiarent; immunitates Ecclesiæ, & à magnis Principibus concessa privilegia, forum sæculare concernentia, pessundare contenderent; Castulus noster leonis instar profiliit, infestis sibi magnanimus occurrit, ac in aciem apertam juris progressus, haud absque exiguis sumptibus commissæ Ecclesiæ bona, jurâque strenuè tutatus est usque ad ipsam animam, quam post regimen viginti trium annorum Conditorj suo Victor gloriosus reddidit anno 1489. Verum ne tanti viri apud Posteris intermoritur memoria, memoranda hæc referimus. Controversiæ illæ, quas adversus Nobiles quosdam Collegiatæ Ecclesiæ jura infestantes impigrè obivit Præsuli maximè propugnanti ansam dedere, id genus malevolorum molestias, atque litigia futuris temporibus præcavendi, ac inpresentiarum proscindendi. Ea propter summum Pontificem Paulum II. humilimè imploravit, & Apostolicum Ecclesiæ sibi concreditæ immunitatum, jurium, ac bonorum munimen petiit, impetravitque Pontificium Diploma, quo omnia Beyrbergensis Ecclesiæ ac Cœnobii privilegia, immunitates, gratiæ bonæque tam spiritualia, quàm temporalia ab aliis Pontificibus, & Principibus concessa de novo fuere confirmata, ac roborata. Litteræ Pontificiæ etiamnum integræ asservantur in Archivo. Isthac nihilominus obstante Confirmatione Apostolica, & Communitione Pontificia lites promovebat apertis juribus, ac bona Ecclesiastica invadebat protervia eorum, qui Nobilitati plus, quàm Ecclesiæ, & Ecclesiasticis tribuendam esse existimârunt. Ut aded vigilantissimus Præsulum Ecclesiæ ipsius Patronis, Cœnobii Advocatis, ac Tutoribus forenses lites subire, pro Ecclesia ipse patrocinari, pro Collegio Advocatiam gerere, suæque sponsæ tutelam in se suscipere cogeretur, quam strenuè gessit, triumphumque reportavit de inimicis. Litibus compositis, afflicto Cœnobio suppetias tulit ipsa Sanctissima Misericordiæ Mater, dum piissimi Bojariæ Principis Alberti Animum serenissima gratia ita inflexit, ut facellum S. Henrici in fronte Vermilacus situm cum redditibus, proventibus, & fundis annexis Cœnobio Beyrbergensi tradiderit, ac pleno jure incorporaverit, anno Partûs Virginici 1480. prout Litteræ Translationis fusiùs edocent. Colitur autem effigies Beatissimæ Mariæ Virginis dolorosæ in nominato facello, quæ multis prodigijs, insignibusque beneficiis clara, atque ab aliquot retrò sæculis famosa, vicino populorum concursu, ac devotione præcipua frequentatur. Maximè verò nundinarum instar vicinæ Parochiæ tribus feriis Sabathinis post Pascha confluunt, atque institutis Processionibus singularem opem ab amantissima Deipara contra æereas tempestates, & pro conservatione frugum terræ ardentissimè efflagitant. Hanc ædem B. Eremicola Henricus nomine, qui ibidem eremum suam habebat, ac devotissimè Christo, & dolorosæ ejus Parenti vixerat, circa annum 1100. construxit, cujus corpus post mortem in dicta æde sepulturæ locum accepit. Cum autem illius pietatis fama ex quibusdam miraculis inclaresceret, præcipuè verò dolorosæ Matris effigies insignia accedentibus beneficia præstaret, & in annos fidelium devotio magis accresceret, Reverendissimus in Christo Pater ac Dominus Fridericus Ecclesiæ Augustensis Episcopus, templum unâ cum cæmeterio renovavit anno 1234. consecravitque solenni ritu. In tribus etiam erectis Altaribus SS. Isidori, Oswaldi, Nicolai, Servatii, & S. Catharinæ Virginis & Martyris, Reliquiæ copiosè ibidem reconditæ sunt. Omnibus etiam Christi fidelibus prædictam Basilicam ob peccatorum suorum absolutionem devotè visitantibus, nec non & aliis sacris temporibus, & in magnis Festivitatibus Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, in Festivitatibus Beatæ Mariæ, in Natalitijs omnium Apostolorum, & omni Sabatho per circulum totius anni à viginti quatuor Archiepiscopis, & Episcopis speciales Indulgentiæ donatæ sunt, quæ etiam ab Episcopo Augustano fuere confirmatæ, prout fusiùs desuper erectæ Litteræ, & instrumenta publica etiamnum nobis ad manus exhibent. Sub Præposito vigilantissimo Georgio Scriba tandem rursus Basilica hæc innovata, novisque altaribus inauratis restaurata fuit, sub Regimine verò Reverendissimi Eberhardi Præpositi monumentum lapide incisum, supra locum sepulchralem B. Henrici positum fuit, prout etiamnum videre est, & nominatus B. Eremicola Henricus præfatæ Ecclesiæ nomen tribuit, & inter alios Bavarie sanctos & Beatos Patronos colitur, attestante R. P. Radero in Bavaria beata. Ast relinquendus est hic author in additionibus, quod hic loci duo fuerint Henrici Eremicolæ, unus ad Lacum Vermianum, alter Beyrbergæ, nam unum tantum fuisse evidenter demonstratur, & fortè error inde promanarit, quod primus Collegii nostri Præpositus Henricus similitudinem nominis præstulerit. Dein prædictus author malè autumat, Ecclesiam istam sancti Henrici Imperatoris esse, & nominari, nam vetustissimæ Litteræ demonstrant, à suo Fundatore Fratre quodam ibidem Anachoreta, nomine Henrico, fuisse

se constructam, postea à Friderico Episcopo Augustano consecratam, dedicatam, & à suo Fundatore Eremicola nomen adeptam fuisse; ut liquido nunc omnia constant. Præterea malam accepisse informationem convincitur Raderus, cum non Beyrbergæ cineres alicujus Henrici per anni partes ab accolis religiosè visantur, sed solum tribus post Paschatis ferias Sabathis à confluyente populo præacta Ecclesia Beata dolorosæ Virginis vulgò S. Henrici ad Lacum Vermianum frequenti devotione colatur Pluribus haud opus est, aut ista perstringere, aut demonstrare, cum ad præsentem Historiam non pertineant, satis est tamen, laudem comprehendisse optimi Præfulis Castuli.

Joannes I. Præpositus XXV.

Joannes Alchinger loco nobili natus, & clarus, naturæ dotibus illustris anno 1458. adulescens hic solemniter Canonicum professus, Presbyter, & Ecclesiastes facundus, quapropter Parochiæ Minsingensi Curio datus est. Accessit subinde, quod magni ponderis esse videbatur, Nobilis Domini Caspari de Porta, tunc temporis Collegii Beyrbergensis Advocati favor, ac benevolentia, quâ sibi visus erat Alchingerus extra fortis iniquæ aleam omninò tutus, quia Advocati intimus amicus, qui vicissim eum commendatum ubique fovere, deprædicare, & superiore dignissimum loco evulgare non intermisit. Res pro voto ad nutum etiam cecidit; nam Alchingerus post obitum Reverendissimi Domini Castuli Kall, studio sui fautoris Caspari ad fasces assumitur, Præpositus salutatur Beyrbergensis. Antequam is ad fasces subrogaretur, optata fruebatur pace Collegium Beyrbergense, & sedulitate Præpositorum antecedentium Cultrice magnum fumebat incrementum, ut omnibus necessariis instructum, satisque copiosum, ac florens videretur, atque inter circumjecta suæ Professionis Collegia nequiquam postremum passim existimaretur. Quin abs dubio majoribus in dies accedentibus Reddituum augmentis excrevisset, nisi in discordias ac perniciosissimas controversias inter Alchingerum, & Casparum nobilem à Porta, Equitem auratum & Euraspurgensis Castri Dominum Advocatum incidisset, quæ omnium Calamitatum, quas & multas, & graves Cœnobium hoc fuit passum, maximæ extiterê causæ. Unde ceu validis ventis obruta Canonica flores suos tam pulchrè pullulantes amisit, & revirescentia ejus folia deciderunt. Viam litigiis straverunt Cupiditas limitis ampliandi, augendique Domini districtum in Casparo à Porta, pertinacia tuendi, nihilque dissimulandi, quæ juribus Ecclesiæ forent contraria; ex altera parte omnia petita pro votis impetrandi occasionem reputabat Casparus ab eo, quo tam familiariter jam pridem usus, quemque summo beneficio ad ipsam evexisset Prælaturam, autoritate, quâ apud Canonicos Electores multum pollebat, in Beyrbergensi solio solidasset. Unde modò jus piscandi in Leuchaco fluvio longè ultra præscriptos sibi terminos arrogare, nunc prata, pasua, silvas, campos, & agros ob vicinitatem dominiorum, tanquam sibi propria, suæque jurisdictioni competentia vendicare, Tegerndorfensis Toparchiæ subditos nostros ad sternendam viam, præter omne jus & consuetudinem cogere, aut nolentes à publicæ viæ usu violenter prohibere, quin in tantum exarsit odium, ut colonos nostros arceret, ne Decimas, aliósque census annuos subditi redderent Collegiatae Ecclesiæ, atque ob id temerario planè ausu et in inflictiis pænis eos revocare cepit. Alchingerus Præpositus econtra, ne iniquè oppugnatus causam suam segnè videretur defendere, atque in retundendis violentiis esset inferior, Caspari mandato obtemperantes, si quando in festis diebus comparuissent, tanquam excommunicatos Ecclesiæ spoliatores publicè proclamavit, sacrisque abesse iussit, non semel etiam iis præsentibus, & Ecclesiam exire detrectantibus sacra non peragi, sed Ecclesiasticis Ceremoniis abstinere præcepit. Interea dum majora ceptis attentaret Casparus, necessitate adigebatur Præful pro aris defendendis & focis publicum judicium interpellare, unde ex utraque parte firmatum bellum, litisque contestatio inita fuit. Quàm acriter ex utraque parte certatum fuerit, patet ex Litteris Pontificiis ab Alexandro VI. anno 1497. 8. Cal. Februarii datis, per quas omni seposita appellatione Reverendissimo Frisingensi, Decano Beatae Mariæ Virginis Monachii, & Jacobo Rudolphi Canonico Frisingensi delegata fuit in spiritualibus Apostolica potestas cognoscendi, judicandique utriusque litigantis causam. Discussis rationibus amicabilis pax inter litigantes fuit primùm tentata, sed incassum. Sententia proin à Pontificiis Delegatis arbitris contra Casparum à Porta pro Præfulis nostri justitia fuerat prolata: nec minùs etiam æquitatis à Consilio aulico Monachii fuit decisum postea. His tamen lis non fuerat abscissa, quia Casparus exulcerati animi vulnus lethale ferens, & implacabili odio excæcatus ad ipsam Cameram imperialem provocavit, Appellationemque suam Spiram pertraxit, novam ibi litigii contestationem deponere Præfulem cœgit. Quantum autem pecuniarum sit hinc inde consumptum lite pendente, quantumque in munera, & jurisconsultorum pretia, Patronorum, Advocatorum, Notariorum, & Scribarum mercedes utrinque

fuerit effusum, non facile est explicatu. Illud certe constat, maximum æs alienum fuisse conflatum, divenditis & oppignoratis prædiis, utrumque agentem Principalem se suosque propemodum perdidisse, dum quilibet perdendæ causæ, juræque tuendo præcavebat, ne oleum & operam perdidisse videretur. Hæc inter Serenissimus Bojariæ Dux Albertus optimus Princeps, & in Collegium nostrum Beyrbergense præcipua pietate affectus, gravissimè ferebat, hujusmodi pertinacibus litibus rem familiarem & Ecclesiæ bona pessimè disperdi: proin maxima planè clementia litis dirimendæ curam in se suscipere per ducales Consiliarios varios transactionis modos proponere gratiosissimè dignatus est. Sicut verò Præpositus noster Serenissimæ voluntati obtemperatum se promptissimè promiserat, ita Casparus pertinaciter respuerat, publicam sui juris & Domini violentiam, nobilitatisque infamiam causatus.

Quare ob animi pervicaciam Casparus à Porta magnam Principis indignationem incurrit, ac primùm Wolfrathusium in arcem, postea verò Dietfurtum sub publica sponcione in custodiam relegatus fuit. Quibus tamen nihil mitior factus, contra expressam Principis voluntatem, & interdictum Forensem urgebat actionem, quamdiu obolum habebat, ad incitas verò redactus ob inopiam etiam alieni æris, Causam suam in Camera Cæsarea intermittere, & pro se cæpta relinquere coactus fuit. Sic pertinax superbia, & nobilis pertinacia sapere, at serò fuit edocta. Sed nec hic substitit devictus animus, ad machinamenta Præsuli innocenti struenda se se convertit. Staupitium ergo Eremitarum Sancti Augustini Provinciam Monachii apud communes quadam autoritate conspicuum, ad quædam audenda facilè promptum, quem sibi Casparus devinxerat, subornat, ut sub palliato missi à Principe Legati titulo Frater iste tonsus (sic enim ex merito eum nominat Chronicon) Præsulem nostrum mediastinorum more in propria Prælatura aggressus, eum carceri mancipare non sit veritus. Proh! quanta petulantia Fratris in Patrem, Eremitæ in Clericum, mendicabuli in Prælaturam Ecclesiasticam, & inter illustrissimos Bojariæ Status dignitate fulgentem! brevè tamen detectâ fraude è custodia ereptus fuit venerandissimus, ac innocens Præsul, qui de tanta sibi illata injuria graviter conquestus, tandem effecit, ut Casparus à Porta Advocati autoritate exutus fuerit, in Parentis verò locum (quia liberam ex aliena nobili familia Advocatum statuendi electionem ex Pontificio Diplomate habebant Beyrbergenfes Canonici) ad instantiam Alberti Ducis filius Eberhardus à Porta Episcopi Frisingensis Consiliarius, ac Naumburgensis Toparchiæ Præfectus subrogatus fuit. Paucis post annis Prælatura deposita, ætate gravis utpote Jubilæus professus Canonicus, magnòque patientiæ merito cumulatus Joannes Alchingerus ad cælestem, quam tempore Regiminis sui obtinere nunquam poterat, tranquillitatem abiit anno 1514. 13. Decembris variæ fortunæ lufus. Alia egregiè gesta adhuc exstant de hoc Præposito, cum enim nobiles Eberhardus, Conradus, & Ludovicus de Hornstein anno 1277. jus Patronatûs ad Ecclesiam S. Joannis in Machtolfingen pleno jure ab ipsis possessum ex singulari devotione sub Henrico secundo Præposito nobis tradidissent, postea verò in dubium vocaretur à Celsissimo Consistorio Augustano vigilantia Joannis Alchingeri Præsulis nostri exhibitis Authenticis Instrumentis remonstravit, novâsque Investituras 1496. recepit, quousque continuavit sine perturbatione possessio. Atque hæc paulò fufius adducere oportuit, ut intelligerentur Historiæ Annotationes Geboldi ad Hundium.

Udalricus Eysenhofer, Administrator.

Cessante Prælatura Joannis Alchingeri anno 1502. ne in totum perditum iret Beyrbergenfis Collegii status, cum ingens æs alienum conflatum gravaret, & Oeconomia penitus deformata esset, tempestivè & Parentis instar volebat hisce occurrere malis Serenissimus Dux Albertus; quare ocyus Udalricum Eysenhofer Beyrbergam ablegavit, ut Administratoris munus ibi exerceret. Hunc Canonici reverenter vel ex eo libenter susceperunt (potuissent enim eum rejicere, & contra ipsum justè excipere) quòd ab ipso optimè prospecturo Principe fuisset missus. Nota insuper erat autoritas nobilis familiæ Eysenhoferianæ, cum Germanus Frater Udalrici Boicam Aulam supremus moderaretur Magister, à quo haud exigui sperari possent favores in Canoniam refundendi, cui præffet ejusdem profapiæ nobile German, & Fraternali sanguine spectatus Antistes. Erat quidem Udalricus iste venusta facie, nobili forma, reliquisque corporis dotibus benè conspicuus, Majorum suorum ob res præclarè gestas laudibus, ac Fratris tum meritis, tum autoritate reverendus, verùm ingenio à pueris ita tardo, ac cerebro rudi, atque ad literas usque adèd indocili, ut nulla spes suppetret, ex eo Mercurium exsculpendi. Hinc cum ad res nobilitati congruas gendas profusus judicaretur ineptus, ad Monasterium Beyhartingenfense fuit amandatus, ut ibidem fa-

crum

crum facere faltem addidiceret. Non legitur, ipsum Canonicam Professionem ibidem emis-
 sisse, quamvis fortè sacrum habitum tulerit. Sacris initiatus post aliquot annos Fratris
 Germani Commendatione Collegii nostri Præful & Administrator inauguratus est. Ast
 contra Serenissimi Principis intentionem tam spiritualia, quàm temporalia pessimè admi-
 nistraverat. Æs alienum dissolvit nullum, sed brevi, quo præfuit tempore, nova insuper
 debita contraxit, ducentos aureos sub nomine annuæ pensionis sibi exsolvendæ petiit,
 & accepit. Domum Landspergæ Collegio propriam, ac perutilem levi pretio, pecora
 ex stabulis, pisces è vivariis vendidit, ac eorum pretia in proprium convertit usum, hoc
 uno malè contentus, quòd omnibus proventibus solus non potiretur, & Canonicos re-
 se se onere liberaret, per suum Fratrem apud Serenissimum Principem integris
 institit viribus, ut Cænobium hoc in Parochiam sibi concedendam, cæteris
 Canonicis dimissis, converteretur, sicque in Commendam sibi datæ Canonice
 totius redditibus annuis ipse frui unus valeret. Cui tam impio, quàm subdolo consilio
 in tempore Canonici ope præfecti Wolfertshufani D. Prezel obviârunt, dum reddituum,
 decimarum, prædiorum, fundorum, ac possessionum Catalogum Serenissimo Duci ob-
 tulère, unde prudentissimus Princeps sat edoctus fuerat, nondum eò rem hujus Canonice
 devenisse, nec ad eò collapsum esse statum, ut erigi, & ab interitu vindicari non posset,
 si zelo religionis, œconomice studio, & rei gerendæ experientia præstantior constituere-
 tur Præfatus, per hunc ipsum Administratorem bona Collegii decoqui, pessumdari, sa-
 cra profanæque misceri, omnia everti. Condoluit ad hæc optimus Princeps, obligatio-
 nis suæ esse ratus, malo afferendi remedium, Udalicum ab Administrationis officio re-
 moveri, & in ordinem redigi mandavit, cum nondum biennium, plenè administrasset.
 Post paucos annos, cum hinc Beyhartingam discessisset, morbo correptus, eo ingra-
 vescente, valetudinis curandæ causa Monachium profectus, ibidem tandem mor-
 tuus, atque rursus, uti Testamento reliquerat, Beyhartingam fuit relatus, ubi in facello à se,
 suæque familia exstructo, sepulturæ locum obtinuit.

Joannes II. Taferner. Præpositus XXVI.

AMeto Udalrico Administratore, unanimi Capituli consensu, & Serenissimi Principis
 voto in Præfatum fuit postulatus Joannes Taferner in celeberrimo Canonicorum Re-
 gularium Collegio Pollingano tunc dignissimus Decanus, quem virtus in asceticis, pru-
 dentia in familiaribus, aliæque prærogativæ ubique fecere commendatum, celebrémque.
 Contigit ejus Electio, seu Canonica postulatio die lunæ ante festum Divi Matthæi anno
 reparati hominis 1503. quàm egregiè vigilantissimus Præful spartæ suæ præfederit, do-
 cumenta relicta ad insignem laudem ostendunt. Inprimis prædia hypothecata, & op-
 pignorata datâ forte redemit, æs alienum ab Antecessoribus conflatum dissolvit. Rem
 domesticam ubique adauxit novis villis, fundis, & vivariis amplificavit, prædium infe-
 rioris Hoffstött cum sylvis, agris, pratis, & omnibus attinentibus eo ipso comparavit
 anno, quo Præpositura fuit insignitus. Eodem pariter vivaria in Tegerndorff emundari,
 latiusque effodi curavit. Altero verò anno in recens coempto fundo Hoffstettensis præ-
 dii novum vivarium magnis expensis fodi jussit. Anno 1508. duas insignes villas in Ge-
 retsried cum omnibus fundis, ac Domum Carpentarii cum horreo & annexis agris &
 pratis in Tegerndorff emit. Ut honesto usui Canonicorum suorum, tum etiam hospi-
 tum consuleret, argentea pocula deforis inaurata procuravit. Ut de commodiore habi-
 tatione Suis prospiceret, Collegio exstruendo animum adjecit, magnamque materialium
 Saxorum, lapidum costilium, calcis, lignorumque copiam apparavit, haud dubiè pro-
 positum suum executurus, nisi inopina mors obicem posuisset, quæ ei contigit errore &
 imprudentia Pharmacopolæ cujusdam Monacensis. Paraverat is medicinam juxta Medi-
 ci præscriptum, ac domo exiverat, revertenti Præpositi nuncio stupidus, atque igna-
 rus minister, domi relictus, ex plurimis, quæ simul stabant, pharmacis inconvenientif-
 simum atque alii cuidam præparatum, perferendum ad Taffernerum tradit: nuncius
 cum pharmaco citato cursu recedit. Pharmacopola post multum in tabernam reversus
 ministri sui errorem deprehendit: è vestigio quemdam mittit, qui nuncium subsequatur,
 ac verum ægro remedium afferat; verùm priusquam pervenit, Præful potionem, quam
 nuncius attulerat, exhaustit, atque exinde de die in diem pejus habens, atque de haustu
 conquerens charus utilisque Præfatus inter manus lacrymæque Fratrum suorum animam
 efflavit in die S. Vincentii Martyris anno 1509. Ejus corpus post funebria ritè perso-
 luta, in medio Collegiatae ædis sacrae conditum fuit, marmórque superimpositum cum
 Epitaphio his verbis insculpto:

Anno MDIX. obiit Venerandus Dominus
 Joannes Taferner Præpositus hujus Monasterii
 in die Vincentii Martyris cujus anima
 requiescat in pace!

Udalricus II. Welsch, Præpositus XXVII.

Mortuo Tafernero, omnium votis petitus, ac in Præpositum Canonicè electus fuit Udalricus Welsch, gratulantibus confratribus sibi tam benignum Præfulem, & plaudentibus subditis gratiosum Dominum, nam omnibus, teste Chronico, non exigua spes & prudentiæ, & humanitatis de jure concepta fuit, ut nihil in ejus munere posset desiderari, sed omnibus numeris perfecta, quibusque fuerit probatissima, ac optimo Præsuli Tafernero perquam grata, nec rarò coram aliis deprædicata. Ast ô fallaces hominum spes! brevè enim in virum alterum, & deteriorem illicò mutatus secundùm commune: *honores mutant mores*. Qui antea demissus & placitus fuerat, nunc veluti non Canonicis, sed sibi ipsi Prælaturam gereret, omnia pro voluntate sua, & assentatorum arbitrio agebat. Vergebat hoc modo in interitum res familiaris, quæ paulò antè per Præsulis defuncti industriam restituta perpulchrè resfloretere cæperat. Congestam ab Antecessore haud spernendam pecuniæ summam, pro extruendo novo Collegio, hic decoxit, & nova insuper debita contraxit. Complures lapidum cumulos, ligna pro futuro ædificio comportata prorsus divendit. Vacillantem disciplinam Canonicam utcunque sustentabat Dominus Joannes Milecker Decanus vir ætate gravis, ingenio simplex, vita moribusque pius, integer, scelerisque purus: hic rei domesticæ consulturus, non intermisit aberrantem Præfulem tam suo quàm communi Capituli nomine admonere, rogareque, ut ad frugem rediret, labescentem Collegii statum, dum facultas adhuc suppeteret, relevaret, & malè captis desisteret. At tantùm profecit suis adhortationibus, ut Welschius de industria in omnibus Conventui contraireret, deteriora committeret, eaque institueret, quæ aliàs non egisset, quæque Decano, & Capitulo suo magis displicitura credidisset, sicut patuit in sequenti factò. Casparus à Porta Euraspurgi Dominus fossam per fundos nostros ducere jam pridem cupiebat, qua aquam è Leufaco ad usum molendinieductam derivaret, rursusque in flumen per alium ductum dirigeret: at, quia id sine evidenti damno nostrorum agrorum & subditorum permitti non poterat, idèò nec ab Alchingerò, nec à Tafernero ullo modo obtinere valuit, usque dum ad Welschium auctoritas administrationis devolvebatur. Hic præter consilium, & voluntatem Decani, & reliquorum ex Capitulo, ad quos spectabat, propria auctoritate, & beneplacito fossam etiam navigabilem in fundo nostro cum publico subditorum detrimento fieri consentit & indulgit. Multa alia etiam in communem jacturam redundantia privato egit consilio. Ob tanta demerita procul dubio Prælatura fuisset motus, nisi è Numinis vindicta hisce malis tempestitiva mors occurrisset, quæ Udalricum in medio cursu pessimæ administrationis ætate nondum quadragenarium è vivis abripuit anno 1515. 15. Maji. Unum benefecit initio suæ Prælaturæ, quod Prædium Oberlechen ad Collegium emerit an. 1510.

Joannes III. Mileker Præpositus XXVIII.

Canonicæ Electionis jure successit R. D. Joannes Mileker Mildorfio ad Oenum inferioris Bojariæ oriundus, qui Decanatu priùs singulari cum laude functus est, annis quidem aliquantò provectior, utpote jam sexagenario major; gratiæ tamen & naturæ dotibus sicut cæteros omnes præcessit, ita in Oeconomia nulli posterior fuit. Is licèt ob suas virtutes jam pridem Præpositi dignitate fuisset dignus, dignissimus tamen modò extitit, qui ad sublimiores promoveretur honores, ut ei recompensarentur injuriæ, quas bonæ adhortationes à perverso Prælato eidem conciliaverant. Senilibus susceptam humeris Canonicam mox restaurare pristinoque decori restituere laboravit, reverà pius, humilis, castus, & sobrius fuit Pater, ab ineunte ætate pacis, & fraternæ charitatis Amator præcipuus, in omni vita sua simplex & apertus, in affectibus refrænandis nihil sibi indulgens, recti, verique studiosus. Canonicæ bona ampliavit, statùmque Regularem non modicò erexit. Tantum gratiæ promeritus est apud Serenissimum Ducem Guilielmum, ut eum una & altera vice post venationem in vicinis principalibus sylvis Beybergæ divertentem pernoctantemque hospitio exceperit. Dum omnibus Spiritualibus, & æconomicis incrementis plurimum intendebat piissimus Præsul, invalescente ejus ægritudine ultima SS. Sacramentis munitus fatali paruit necessitati in profesto Sancti Narcissi Episcopi, virtutibus, meritis, & senio gravis anno 1527. demortui corpus post funebria justè perfoluta sepulchro Castuli Kall Præpositi illatum fuit, quod erat ante aram Salutiferæ Crucis

in medio templi supra Chorum. Cujus memoriam hujusmodi Elogio Epitaphii instar in tabella parietis lateri appensa insigniri jussit Leonardus illius successor, quod placet hic notare.

Spectatæ vitæ & Religionis
 Joanni Milekero Müldorphio,
 Canonicali Sacerdoti,
 Venerabili Decano,
 Reverendo Prælato
 Beulburgensi, seni optimo, & pientissimo,
 ac Patri benè meritissimo
 Conventus Canonorum Beulburgensium
 gratitudinis ergò fieri curabat.
 Obiit à servata humanitate
 supra sesqui millesimum
 vigesimo septimo anno
 In profesto S. Narcissi Episcopi.

Ejus curâ, & vigilantia inferius Hoffstett Collegio nostro adnatum est anno 1521. item alterum prædiolum in Bolzwang anno priori, de quibus videre est Litteras in Archiv.

Leonardus Mochinger Præpositus XXIX.

ANno 1527. vigesimo die Mensis Novembris in liberum compromissum omnes & singuli Electores Canonici consenserunt, atque in Compromissarios elegerunt Christophorum Tangler Decretorum Doctorem in spiritualibus Vicarium Generalem Frisingensem, D. Joannem Vendt Pollingensem, & Dominum Joannem Duzinger Bernriedensem Præpositos. Hi Compromisso à singulis accepto D. Leonardum Mochinger Landtspergentem Decanatu apud Dieffenses annis sex & dimidio singulari cum testificatione laudis perfunctum, Beyrbergensem Præpositum legitimè & Canonicè elegerunt, sicut optabat serenissimus Dux Guillemus. Postulationem hanc ratihabuit Reverendissimus & serenissimus D.D. Philippus Episcopus Frisingensis undecima die Mensis Decembris eodem anno. Leonardus igitur ut vigilantissimi Præfulis partes adimpleret Regularem Disciplinam ante omnia promovere studuit, mox animum adjecit altero Prælaturæ suæ anno 1528. reædificando Collegio. Hinc 400. ingentis molis truncos ædificiis idoneos à stirpe refecari curavit, lateres quoque & lapides comparavit, Prælaturam imprimis ea parte, qua Ecclesiam attingit exstruxit, & ita demum universa totius Collegii ædificia in eam formam ædificata redegit, quam etiamnum retinet. Templum etiam in augustiorem formam restituit, ac ingenti porticu concameravit, altaria nova erexit, parietes incrustationibus gypsòque perpolivit, Bibliothecam etiam exstruxit, in villa nostra pleraque ædificavit, granaria superimposuit, atque omnia ferè tecta alia refarcivit. Vivaria duo in Tegerndorf & Hoffstött perpurgata altiori aggere non parvis sumptibus munivit. Ad vineam in Schlemau repastinandam, reparandamque magnam pecuniæ summam expendit. Interea dum erigendæ Canonice totus incumbit vigilantissimus Præful, tantæ autoritatis & æstimationis Principibus, & Magnatibus esse cepit, ut serenissimi Ducis operâ approbante Reverendissimo, & serenissimo D. D. Henrico Frisingensi Administratore insignis Ecclesiæ Understorfensis Administrationem suscipere coactus fuerit, dum unanimi consensu Regulare Capitulum solenni Postulatione eum expetierunt, prout Literæ tam Postulationis hujus, quàm Autoritate ordinaria factæ Confirmationis anno 1544. satis, superque testantur. Eam provinciam maxima cum laude, & omnium gratulatione per aliquot annos gessit, ac juxta regimen hujus Beyrbergensis Canonice optimè instituit, nec sine maximis tum spiritualibus tum temporalibus explevit. Ut integram Præfulis laudem, & gesta in compendio referamus, audiatur laudatissimus Præful Paulus Steinherr, qui in Chronico suo sequens Encomium concinnavit, minimè silentio obtegendum, Leonardum nempe non solum disciplinæ Regularis Restauratorem magnificum, atque conservandæ ejusdem Zelotem eximium extitisse, sed & in utraque sparta spirituali scilicet & domestica seu œconomica mirabilem præfulsisse, prout varii, iique difficillimi casus, quos imperterrito, & invicto animo subiit, ad oculum sanè demonstrant. Scribere fermè formido, & erubescò; Collegium, quod ingressus est, aded corruptum, putridum, & ruinosum erat, ut vix aliquis locus ab imbribus tutus, decedentes namque pluvie Fratres è Choro, Hospites à conclavibus, & mensis abegerant; id postea splendidum, tectum, firmum totum reddidit, ampliavit, dilatavit. Ingentes prorsus sumptus in structuras totius Collegii, in Ecclesiæ ornatus sacros fecit; considerabiles

planè summas Principibus Bavarie in exactionibus tum ordinariis, tum extraordinariis expendit; non solum creditoribus sorte reddita annuos abolevit census, oppignorata redemit, sed etiam debita ex integro persolvit. Si perpendantur alius reliquæ impensæ pro extruendo Ingolstadiensi Convictu, conservandoque ibidem studiosis Religiosis domicilio, pro annuo necessario ad suorum sustentationem, & extraneorum hospitalitatem vino, pro aquæ ductibus per canales terræ suffossos & monte proximo adducendis, pro reparandis vivariis, pro erigendis officinis, coquendis lateribus, sustentandis operariis & domestico famulatio &c. miram profectò industriam Præsulis ultra annuos Collegii hujus redditus extensam perspiciet, qui istos tunc valde tenues sciverit. At hæc angusta nimis Augusto nostro, qui rem Beyrbergensem tot de novo coemptis curiis, prædiis, villis, ædibus, fundis, elocatis pecuniis quoque adaugere studuit; horum brevem Catalogum affigere operæ pretium visum est.

1. Bartenkirchii Comitatus Wertenfelsenfis Frisingensis ditionis ad alpes in superiori Bavaria siti paratas pecunias 1160. florenos locavit, ut annuam ferrent pensionem.
2. Ibidem Hospitium cum attinentiis, & uno benè patente, ac fertili prato coëmit, hoc jure vitalitio etiamnum possidet familia Fux.
3. Geltingæ Præfecturæ Wolfertshufanæ partem curiæ nobis nunc Lechen) ac aliam ibi domum Collegio proprias fecit, certo dato pretio. Rursus
4. Domum cum fundis in Hoffstött.
5. Prope Collegium domum rusticam.
6. Machtelfingæ præfecturæ Weilheimensis domum prædialem;
7. Geroltsriedensem curiam cum fundis omnibus illi annexis præfecturæ Wolfertshufanæ.
8. Curiam Graswinckel Præfecturæ Tölzenfis.
9. Alteram curiam Pichel ibidem.
10. Domum cerevisariam in oppido Wolfertshufano sitam.
11. Cauponam præclaram in Mayfach cum suis attinentiis, fundis, ac juribus, inter quæ jus pistorium domui annexum reperitur.
12. Duas huebas in Attenkam, quarum una est feudalis.
13. Prædium in Puehsee.
14. Curiam amplam in Hohenleuthen.
15. Prædium in Mamendorff Præfecturæ Dachaviensis.
16. Prædium in Aich Præfecturæ Landspergensis.
17. Prædium in Holzkirchen Præfecturæ Starnbergenfis.
18. Widenhausen Præfecturæ Dachaviensis.

Atque prædiorum, curiarum, domorum, & fundorum recensitorum pretium secundum mediam æstimationem ultra viginti millia florenorum facillè excurrit. Alia duo supersunt de hoc præclarissimo Præsule neustquam reticenda; unum est, quod, cum à Reverendo D. Abbate Matthia Monasterii Benedicto-Burani lis mota esset, cujus juris esset Parochia Holzhusana ad umbilicum Lacus Würmacensis sita, Reverendissimus Dominus Leonardus viâ juris sub Ordinario Domino Frisingensi hinc inde acriter agitatâ, palmam tulerit, causa pro Collegio Beyrbergenfi definitivè decisa. A quo tempore litibus compositis inter utrumque vicina amicitia, & amica charitas hucusque viguit, vigetque.

Alterum est, quod exorto inter communitatem Geltingensem ex una, & subditos nostros inferioris Hernhausen, ex altera parte, coram præfecto Wolfertshufano in causa pascuorum litigio, post latam in prima, ut ajunt, instantia favorabilem pro Geltingensibus sententiam, facta à Leonardo appellatione jus, pascendi justæ possessionis subditis nostris adjudicatum sit, retracta Præfecti, & Judicis Wolfertshufani decisione. Utriusque præclaræ victoriæ aliorumque gestorum integri Actus nobis ad manus sunt. Unius pro coronide omni exceptione majoris, videlicet Reverendissimi Domini Martini Curtii dignissimi Successoris testimonium appono, pia verba formalia tanti testis adducens. *Quilibet, ait is, mentis compos facillè conjecerit, quanta diligentia, & circumspèctionis non satis laudandus D. Leonardus tam in temporalibus bonis procurandis, quam in divinis ordinandis fuerit, ut proin Successores ejus in ipso imitando uberrimè habeant, quod agant. Fateor ego ipse quantumvis admittar omnem tam in sacra, quam profana republica movere lapidem, viro isti comparabilem me efficere quidpiam posse diffido.* Hæc ille. Cum autem ultra triginta quinque annos, & dimidium regulare regimen religiosissimè traduxisset suum piissimus Præsul; atque septuagesimum septimum jam ageret annum, variis confectus laboribus, veneranda canitie gravis, meritisque onustus ad æternam requiem, ad cælestia præmia, ad promissam gloriam evolavit 7. Julii anno 1563. Corporis demortui exuviæ locum sepulturae meritissimum obtinere

nuère in Ecclesia Collegiata, quam præcipuè hinc inde reparavit, ampliavit, tam fedulo curavit, tam sanctè ornavit, tam præclarè dotavit; ut alterum quasi Fundatorem Leonardum Mochingum appellare nostrum non erubescamus. Super tumulum dignissimi, præstantissimi, & de Collegio nostro meritissimi Præfulis celebris illius ævi Laureatus Poëta Casparus Bruschius subjectum inscripsit Epitaphium:

Conditus hinc Otto est, Eberhardus, & inclytus Heros
Auctoris frater Conradus stirpe vetusta
Irgensi geniti, celebres virtute Barones,
Qui Fundatores istius nobilis ædis
Dicuntur, Patrèsque pii, facilèsque fuisse.
Hanc Leonardus ego Mochingus ubique refeci,
Atque illustravi, structuris pluribus, amplam
Effecique magis, magis atque habitantibus aptam.
Tu mihi (quisquis ades) bona fata precare Viator.

Aliud porro Carmen in egregias laudes Præfulis nostri ab Anonymo quodam ex Nostris decantatum, Historiæ nostræ hic inferendum appono:

MOCHINGUS jacet hinc; fuerit quis? quærere cessa;
Beyrbergæ Præful, gloria, forma, decus.
Relligionis honos, sanctæ virtutis imago,
Principibus charus, nobilibusque fuit.
Udenfis Rector, Beyrbergæ Conditor alter,
Charus, præclarus, Præful ubique pius.
Gratia, vis animi, candor fuit unus in omnes:
Hinc facile Fratres flexit amore suos.
Quis Leonarde, stupet, si sacras extruis ædes?
Qui plus exemplis ædificare soles.
Jam meritas referent laudes per sæcla nepotes:
Sic pia MOCHINGI fama perennis erit.
Nos illi tumulum hunc; ipse immortalia gestis,
Et Saxi posuit nam monumenta sibi.

Multa quidem scripsit Geboldus in Annot. ad Hund. in vita hujus Præfulis Leonardi de statu nostri Collegii, ast quia pleraque falsa, & contra authentica reperta instrumenta militant, fusiùs cit. Auctorem in moderna Chronica nostra satis superque refutatam hinc transimus, cum aliàs constet, eum plura ex variis schedulis aliqua decerpisse, non perpendendo, an corrasa, & narrata fuerint vera, rationique historica, aliisque documentis occultis consentanea, sicut ad oculum ostendemus cuilibet, cui nos adire placuerit.

Martinus I. Curtius Præpositus XXX

REverendissimo Domino Leonardo è vivis sublato 11. Augusti Canonicè electus Prælaturæ dignitatem obtinuit Venerandissimus, ac Religiosissimus Dom. Martinus Curtius de Riegsee oriundus Decanus longè dignissimus, meritissimus planè Antecessore Patre genuinus Filius. Electioni aderant D. Michaël Wagner SS. Theologiæ Doctor Frising. Cath. Ecclesiæ Canonicus, Reverendissimi & Illustrissimi D. D. Mauriti Episcopi Frisingensis Commissarius, & præsidens, nec non D. Ludovicus Monasterii Benedicto-Burani Abbas, & D. Franciscus Præpositus Collegiatae Ecclesiæ in Bernriedt unacum deputatis Ducalibus Ministris. Electus Præful experientiam rerum agendarum & dexteritatem suspiciendam mox dedit, ea enim præfulsit laude, ut ex Successoribus hucusque secundum non habuerit: dignus quippe respiciebatur à Provinciæ Bavariæ Ordinibus, ut inter Deputatos (sic nominantur) Statuum Provincialium locum, & munus obtineret. Ad ardua ab Alberto Principe negotia adhibitus, demandatam sibi provinciam strenuè, & summa cum laude obivit. Agebatur jam tunc magna animorum contentione de jurisdictione Ecclesiastica & immunitate Cleri, quam Serenissimus Dux Albertus ad se pertinere contendebat, reluctans vel maximè Reverendissimis Episcopis per ditiones Boicas locorum Ordinariis. De litigii hujus compositione sudarunt Ducalia Concilia, Ordinum Provincialium Senatus, laborarunt haud minoribus impensis Episcopalia Confistoria tum Romæ coram summis Pontificibus, tum coram Nunciis Apostolicis in Germaniam ablegatis. Quo in negotio tum temporis jam variè applicatus Martinus, suam etiam operam cum aliis Præfulibus Provincialibus adè dexterè contulerat, ut postea

sub publicis Comitibus, & Episcopalibus Legationibus lis tota amicabili finita fuerit compositione. Varias structuras nondum ad ultimum finem deductas reliquit D. Leonardus, quas Martinus penitus absolvit. Inter illa turris majoris Basilicæ primum sibi locum vendicat; cum enim ab irato cælo anno 1560. fulmine petita fuisset, eam Leonardus copioso lapidemagnis impensis ex ipso fundo super planum eduxit, successor verò Martinus contignationibus sublimem Campanili textit. Inferiorem quadratum ambitum à Leonardo fornice firmo concameratum ipse coloribus per totum vivis, figuris è sacra Historia decerpitis, per omnes parietes variè depictis ac subjectis Carminibus exornavit, fenestris quoque pellucidis illuminavit, ac pavimento lapideo complanavit. Domum Monacensem ad habitationem commodissimam, qui negotiorum causa Monachium venirent, Suis comparavit, ac ad meliorem usum apparavit. Prædia haud levi pretio cœmit. imo præclaram curiam Staltach Parochiæ Isidorffensis 2do Decimas quasdam in Icking, & Wallstatt. Duas quoque domos in Geltingen & ad S. Henricum emit, varios etiam permutationum contractus ad utilitatem nostri Collegii cum vicinis iniit, de quibus extant Literæ. Post hæc præclare gesta, dum longè majora meditabatur, in morbum, præcordia afficientem, incidit, quare SS. Sacramentis munitus, defixis oculis in Christi Crucifixi imaginem, quam manibus mortualibus adhuc tenebat, piissimam animam inter singultus, & lacrymas precésque suorum Confratrum DEO reddidit anno Æræ Christianæ 1582. Decimo Mensis Julii, cum nondum 19. annos in suo Regimine exegisset. Funus dignissimi Præsulis hujus majori apparatu in Ecclesia Collegiata curatum est, & decantatis Exequiis, ibidem sepulchralem requiem accepit. Inveniuntur etiam inter alia scripta de Reverendissimo D. Martino Curtio versus quidam ejus Cenotaphio affixi, quos antiquam illius temporis poësin sapientes, hæc placet apponere.

Hic jacet Antistes; non quære ad funera testes;
 Nam testatur humus: quod fuit ille, fumus.
 In Prælaturâ vixit satis, & sibi durâ,
 Præsule digna egit: nunc caput urna tegit.
 Martinus Nomen fuit illi *KURZIUS* omen:
 Mundi quippe levis gloria, vita *brevis*.
 Sic mors germanis, sacris luditque profanis;
 Dic: ubi tutus eris, si mala fata geris?
 Qui fuerat Præsul, nunc ecce vagatur ut exul.
 Sors Patri est Patriæ mors comes una viæ.
 Digna Cedro, lauro, quæ gessit, habentur & auro,
 Plus tulit, ampla egit, qui videt, ista legit.
 Huic monumenta damus, funus lacrymisque rigamus:
 Dant laudem Proceres, da pia thura, preces.

Requiescat † in pace!

ALia adhuc referenda veniunt, quæ, cum ad eximiam, planèque specialem laudem Reverendissimi Præsulis Martini sint, nostrumque Collegium de Regulari disciplina, morum probitate, & ingenti fama apud Principes planè commendârint, reticenda esse ideò nullatenus existimo, quia alibi malè gestorum veritatem aperui. Inprimis Martino optimè regnante è Collegio nostro Casparus Schray-Vogl postulatus Administrator, postea à serenissimo & Reverendissimo D. D. Ernesto Episcopo Frisingensi confirmatus Prælatus extitit Canonice Diëtramizellensis. Rursus ad literas petitorias serenissimi Ducis Alberti Joannes Stökl Diëssensibus Canonicis per multos annos Decanus constitutus, id munus laudabilissimè rexit. Similiter jussu serenissimi Ducis Alberti ad preces Præpositi Canonorum Regularium ad sanctum Magnum ultra pontem Ratisbonæ ex Canonicis nostris unus pro Decano constituendo illuc ablegatus est. Nec minus in vicinum Cænobium Schlechdorfense Charitatis nostræ dimanavit, cum & huic ad instantiam serenissimi Ducis Wilhelmi ad quævis officia spiritualia, & œconomica idoneus Sacerdos Canonicus à Martino in subsidium missus fuerit. Constat insuper ex publicis literis aded Pastorem curam Martinum, suosque Canonicos tunc impendisse, ut ex commissis sibi oviculis *ne una quidem hæretica pravitate infecta, sed potius erga Catholicam Religionem, & sanctissima Sacramenta omnes unanimiter fuere affecta, talésque gesserint animos, cujusmodi Ecclesia Romana Mater omnium fidelissima requirebat*, prout fusiùs continent literæ. Extat etiam in egregias Martini laudes funebris Oratio, in qua Præsulem summè à virtutibus commendat Orator. Tandem sequens Chronologicum Viri laudes comprehendit.

ZELATORI, PROPAGATORI
RELIGIONIS CANONICÆ,
VIRTUTE, PRVDENTIA, DIGNITATE CONSPICVO,
PATRIÆ PATRI, ANTISTITI SVO
BEVRBERÆ EREXERVNT POSTERI,
ITAVIVIT INFVNERE SAPIENS.

Georgius Scriba Præpositus XXXI.

Martino Curtio laudabilissimâ vitâ functo pastoralis Regiminis Sarcinæ humeros subiecit Georgius Scriba, qui anno redempti hominis 1582. die Martis post festum Assumptionis Beatissimæ Virginis Mariæ, quæ fuit 21. mensis Augusti, communi Canonico-
rum Calculo, ac voto in Antistitem fuerat electus. Humili quidem loco natus, in pago Vischn. ad Ambronem lacum sito, Rustica habuit cunabula; at puerum ipsa natura magis planè dotibus ad magna genitum prodidit. A tenera quippe ætate Musis locavit operam præclara ingenii indoles, quæ magis enituit in juvene, dum mira capacitas, discendi ardor, & industria in eadem sede morabantur. Dignum se ea propter reddidit, ut à Reverendissimo D. Leonardo in Sacrum Contubernium fusciperetur. Expleto Tyrocinio ætate, virtute, & scientia ita increvit, ut susceptis sacris Ordinibus, litata prima DEO hostia, mox Parochi Beyrbergensis munus subire coactus sit, quod aliquamdiu facundus aded Ecclesiastes pius juxta, ac indefessus animarum Curator exercuit, donec fatis sublato R. D. Petro Decano, in hujus locum ac honorem unanimi consensu fuerit subrogatus. Demandatam sibi provinciam integro decennio cum plausu, & ita gessit strenuè, ut mortuo Martino Præfule dubium relinqueretur nullum, quin Georgius Scriba brevi scribendus foret successor. Tantam dignitatem rara viri virtus promeruit, nam sicut in rebus agendis sagacitate, in œconomicis experientia, & solertia, in attentatis successus prosperitate, ita in spiritualibus & divinis nulli Prædecessorum cessit. Hinc audiit in pauperes effusus Pater, in exorando DEO assiduus, in transgressores vindex metuendus, sibimet Cato rigidus & severus. Religiosæ perfectionis in dies majoris indispiscendæ sectator indefessus, pro cujus studio quotidiana secum instituit examina, eaque à suis Canonicis pari fervore fieri voluit. Quàm studiosus divini cultûs Amplificator fuerit, luculentissima testantur monumenta. In atrio, seu vestibulo Collegii effulget facellum S. Crucis è fundo opere lateritio extructum. Id ipsum loquitur templum ad divum Henricum Eremicolam sanctissimæ Mariæ Virgini dolorosæ sacrum, in fronte Lacus Wurmæncensis positum, quod sumptibus non modicis instauravit, instauratum excoluit, excultum spectabile, & celebre accolis, & peregrinis reddidit. Fatebantur id pariter in Collegiata Ecclesia trina Altaria sanctæ Crucis, divo Sebastiano, Deiparæque sacrata, sicut ipsa quoque sacra supellex ex auro, argento & serico confecta, in vestimentis, imaginibus, vasis pretiosa. Organum noviter erectum Præfulis sui laudem non reticet. Pocula, calices, & alia utensilia inscripto Georgii nomine suum edocent Principem, imò calamus inter duos asteriscos medium gentilitii sui Sigilli occupans, egregia facinora posteritati prodit. Ob tantas virtutes, & res præclare gestas, iteratis vicibus ad Infulam celeberrimæ Collegiatae Ecclesiæ Rhorensis Diæceseos Ratisbonensis à Canonicis Regularibus ibidem fuit evocatus, ac in Præpositum solenniter postulatus. Parere autem identidem recusavit, veluti suo de se humili sensu indignus, duplicique Dignitati, ac distitis aded Provinciis administrandis impar. Nec adduci potuit ullis precibus, ut prioris Sponsæ suæ tenuitate rejecta, ditio-rem quæreret. Verùm magnos adhibuit conatus, ut non solum ab Antecessore suo relictas pecunias benè custodiret, sed & augetet, nec nisi in maximam ac evidentem utilitatem Collegii expenderet. Aded tenax fuit acquisitis opibus retinendis, magisque accumulandis, quantum alii non nunquam profusi, justoque liberaliores extitere dissipandis. In uno hoc pusillanimis parvusque extitit, magnus cæteroquin Præful, quod Castrum Euraspergensè, quod venale 40000. florenorum Bojcorum tunc prostabat, non comparârit, cum tamen medium pretium, velut æs otiosum, in arca custodierit, quo uno lites omnes fuissent abscissæ, quas ferè continuas, & non raro fatales sustinere coactum est nostrum Collegium; aded bona, hæreditatem Fundatorum nostrorum totam acquirendi, occasione è manibus lapsa, à Ludovico de Porta ultimo ejus possessore Castrum Iringense Serenissimus Dux Wilhelmus pacto pretio fusesepit, quod postea anno 1616. Christophoro Udalrico ab Elsenhaimb in nobile feudum, ob insignia ejus in Dommum Bojcam merita, concessum est. Tandem verò antiquam Castrum certa summa soluta proprium sibi fecerat Serenissimus Princeps anno Christi 1626. qui pristino destructo, Principalibus planè sumptibus novum erexit, complevitque anno 1630. Ne tamen in

rebus Collegii segnis fuisse credatur, præter dicta hæc adverto. Inprimis 1585. Niderhaimium soluto pretio ad Collegium nostrum devolutum est ipsius industria, quod Feudo prius Nobilibus de Porta subditum modò liberum est. 2do quartam partem Curia in Kreit Königsdorfii. 3tio Molendinum in Milldal cum suis attinentiis. 4to agrestem domum ad S. Henricum supra nigrum rivulum. 5to huc in Gelting cum suis fundis comparavit. Extant etiamnum præclara monumenta hujus Præfulis, tum in Archivo, tum in Bibliotheca, quam multis Codicibus, ac impressis libris, magno etiam pretio comparatis, instruxit. Tandem cumulado virtutum merito, egregiis factis, & laudabilissima Administratione peracta insignis, cælo sanè maturus Antistes felicissimè clausit sæculum à DEO homine nato decimum quintum. Diem ultimum clausit etiam cum sæculo, dum anno Christi 1600. in festo Circumcisi Numinis 1. Januarii mortem talem, qualis vita ejus fuit, suavissimam, & pacatissimam in Domino oppetiit, seu magis, orantibus, & piè plorantibus circumfusis Confratribus piissimè obdormivit. Requiem, ac sepulturæ locum cum suis Antecessoribus in Ecclesia nactus fuit, cujus lapidi sepulchrali posteritas Religiosa Beyrbergæ sequens Epitaphium incidi fecit.

GEORGIUS SCRIBA PRÆPOSITVS
RELLIGIONE, SCIENTIA, HONORIBVS, CORPORE
MAGNVS,
INSCRIPTVS PARVO SAXO
LATET.

Calendis Januarii.

Aliud quoque Carmen post funera factum ad perpetuas laudes Reverendissimi Georgii Scribæ extat, quod, quia breve, Lectori apponitur.

Magnus hic Antistes pro Numine plurima scripsit:
Cælestes titulos nunc sine fine legit.
In Libro Vitæ meritis sua nomina scripsit;
Non mireris: nam Nomine SCRIBA fuit.

Vitus Nuzinger Præpositus XXXII.

FELICISSIMÈ conclusum est XV. post Deum hominem sæculum verè gloriosum in tribus postremis Præpositis, suam Provinciam tam bellè administrantibus; res Beyrbergæ concinnè stabant; intus cum Canonica Disciplina scientiæ, ac virtutes, foris centenis fructibus bona reflorebant temporalia. Cùm ecce! sequens infaustum exortum omine vel ideo dixeris, quod aureum amiserit Beyrberga Præfulem, & inutilem acceperit, istud enim fatum, seu fatale infortunium huic accidit Canonice, post mortem Georgii Scribæ viâ Scrutinii in festo Conversionis S. Pauli 25. Januarii 1600. Prælaturam ingressus est Vitus Nuzinger, cùm prius loci hujus fuisset Parochus. Regimen suum ita instituit, ut magnæ primitus haberetur spei, erat quippe vir comis & mansuetus, in Fratres liberalis, ex Weindorf prope Murnau mundo natus: assumpto postea habitu, & emissâ Professione Canonica sub Martino Curtio, atque studiis quâ Philosophicis, quâ Theologicis octo circiter annos in florentissima Universitate Ingolstadiensi magnis Collegii nostri sumptibus enutritus, ad curam animarum adhibitus fuit. Sed altero regiminis sui anno animum mutavit, mores Antecessorum penitus exiit, sui que statûs oblitus prodigus esse cepit, atque ob mania affectum Dignitate amotus fuit, ut malæ administrationi tempestivè occurreretur, cùm præfuisset duobus annis, & tribus mensibus. Brevi tamen tempore, quo præfuit, bona quædam præstitit non prætereunda. 1. Templum Marianum ad S. Henricum à Georgio Prædecessore restauratum exornavit aris, & inauranda summa quingentos aureos insumpsit. 2. Supellectilem mensalem argenteis poculis auxit. 3. Crucem argenteam auro obduci curavit, in qua insignis particula sancti Ligni inclusa videtur. 4. Bibliothecam frequenti codice ditavit, librorum amator, & litterarum: ex primis etenim Ingolstadiensis Convictûs Religiosis illuc studiorum gratiâ confluentibus, ex hoc Monasterio primus fuit. 5. Granarium in atrio non longè à caupona opere lateritio è fundo erexit. 6. Curiam in Hoffam Weilhaimensis Præfecturæ emit. Vixit post exauætorationem suam 30. annos, & factâ anno 1632. Suecica irruptione in Bojariam, captoque nostro Collegio à militibus vagis comprehensus, & miserabiliter excarnificatus interiit. De cujus morte, & Martyrio plura continet Chronicon, quæ hic referre longum esset.

Joan-

Joannes IV. Santioanser Præpositus XXXIII.

Joannes Santioanser Patriâ Santioans villa solitaria Parochiæ Sindlstorfensis, in Præfectura Weilhaimensi, humanioribus literis Monachii eruditus, Canonicam professus est vitam, sacerdos inunctus Parochiæ Tegerndorfensi aliquamdiu præfuit, dein die 13. Maji anno 1603. via Compromissi electus est in Præpositum; eodem mox anno à Serenissimo & Reverendissimo Archi-Episcopo Coloniensi & Frisingensi Episcopo, Ernesto Baviaræ Duce confirmatus fuit 13. Junii. Varia de Præsule isto acta, gestaque referuntur, plurimum sanè negotii frequens casus, & lis cum vicinis etiam potentibus faceſſebat, in tantum, ut diebus Præposituræ suæ variè exagitatus paucos numerârit albô lapillô dignos. Vir erat cæteroquin religione, & famâ clarus: magnus studiorum amator, hinc Canonicos Ingolstadii quinquennio in altioribus literis erudiendos curavit, villam exteriorè vetustate fatifcentem reparavit novûmque horreum adjecit. Ciborium seu thecam argenteam benè magnam, in qua Eucharistia reconditur, & asservatur, argenteam insuper statuam, inauratâmq; S. Patris Augustini non levi pretio comparavit. Duo quoque altaria nova in Ecclesia Collegiata S. Mariæ Virgini, & Beatissimo Patri Augustino erexit, in cujus facello ipsemet humari voluit 1615. 15. Aprilis piissimè mortuus. Quem optimè meritum de Collegio nostro Præsulem marmor sepulchrale etiamnum exhibet.

Balthasar Schropp Præpositus XXXIV.

Mortuo Joanne, Præposituram iniit via Compromissi (scrutinio in vanum tentato) die 14. Maji anno 1615. Balthasar Schropp, cui Egolſinga, pagus patriæ, Professio Canonica Beyrbergæ, literarum studium Ingolstadii, Curionis conditio Minsingæ fuit, antequam in Præpositum eligeretur, quem egit quadriennio. Fascibus exutus anno 1619. non multò post mærore, & contracto ex immoderata vita morbo, obiit anno 1623. 22. Aprilis. Unum cedro dignum post se reliquit suæ præſidentia vestigium, Refectorium scilicet hujus Cænobii non mediocri sumptu, nec minori artificio adornatum introeuntibus raro, & jucundo spectaculo ob luminis copiam, conclavis splendorem, artis sculpturæ enitentis elegantiam.

Eberhardus III. Mayr Præpositus XXXV.

Balthasari vices via Inspirationis divinæ, seu communi Canonicorum calculo sortitus Eberhardus Mayr 16. Novembris anno 1619. prius laudatissimus Decanus. Erat is ex pago Bâyl Nobilium de Berndorf sede oriundus, emissâ Professione Canonica, & post egregia literarum studia susceptis S. Ordinibus ob eximias virtutes brevi Decanatûs officio præesse jussus est, quod etiam triennii spatio tanta moderatione, & virtutum testificatione laudabilissimè gessit, ut in dignitate sublimiori collocari sit meritum, cum nondum 29 annum ætatis exegisset. Vir planè ad magna natus, Religiosissimus, & rei familiaris studiosissimus, cujus ampliandæ semper in vigiliis fuit, votisque: verùm iis involutus erat temporibus, quibus potior cura conservandi acquisita, quàm accumulandi nova œconomum urgebat. Singularia præstitit; primò post biennium initi Magistratûs æs alienum forte reddita redemit. 2. E monte vicino versus occasum situato è tribus scatebris per tubos ligneos terræ suffossos in diversa Collegii loca summo commodo aquam deduxit, ut ampliori vena profunderet. 3. Magno bono sat amplum cis Loyſam spatium eradicatis radicibus, excisis fruticibus, complanatis iniquitatibus, ductisque circum circa profundis fossis navale fecit, sepimento secretum, & conclusum prope collem, cui ab ovi similitudine nomen. 4. Villam propinquiorem ruinofam solo æquavit, novamque extruxit opere lateritio. 5. Duo vivaria in Krembs & Berg effodi, & aggeri cingi fecit. 6. Prædium in Seshaubten emptione Collegio adjecit; cum Serenissimo Principe Alberto Duce Baviaræ, bannum ferinum bona utilitate ad certum tempus permutavit, sicut etiam ea via pro Prædiis Beyrlach, & Buechsee tres villas in Villenspuech acquisivit, cujus utriusque permutationis instrumenta publica extant. Summum templum per V. sæcula à primæva fundatione vetustum, & more pristino obscurum, venustum, Regulare & pellucidum reddere non modicis expensis voluit, tectoria parietibus, & basibus subtractis effictis undequaque varii generis figuris, & ideis affabre induxit. At dum plus justo substructiones truncarentur, columnæ nimis crassæ præscinderentur, anguli obscuro, luminis inducendi majoris gratiâ, removerentur, ut templum veluti novum, & absolutissimum renitere videretur, ecce! nocte intempeſta, Canonicis è matutinis laudibus jam egressis, tota moles concidit, summo duntaxat Altari illæso, & incolu-

mi sub dio ultra tectum prominenti, Reverendissimo Domino Eberhardo interea sumptus, operariis sudorem, opificibus industriam suam in vanum deplorantibus. Contigit hæc ruina idibus Novembris anno 1628. Resumptis denuò animis, ad novam structuram necessarius congeritur apparatus, urgetur opus in tantum, ut, cum nulli parceretur sumptui, nulli arti ac industriæ, Basilica nova, veluti Phœnix è suo cinere renata fuerit. Tanti Coronidem ædificii imposuit ann. 1630. Dum Ecclesia Collegialis erigitur, en! nescio quo fato Parochialis in Tegerndorff corruit, ut palma in restaurandis divinis ædibus industriæ maneret Præfulis Eberhardi, qui illud templum S. Michaëli dicatum, è fundo splendidius exædificavit. Sollemnissima verò Dedicatio diutius dilata (furore Martis eam retardante) tandem ab ipso Reverendissimo & Celsissimo D. D. Vito Adamo Episcopo & S. R. I. Principe Frisingensi anno 1635. 4. Augusti celebrata fuit. Facta anno 1632. in Bosariam calamitosa Sueci irruptio, qua unâ ingressa est penates nostros exundans omnium ærumnarum copia, ipsissima mortis imago, Canonicos omnes dispersit, ipsum Dominum Eberhardum cum Cœnobii ministris ædibus exesse, per sylvarum latebras errare, vitamque difficulter tueri oportuit, relictis deprædationi, vastationique tam nostris, quàm subditorum bonis sævientis Bellonæ furiis. At milite vix, relicta ingenti clade digressio, incolis accolisque ad lares proprios remeantibus, è vestigio secuta est epidemialis lues, quæ identidem Patrem cum filiis domo propulit, cumque Reverendissimus Eberhardus Charybdim vitare voluisset, fugiendo ad Lacum Lupinum cum suis Canonicis, incidit ipse in Scyllam: nam ibidem anno 1634. 9. Octobris, venâ prius sectâ, postliminio pharmaco sumpto, è vivis ad plures abiit, incertum an morbo, dolore potius, quàm marore aliunde suborto enectus ætatis suæ 44. Plura iniqua, quàm æqua Præposituræ suæ tempore expertus est, quam 15. annis laudabilissimè rexit. Cadaver meritissimi Præfulis in Ecclesia majori, quam ad eò splendide ac sumptuose exstruxerat, sepulturæ mandatum est, cui aliquo temporis intervallo Reverendissimus Paulus, cum Historiam nostram prosequeretur, sequens Epitaphium Chronologicum adscripsit:

Pendentes agimus vitas in littore mortis,
 Tam prope mors vitæ, quàm prope margo mari est.
 Est commune mori cunctorum, sicut oriri:
 Calce retro juvenes, mors ferit ante senes.
 Nusquam mortis ab insidiis Eberharde, nec unquam
 TVtVs es, eXCVblas tV tibi pone DoMI.

Simon Bauhofer Præpositus XXXVI.

Mense Octobri, elatò Reverendissimò Eberhardò, sequenti ocyùs anno 15. Jan. 1635. Prædecessoris locum obtinuit Canonice electionis jure Simon Bauhofer, tunc Curio Minsinganus. Hic Hechendorffii, non procul à Murnau natus, à puero litteris Musica, & moribus hic institutus, habitum S. Ordinis indutus, exacto Tyrocinio etiam professus est. Ingolstadium exinde missus datâ aliquantisper, sexennio circiter, studiis sublimioribus operâ, domum revocatus, Presbyterio initiatus est, vir ad omnia natus, prudentia, eruditione, Religione eximius per omnia munia, tanquam succedaneos gradus, ad ipsum usque Præposituræ fastigium evolavit; domi prius Oeconomus in paucis solers, & accuratus, Decanus dein Religiosæ observantiæ tenax, & discretus, Minsingensis tandem Parochus, difficillimis temporibus vigilans, & indefessus, dignus idcirco, qui ad clavum in tanta necessitate Collegii nostri Martis, & Mortis injuriis fatiscentis promoveretur. Quantæ fuerit in spiritualibus observantiæ, exinde patet, quòd in matutinis vigiliis ferè quotidianus, exercitiis spiritualibus, & orationi tum in templo, tum alibi ad eò frequens, ardens, & compositus vacaverit, ut suos sibi incognitos observatores in stuporem rapuerit, imò confuderit veluti non imitandus. Hinc studium amplificandi cultûs divini, stimulus procurandæ, & promovendæ proximi salutis, implantandæ Archifraternitatis S. S. Rosarii, Psalterii perpetui, variarum obtinendarum à Sede Apostolica indulgentiarum, aliorumque ad salvandas animas sacrorum subsidiorum. Ex eodem fonte scaturit amor in subditos, cura paterna in Con-Canonicos, quibus in necessariis nunquam defuit, juxta Regulam timore, & amore præpotens, tam sibi austerus & rigidus extitit, quàm aliis benignus, in cibo porro, potuque tantæ erat temperantiæ, ut omnibus admirationi esset, otiositatis cæteroquin tam in se, quàm aliis hostis plusquam Vatinianus: in juribus Ecclesiæ sibi commissæ tutandis contra invasores murus aheneus, boni rectique tenax, verbo: ut scribit Reverendissimus Præful, ipsissima perfecti Præfulis forma & idea. Scientiarum tantus amator, quantus eruditorum æstimator, quotquot professione habuit subditos, & filios, tot misit Anglipolim experiundi gratia, quo ex sub-

jecto

jecto sculpi possit Mercurius, ex quibus quidam magno Collegii nostri bono ad Philosophiæ, & Theologiæ lauream pervenerunt. Irruente postmodum Suecico milite fugit Reverendissimus Simon ad Alpes Baviaræ vicinas cum plerisque suis Canonicis; at brevi fugatis hostibus domum reversus & universali paci reddita Germania, animum convertit suum ad structuras, inprimis ad eas, quas bellicus furor extra hanc Toparchiam in variis provinciis, seu Præfecturis evertit, vastavit, vel incineravit, ut redditus annui iterum fierent integri, proventus repararentur pristini. Exteris restauratis, ad domum propriam descendit, ut ea, quæ ruinæ proxima, aut non perfecta conspexit, meliori formæ, usufque redderet. Præcipuè in recens à suo Antecessore exstructa Basilica, magnis sumptibus, duobus, uno majori, altero minori, & ad quotidianum usum organis utrumque Chorum illustravit, sedilia, aras, sculptura, picturæque præclaras cum exedra similis formæ & artis fieri fecit. Duas insignes arcas sacræ suppellectili reponendæ aptissimas, in superiori, & inferiori Choro collocavit, Paramentis, & sacris ornatibus instruxit. Ad majorem Eucharistici Numinis Hierothecam argenteam, auro gemmisque illustrem, argentea thuribula, & urceolos comparavit expensis non vulgaribus. Ecclesiam Parochialem Beyrbergæ, nec non Beatæ Virginis Minsingæ è fundo ad ipsum usque fastigium opere lateritio cum simili fornice elegantis formæ ædificavit, ibidem anno 1650. Domum curialem flammis penitus exustam, è rudibus erexit. Primariam hospitum mansionem integrâ contignatione jucundissimam reddidit. Bibliothecæ locum sat amplum & pellucidum apparavit, forulisque pro reponendis libris concinnè distinxit. Hæc & alia, quæ prolixitatis vitandæ gratiâ prætereuntur, intra 18. Regiminis sui annos, tempora profecto difficillima ob geminam Sueci in Bojariam immanem irruptionem, exactiones prope quotidianas, pactum cum victore milite ab incendio liberandi Collegium, solutumque Redemptionis pretium, rei domesticæ confusionem, suam suorumque fugam, & similes Casus gravissimos tentavit, egit, & consummavit, donec tandem sexagenario major die 6. Novembris anno Verbi incarnati 1653. in Domino, cui semper vixit, piissimè obdormivit. In templi majoris meditullio pro merito suo sepultus est, apposito ad tumbam hoc Chronologico.

HIC SIMON DELITET.

Aliud adhuc Carmen extat in laudem dignissimi, & vigilantissimi Præfulis, quod ei Reverendissimus Paulus, gratissimum animum testificandi gratiâ occinuit, quod à Præsule in sacram Religionem nostram susceptus fuerit. Quod, cum paucis strophis comprehendatur, placuit apponere.

Cujus hâc captet sub urnâ
Umbra? Scrutaris meritò viator
Sic solum lustras rutilò quod ære
turget opimò.

Hoc latet Simon tumulo, cothurnis
Qui stetit sublimibus, inter omnes,
Qui sacrum clavum tenuère fani
Præful in æde.

Norma virtutum, speculùmque vitæ,
Singulis lucens sine labe tersum,
Numinis cultor, jaculansque flammæ
Furnus amoris.

Integræ vitæ, scelerisque puro
Qui monenti Relligiosus aurem
Præbuit, vixit Pater, & Patronus
Dulcis amicus.

Improbo fulmen, miseris asyllum
Indigo nummata manus, famenti
Panis, infirmo Medicus, quid ultra?
Omnibus OMNIS. *Anagr. ex Simon.*

Sic tholi, structura frequens, vel uno
Ore Simonem celebrant Parentem,
Qui dedit nudis tegumen, novâsque
Condidit, auxit.

Semper hinc vernos sine nube soles
 Manibus Simonis ab axe poscis
 Hospes, accedat tua lux perennis,
 ΔΙCΙS ΟΛΙΜΡΟ.

Christophorus Sedelmayr Præpositus XXXVII.

ANno DEI hominis 1654. 20. Januarii, Reverendissimum Simonem ad clavum secutus est Christophorus de Sechering Præfecturæ Weilhaimensis, natus, qui post Canonicum habitum assumptum, laudabiliter varia obivit munia in Collegio, dein aliquamdiu Curionem Minsingianum magno suorum Parochianorum solatio, nec minori encomio egit, usque dum via Compromissi, provectæ jam ætatis, nempe Sexagenarius assumptus esset. Vir erat venerandæ Canitie, proceræ staturæ corporis, magnæque autoritatis, at majoris virtutis. Tantam mansuetudinem, ac comitatem, & in moribus modestiam prætulit, ut ab omnibus suis Canonicis Gratosus Pater amaretur; facundus cæteroquin Ecclesiastes, suos verbo, & opere cohortatus est. Duobus præcipuè præstitis gloriosus erat Præful, imo, quod æs alienum notabile, inter breves temporis, quo præfuit, angustias, forte reddita totum redemerit. 2do quod cursum anno priore sub Prædecessore captum tum Philosophicum, tum speculativè Theologicum ad septem circiter annos sustentârît, quem Joannes Udalricus Pyrson SS. Theologiæ Doctor, hujusque Cænobii tunc temporis dignissimus Decanus, inter publicas disceptationes impressasque sapius Theses, quarum ultimæ de DEO uno & trino, Reverendissimo, & Illustrissimo Cathedrali Capitulo Frisingensi dedicatæ sunt, felicissimè absolvit. Cùm autem Vigilantissimus Antistes aliquando villam exterioriorem visitandi ergo, accedere vellet, in Colle prope pontem super vivarii eluvione structum, cùm lubrica nonnihil esset via, graviter prolapsus est, quem casum postea apoplexia secuta est, quæ meritissimum Præfulem altiora cogitantem die 17. Julii 1659. è vivis ad æternitatem abripuit, cùm quinquennium, sex menses minùs tres dies præfuisset, in communi Cæmeterico Canonicorum, prope Ecclesiam, in inferiori ambitu sepultus: supra tumulum ejus sequens chronologicum lapis sepulchralis continet.

CHRISTOPHORVS SEDELMAYR
 ORE, HONORE, ETATE PRÆSTANS
 OBIT.

17. Julii.

Udalricus III. Pyrson Præpositus XXXVIII.

REverendissimo Domino Christophoro, ad immortales digressio, in Magistratu successor fuit die 20. Augusti, via Compromissi Canonicè electus Reverendissimus Dominus Joannes Udalricus Pyrson Monacensis, Decanus, Archiconfraternitatis SS. Rosarii Præses, SS. Theologiæ Doctor, & Professor actualis. Hic sicut sibi, Canonice Beyrbergensi, Ordini Apostolico Canonico suis scientiis, studiis, & elucubrationibus Theoricis plurimum honoris contulit, atque decoris: ita electus Præpositus rei familiari & domesticæ, tam sacræ quàm profanæ, sua praxi ingens dedit incrementum. Etenim primo suæ Præposituræ anno, Ecclesiæ majoris turrim duabus contignationibus lateritio opere sublimavit, novum Campanile superimposuit, atque nova Campana majori oneravit præalto tecto scilicet tabularum laminis contexit. In Ecclesia binas aras, & cathedram auro vestivit, summumque altare integrè absolvit. Sacrarium paramentis holosericis ditavit. Bibliothecam pretioso apparatu variorum librorum ac voluminum locupletavit adeò, ut non solum multitudine, sed etiam Authorum celebritate, & raritate eam mirè spectabilem celebrèque reddiderit. Palmare autem, & principale omnibus supereminens videtur, quod exterioris atrii faciem totam immutârît: stabant enim ibi nonnullæ irregulares absque ordine structuræ, equile, officinæ, granaria: hæc singula de se ruinæ proxima, solo æquavit, & unum perpendiculariter in forma triangulari atrium stringens superinduxit, hoc ordine seu dispositione architectonica, ut fundum seu partem infimam Sibi, officinæ, mediam seu contignationem secundam, conclavia, & hospitem mansiones, supremam frumenti reconditoria amplissima vendicarent, ut in primo resideret commoditas, in medio majestas, in summo amplitudo. Primum locum Aula obtinet, quæ in medio hospitem mansionum sita, à Meridie, & Aquilone per specularia subtiliora copiosissimo admissio Lumine splendet, artificiosa excellentissimi Pictoris Caspari de Ort manu super-

superbit, inventoris ingenio, & raro acumine insolescit, quod naturam circuli, id est, mundum quadratum, curioso oculo, emuncto cerebro dilucidè exhibet. Extant insuper præclara opera, varii industriæ ac ingenii partus in Bibliotheca nostra, quibus eam digna Posterorum memoria insigniter decoravit. Præter Cursus, Theologicum, & Philosophicum, integra adsunt volumina variarum Concionum, Exhortationum capitularium Religiosa ascési refertarum. Variæ adhuc Orationes, tempore studiorum ab eo habitæ; Annus Marianus ad singulos menses comparatas devotiones, & cultus diversarum virtutem in Honorem Beatissimæ Virginis Mariæ continens, Ephemerides nostri Collegii, Apostolici Ordinis nostri demonstrationes, originis, habitus, Privilegiorum, & Prærogativarum deductiones, Novitiatus, solidè ac dilucidè viam perfectionis Religiosæ Novelis ostendens, aliæque Opuscula à Doctore nostro elaborata etiamnum asservantur. Caput laudis esto, quoddam Udalricus Præsul, cum anno 1669. à serenissimo Electore Ferdinando Maria universalis Statuum Bavaricorum indicta Monachii celebrarentur Comitia, inter specialiter Deputatos, qui intimis interessent Consiliis Provincialibus, præcipuis Prælatorum Calculis electus, & cum Abbate Schyrensi præ cæteris connumeratus fuerit. Eodem anno inter subditos, & Collegium nostrum gravi exorta lite, dum ii omnes & singuli potestatem lignandi, jusque independens sibi vendicabant, Capitulum verò nostrum universim negabat, post diurnam Causæ exagitationem in Dicasterio Aulico anno 1672. 7. Martii ex definitiva sententia palmam tulit integram Reverendissimus Udalricus, qui tandem scientia virtute, honore, & meritis onustus, in ipso Festo SS. Petri & Pauli, Ecclesiæ Collegiatæ Patronorum, quorum in terris augendæ gloriæ tam strenuè laboravit, anno 1674. circa horam octavam placidissimè obdormivit.

Paulus Stainherr Præpositus XXXIX.

Consummato insignis doctrinæ, & laudabilissimæ vitæ cursu Reverendissimum Dominum Udalricum sequenti mense 17. Julii Festo S. Alexii viâ Scrutini Canonice in Præpositura secutus est Paulus Stainherr. Is anno 1631. Beyrbergæ mundo natus, progressu ætatis & temporis in celebri Palladis officina Monachii primis artium liberalium fundamentis admodum fuit imbutus, tandem vocante Numine Canonicam Religionem amplexus, & peracto Tyrocinio professus est anno 1651. Mox ad altiora Philosophiæ scilicet, postea Theologiæ speculativæ studia promotus, mira ingenii felicitate adè excelluit, ut in utraque arena nulli facilè fuerit secundus. Studiis nondum absolutis anno 1656. fervens ad aram Mysta stetit. Propugnatis dein ex universa Theologia Thesibus, Zelosus in Archifraternitate SS. Rosarii B. V. M. Præses, anno verò Virginis Matris 1659. meritis inter Confratres electus, ac constitutus est Decanus, quo in Officio, quia prius fuisse abunde didicit, etiam benignè præesse non ignoravit; quandoquidem Consilium S. P. Augustini secutus, magis semper amari, quàm timeri appetiit, quod etiam adeptus, dum omnia, imò se ipsum adè voluit communem, ut inter Tyrones Magister, inter Discipulos Philosophiæ, & Theologiæ Professor, virtutis simul, ac scientiæ suæ eos participes effecerit. Demum in Præpositum electus non potestate dominante, sed charitate serviente se felicem existimabat; nam in sublimi mansit demissus, in libertate custoditus, inter sæculares Religiosus. Adè omnibus omnia factus, Musis musicus, Palladi studiosus, Choro Canonicus, foro Regularis, subditis benignus Dominus, Confratribus Gratosus Pater, quibuscum communi habitu, & mensa contentus, nec splendidis vestibus, nec privatis, ac lautis conviviis, nec sumptuosis itineribus paupertatem violare unquam est solitus. Quin potius eam tam rigidè observavit, ut Canonicos suos magis ultra necessitatem novis vestimentis cooperiri voluerit, ipse verò non nisi inveteratis, & satis attritis uti non erubuit. Quantus disciplinæ Regularis fuerit amator, & sollicitus Promotor, testatur libellus spiritualis pro quotidianis Sacris Meditationibus conscriptus, quem ingenio, labore, eruditione, ac Religione plenum inter alia Præposituræ negotia collectum sub titulo *Viativi Augustiniani* prælo subiici curavit. Ut suum divini cultûs Zelum, & erga sanctos Patronos desponsatæ sibi Ecclesiæ pietatem posteris testatam faceret, argenteas statuas virili magnitudine conspicuas sanctorum Petri, & Pauli, argenteam insuper Crucifixi effigiem confici curavit. 2. Magnum argenteum calicem penitus inauratum, nec minori arte, quàm pretio elaboratum, & pictis iconibus condecoratum, quæ vitro liquato vivis coloribus sunt impressæ, singularis inventionis, ac pulchritudinis opus ex parsimonialibus sumptibus suæ Sponsæ ad aram obtulit. 3. Integrum ornatum sericum, Casulam nempe, dalmaticas, pluviale, antependium non levi comparavit pretio. 4. Tenerrimi in B. V. M. amoris splendidum reliquit monumentum, dum in facello ad Lacum Vermianum S. Henrici, Collegio incorporato, tria altaria nova erexit. B. Matris dolorosæ statuam

tuam serica veste, ac duobus argenteis calicibus inauratis decoravit. In œconomico tanta dexteritate erat præditus, ut in majori villa domum cum stabulis tam equorum, quam pecorum à fundamentis opere lateritio, superiorem partem è ligno ad fastigium deduxerit. Dein amœno loco Reconditorium recens ædificavit, cujus fundamentum fat amplum, & frigidum in se continet Cellarium magna ex parte duro lapide excisum, nempe à solo Domino Stainherr inventum, ubi cum maximo commodo æstivales cerevisiæ asservantur. Vineam quoque Novalem in Tyroli prope Pölsanum multis millibus florenorum emptionis contractu comparavit. Bona etiam utilitate Cœnobii villam Kematn nuncupatam, hora circiter Monachio distantem, Serenissimo Electori Maximiliano Emanueli permutavit, in cujus fundis ob amœnitatem loci jam pridem à Serenissimo Electore Ferdinando Maria Palatium ædificatum est, nunc verò à Serenissimo Maximiliano Regiis planè ædificiis, & structuris auctum, raris & variis hortis excultum, sumptuosis canalibus, atque ductibus perennibus, & caducis ad animorum, & oculorum lenocinium adeò splendide exornatum est, ut jure Nympharum Domicilium appellari mereatur Nymphenburg. Pro pretio villæ prædictæ æquando duo prædia in Dorffen prope Wolfertshufium Ecclesiæ nostræ concessa sunt unacum potestate plena pro auctario vendendi subditis, & Cauponis nostris Cerevisias. Permutationis, & perpetuæ hujus concessionis propria Altesati Serenissimi Principis manu firmatæ Testes litteras exhibet Archivum. Nec taceatur (quæ laudum omnium summa est) magnam paratæ pecuniæ summam ab industrio Præsule relictam eam ob intentionem, ut suus Successor satis accomodam, & benè splendidam pro Canonicis habitationem novam è fundamentis excitare, & ad optatum finem perducere posset. Quod quidem abs dubio ipsemet aggressus fuisset, nisi podagrâ, aliisque morbis impedimentum sensisset, quibus natura cæteroquin solida humoribus intus vacua, exterius nullum refocillationis liquorem admittens die 26. Novembris anno 1696. piissimam animam ad egressum adexit. Corpus sepulchro illatum fuit in medio Ecclesiæ ante aram summam, ejusque tumulo sequens Epitaphium inscriptum

QUOS VIGIL INTER ERAM, SOLUS CEDO INDE, TACENDO
SIC

PASSIM ALIOS VARIE LUDERE VITA SOLET.

Aliud porro Chronologicum Præsuli Venerandissimo ad ejus Tumbam apposuit Religiosa Posteritas, quod hic reticendum neutiquam videtur.

PALLAS SILET
VIRTUS IACET
CHORVS TACET
LACHRIMATUR BEVRBERGA
IN FVNERE SPONSI
PAVLI STEINHERR ANTISTITIS.

Patritius Bärtl Præpositus XL.

Monachium Bojariæ Metropolis anno 1635. die 28. Octobr. Joanni Christophoro Bärtl à Prænobilibus clarisque Parentibus nato (Pater enim nobilis in aula magni Maximiliani Baviariæ Ducis & Electoris Equistonis officio fungebatur) prima cunabula dedit, quem ætate succrescentem per celebres Musæ ibidem primis elementis, excolebant, ac cum tanta sollicitudine educabant, ut humanioribus eximia cum laude absolutis, mundialia poemata pertæsus anno 1653. Apostolicam vivendi formam imitaturus sacro Ordini Canonico in Beyrbergenfi Collegio nostro adscribi petierit, ac pro meritis benignè impetraverit. Exacto Tyrociniò sacra professio Joanni Christophoro Nomen Patritii sacratori omine contulit. Religiosa dein disciplina Philosophicis ac Theologicis scientiis sub clarissimo Doctore Udalrico Pyrson tunc Decano venerandissimo apprime imbutus, anno 1660. 18. Aprilis Neomyta ad aram stetit, ac postea Ecclesiasticam Cathedram ascendere jussus, in parœciis Tegerndorfensi, & Bergensi Pastoris vigilantissimi vices quâ verbo, quâ exemplo ultra 7. annos obiit. Oeconomiam dein admotus diuturno usu expertum æquè, ac sagacem se esse promum condum ostendit, frugalitate superioribus, liberalitate Confratribus, benevolentia sanè omnibus ita amabilis, ut anno 1675. Canonicis votis in Decanum electus, ac constitutus fuerit, quo in munere cum laudabilissimè ultra 21. annos, quasi fenuisset, simulque per plures Archi-Confraternitatem B. V. de Rosa-

rio

rio rexisset, anno 1697. die 8. Januarii demum omnium suffragiis ad Prælaturam evectus fuit jam 62. annorum senex: nec mirum, adeò venerandum Caput non minùs ornatum, quàm oneratum fuisse, sensus quippe integri, vires adhuc robustæ, prudentia perspecta, & statùs collegialis notitia optimum Præsulis regimen persuasere. Altero mox post electionem die solenni ritu in præsentia Commissariorum tum Electoralium, tum Frisingensium Episcopaliùm investituram in spiritualibus accepit, atque administrationem sibi commissam piè, ac ferventer in humeros suscepit. Ut suum erga res sacras palam faceret affectum, altero Regiminis anno varia inchoavit, & successu temporis perfecta reliquit. Inprimis tres integros ornatus (ut vocant) sericos, unumque manu, & acu Semiramia affabre textum, ac optimo auro gravem, plures casulas, & sacra paramenta multis florenorum millibus comparavit; in Collegiata sibi que desponsata Ecclesia duo nova altaria erigi, & summum in augustiorem formam redigi curavit. Ecclesiam Parœciale in Tegerndorff nova Parietum incrustatione, opere vermiculato, & tribus novis altaribus, Ecclesias S. Viti in Hernhausen, & Forenses S. Crucis simili decore innovavit, arasque novas erexit. Sex argenteis candelabris eximiæ magnitudinis, & splendida argentea lampadè summum in Ecclesia Collegiata altare illuminavit. Ingenti calice aurato gemmis pretiosis interstincto, aliisque argenteis inauratis sponfam suam adeò ditavit, ut ultra humilitatem suam cumulatam magis quàm dotata videretur. In rebus œconomicis tantum non remittebat industriæ, ut in villa exteriori magnam reparationem perquam necessariam non assumeret, quare aliqua à fundamentis ad fastigium deduxit, & aquam ad equile sumptuoso opere per tubos ligneos terræ suffossos aliunde per multa camporum, & agrorum jugera è monte advexit. Reconditorium frumenti è fundamentis erexit. A primis insuper annis inita Prælaturæ impensas ingentes fecerat pro comparandis Saxis futuro, quod auspiciabatur, ædificio totius Collegii idoneis. Interea dura advenère tempora, dum Mars ab anno 1703. belli sedem in Patria fixerat, variisque irruptionis quaque versum, Collegium quoque nostrum pavore invaserat. Metu postea abscedente, ut tranquillitas, & ab hoste immunitas emerfit, felicitas Patritii velut è tristissimis nubibus jucundissimum emicuit sydus, nam sicut Primus hujus nominis Præpositus, ita & sacerdotii Primus post Henricum Primum ex Prælati nostris Jubilæus anno 1710. 15. Junii Sanctissimæ Trinitati (cujus festum opportunè incidit) secundas primitias obtulit. Eodem anno 5. Septembris Româ obtinuit reunionem Collegii nostri cum Congregatione Lateranensi, quam à primæva quidem fundatione habuit, successu tamen temporis intermisit. Eam Instrumento publico in forma aggregationis tam in spiritualibus, quàm in temporalibus dilargitus est Reverendissimus, & Illustrissimus Dominus Jacobus Martini Lucensis Congregationis Canonorum Regularium Lateranensium Abbas Generalis. Felici sanè Præsuli huic nihil vel ætatis ad venerationem, vel dignitatis ad gloriam defuisset, si inutilibus subinde expensis pepercisset magis, sumptuosisque itineribus abstinuisset, & relictam ab Antecessore pecuniam meliùs custodisset, aut lapidibus jam congestis in ædificium Collegii, aut pro prædiis, aliisque fundis emendis, sicut alii providentia nunquam satis deprædicanda egerunt, facratius applicasset. Unum tamen (quod non taceatur) prædium prope Partenkirchen soluto pretio comparaverat. Unde exhausto ærario fatalia hujus sæculi tempora intemperiem haud levem Regimini ejus obduxerunt, cui ut se se subduceret, consultò Prælatura cessit, anno 1712. quietiore posthac vita æternæ prælusurus, ut se disponeret ad reddendam villicationis sue rationem supremo Numini. At cum longiorem vitæ telam auspicaretur ex ultronea sanitate vulnerum, quibus per plures annos sine ullo remedio afflictabatur in pede dextro, sinistra humorum confluentium sorte circa præcordia comprehensus, aliquoties etiam in speciem apoplexiæ vitalibus spiritibus subitò desertus, tandem omne alimentum recusante stomacho, viribusque deficiens, omnibus Sanctissimis Sacramentis ad luctam ultimam munitus hora 6. ingruente nocte placidè in Domino quievit die 24. Novembris anno 1713. Corpus ejus ad dextrum latus Reverendissimi Pauli in Ecclesia sepulturæ traditum est 26. Novembris. Cujus tumulo sequens Epitaphium inscribimus:

PAIRITIVS BERTL
 SENIO VENERABILIS
 PROFESSIONE, SACERDOTIO, IVBILÆVS
 GRATIA PRÆSVL
 BEVRBERGÆ,
 IN PACE ELECTVS,
 IN BELLO ERECTVS,
 HIC IACET.
 ABIECTA PRÆLATVRA
 LIBER ABIIIT.

D d d 2

Cajetanus

Cajetanus Perner Præpositus XLI.

ANno 1712. die 11. Aprilis via Compromissi conditionati electus, cui Deus pro fausto regimine uberem largiri dignetur gratiam, ut Collegium præprimis in spiritualibus, tum & temporalibus sumat incrementum ad majorem DEI gloriam, B. V. Mariæ, & Sanctissimi P. N. Augustini honorem.

BEYRONENSE.

SIve communiter Beyrense dictum, idem congenita vetustate suâ communiter *Alt-Beyren* nuncupari solitum Canonorum Regularium Ordinis S. Augustini Collegium, secus fluentia protuberantis Danubii, in superiori Sueviâ sub limite Diœcesis Constantiensis, in præcelso monte vel olim contuendum. Primitus cæpit decurrente sæculo post partum Virginis octavo, Authore non notato pientissimè fundatum, quod ipsum tamen Cœnobium in genuino primæ institutionis suæ vigore salvum & integrum constitit usque ad initia novæ foundationis Buronensis, itidem paulò post recensendæ infra, sub cuius initium Canonici Beyronenses seu Beyrenses priore isto domicilio suo in totum derelicto, cum queisvis rebus ac facultatibus suis lætantes immigrârunt eidem novæ Canonice Buronensi infra dicendæ. Restant etiamnum, at nuda solum Præpositorum aliquot præcis sæculis in veteri Beyrensi Collegio isto residentium nomina, quæ sunt: *Bertholdus à Wolmattingen anno 957. Wunibaldus ab Heirlingen 1015. Marquardus à Transberg 1028. Raboldus sub annum 1039. Eberhardus à Lœchtenegg anno 1059. &c. &c.*

BEZDICENSE.

ITa vulgari nomine suo dicta, dives admodum olim in regno Bohemiæ Parochia cum queisvis attinentiis suis à Carolo IV. Romanorum Imperatore, coque Rege Bohemiæ sub annum circiter 1350. comprovinciali ac vicino Prageni (quod Carloviense dicitur, itidem recensendum infra (Monasterio in ampliorem dotem Regiâ munificentia superaddita, & sic in novam Regularem Præposituram constituta, talis constantissimè decrevit, quo usque sæculo proximè sequenti Religio Orthodoxa inter Bohemos gravissimè periclitata, imò & fortissimè debellata, tantum non omninò defecit. Gab. Bucelinus part. 4. fol. 11. Bezdicense Cœnobium istud inter ea quidem reponit Monasteria, quæ dictus Ordo Canonico-Augustinianus in eodem Bohemiæ regno vel invitus, & amaro corde tristis amisit.

Verum de ultimioe statu illius juvat hic edere, quæ de moderno statu Regularis quondam Canonice hujus mihi penitus inquirenti gratiosè respondit Reverendissimus Perillustris ac Amplissimus Dominus Dom. Joannes Wenceslaus inclytæ memoriæ Abbas Carloviensis &c. per proprias de dato Neo-Pragæ 1691. die 17. Octobr. gratiosè directas, quæ inter alia sic habent: *Quod concernit Bezdicense Monasterium in sat alto monte (cui vix in Bohemia par est, aut invenitur) situatum, omnino distinctum est à Parochiali Ecclesia nobis à Carolo IV. Rom. Imperatore clementissimè donata, & fuerunt olim in eo Patres Eremitæ Augustiniani, nunc verò per commutationem aliquam possident Monastæ Benedictini, & residet ibi Prior aliquis cum uno vel altero socio. Parochialis autem Ecclesia est in pede montis in Archidiœcesi Prageni. Appellabatur ille olim Curatus loci Præpositus; quia nimirum penes se habebat unum vel alterum ex nostris Canonicis, sicuti & Procurator & Tutor aliorum Parochorum, quos sub se habebat, modò dicimus tales Vicarios Fœrenses, & exinde scriptores historici appellant locum istum Cœnobium Bezdicense, est autem pro nunc simplex tantum Parochia.*

BIBURGENSE.

Seu Biburgum Baviariæ Inferioris oppidum sub limite Diœcesis Ratisbonensis comprehensum, etiamnum ætate nostra Monasterium (hodie Societati JESU subditum & incorporatum) aliquod habet, atque istud (testificante Hundio in Metropoli Salisburgenfi tom. 2. fol. 280.) quoad Religiosum statum suum usque hæctenus tertia jam vice mutatum, de quo proin loco citato sic legitur. *Biburgum olim Canonorum Regularium, dein Benedictinorum, postea Duci Baviariæ traditum à Summo Pontifice, ut ejus redditus in pios usus converteret &c. ubi notandum, cum loco citato in progressu historiæ nulla amplius de Regularibus Canonicis fiat mentio, tales jam longè prius antequam Ascetæ Benedictini sub annum 1141. fuerunt introducti, tempore antiquissimo & Authore non notato fuisse fundatos, seu Biburgi collocatos, quamvis postmodum qualicunque demum forte rursus possessione suâ dejecti sint.*

BILDENREUTTA

TAliter intitulatum jam pridem injuriâ temporum ac bellorum fataliter exinanitum, primitus verò pro sacris Virginibus Regulam Canonico - Augustinianam professis à Ludovico hujus nominis quarto, in Viciniâ Imperialis Civitatis Norinbergensis circa annum 1340. liberalissimè conditum, atque istud sub Diœcesano limite Eustadiensi collocatum secundùm initia sua recensetur à Joanne Adelzreuttero in Annalibus Bavariæ part. 2. lib. 3. num. 51. in hæc verba descriptum. *Bildenreuttensis Cœnobia primam locum obtinent plena documentis egregiæ pietatis. Quinas ex Imperatricis Gyneco Virgines Silvæ Norinbergensis & solitudinis amor cæperat, si servando pudori illis necessaria subsidia reperissent. Cæsar probato illarum studio curæ sibi fore pollicitus est, ne quid ipsis ad necessitatem, tutelamque deesset. Aream circumscripturo, rem evenisse memorant, quæ indicio esset bonis avibus, & probante Numine pio operi manum admoveri. Volucres cantu nostris avibus insolito Cæsarem, omnia lustrantem, ad proceram quercum traxere. Addunt prodigio Annales Crucis trophæum, quæ summitati arboris imminens Cæsari fuerit pro divinæ mentis interprete. Eum protinus in genua provolutum adorasse DEUM cæptis propitium, impactaque in ominosam quercum securi initium fecisse cadendæ Sylvæ eximio modestiæ, & pietatis exemplo. Nomen à Crucis imagine & quercu excisa loco datum Bildenreutta. Sumptum in opus Cæsar præbuit, & Republicæ Norinbergensis optimates; quorum tamen posteri avitam Religionem Orthodoxam nimium quantum exosi, post Civitatem Norinbergicam pariter mutata Religione penitus immutatam, dum in sordibus erant fordescentes adhuc ampliùs, Religioso Claustrò isto penitus everso, Parthenias Domicellas violenter ejecerunt, ad spectantibus quotquot supererant, censibus & redivitibus ad fiscum attractis.*

BILLICKHEIM.

TAliter à Populo terræ communi vocabulo suo nuncupari solitum, antiquatum Ordinis Canonico - Augustiniani Cœnobium in Forensi territorio Republicæ Norinbergicæ, sub Diœcesano tamen limite Eustadiensi comprehensum, infeliciter introducta Lutheri doctrinâ, jam dudum periit, omni etiam illius memoriâ terris sublatâ. De quo tamen eodem Cœnobio brevis saltem memoria quædam superat apud Wolfgang: Lazium de Migrat. gent. lib. 7. fol. 326. sic legenda, *ad annum 1125. referuntur initia Cœnobia Billinckheim.*

BILREBECKENSE.

Seu apud Kranzium in Metrop. lib. 8. cap. 45. *Monasterium Biltrebeck, de tempore verò & Authore primæ Foundationis haud ampliùs investigandum, ab initio Sui Regulari quidem fuit, postmodum verò lapsu temporis Sæcularium evasit Canonicorum Collegium, intra fines Diœcesis Monasteriensis in Westphalia prioribus sæculis extitit perinclytum. Laudatur admodum tum ab eodem Kranzio, tum à citato Beyrlinckio Wilhelmus ex Baronibus de Holte S. R. J. Princeps & Episcopus Monasteriensis numero tricesimus, anno circiter Dominicæ Incarnationis 1230. in Pastoralis munere Præclarus Fratribus isthic loci degentibus sub regulari observantiâ commanentibus de lautiore victu prospexisse.*

BIRCHLINGENSE,

Seu Monasterium B. Mariæ Virginis in Birchling appellatum Canonicorum Regularium Ord. S. Augustini de Ven. Congregatione Windesimensi superiori ætate apud Sicambros perinclytum, nostris verò temporibus vix ampliùs de nomine suo notum, utpote omni memoria illius jam dudum à Regionariis heterodoxis penitus sublatâ. Abrahamus Bzovius in Annal. Eccles. fol. m. 145. primam antiquati Cœnobia hujus fundationem refert ad annum 1455. in hæc verba notatam. *Temporibus istis in Diœcesi Herbipolensi in quodam loco, qui Birchlingen dicitur, in solitudine quædam Imago Divæ Mariæ semper Virginis in quadam arbore posita multis cæpit coruscare miraculis, ad quam maximus populi concursus factus est, & multæ fidelium impensæ, ex quibus successu temporis Monasterium Canonicorum Regularium de Reformatione Windesimensi fuit investitum, atque ditatum.*

BISUNTINAM

Metropolitanam Provinciale Romanum inter Ecclesias Ordinis S. Augustini refert, de quâ Petrus Damiani in Epistola ad Hugonem Archi - Episcopum Bisuntinum, quæ legitur, inter ejus Epistolas lib. 3. Epist. 8. scribit; vidisse in eadem Ecclesiâ alterum Claustrum, quod dextrum tenebat locum, ubi candidus Clericorum Cætus tanquam Chorus nitebat Angelicus, qui velut in Cœlestis Athenæ Gymnasiis sacrarum Scripturarum eru-

diebantur Elogiis, & veræ Philosophiæ incumbabant studiis, seseque sub Regularibus exercebant quotidie disciplinis. Subdit ibidem, nec istud excedit, quia præter illas duas alias noviter Canonias uno simul eodemque tempore construit, unam scilicet cum Ecclesiâ S. Mariæ Magdalænæ, alteram verò, si rectè teneo, cum Ecclesiâ S. Laurentii. Cum autem duas Regulariter viventium ab eodem Hugone restitutas B. Petrus Damianus his verbis narret: Alteram, cujus nomen retinetur, B. Pauli nunc Abbatialem intra eandem civitatem fuisse ex dictæ Ecclesiæ S. Pauli fundatione & restitutione per Reverendum Adm. Patrem Dominum Joannem Nandinum, modernum illius Priorem collecta & ad me nuper transmissa probabile forsan videbitur. Sciendum enim est, præter Cathedralē & alias à B. Petro Damiano memoratas quasdam alias Canoniarum Regularium Ecclesias præcipuas fuisse olim in Diocesi Bisuntina, & nunc etiam reperiri, quarum non nullæ Abbatiali, aliæ Prioratûs titulò sunt decoratæ. Hæc ille loco citato.

Ex quibus omnibus demum concludere pronum est, Ecclesiam Metropolitanam isthanc anno 1062. quo tempore S. Petrus Damiani Legati Apostolici munere fungebatur, verè fuisse Regularium. Quo autem tempore Regularitas fuerit introducta, insinuat Franciscus Chiffletius S. J. à Joanne Bollandò in Act. SSorum Tom. 2. fol. 414. in Annotat: in hæc verba allegatus: *in Bisuntinis Ritualibus Ecclesiarum omnium Clericos, seu Canonicos, dictos persæpè invenias Fratres: quod nomen idè illis attributum puto, quòd in prima sua institutione Regulares fuerint, & vitæ communi addicti.*

Item S. Stephani Basilicam ceptam erigi ab Hilario V. Episcopo, promotam à Panchario VI. absolutam à Frominio X. Episcopo, atque in ea Regularium Canoniarum Collegium constitutum, multis privilegiis à Damaso & Siricio Pontificibus in eam obtentis. Vixit autem hic Frominius, qui Regulares Canonicos induxisse refertur, anno circiter 390. & colitur ad diem 10. Maij. Pro decore Ordinis Canonici res gestas aliquorum ejus Ecclesiæ Episcoporum, quantum ex probatis Historicis colligere licuit, hic subiicio.

S. GERMANUS Vir Apostolicus, signis & prodigiis inlytus, post B. Desiderii (de quo præter nomen in Historicis reperire nil potui) ad cælos transitum Bisuntinensis Ecclesiæ XII. Pontifex electus, eam suo sanguine purpuravit. Ante Episcopatum autem, dum adhuc Presbyter (Canonicus in Claustro Bisuntino regulariter) viveret, tanta Sanctitate emicuit, ut in Missarum Solemniis inter manus Ministerium Angelicum appareret. Pontificali autem fastigio sublimatus, pro Christi nomine ingenti calamitatum turbine actus, semel atque iterum & septies usque examinatus atque dijudicatus est. Fecit tamen interim vasa plurima sacrata, sacris Altaribus apta: Ministeria quoque sacra solerti industriâ sancivit: denique suâ prædicatione multos ad credulitatem & Baptismum Christi convertit. Hujus S. Pontificis immediatus successor erat

S. ANTIDIUS nobili germine editus, & Bisuntinæ Ecclesiæ primùm Regularis Canonicus, indè eximia sanctitatis ergò XIII. hujus sedis Archi-Episcopus in eo munere tum alia permulta gessit admiratione digna, tum verò semel atque iterum Dominici Corporis è sacra pixide absentiam prophetico spiritu cognovit. Sacerdos communicaturus infirmum, ex nimia festinantia de Viatico in Vase non prospexerat, cui obviam B. Antidius revelante Spiritu S. mox edixit, vacuum se pergere, quod aperto vasculo sic reperiuntur est, stupente incerto Sacerdote. Alia vice alius quidam Sacerdos dum iret ad communicandum quemdam, receperat in Vase hostiam non consecratam loco corporis Christi, defectum hunc ita suum velaturus, sed ecce! dum pergit obvius ei similiter fuit B. Antistes, igne fervido charitatis accensus dicens ei: Eucharistiam non habes, imò respondit Sacerdos, in vase habeo. Tunc Antidius, qui spiritu vivendo, spiritu pariter ambulabat, subjunxit, scio, quòd non portas Christi Corpus verum, sed solummodò panem purum. Unde Sacerdos in se confusus verum annuit Pontifici, cui proinde multus honor & reverentia accessit in populo, quem omnes gloriosum & admirabilem divinumque Virum prædicabant.

S. PROTADIUS, ejusdem sedis Episcopus, Vir, in quo emicuit cælestis Conversationis gloria, & cui inerat, in cibis abstinentia, in potu sobrietas, in vigiliis assiduitas, & in oratione sedulitas: agebat in terris vitam Angelicam, à cujus ore laus Dei non recedebat. Clarus adhæc fuit spiritu futura præfagiendi, & potens in refellendis hæreticorum maximè Simoniacorum erroribus. Obiit die 18. Febr. anno redempti Orbis 626. in & post vitam miraculis illustris. Corpus terræ mandatum in Ecclesia Bisuntina D. Petri. Cujus præsentissimam opem Bisuntini tum in aliis multis, tum maximè in imbris vel laxandis vel continendis experiuntur. Sacras ejus Reliquias prius capse lignæ inclusas,

fas, Cives Vefontini loculo argenteo inferi, & in locum honoratiorem transferri, consentientibus Capellanis S. Petri anno 1614. 9. Februarii, fecerunt. Scripsit Librum Sacrorum Rituum, qui hodièque in Ecclesiæ S. Joannis ibidem, sed interpolatus à Recentioribus asservatur. Ex tabulis Ecclesiæ Bisuntinæ apud Joannem Chiffletium L. 2. Vefontionis fol. m. 129. & seq. ubi præterea pro regularitate hujus Metropolitanæ probandâ in vita hujus S. Protadii addit sequentia: *Imò in Bisuntinis Ritualibus Ecclesiarum omnium Clericos seu Canonicos dictos persæpè invenies Fratres, quod nomen idèb illis attributum puto, quòd in prima sua institutione Regulares fuerint, & vitæ communi addicti.*

S. CLAUDIUS Archi-Episcopus Vefontionensis seu Bisuntinus, illustrissimâ Comitum Salinensium familia oriundus, annum ætatis agens vigesimum primum sæculari contempta militia Clero adscriptus, & Bisuntinæ Ecclesiæ Canonicus Regularis effectus est, quod vitæ institutum raro sanctitatis exemplo juxta & eruditionis laude excoluit, ut nullus tum temporis inter Burgundiones ipso doctior haberetur. Anno duodecimo Regularis Professionis suæ Protadio Episcopo Bisuntino defuncto ipse in locum ipsius voce de cælo lapsa sussectus fuit: quo in munere constitutus, illud inprimis, ut omnibus omnia fieret, curavit: Horis Canonicis diu noctuque interfuit, ipsemet ad Clerum & populum verba fecit, eradicavit vitia, virtutesque inseruit: crebrius Provinciam suam visitavit sacram verbi doctrinam seminando, & ut verbo uno plura concludantur, ait Auctor vitæ illius apud Joannem Jacobum Chiffletium Part. 2. Vefont. fol. mihi 144. *per omnia fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus sùper familiam suam.* Porro contemplationi adeò addictus erat, ut vix ad corporalem refectionem sumendam adigi potuerit. Cum verò amore Divino totus æstuans, pertæsúsque Archi-Episcopalis curæ sibi ipsi vacare cuperet, Angeli monitu anno Episcopatus sui septimo ad S. Eugendi Monasterium se recipiens inibi Monachum induit. In quo cum annos quinque exegisset, defuncto Abbate Injurioso, uno omnium Monachorum ore ipse in Abbatem electus est; quo in munere admirandus prorsus fuit, numerum Religiosorum plurimum auxit, cujus famâ allecti illustres genere eò non pauci confluerunt, sæculumque ejurârunt, tantâ omnium sub tanto Magistro in profectu Spiritûs contentione, tantâ perfectissimæ vitæ exactione, ut non hominum, sed Angelorum in humanis corporibus ægentium Convictus videretur. Decessit ætate decrepitâ fere centenarius die 6. Junii anno Christi 696. Magnus Bisuntinorum Patronus à morte cooptatus, cujus nomen universæ Gallorum genti sanctissimum, innumeris ferè deinceps hominibus pro reverentiâ impositum, & memoria sacrosancta perseverat. Sacrum corpus autem, ait vitæ scriptor, usque in præsens in Ecclesiâ S. Eugendi cunctis adventantibus incorruptum & integrum monstratur innumeris prodigiis usque ad hæc tempora coruscans. Reliquit haud pauca celebris ingenii monumenta, Lucubrationes in sacram scripturam eleganti stylo conscriptas, quæ etiamnum, referente Gabriele Bucelino in Menologio Benedictino die 6. MSS. in Jurenfi Benedictinorum Cænobio adservantur. Item Sermones ad populum & Clerum. Ex Joanne Jacobo Chiffletio loc. cit. Gabriele Bucelino loc. cit. & Constantino Ghinio in Natalibus SS. Canonicorum 6. Junii.

S. DONATUS itidem hic loci Archi-Episcopus, de quo pro probandâ hujus Ecclesiæ Regularitate sæpè nominatus Chiffletius Vefont. p. 2. fol. 152. hæc scripsit: *Donatus inter Canonicos commorans Monachale schema indutus, sic erat inter illos quasi Monachus unus, Canonici implens officium, Monachi non amittens propositum.* Huic proximè in Sede Archi-Episcopali successit

S. MIGETIUS Vir sempiternâ memoriâ dignus in Ecclesia Chrysopolitana (inter Canonicos ibi regulariter viventes Canonicus ipse) educatus, & sub S. Donati Archi-Præfulis disciplinâ ad omnem virtutem eductus, ei ad superos translato consentientibus omnium suffragiis subrogatus est. Commendatur singulariter, quòd incruentum Missæ Sacrificium æterno DEO quotidie offerret, quòd largus in egenos, quòd in diurnis nocturnisque precibus assiduus, quòd nunc hujus nunc illius sancti proposito sibi, quòd imitaretur, præclaro aliquo facinore, eum se diem perdidisse putaret, quo aliquos in virtute non fecisset profectus. Officia Ecclesiastica permulta, veluti quinque Archi-Diaconos cum majori Archi-Diacono, qui vices Archi-Episcopi supplerent, instituit, justis in eam rem collatis redditibus: novo & Ecclesiam censu & vasis auxit. Claustrum quoque (majoris S. Joannis Basilicæ) columnis & testudinibus ædificavit, ab ostio Ecclesiæ, quod ducit ad Palatium, per partem illam, quæ Conventus dicitur, & per partem Dormitorii usque ad Refectorium. Inter alia autem pietatis officia mos illi erat assiduus, nocturnæ quieti præmittere preces, & Divis Cælitibus sese commendare, ani-

múmque à curis sæcularibus absolutum sanctâ contemplatione relaxare. Per visum ergò quadam nocte soporatus ad Principalem Ecclesiam est ductus, ubi magnam Abbatum multitudinem, quorum major pars videbatur esse Sacerdotum, contemplabatur, intérque eos unum, quem familiarem in Romano itinere comitem habebat, ex eo itaque sciscitatus, quæ tanta esset multitudo? Audiit, hos omnes mundam vitam finivisse in B. Joannis Evangelistæ servitio, quos idem B. Joannes cum Levita Stephano ad altare prædictæ Ecclesiæ cum ineffabili cantûs melodiâ deducebat, & sacris peractis officiis omnes ab ejus manibus vivificum munus percipiebant. Ipse verò divinâ revelatione edoctus, inibi locorum eum carnis resolutionem manere, gratisque Deo inter lacrymas actis, paulò post præsentis Cleri & Abbatum multitudine, sacro Oleo, Corporisque & Sanguinis Domini viatico munitus, spiritum in manus Domini contradidit, depositus in Ecclesia S. Pauli. Ita ferè Chiffletius ex Monument. Ecclesiæ Bisuntinæ. Huic Sancto Viro in Regimine Ecclesiæ successit primo Ternatius, deinde

FELIX, de quo Chiffletius loc. cit. hæc habet: *Felix infelicissimus moribus, & patrimonii Christi decoctor improbissimus, Canonicorum Collegium, virtutum Scholam, & Officinam pietatis in vitiorum omnium & Luxûs Academiam convertit. Tanta quippe ipsius vel incuriâ vel pravo exemplo irrepfit in Canonicos morum licentia, ut non modò sub eo ex Regularibus & vitæ communi addictis, in proprietarios, sed etiam è castis in obscenos, ex piis in Sacrilegos, è pacificis in seditiosos, ex Clericis demum in Milites evaserint. Et infrâ, ob banc verò ortam morum in Clero dissolutionem factum puto, ut Canonici nonnulli melioris mentis ad S. Pauli Monasterium vitæ strictioris ergò se conferrent. Post hunc denique Episcopatus devolutus est ad*

TETRADIUM, cujus temporibus, ut est apud Coævum scriptorem Chiffletium fol. 169. *Fratrium misera conversatio incorrecta duravit, usquequo DEUS super his dignatus est nunc providere. Destinavit enim quendam Juvenem Albonem nomine Chrysolitanae Ecclesiæ Canonicum &c. &c. Hic est*

B. ALBO Canonicus Chrysolitanae Ecclesiæ, genere nobilis, sed fide & Religione multò nobilior, tantâ abstinentiâ, labore & vigiliis corpus suum attrivit, ut gravissima & ferè continua ægritudine languens Conventum sequi vix posset. Eo tempore cum sub duobus ejus Prædecessoribus Felice & Tetradio Canonici ferè omnem disciplinam Regularem eò usque vel à primâ fundatione retentam abjicerent, Albo illorum non consentiens ludibrio, sanctæ conversationis studium ardentè quæsivit, ita ut etiam talia na ufragia, in quæ alii sese conjiciebant, evitare cupiens ad Monasterium Luxovienfem se transtulerit, receptus ab Abbate & Fratribus loci benignè, qui & ipsum gratanter retinuisent, si voluisset, pro suæ humilitatis & modestiæ statu. Sed ille, quem DEUS suæ Ecclesiæ præviderat Pastorem, ad recuperandam Ecclesiam Chrysolitanam, & Fratres ejus, qui in tam pravo statu constituti erant, accepta à Priore & Fratribus licentiâ, ad dictam Metropolitanam Ecclesiam remeavit.

Interea Tetradius Tyrannus (his ita peractis) venationibus conserviens, ab apro percussus moritur. Adeptus igitur ALBO consentientibus civibus Pontificatus officium, Fratres inprimis admonuit, ut Religioso more viverent, qui veteris consuetudinis amantes, cum recedere à liberiore vita se nolle profiterentur, adjutus Episcopus consilio Abbatis Luxoviensis & præsentia Adorni Prioris ad eum missi, optionem de duobus eligendam illis proposuit, aut regulari disciplinæ sese submitterent, Deoque religiosè in Monasterio fervirent, obedirentque mandatis regulæ, aut de Monasterio exeuntes, quancunque viam sibi vivendi fumerent. Quod illi audientes quatuor ipsorum simpliciores se ditioni Archi-Episcopi subdiderunt, alii stoliditate tumentes, & in sua juventute confidentes viam latam, quæ ducit ad mortem aggressi sunt. Ordinatis denique Fratribus & Regulari disciplinæ restitutis, Adornus Prior valedicens Archi-Episcopo ad propria reversus est. Qui Archi-Episcopus à suo nunquam recedens proposito; sed (ne jactantia videretur) occultè subtriticeos panes, alios tenues ex hordeo apponebat pro vita sua, triticum frangens aliis erogabat. Similiter dum alii vinum biberent, ipse aquam in vitro obscuro vino modico desuper infuso biberat: Et in orationibus, jejuniis, vigiliis tam efficax erat, ut in medio mundi positus, novus efficeretur Eremita. Nam cum apud Urbem Chrysolitanam moraretur, domus ejus Baptisterio adhærebat, in quo multorum Sanctorum reliquiæ tenebantur. Noctè de fratre suo nemine sciente confurgens, ad orationem, Deo tantum teste, pergebat, ostio divinitus reserato attentè psallebat in Baptisterio. Sed cum hoc multi temporis spatio ageret, tandem ab uno Diacono res manifestata est, qui Diaconus longè stans, ut factum Viri sancti videret, & agnosce-

agnosceret plenius, vidit, dum Vir DEI accederet ostium cum claveferatum nemine tangente aperiri: illòque ingrediente diutissimè silentium erat: postea voces audivit tanquam multorum psallentium per spatium quasi trium horarum, Ipsòque Viro Sancto recedente ostium feratum (ut prius) inveniebatur: commotòque signo Vir Dei, ut unus recens ex aliis, ad Officium veniebat.

Tandem post multos annos Episcopatus sui in pace quievit. Sed cum jam corporis sui dissolutionem imminere sentiret, dilecto sibi Wandeberto, castitatis & continentiae armis accincto, & in virtutum devotione composito, consensu Cleri & populi Ecclesiae curam pastorem commisit, quam ipse viriliter cuncta regens ac paterno affectu disponens parvi licet temporis intervallo pie ac strenue gubernavit. Ita ferè hucusque Chiffletius Patritius Consularis & Archiater Vefontinus. Quibus omnibus addendam duxi prudentem animadversionem, quam Anonymus noster Parisiensis in suis Disquisitionibus ad ea, quae hic primùm de B. Albone ex Chiffletio attulimus, his omnino formalibus subjunxit. Neque verò Vefontionenses Canonicos, quia ab Albone sunt invitati ad vitam more Luxoviensium Monachorum Religiosè componendam, Regulares putemus, regulæque subiectos fuisse, ultra quàm Canonicus Ordo postulabat. Hoc sanè constat, in promptuque est omnibus eisdem Canonicos, cum in Luxoviensium moribus non acquievisset ad primam hortationem, postea Adoni Prioris interventu sua tantum, & Majorum suorum Regulari disciplina restitutos esse, neque Canonicorum exuisse nomen nec induisse Monachorum. Ceterum erant in B. Columbani affectis, quæ Canonicis Regulares jure suo imitarentur. Gallus Columbani discipulus Canonicos Clericos ad se admissos erudit. In ipsa Hibernia, unde Columbani institutum influxit in Gallos, Canonicis severiorem disciplinam Monachorum æmulari consueverant; tanetsi se à Monachis distinguere vellent, & ab ipso Columbano didicissent, alia esse & alia Clericorum & Monachorum documenta, & longe ab invicem separata.

BISUNTINUM

Aliud in præfata Archi-Episcopali Urbe Bisuntinâ Canonicorum Regularium S. Augustini Collegium, seu insignis omnino Abbatia, communiter S. Pauli intitulata, atque eadem hæc per Sanctum Donatum Supremum Præsulem Bisuntinum annò Christi 630. sub Regulâ S. Columbani Abbatis Luxoviensis (cujus precibus eundem S. Donatum Nobilissimi Conjuges Wandalinus, & Flavia Burgundionum Duces obtinuerunt) primitus fundata, eaque satis incluta, Jura ac Dominia sanè præclarissima hodie obtinet, tam intra Vefontionem ipsam, quàm extra, seu in totâ Burgundiâ; utpote secus se ipsam Molendina supra fluvium Aldidubim (qui propiores seu intimos fundos, hortos, vineasque intra civitatem ipsam situatas, & largè longèque patentes sub-déque circumfluit) in districtu suo, & ad alpium finem sive fauces, ac egressum vici sui furnos proprios cum ædibus adaptatis ad usum gratuitum pro Canonicis Abbatiae lucrativum pro laica plebe habent.

Item copiosas Paulina hæc Abbatia recipit decimas ab incolis & civibus è finibus territorii Bisuntini solvendas; potitur etiam intra ipsa mænia Urbis supra majorem Domorum partem quæstioso jure censuum, & laudemiorum; partitur insuper cum Celsissimo Principe, & Archi-Episcopo Bisuntino jus quoddam insigne Regaliæ quod vocant Emicadium seu potestatem capiendi sibi vicesimam partem totius frumenti, & cujusvis alterius bladi, quod in annonam populosæ hujus civitatis foris infertur, imò & antiquitus percipiebat tertiam partem de telonio civitatis exigi solito à negotiatoribus in Mercatis annuis & quotidianis, quale jus dictæ Regaliæ competens Abbatiae huic S. Pauli Bisuntinæ memoratur in Epist. 2. Paschalis II. ad Henricum V. prout refert Marca lib. 7. cap. 20. num. 3. de concord. Sacerd. & Imp. Item memoratur in Bullis Callisti II. de anno 1120. Innocentii II. &c. 1139. & Eugerii III. de anno 1148. quæ eadem Bullæ tituli sunt in Abbatia salvi & Domestici. Item ab antiquissimis temporibus eadem Abbatia erectum habet tribunal in portâ suâ (quam & Eleemosynariam vocant) majori, ubi in Audientiâ hebdomadariâ amplissimam exercet jurisdictionem forensis supra præfatum vicum integrum & spatiosum, qui Abbatiae contiguus, seu ab ejus fronte exorsus, pergens clarâ rectaque linea versus interiorem Urbis, insuper Abbatiae subditus, idèd dicitur Vicus S. Pauli: in quo tribunali Reverendissimus, ac Illustrissimus D. D. loci Abbas administrat Justitiam per Ballivum, quem ut & alios Officiales ad id ipse instituit, & ab hoc tribunali olim seu ante modernam revolutionem statûs non dabatur Appellatio. nisi ad Imperialem Cameram Spirensis.

Similiter hæc eadem Abbatia Bisuntino-Paulina per totum sparsim hinc inde Comitatum Burgundiæ feuda habet & dominia, pagos, prata, vineas, decimas, Emporia,
Tom. III. Can. Regg. Origines. F ff Mo-

Molendina, & jura conspicua: item turres aliquot & arces five castella, inter quæ principaliter eminet Castrum Pagi *Frachnè* dicti, quorum omnium acquisitiones in favorem sæpefactæ Abbatia hujus factas ritè confirmârunt non solum Summi Pontifices Leo IX. Alexander II. Paschalis II. Calixtus II. Alexander III. sed & Romani quoque Reges & Imperatores Henricus III. Henricus IV. Henricus V. Fridericus I. & alii plures: qui præter communem privilegiorum confirmationem eandem Abbatiam istam in suam & Imperii specialem receperunt protectionem: Fulgent etiamnum intensius spirituales five Ecclesiasticæ hujuscemodi prærogativæ; habet enim Abbas S. Pauli privilegium mitræ & baculi cæterorumque Pontificalium ornamentorum, qualia à S. Sede Romanâ impetravit duodecimus loci Abbas Henricus de Falerans anno circiter 1488. ad clavum promotus. Item sessionem & suffragium habet etiam in Conciliis generalibus, quarum inter cætera uni & quidem Constantiensi præsens singulariter adfuit Decimus quartus Numero Bisuntinus Abbas Robertus de Baubigné. In Comitibus Provincialibus seu adunatione totius Cleri, Nobilitatis laicæ & Deputatorum Civitatis, item in peculiari aulâ Cleri, quoties iste de tota Archi-Diœcesi Bisuntina fuit adunatus, primas sedes obtinet Abbas S. Pauli, præcedit, & opinatur, seu suffragium dat ante cunctos reliquos Abbates Diœcesanos, tam ejusdem quàm cæterorum quorumcunque Ordinum. Item in totâ memoratâ Diœcesi Bisuntinâ est caput Ordinis Abbatia hæc: à qua plura ceu membra dependent. Beneficia quoque Regularia seu Prioratus, quales præ reliquis sunt S. Mariæ de Lantens, Curtifontis, Bellifontis, Rose, Craftenoy, Dam-Mariæ, Miserè; Sancti quoque Udalrici in Diœcesi Basileensi nominandi infra, quos in hujus aut illius personam è Canonicis Regularibus S. Pauli conferendi jus plenum semper pertinuit ad loci hujus Abbatem pro tempore subsistentem, ac tali jure ipse semper est usus ante introductionem reservationum Apostolicarum, & nominationis Regiæ; nunc autem retinet ipse saltem jus conferendi claustralem hujus Ecclesiæ Prioratum insignem, tria officia Regularia (vulgò Obedientiarias) præcipuis dotatas juribus, & instituendi plenariè unum è suis Canonicis in Curatam Parochialis Ecclesiæ S. Donati adiacentis Abbatiali Ecclesiæ intra septa Monasterii. Quæ Parochia cum à sui initio & semper ab Abbatia dependens fuerit, postmodum à Joanne Papa XXII. unita est officio Cantoris S. Pauli, cui Cantori concedit (verba sunt Bullæ) ut possit curam animarum &c. Parochianorum &c. per se regere, & exercere Diœcesani licentiâ minimè requisitâ. Præterea habet hæc Abbatia (tam Abbas pro maxima parte, quàm Canonici obedientiarii) Jus præsentandi ad centum vel paulò minùs Parochias rurales. His adde (quod spectatissimum est) quoties Archi-Episcopus Bisuntinus vacat, & Electio Archi-Episcopi facienda est, tam verè & solidè præfata Abbatia intervenit, ut in hac electione tria suffragia conferat, ita, ut interessentes cum Canonicis Metropolitanis in eorum Aulâ Capitulari Abbas S. Pauli unam vocem, Prior Claustralis unam aliam, & Deputatus à Conventu de Ordine Canonicorum Regularium tertiam vocem seu suffragium promant, & dent in actu Electionis antedicti Archi-Episcopi Bisuntini; etenim sæpe dicta Abbatia est commembrum Capituli Metropolitanis, denique Canonici Regulares sunt & censentur etiam Canonici Metropolitanis èd usque, ut eorum præsertim Abbas habuerit, & habeat Turnum, seu destinatam sibi infra annum hebdomadam unam, qua pendente Missam majorem in Metropolitanâ celebrat, item habeat facultatem toties, quoties libuerit, assistendi cum voce activa & passivâ Capitularibus Congregationibus Metropolitanorum, sitque adeo & dicatur Canonicus Metropolitanus, èd ipso, quòd sit Abbas S. Pauli, & utique ut talis dictus Abbas Robertus de Baubigné à Canonicis Metropolitanis in suum Capitulum fuit admittus, ut patet ex actis anno 1414. Sic quæ eligit Archi-Episcopum (hæc Abbatia) ab Archi-Episcopali Jurisdictione aliunde immunis est, imò ab ipsius incunabulis exemptione gavisâ fuit, siquidem S. Donatus Archi-Episcopus fundator ejus id illi primitus indulgit, prout testatur alter ejus Reparator, & Archi-Episcopus Hugo primus, qui in Testamento suo (quod *Abbatia* vocant) seu titulo Restaurationis S. Pauli de dato 1044. ita veteri stylo loquitur: *hec autem Abbatia tempore S. Donati Archi-Præsulis in eodem loco pausantis Monachorum obsequio famulabatur Domino, hanc verò libertatem, quam ipse dedit, cum Monachi aderant, amodò liceat illi habere, & rogo successores meos in perpetuum liceat tenere, si autem hanc non dedisset, ego utique dedissem, nunc habeat sibi.* Ultra quod summi Pontifices (à quibus Abbatia hæc immediatè dependet) nedum generaliter concesserunt Exemptionem universo Ordini Canonico S. Augustini, prout Paschalis II. Calixtus II. Sixtus IV. & reliqui, sed etiam specialiter Abbatia S. Pauli ipsissima Exemptio ab Ordinarii Jurisdictione concessa est à Summis Pontificibus, nominatim autem à S. Leone IX. qui in Bullâ suâ directâ ad Wicardum Decanum S. Pauli de anno 1054. sic disponit: *Vestram Canonicam scuto Apostolicæ defensionis reddimus munitam &c.* Alexandro II. qui etiam ad rogatum Hugonis II. Archi-Episcopi Canonicam S. Pauli sub tutelam Apostolicæ defensionis suscepit per suas Bullas

apud Lateranum anno 1069. Gregorio VII. qui in suis Bullis &c. 1076. asseverat, dictam S. Pauli Ecclesiam esse membrum Apostolicæ sedis. Paschali II. de Anno 1108. Calixto II. in Bullis &c. 1120. & 1123. Innocentio II. Anno 1132. iterumque ab eodem per aliam Bullam Anno 1139. Alexandro III. qui in Bulla Anni 1177. ad Jeremiam Priorem sic ait: *Vestram &c. sub B. Petri & nostrâ protectione suscipimus.* Innocentio IV. per illam Assisii datam Pontificatûs ejus anno 11. & Papa Joannè de anno 1412.

Circa quam Exemptionem constat insuper ex Confessione Domini Archi-Episcopi Bisuntini, nempe ex Sententia de anno 1344. in Curiâ officialatûs illi post maturam deliberationem Archi-Episcopalis Consilii fuisse declaratum, tum quòd Abbatia S. Pauli sive in Spiritualibus sive in temporalibus à nullâ Justitiâ seu nullâ aliâ Jurisdictione dependet, quàm à propriâ, tum etiam quòd præfatus totûsque vicus S. Pauli (quantumvis laica plebe refertus & habitatus) est omnino exemptus à Jurisdictione Ordinarii, quin ab anteriori tempore sive de anno 1246. (ut Actum fidem facit) Archi-Episcopus Bisuntinus Wilhelmus quemdam Hugonem d'Aluè à suis Officiariis captum in vico S. Pauli, & inde in suos carceres abductum restituit. Deinde liberum & ad Ecclesiam S. Pauli reduxit ob libertatem illius & Suarichias resultantes quoque in memoratum vicum ab eâ dependentem.

Similiter & multis antehac annis plures Imperatores per sua Diplomata hanc ab Ordinario exemptionem nedum Abbatia, sed & totius vici ad eam spectantis agnoverunt, & confirmârunt videlicet Henricus II. anno 1045. Henricus IV. anno 1068. Fridericus I. anno 1103. Henricus VI. annis 1190. & 1196. & Fridericus II. anno 1231. Sed & præcipuè dictus Henricus IV. per sententiam suam anno 1190. Moguntia redditam, cui utique confestim acquievit Bisuntinus tunc temporis Archi-Episcopus per Procuratorem suum Ottonem Burgundia Comitem; ordinamus, inquit Imperator, atque concedimus, ut &c. Prior S. Pauli de omnibus hominibus suis in civitate Bisuntinensi, nec non & de totâ suâ familiâ, Clericis & Laicis judicet, & de omnibus causis ipsorum cognoscat, & conquentibus de ipsis justitiam exhibeat: Deinde adjudicans inibi sanctam jurisdictionem Metropolitanæ Ecclesiæ scilicet supra totam ejus familiam ab illis (seu à Canonicis S. Pauli) & à Metropolitanis jam segregat & discernit. Clerum non exemptum dicens: de aliis verò Clericis judicabit Archi-Episcopus. Tandem sic proloquitur: Inhibemus omnibus Clericis & Laicis, ne in Ecclesiâ S. Pauli, cum suis circumjacentibus, nec in suo vico, prout extenditur usque ad medium vicum, qui dicitur „*Châtoil* nihil juris, domini, vel jurisdictionis sibi usurpent, vel dicant se habere, cum „Jus & dominium totaliter præfatis Priori & Canonicis S. Pauli, quantum ad nos pertinet, net vel pertinere potest &c. quod nos confirmamus.) Quapropter non solum Abbatia, sed & vicus integer tutum fuerit asyllum, ad quod è Provincia & remotioribus partibus confugiebant multi aut debitis onerati, aut delictorum conscii &c. Eâ verò Auctoritate sive notorio jure Abbatia hæc perpetuò usâ est, donec sub initium prioris sæculi vis armata Magistratum Laicorum (ut etiam Colonia Agrippinæ ad Rhenum & alibi contigit) & meticulofo Religiosorum Præfulum statui iniquè prævaluit, interim manifesta aded & firma est tum dicta Exemptio ab Ordinario Regulari huic Canonice Bisuntinæ competens, tum ejus Confraternitas cum Metropolitanis Canonicis Bisuntinis, ut cum unus è Canonicis Regularibus pro tempore Prior de Chastenoy auctoritate seu magis violentia Archi-Diaconi Bisuntini anno 1200. fuisset captus, sive ut vocant, arrestatus, Capitulum Metropolitanum injuriam hanc quasi sibimet ipsi illatam, pro correctione illius mox in Ecclesiâ suâ statuerit, ac ordinaverit cessationem à Divinis: quam etiam cessationem in actu decreti ipsius hac ratione fulcivit (de Ecclesiâ S. Pauli disserendo) propter Confraternitatem quam habemus ad invicem. Quæ rursus Confraternitas patet ubique, tum in eo, quòd Officia solemniora, publicæque functiones Ecclesiasticæ quasi ex æquo assignatæ inter Ecclesiam Metropolitanam & S. Pauli Bisuntinam divisæ conspiciantur, ut benedictiones ramorum (Dominicâ Palmarum) & fontis seu fluminis (diebus Rogationum) aliæque plures in præsentia totius Cleri fieri solitæ in partem cedant Abbatia præfata, tum quòd mutua stationes inter ipsas, sive assistentiæ unius ad alteram in Officio festorum quàm plurimum ordinatæ fuerint à Calixto Papa II. natione Burgundo, qui quidem Summus Pontifex genere Comitum Burgundia procreatus in Bullâ suâ ad Canonicos S. Pauli sub annum 1120. directâ, *ad hæc adjicientes* (ait) *statuimus Ecclesias ipsas Ecclesiæ vestrae solennes processiones & officia inviolabiliter exhibere,* ille ipse, inquam, Pontifex, qui per adolescentiam suam in Ecclesiâ Bisuntinâ educatus, ritus ejus omnes præfens viderat, ut ipsemet testatur in aliâ Bullâ apud Lateranum 14. Aprilis anno 1122. ad Ansericum Archi-Episcopum, & Manassen Decanum Bisuntinum, qualis Bulla memoratur in probationibus & Abbatia Urbis Trenortii (Gallicè de Tornus) pag. 383. quorum omnium intuitu ea fuit existimatio Canonicorum Re-

gularium S. Pauli, talibusque quidam ex ipsis passim functi sunt honoribus, ut non solum ab antiquo omnes ipsi fuerint, ac in praesens sint Metropolitanorum Confratres, sed & Henricus de Sauvigney Abbas numero Sextus unà cum Bisuntio Damathart Canonico Regulari supra idem Capitulum annò 1366. Ecclesiasticam exercuerit auctoritatem, scilicet à Sede Romanà delegatam, à qua ambo ipsi fuerunt deputati Visitatores Ecclesiae Metropolitanæ, & quod amplius est, non solum supradicta habeant suffragiorum Jura Canonici ad S. Paulum in Electione Archi-Episcopi Bisuntini, sed & unus ex eorum numero simplex Canonicus Regularis, scilicet Humbertus anno 1134. electus, & effectus fuerit Archi-Episcopus Bisuntinus, qui etiam Praesulatu potitus est usque ad annum 1161. ut constat ex Necrologio S. Pauli, & narrat etiam Chiffletius in sua Vefontione Part. 2. in vitâ ejusdem Humberti, atque à tempore Archi-Episcoporum Felicis & Tetradii (corruptiorum Praesulum) Canonici Metropolitanis mentis ac morum saniorum Abbatiam S. Pauli sibi eligere inceperunt quasi Seminarium virtutis & securioris vitae portum; ita ut plurimi è Metropolitanis Canonicis Archi-Diaconi, Diaconi, Cantores, Succentores, Religiosum habitum Canonicorum S. Pauli & regularitatem identidem susciperent, ac non obstante hujusmodi translatione suas inter Metropolitanas dignitates, & Canonicatus in simul retinerent, è quibus unus insignis fuit, nempe major Decanus nominatus in Bullâ Calixti II. anno 1122. supra citatâ. Atque isthoc Necrologium S. Pauli frequentem de talibus mentionem faciens apertè vocat eos Confratres & redditos sibi, sicque habetur ibi specialiter & recantatur 10. Calend. Martii in hæc verba: *Obiit Manasses Ecclesie S. Joannis Decanus noster redditus, & hic sepultus.*

Sicut autem celeberrimus Praesul Hugo I. hujus nominis Archi-Episcopus Bisuntinus intendens istam (à se reparatam) Basilicam S. Pauli Canonicam efficere, providerat interim, ut Decanus loci eligeretur à Fratribus, ita quoque verissimum est, tam ante Hugonis istius tempora, quàm post etiam, quamdiu scilicet Ordo & Regula S. Columbanii perstitit, & ultra quo usque sacra Regula Augustiniana illius circa annum 1122. fuit inventa quisque superior Regularis ibi electivus & electus fuit, ita, ut post Praefecturam quinque Priorum Capitularium, qui ab annò circiter 1131. usque ad annum 1162. Ecclesiam S. Pauli rexerunt, cum institueretur ibi Abbatialis dignitas, omnes & singuli ad hujusmodi gradum sublimati per Canonicam Electionem & suffragia Capituli Regularis fuerunt promoti, donec nimirum Carolus de novo Castro Abbas numero decimus novitatem illuc intulit, ut ipse foret Abbas Commendatarius (utpote simul etiam Archi-Episcopus Bisuntinus) circa annum 1464. constitutus, post quem non nisi Commendatarius, & Clericus aliquis saecularis ad Abbatiam istam fuit promotus vigore scilicet Indultorum Pontificiorum, Concordatorum, Nominationis Regiæ, similibusque obicum, per quos longè latèque sublatae (fatis durè) fuerunt Electiones Capitulares. Cæterum asservantur in sæpe dictâ S. Pauli Abbatia Reliquiæ seu ossa S. Antydii Martyris & Pontificis Bisuntini, qui passus fuit annò gratiæ circiter 409. regnante Honorio Theodosii Magni filio sub Crocco Wandalorum Duce, id temporis Gallias devastante, pro fide Christi capite truncatus, ejus verò Reliquiæ per Hugonem Primum Archi-Episcopum translatae fuerunt à Ruffeyo ad dictam Basilicam S. Pauli, ibique anno 1144. die 24. Januarii ad aram principem honorificentissimè reconditæ, post verò ad annum 1360. per Joannem de Vienna secundum hujus nominis Archi-Praesulem Bisuntinum relevatae, & in capsâ argenteâ condigno honore reclusæ, quod præter alia monumenta testatur etiam lapis ibidem juxta altare hodieum conspicuus, simplicissimos id ævi versus inscriptos habens sequentes:

Anno Milleno centum ter sex unà deno
Cum his jungendis Julii ter quinque Calendis
Antydii fossâ tolluntur dignius ossa,
Ponuntur capsâ, per quæ sunt crimina lapsa.

Potissimum verò corpus S. Donati primarii Fundatoris supra dicti (æternam sursum habens requiem) meritissimè & certissimè hinc reconditum asservatur, testimonium perhibente antiquo quodam Bisuntinorum Antistitum Catalogo septingentis ab hinc annis conscripto; in quo inter alia sic legitur: Donatus autem ædificavit Ecclesiam S. Pauli, in qua etiam requiescit in Domino, super quo tamen Abbatia huic amarissimè conquerens nunc ad instar Magdalenaë inferre posset solemne illud ingeminandò, tulerunt Dominum meum (fundatorem primarium) & nescio, ubi posuerunt eum Joannis 20. vers. 13. Nullus enim hominum noverit, quo præcipuè jacet in loco reconditus dictæ Canonice ad S. Paulum, latè nimirum patentis, in qua tres Ecclesiae, seu templa, Claustra &

& Cœmeteria plura à se invicem distincta, nisi (quod verifimilius est) Sancti Martyris atque Pontificis hujus corpus primò fuerit depositum, deinde translatum in Ecclesiam eidem sancto Donato dicatam; quæ scilicet post illius obitum (ex quo sanctitas ab Episcopo, Clero & populo satis superque agnita ac proclamata est) in ejus honorem ædificata fuit, ad latus Abbatialis Ecclesiæ; & hæc eadem S. Donati Ecclesia fuit ab initio, atque etiamnum est Parochialis copiosæ plebis, & districtus satis ampli ab Abbatia sæpe memoratâ quoad collationem Spiritualis muniti (uni ex Canonicis Regularibus ad S. Paulum conferendi) cæteraque omnia dependens. Sanctus quoque Vandalinus Burgundiæ Dux, item Pater ipsius & Mater S. Donati isthic tumulati requiescunt. Similiter S. Migetius vicefimus sextus Archi-Episcopus Bisuntinus ibidem ad S. Paulum manet depositus, ubi pariter jacet S. Ternatius vicefimus septimus Archi-Episcopus: sed præcipuè visendum se præbet in mediò templi tumulus Archi-Episcopi Hugonis I. Restauratoris Abbatia seu Canonie hujus Institutoris ad communem Altarium altitudinem emanans, quem adhuc in vivis degens ipsemet Hugo aptari sibi jusserat: eundem verò tumulum ut providam mortis memoriam fusè laudat Alexandri II. Legatus Petrus Damianus Cardinalis & Episcopus Hostiensis, dum in totâ Epistolæ suæ serie alicubi sic differit: *Illud autem fateor mihi præ omnibus placuit, quia sepulchrum tuum mihi tunc ostendisti, à te velut hodie suscipiendum.* Enimverò mandavit dictus Præful Hugo, ut qui ex Congregationibus Ecclesiarum S. Joannis, & S. Stephani Vefontione ad sepulturam suam annuis diebus convenirent, cibi refectioem & potus ea die haberent cum loci (ad S. Paulum subintellige) Fratibus, unde in perpetuo usu est à sexcentis & quadraginta annis, ut ad quemlibet diem 27. Julii completo pervetusto hoc Anniversario (cujus singularis & magnifica solennitas ad quinque circiter horas protrahitur) prandium exhibeatur in Abbatia Canonicis tam sæcularibus, quam Regularibus, eorumque Capellanis, id est hominibus plus minus sexaginta. Item idem Humbertus Archi-Episcopus Bisuntinus (antè Canonicus S. Pauli) diem suum obiit anno 1161 ita referente Necrologio S. Pauli in hæc verba legendo: *Calendis Octobris obiit Humbertus Canonicus noster apud S. Paulum sepultus.* Plerique etiam Principes & Magistratus tam Laici quàm Clerici, & Abbates celebratissimi, nedum ipsius Canonie Paulinæ Inquilini, sed & extranei quoque illic tumulati sunt. Tanti quippe decoris & solatii fuit sibi sepulturam apud S. Paulum delegisse. Illic autem sepeliri, si semper in eum reputatum sit honorem, quem Optimates cupierunt, pariter ibi Vitam ducere sub regulâ & habitu Canonicorum Regularium tanto decori hæctenus, & à sæculis adscriptum est, ut in præsentem ibi sint, & antiquitus ibi fuerint Canonici nati ex Militaribus, Equestribus, titulatis & præciarioribus Burgundiæ familiis: quarum ferè quælibet aliquos ex suo agnomine & stemmate in Canonicos Ecclesiæ S. Pauli suppeditavit, præsertim (quod summæ excellentiæ referas) ex Domo de Vienna (ut patet ex titulis) præ Illustrioribus Illustriissimâ Joannes de Viennâ sub annum circiter 1371. longo satis tempore fuit Canonicus & Regius Vestiarius. Itidem pariter ex potentissimâ & celeberrimâ Domo de Neu Castell seu de Novo Castro. Humbertus de Neu Castell Canonicus S. Pauli, extitit & Prior de Domno-Mariæ, eumque prout talem, Actum Capitulare anno 1448. inter duodecim Capitulares septimum recenset sub Abbate præfidente Simone de Domprè. Imo ex Prælatibus exteris, & Episcopis aliqui, ut venerabilis Pater Joannes Episcopus, & Guilielmus Decanus Bellicensis petierunt recipi, fueruntque annò 1365. recepti in Capitulari Congregatione in Canonicos S. Pauli & Confratres.

Series Decanorum.

I. WICHARDUS anno 1044. in Decanum constitutus præfuit usque ad annum 1069. & ultra.

II. GERARDUS ad annum 1092. inclutus, idem in gemino Diplomate Hugonis Secundi Archi-Episcopi Bisuntini, & apud Chiffletium in Vefontione part. 2. in statu S. Pauli pag. 201. gloriose nominatus.

III. ODO, ad quem Bullas suas in favorem Ecclesiæ S. Pauli direxit Paschalis secundus anno 1108.

IV. AYMO, in quo Officium Decani cessavit, & post annum 1122. investa est in Ecclesiam S. Pauli Regula S. Augustini, prius enim Canonici illam non habebant, sed fortè adhuc sub quacunque tandem Regulâ vivebant, ab Archi-Episcopo loci præscriptâ. Hinc inter Canonicos exortæ contentiones, quod nonnulli ab arctiori vitæ instituto abhorrescerent; quæ tamen dissensiones anno 1131. per summum Antistitem Bisuntinum in

tantum sunt compositæ, ut Canonicis sub B. Augustini Regulâ degentibus Prior posthac præffet, cæteris verò Decanus, cujus tamen posterioris nomen & Officium brevi omnino defecit, reliquis omnibus Charismata meliora æmulantibus, quare deinceps Ecclesiæ huic usque ad annum circiter 1263. soli præesse cœperunt Priores Claustrales, qui perhibentur fuisse sequentes.

Ordo Priorum.

I. GERLANDUS, ad quem (ut refert Bollandus in Actis Sanctorum Tom. I. Junii fol. 698.) Ansericus quinquagesimus octavus Archi-Episcopus Bisuntinus leges sanxit concordie inter Ecclesiæ suæ Regulares & Sæculares Canonicos, sequenti anno millesimo centesimo trigesimo secundo, 15. Calend. Octobris. Anno MCXXXII. Innocentius Papa II. Canonicos Regulares Augustinianæ strictioris normæ, in S. Pauli Ecclesiam immiserat dato Diplomate *Cluniaci per manus Aimerici S. R. E. Diaconi Cardinalis, & Cancellarii tertio Nonas Februarii, indictione X. Incarnationis Dominicæ anno MCXXXII. Innocentii Papæ II. Pontificatus anno secundo*; quod incipit, *Dilecto Filio Gerlando Priori de S. Paulo*: quo vetuit, ne quis, qui S. Augustini Regulam sequi nollet, in B. Pauli familiam admitteretur. Unde evenit, ut sensim per centum & viginti annos deficientibus sæcularibus anno demum MCCLII. Domus tota in Regulare Institutum consenserit, cui eo nomine primus Abbas præfectus est Stephanus de Cicons, infra nominandus.

II. WICHARDUS seu Guichardus, de cujus regimine ab anno 1138. usque ad annum 1143. continuato, constat ex aliquot titulis, nominatim verò de Bullis Confirmationem Jurium ac Privilegiorum concernentibus per Innocentium II. datis.

III. PETRUS. Hujus sub regimine anno 1153. Fridericus Primus Romanorum Rex, amplissimam Jurium ac quorumcunque Immunitatum Ecclesiæ S. Pauli Confirmationem indulgit: item Humbertus ex Canonico Regulari S. Pauli Archi-Episcopus Bisuntinus anno 1161. Ecclesiam de Adelanges donavit, idem Pontifex & dotavit, præfato anno Calendis Octobris cælis receptus & apud S. Paulum tumulatus.

IV. HIEREMIAS, de quo constat per annos 1180. & 1190. item ejusdem temporibus Henricus VI. per diversa Diplomata, anno 1196. clementissimè impertita, Ecclesiam S. Pauli ac bona illius tam acquisita, ac deinceps amplius acquirenda in specialem suam & Rom. Imperii protectionem suscepit.

V. STEPHANUS ex Nobilissima familia de Cicons progenitus, ultimus Prior annis 1227. 1232. & 1238. pluribus titulis inelytus, cujus temporibus cum Innocentius IV. proprio quodam Diplomate statuisset, ne quisquam deinceps Regulam S. Augustini servare detrectans, in S. Pauli Cœnobium admitteretur, paulatim ibi defecerunt Canonici sæculares, & sic tandem in eandem sacram Regulam tota Domus consensit; undè (satagente potissimum Wilhelmo Archi-Episcopo Bisuntino) Officio & nomine Prioratus in totum abrogatò, Abbatialis Dignitas fuit instituta, eaque eodem Innocentio Pontifice Maximo confirmata per propriam Bullam datam Assisii 1253.

Syllabus Abbatum.

I. STEPHANUS de Cicons jam antè memoratus ex ultimo Priore in primum Abbatem Ecclesiæ S. Pauli constitutus, idem exacto biennio vita simul & Officio suo demortuus anno 1258.

II. OTHO d' Vennes ex Canonico Regulari de proprio gremio in secundum Abbatem ordinatus fuisse nominatur in actis anno 1259.

III. RENAUDUS d' Useès, præfuit (ut perhibent chartæ) anno 1260.

IV. JOANNES I. de Savignèyo totis quadraginta annis Abbatem egit, videlicet ab anno 1263. ad 1304. Hujus sub Regimine Abbatia hæc Bisuntina diversis juribus atque opibus adeo increvit, ut anno 1269. inter Ecclesiam S. Pauli & civitatem Bisuntinam transactum fuerit, quòd in Civitate ista bona immobilia illi recipere amplius haud liceat, nisi de speciali consensu Archi-Episcopi, & communi totius Civitatis Bisuntinæ.

V. HUGO de Monte Bozonis annò 1315. Abbas Dei gratiâ Monasterii S. Pauli in titulò nominatus decessit annò 1332. in loco Capitulari depositus.

VI. HENRICUS de Savignèyo per Bullam Joannis XXII. Avenione datam provifus, & fic (vigore reservationis temporalis priùs factæ) in Capitulo admiffus, Abbatia possessionem fufcepit annò 1333. quam tamen post sex ferè luftra denuo dimifit, fati extinctus anno 1362. Tumulatur intra Ecclefiam S. Pauli in facello Beatæ Virginis. Legitur fimiliter in actis *Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Abbas* intitulatus; quod idem ipsum prædicatum etiam aliis hujus loci Abbatibus commune fuiffe & ufitatum, multifariam liquet ex Tabulis.

VII. JOANNES II. de Marigniaco cognominatus, Abbatiale munus fufcepit annò 1362. permutavit postmodum Abbatiam fuam pro aliâ S. Stephani Divionenfis cum Abbate Theobaldo, qui ei in Ecclefia S. Pauli fuffecit.

VIII. THEOBALDUS de Nant Authoritate Urbani V. tum temporis Avenione in Gallis refidentis præfectus, diem fuum obiit anno 1377. & apud S. Paulum tumulum accepit.

IX. HUGO II. de Castellione cognominatus, illico post Theobaldum antedictum cum plenitudine potestatis Abbatiale Regimen fufcepit.

X. JOANNES III. de Valle transversâ folvit (ratione promotionis fuæ) Camerae Apostolicæ feu Petro Arelatenfi Archi-Epifcopo Papæ Camerario 150. florenos. Actum Viennæ in Gallis annò 1382.

XI. OTHO II. de Savignèyo terris vivere fimul ac Abbatia præeffe defuit annò 1387.

XII. HENRICUS II. de Falerans, provifus à Clemente VII. Schismatico, per Litteras Avenione datas pseudo-Pontificatus fui annò 9. juxta specialem reservationem ab ipfo factam tempore Prædecefforis fui Othonis, ut in allegatis Litteris amplius continetur. Solvit Henricus iste anno 1388. quadringentos Francos pro Cruciatâ factâ à Domino Comite Nivernensi contra hostes fidei Orthodoxæ. Item ad Instantiam Henrici istius factum est, ut ficut annò 1331. Othonis Comitis vidua Margarita Comitiffa Burgundiæ decreverat, Abbatiam S. Pauli de posthac, & quidem perpetuis futuris temporibus, sub speciali protectione Comitum Burgundiæ confervari debere. Item Joannes Gallia Rex annis 1350. & 1351. mandatum Salvæ Guardia concederat; Philippus Dux Burgundiæ fuâ quoque illam protectione muniret per proprias litteras datas Dolæ annò 1403. Obit autem Henricus Abbas iste annò 1406. Ejus temporibus claruit Joannes Bassandi ad S. Paulum Prior Claustralis, qui postmodum Monasticen amplexus, transivit ad Ordinem Cælestinorum in Italia, in quo etiam diem fuum obiit famâ sanctitatis passim inclytus.

XIII. JOANNES III. Soardi vel Suhart cognominatus in Decretis, Licentiatus Canonicus S. Stephani Divionenfis bienniò solum Abbatiam administravit, quousque nimirum anno 1409. (adinstar Joannis de Marigniaco supra nominati) istam S. Pauli Abbatiam pro aliâ nempe S. Stephani Divionenfis de pleno tamen ac prævio utriusque Capituli Consensu quidem commutavit, nihilominus tamen ipse Vefontione vitam finiit temporalem anno 1427. ibidem in Ecclefia S. Pauli tumulatus.

XIV. ROBERTUS de Baubignèyo (aliàs de Carbeton) Decretorum Doctor, Vir undequaque insignis, per recensitam immutationem, imò per Electionem & Confirmationem Authenticè subsecutam in Abbatem S. Pauli Canonicè promotus, Concilio Constantiensi præfens adfuit, & à Joanne Duce Burgundiæ *Intrepidus* cognominatus, licentiam obtinuit ædificandi & fortificandi Castrum feu Arcem Frafnè Abbatia S. Pauli propriam. Sategit autem, Canoniam istam muniri protectione illius, cui à consiliis fuit Philippi cognomento *Boni* Burgundiæ Ducis per litteras Divione datas anno 1420. multaque alia in apertissimam illius utilitatem præclarè gessit; idem aliquando etiam Officio Administratoris Archi-Epifcopatus Bisuntini laudatiffimè perfunctus, juxta quoque eximiam rerum gerendarum peritiâ, passim ubique magni habitus, & honoratus. Tandem ad vitam meliorem translatus anno 1429. cujus corpusculum terris infoffum requiescit in majori Ecclesia ad S. Paulum.

XV. SIMON I. de Clara Valle priùs Abbas S. Mariæ de Golia; cui in hoc munere Pontificiâ Authoritate ipromotus fuffecit Hugo de Rupibus Canonicus & Vestiarius S.

Pauli; Bullas verò à Martino V. habuit, atque etiamnum seu apud Posteròs clarescit in Tabulis nominatus annis 1429. 1430. 1432. Interfuit (ob jus suum dandi in eà suffragia) Congregationi Metropolitanæ Capitulari. Aduit etiam cum ipso Venerab. Dominus Stephanus de Baufort Prior Claustralis, item loco & nomine Conuentus Joannes de Vargas Canonicus ad S. Paulum. Interim sub Abbate isto Simone Præbendas vel immnuere, vel illas realiter solvere, eodem differente, sat magnæ desuper exortæ fuerunt lites & discordiæ; sed & Disciplina Claustralis (Canonicis aliquot solo nomine Religiosis in liberio rem vitam propendentibus) sensim elanguit, in tantum quidem, ut iidem Canonici partito seu bifario utentes Refectorio, partim (prout in actis legitur) Abbati, partim verò Priori Claustrali Stephano de Baufort antèdicto singulariter adhæserint.

XVI. SIMON II. de Domprè prius Abbas Montis Benedicti, interfuit annò 1462. Electioni Caroli de Novo-Castro in Archi-Episcopum Bisuntinum assumpti, qui etiam ei proximus successit anno 1466. in Abbatia S. Pauli, quam & in ejusdem Caroli favorem ad manus Sanctissimi, ipse Simon renuntiavit.

XVII. CAROLUS ex potentissima id temporis familiâ de Novo Castro nuncupatâ primùm Episcopus Bajocensis, deinde ad Sedem Bisuntinam promotus, cum natus esset annos viginti unum, confestim (ex quo renuntiavit Abbatia Simon de Domprè antèdictus) à Paulo II. ut in Commendam teneret Abbatiam, de eâ fuit provisus; quare inter Abbates Commendatarios Ecclesiæ S. Pauli omnium primus anno 1467. per Procuratorem suum realem vici S. Pauli Professionem accepit, immisus ad eam per ejusdem vici incolas Abbatia subditos, qui jurârunt sese præstituros (tanquam Abbati & Domino suo temporali) obsequia debita, & sic Carolus iste hanc novitatem primus omnium intulit, ut scilicet ipse primus foret Abbas Commendatarius, tandem in partibus Normandiæ (aliàs Neustriæ) demortuus anno 1498. cessit adhuc vivens Abbatia S. Pauli in favorem Successoris proximi, qui fuit

XVIII. JOANNES IV. Courtois cognominatus (si tamen is in hoc Abbatum indice collocandus sit) à Summo Pontifice quidem provisus, realem tamen Abbatia hujus Paulinæ possessionem nunquam adeptus, eò quod nempe tam resignans, scilicet Carolus de Novo Castro, quàm resignatarius seu Joannes iste Courtois servitio Coronæ Gallicæ addicti, infensum ambo habuerunt Philippum Primum Hispaniarum Regem, tum quoque quòd Prior Claustralis & Canonici S. Pauli simul in Abbatem elegerint unum ex suis qui fuit proximè sequens

XIX. GUILIELMUS de Mangeroz; quare Philippus Rex antèdictus anno 1499. ad eos (Priorem scilicet & Conuentum S. Pauli) rescripsit, quod brevi recursurus esset ad Summum Pontificem pro Confirmatione Electionis ab ipsis factæ, quam simul etiam Regiâ Authoritate suâ comprobans administrationem reddituum Abbatia hujus eidem ipsi Guilielmo adjudicavit, interim districtè præcipiens, ne Joannem Courtois antèdictum sub quovis prætextu Provisionis Apostolicæ admitterent in qualemcunque Abbatia possessionem; quæ dum aguntur idem ipse Guilielmus Neo-Abbas Electioni de se factæ parum superstes, immaturâ morte est præventus; jus tamen suum & Abbatia possessionem ante renuntiavit in favorem illius, qui proximè subintravit.

XX. PETRUS I. Rolin (cujus Pater Philippi Hispaniarum Regis ac Burgundiæ Ducis antèdicti fuerat Cancellarius) Archi-Diaconus Aedunensis, qui non tam dicta cessione quàm de speciali mandato ejusdem Philippi Regis annò Jubilæo 1500. realem Abbatia possessionem accepit; dum interim autoritate Apostolica provisus Joannes apud Curiam Romanam jus suum transtulit in Joannem de Palude, qui quidem ex tunc Abbas fuit designatus, Pontificiam verò Bullam obtinere non valuit: unde ab Alexandro VI. Pontifice sub annum 1503. provisus fuit proximus.

XXI. PETRUS II. de Roseriis, stirpe admodum nobili ac famosâ progenitus, in Abbatem Commendatarium perpetuum constitutus; quo similiter cedente & à Romano Pontifice proximè sequenti Julio II. promotus advenit jam supra nominatus

XXII. JOANNES V. de Palude Illustrissimæ Domûs Burgundiæ Surculus, citò citius plenariæ possessioni Abbatia hujus immisus; inde tamen post annos circiter 24. spontè suâ abdicatus cessit, & alter subintravit.

XXIII. JOANNES VI. de Palude (Junior) perpetuâ Abbatiæ Commendâ donatus à Clemente Papa VII. sub annum 1529. tum anno proximè sequenti à Carolo V. Romanorum Imperatore Duce Burgundiæ &c. &c. licentiam obtinuit, capiendi possessionem; à quo eodem Augustissimo Principe sub annum 1532. impetravit etiam Confirmationem Privilegiorum Abbatiæ suæ; quæ tamen ad instantiam Magistratûs sæcularis Bifuntini in tantum fuerunt limitata, ut imposterum vicus S. Pauli haud amplius posset esse locus refugii furibus & assassinis. Cæterum Joannes iste Junior obiit in Castro de Frasnè nuncupato, eidemque Abbatiæ S. Pauli subdito, ubi etiam in ejusdem loci templo fuit tumulatus; resignavit ante obitum suum Abbatiam illi, qui proximè successit, qui que fuit

XXIV. ANTONIUS de Gorrevod, è familia Ducum de Pondevaux feu Marchionum de Marnay. 12. annorum Puer de speciali consensu Caroli V. Romanorum Imperatoris & Ducis Burgundiæ, per propriam Bullam feu Diploma Cæsareum sub dato Wormatiæ anno 1546. Abbatia S. Pauli donatus, & à sede Romana de eadem provifus, tandem etiam Episcopus Lausanensis factus, præfuit Abbatiæ annis 22. quousque nimirum morte naturali sublatu anno 1598. sepulturam accepit in propria Ecclesia sua ad S. Paulum.

XXV. PROSPER à Bauma ex Illustrissima stirpe Comitum de Monvuel proximi Prædecessoris sui Antonii Coadiutor factus, post brevem unius solùm anni administrationem exanimatus, vitam finiit temporalem anno 1599.

XXVI. JOANNES VII. D' Aubonne à Priore Claustrali & Capitularibus Canonicis S. Pauli Canonicè electus à Rudolpho II. Rom. Imperatore Archiduce Austriae & Duce Burgundiæ &c. obtinuit quidem Investituram possessionum temporalium anno 1599. non item suæ Electionis Confirmationem à Clemente Papa VIII. quo fatagente Abbatiæ huic præfectus fuit alius quidam, nempe

XXVII. CAROLUS GAUDENTIUS de Madruche S. R. E. Cardinalis & Episcopus Tridentinus, Romæ plerumque in aulâ Pontificis moratus, cum dehinc ejus absentia plurimum efferveret incrementum potentiae Laicalis, Jura & privilegia, item Immunitates, & Franchisiæ Abbatiæ hujus per Magistratum sæcularem impeti, & labefactari cæperunt. Obiit tandem Eminentissimus Princeps iste Romæ anno 1629. ibidemque sepultus tumulum accepit in fano S. Onuphrii.

XXVIII. FRANCISCUS de Liurôn ex familia Marchionum de Bourbonne, Prædecessoris sui Caroli Gaudentii Consanguineus, ejusdemque jam ab anno 1622. Procurator, & Abbatiæ Rector, eandem sibi plenariè resignatam (prævio tractatu desuper habito) cum reservatione fructuum à Rege Catholico bis in Abbatem Commendatarium nominatus, ac inde in Parlamento Dolano in omnimodam possessionem illius fuit quidem immiffus, verùm cum juxta Regulam Cancellariæ Romanæ, & specificam reservationem seu restrictionem Indultorum, per mortem antè memorati Gaudentii Cardinalis provisio Abbatiæ ad Sedem Apostolicam fuisset devoluta, tunc Authoritate Summi Pontificis Urbani VIII. illi prælatus fuit sequens proximus

XXIX. CAROLUS EMANUEL de Madruche S. R. E. Cardinalis Nepos, cui quasi peregrino extra ditiones Regis Hispaniarum oriundo, quia necessarius consensus suæ Catholicæ Majestatis defuit, ipse lubens sponte suâ cessit.

XXX. PETRUS ALIX Canonicus Metropolitanæ Bifuntinæ, SS. Theologiæ Doctor ab Urbano Papa VIII. provifus (interim Francisco de Liuron supradicto hætenus ab anno 1622. in Abbatem S. Pauli quidem consecrato, atque etiam possessione illius instructo, post diuturnas tamen lites in Parlamento Regio fortiter agitata, per sententiam dejecto) & tricesimus Abbas factus vir robustæ eruditionis, probitatis, vitæ meritis & doctrinâ clarissimus, decessit demum & ad plures abiit anno 1676.

XXXI. JOANNES BAPTISTA JOSEPHUS HYACINTHUS de Bauffremont (comitatu Burgundiæ sub id temporis armis petito, & in potestatem Regis Christianissimi redacto) ab Eadem Christianissima Majestate sua Petro Alix antedicto adhuc in vivis existente, anno 1675. die 19. Decembris in Coadiutorem datus, & post fata illius à Priore Claustrali solemniter quidem immiffus, hujuscemodi tamen dignitate haud diu potitus, tam Abbatiam istam Bifuntinam S. Pauli, quam etiam Luxoviensem S. Petri (quâ singulariter fuit instructus) ultro dimisit, ad sæculum inde reversus, utpote adhuc in

flore Juventutis constitutus, dum adhuc Parentem suum superstitem habuit Marchionem de Maximieux Aurei velleris Equitem; Decus autem istud (si tamen talia licet annectere) familiare est Illustrissimæ huic Profapiæ & Gentilitium, cum in ipsa primitiva institutione hujusmodi Ordinis anno 1429. à Philippo Bono Burgundiæ Duce etiam Petrus de Bauffremont Comes de Charni cum aliis Clarissimis Heroibus fuerit adscriptus, & *Eques Aurei Velleris* nominatus.

XXXII. CAROLUS EMANUEL de Bauffremont, Joannis Baptistæ Prædecessoris proximi Germanus Frater natus Minor à Christianissima Majestate suâ in Illustrissimam familiam de Bauffremont pluribus titulis clementissimè beneficâ, Abbas S. Pauli Bisuntini, & S. Petri Luxoviensis nominatus, id temporis felicissimè præsidet, cujus Reverendissima ac Illustrissima Amplitudine suâ ut plurimum satagente, simulque perficiente Reverendissimo Religiosissimo ac Clarissimo Domino Hieronymo de Cecile Magno Priore Bisuntino sæpe dictæ Ecclesiæ hujus ad S. Paulum Canonico Regulari Augustiniano, Dominis ac Patronis mihi respectivè gratiosissimis, observandissimis, ad instantiam meam recensita hæc in rem præsentem fuerunt communicata, qualiter attestantur geminæ Epistolæ Vespertione gratiosè in id mihi directæ, quarum prima à moderno ad S. Paulum Bisuntini Collegii hujus Abbate Commendatorio Carolo Emanuele de Bauffremont jam ante memorato data sic habet:

Reverende admodum Pater, Domine Eruditissime.

„ **T**uas nuper accepi litteras, & in iis, quòd scripseris Tractatum, in quo recensendas
 „ suscepisti plurimas Ecclesias, & Collegia, Ordini Canonorum Regularium addicta,
 „ qualia visenda se præbent in Germaniâ, qua opinione itidem ad Germaniam vestram
 „ spectantia, Lotharingia, & Comitatu Burgundiæ. Hujus igitur tantiquæ Operis com-
 „ plementum ex nunc, ego tibi gratulor, totique Ordini, cujus in honorem elucubra-
 „ tum à te fuerit. Quod autem à me expetis; id satis in manibus & compertum jam
 „ habes ex narratione, quam meæ isti Epistolæ à tergo adjunctam reperies. Rem enim
 „ citò contuli cum Priore Claustrali meæ Abbatia Bisuntinæ, Venerabili Domino Hieronymo de Cecile, qui circa foundationem & casus tam prosperos, quam adversos per-
 „ vetustæ istius Abbatia hæc pauca è multis selegit (brevitati consulens) quæ ad te remittenda censuimus. Monuimus insuper, & rogavimus Abbates Montis - Benedicti,
 „ & de Golia (nam sunt isthæc tres hujus Ordinis Abbatia, non amplius) eorumque
 „ Priores Claustrales, ut tibi intimarent res suæ quisque Abbatia. Prioratum major quidem numerus; sed in Commendam dati modò omnes; imò fraudati, Chori deseruitio-
 „ ne, aut versi in solitudinem, Beneficiorum (ad summum) Sæcularium faciem præseferunt; nisi quòd in Prioratibus de Lantenans, & de Valle hinc inde subsistit hæctenus
 „ unus aut alter Canonicus. Regularium verò Canonicarum seu Fæminarum Ordinis
 „ S. Augustini Domus nullæ sunt in Burgundia, etsi in Belgio, & in Lotharingia permultæ. Cæterum noverit atque firmiter reputet Reverenda admodum Paternitas tua
 „ (qualiacunque postulare libeat) promptum me illi semper affuturum; Sum etenim

Domine mi eruditissime

„ Ex Castello nostro de Sèy supra Sayónam, (seu Ararim)
 „ die Octobris 26. anno 1686.

„ Paternitatis tuæ Servus, sive Amicus
 „ in tua commoda & desideria pro-
 „ pensissimus

„ CAROLUS EMANUEL DE BAUFFREMONT.

Item Exemplar alterius Epistolæ ab Hieronymo de Cecile Magno id temporis Bisuntinæ Ecclesiæ Canonorum Regularium S. Augustini Priore Claustrali itidem gratiosè ad me datæ sic sonat.

Reverendissime Pater, & Domine mi Colendissime.

„ Statim ut audivi benevolam Reverendissimæ Paternitatis vestræ cupiditatem sciendi statum Abbatia Nostri S. Pauli) circa quod propriæ illius litteræ tribus abhinc mensibus directæ

„ directæ ad Illustrissimum Commendatarium Nostrum Dominum de Bauffremont) ego,
 „ inquam, qui tum ex vi Regulæ S. Augustini, tum ex Concilio Tridentino Sess. 25.
 „ cap. 20. & 21. Titularis, verique Abbatis non existentiam suppleo in Spirituali Regi-
 „ mine; sic in exarandâ hac materiali & sequente narratione vices dicti Illustrissimi Do-
 „ mini Commendatarii simpliciter Clerici, ac Adolescentis, rebus omnino aliis impliciti
 „ libenter & necessariò gerens; huic operi, qualicunque, manus admovi. Equidem va-
 „ rios eventus veteris istius Abbatiae, sive fluxus illius & refluxus (felicius quàm Ari-
 „ stoteles in Euripo) nosse isthuc potui, aut debui. Ego, qui jam ab anno 1657. in
 „ ætate viginti tunc annorum factus Magnus Prior Claustralis S. Pauli Archivum no-
 „ strum, & titulos hætenus ferè omnes sæpissimè lustravi. Nec proinde fuerat, cur
 „ apud Reverendissimam Paternitatem vestram, quæ nostrorum Catalogum Abbatum
 „ sciscitata est; pusillus ego nimium per propriam Nomenclaturam quovis modo designa-
 „ rer: cum etiam periculosum fortè (adeò veritas odium parit) aut saltem superfluum
 „ foret addere, quòd de ipsamet istâ Abbatia sub initium anni 1678. à Catholico Hispa-
 „ niarum Rege provisus ego quoque fuerim; sed frustra, ob subsequutam intra menses
 „ abhinc octo cessionem istius Provinciae in commodum Christianissimi Regis Franciæ,
 „ sollicitè igitur de me ipso & fructuosè tacebam; donec præfatus Abbas Commendata-
 „ rius D. de Bauffremont me quasi à latibulo modestiæ viâ facti depulit; dum secundam
 „ studiosè seu consultò dedit huc Epistolam; ubi aliqua Laconicè sive breviter, sed &
 „ Atticè sive adulatoriè de me prolucutus est. Ultra quod institit hortabundus, perque
 „ suas litteras rogavit, ut meo etiam nomine scriberem: nempe, ajebat, convenire, ut
 „ qui meam impendissem operam, atque historicum scriptum edidissem: illud utique Re-
 „ verendissimæ Paternitati vestræ propriis offerrem verbis. Itaque benignis quæso in-
 „ tueatur oculis istas officiosæ meæ servitutis Arrhas, licèt tenues. Æquo quidem diu-
 „ tius divagata est huc & illuc (ex quo mea è penna decidit) præfens hæc Epitome fun-
 „ dationis & Jurium Ecclesiæ nostræ: decuerat enim ipsam ante omnia exhiberi dicto Il-
 „ lustrissimo D. de Bauffremont, etsi ad duas abhinc dietas commoranti, imò nec sub-
 „ trahi debuerat curiosæ indagini ac æmulationi Dominorum Abbatum, & Canonico-
 „ rum Regularium Montis-Benedicti, & de Golia; quorum omnium morositas in re-
 „ mittendo ad me hoc idem scriptum non modicum exinde tempus absumpsit, ubi primùm
 „ id recepi, singulos modos, quantumvis difficiles, quibus tutò transmitteretur, & ad
 „ Canoniam vestram de Wettenhausen bonis avibus abiret, diligenter exquisivi: quip-
 „ pe qui averem ipsemet nedum vestris obsequi mandatis, sed & iis adimplendis citò
 „ citius advolare. Sic utique (quod profiteor sincerè) mihi ipsi videor esse præ cæteris
 „ & verè sum saltem in votis,

Reverendissime Pater & Domine

Reverendissimæ Paternitatis Vestræ

Humillimus, obsequentiissimus & addictissimus ubique

Vesuntione in Abbatia nostra
die 7. Novembris 1686.

Famulus HIERONYMUS de CECILE
Prior S. Pauli Bisuntini.

Celeberrima hæc S. Pauli Abbatia multis olim Scriptoribus illustribus claruisse re-
peritur, ex quibus pleròsque hic subijcimus.

AUGUSTINUS NOVIAT Gallo-Burgundus & hujus Abbatiae Professor Canoniceus, claruit anno circiter 1618. & post se reliquisse perhibetur Sacra quædam Poëmata.

De Gloriosa Transfiguratione Christi Domini in monte Thabor,
De Gloriosa Ascensione illius in monte Oliveti,
De tremenda illius Majestate in fine mundi ad judicium venturi.

CONRADUS HERMET, natione Burgundus, & hujus loci Regularis Canoniceus, Decretorum Doctor, claruit sub decursum sæculi decimi quarti scripsitque

De Jure Episcopali Lib. 1.
De Templis & Mansionibus facta tecta servandis Lib. 1.
De Decimis sine fraude solvendis Lib. 1.
De Exemptione à foro Politico constanter à Clericis tenendâ Lib. 1.

CONRADUS MANNES natione Gallus, & in Burgundiâ hic ad S. Paulum Professor, in divinis æquè ac humanis litteris experientissimus, claruit sub decursum sæculi decimi sexti & doctissimè commentatus est

- In Leviticum Lib. 1.
- In Librum Judicum Lib. 1.
- In Jonam Prophetam Lib. 1.
- In Acta Apostolorum Lib. 1.
- In Apocalypsin D. Joannis Lib. 1.

EUWARDUS FESSOLA Burgundus, patriâ Falconiacensis anno circiter 1303. in Canonicos celeberrimi hujus Collegii adscitus scriptis quorum sequentes sunt tituli, floruisse legitur

- De Sacrificio Jephthe Lib. 1.
- De Samfone à Judæis excæcato Lib. 1.
- De Arcâ Testamenti à Philistæis captâ Lib. 1.
- De Morte Heli Sacerdotis & Filiorum Ophni & Phinees.

RAPHAEL NEZER, Asceta perfectissimus, & meditationi Dominicæ Passionis affectuosè intentus, inde etiam sub finem sæculi decimi quinti composuit

- De Bajulatione Crucis Christi Lib. 1.
- De Morte & Sepulturâ ejusdem Lib. 1.
- De Signis in Morte Christi Lib. 1.
- De Sepulchro Domini Lib. 1.

ANTONIUS MALUTUS natione Burgundus, ejus loci Canonicus Regularis, vixit anno circiter 1484. & scripsit carmine Hexametro jucundissimè legendam

Historiam corpusculi S. Catharinæ Virg. & Mart. post hujus mortem ab Angelis in montem Sinai deportati.

ANTONIUS FISCHERIUS, natione Burgundus, in Canonicum hujus celeberrimæ Abbatie assumptus, circa annum 1462. Studio Philosophiæ deditissimus scripsit

- De Radio Solis.
- De Flamma ignis 49. cubitis è fornace Babylonica erumpentis.
- De Mandibula Afine Samsonis.
- De Torrente voluptatis cælestis.
- De Raptu Eliæ Prophetæ in curru igneo.

ANTONIUS CARACELLA Burgundus, insignis hujus Collegiæ Ecclesiæ Canonicus, inter alias scientias præsertim in Mathesi excelluit, unde & circa annum 1342. hæc Mathematica concinnavit opuscula:

- De Numero & distinctione Syderum Lib. 1.
- De Anno Solari liber unicus.
- De Eclypsi Solis & Lunæ Lib. 1.
- De Studio Astrologiæ nunquam non magni faciendo Lib. 1.

ALPHONSUS SPONETTE, natione Burgundus circa annum Christi 1346. Religionem Canonico-Augustinianam hic loci professor, Studio Philosophico quoad vixit plusquam sagaciter intentus, sat magna diligentia coordinasse perhibetur pretiosa quædam opuscula, quæ præ reliquis fortè etiamnum latentibus sunt sequentia:

- De Elementis Lib. 1.
- De Eclypsi Solis & Lunæ Lib. 1.
- De Meteoris Lib. 1.
- De tremore terræ in Resurrectione Christi Domini Lib. 1.

HUGO WANDERSLES Gallo-Burgundus Can. Reg. ad S. Paulum in Civitate Bifuntina Professor, claruit decurrente sæculo decimo quarto, & sacrarum scientiarum plenus doctissimè commentatus est in plures Bibliorum libros nominatim autem

In Leviticum Lib. 1.
 In Librum Ruth Lib. 1.
 In Job vatem Hussæum Lib. 1.
 In Cantica Canticorum Lib. 1.
 In Daaiem Prophetam Lib. 1.
 In Duodecim Prophetas minores Lib. 1.
 In Epistolam ad Galatas Lib. 1.
 In Acta Apostolorum Lib. 1.
 In Apocalypsin Lib. 1.

BLOEMENBERGENSE.

PRæclarum olim hujus Nominis in Westphaliâ & quidem usitato paris nominis oppido *Bloemenberga* dicto Canoniorum Regularium Ord. S. Augustini de Venerab: Congregatione Windesimensi Cœnobium, hoc tamen de primævo sui exordio nobis adhuc incognitum, utpote perdurante superiori ætate, diuturnâ bellorum calamitate, fortunis ac possessionibus suis plusquam violenter exutum, ac spoliatum evasit. Quapropter reparationis alicujus unde unde faciendæ spem omnem amisit, nudam solum sui nominis memoriam Posteris relinquens, apud Miræum de Can. Reg. cap. 13. fol. 67. ubi Scriptor iste ipsissimum hoc Bloemenbergense Cœnobium, dum olim adhuc inter cætera memoratæ Congregationis suæ domicilia salvum & integrum constitit, titulo SS. *Corporis Christi* famosum atque adeo præ multis honoratum inclaruisse scribit.

BODECENSE.

Monasterium Diœcesis Paderbornensis in Westphalia de Capitulo seu Congregatione Windesimensi jam pridem famâ notæ sanctitatis inclytum, primùm pro Canonissis (ut ait Kranzius in Metrop. Saxonie lib. 1. cap. 16.) sub regulâ degentibus anno gratiæ humanatæ 817. institutum, Fundatorem habere meruit S. Meinulphum Cathedralis Ecclesiæ, quæ & ipsa tum temporis adhuc Regularis fuit, itidem amplius suo loco recensenda infra, Paderbornensis Canonicum Regularem & Archi-Diaconum, qui post universam Saxoniam, cujus etiam magna pars tunc reputata fuit occidentalis terræ hujus Provinciae hodie *Westphalia* communiter appellata, sub annum gratiæ 785. à Carolo Magno Romanorum Imperatore non tam armis subactam, quam à nefandâ avitæ gentilitatis idolatriâ liberatam, & ad salvificam Christi fidem felicissimè deductam, adhuc quinquennis puer (Patre quidem jam prius in castris extincto, Matre tamen Wiltrade adhuc superstite, & in sua arce, patrio gentis vocabulo *Altbodiken* appellata, eaque non nisi modico semihoræ spatio à Monasterio isto sejunctâ, tunc temporis commorante) baptizatus, & ab eodem Carolo Imperatore è sacro Fonte levatus est, tum eodem Augustissimo Patrino suo connitente, in discipulum datus fuit Baduardo (aliis Badurando) secundo Ecclesiæ Paderbornensis Episcopo; à quo Meinulphus iste noster non tam litteris quam moribus solerter excultus. Jam adolescentior factus, repudiato sæculi fastu, in Clericum attonsus, & Paderbornæ in novum Regularem Canonicum Cathedralem assumptus est; post etiam Archi-Diaconatûs Ministerio condignè deputatus, totum suum (quod largissimum habuit) patrimonium ad pias, uti loquimur, causas erogare statuit, idque dum in opus redigere sollicitus intendit, fortè in valle Bodecensi, ex hæreditate paternâ in plenam possessionem adeptâ, deambulans, in speciosum adeo raræ magnitudinis cervum, altiùs in cornua formatum sanctæ Crucis Dominicæ simulacrum bellè gestantem; quo eminùs perspecto, Meinulphus confestim præ gaudio Davidicum illud Psalm 131. v. 6. exclamans intulit: *Ecce invenimus eam in Epbrata, invenimus eam in campis Sylvæ &c.* atque unâ simul secum statuit, in eodem loco conceptam adstruere Ecclesiam, quam & de prævio consensu Ludovici I. cognomento Pii Romanorum Imperatoris pro tunc Aquisgrani in generali Principum seu statuum Ecclesiasticorum Germaniæ conventu commodè subsistentis, in id clementissimè condonato, moliri cœpit præfato anno supra octingentesimum decimo septimo in honorem sanctissimæ DEI Genitricis Mariæ; item S. Joannis Baptistæ Præcursoris Domini, & S. Antonii Ægyptii Abbatis; quæ tandem perfecta atque omnibus numeris absoluta, sed & ritu solenni de more dedicata posteris annis in Patronum etiam accepit piissimum Fundatorem suum S. Meinulphum, tam in supernis inter beatos Cœlites gloriosum, quam etiam in terris inter Viatores mortales miraculis clarum. Cæterum fundus, in quo Cœnobium istud ortum sumpsit & initium, vallis est inter duos montes benè conspicuos amænissima; & rectè talis, qualem descripsisse videtur Regius Vates Psalm 103. v. 15. his verbis: *Inter medium montium pertransibunt aquæ &c.* Rivulus enim isthic loci limpidissimus è petrâ scaturiens Monasterio suo suppeditat aquas,

quotquot in usum quotidianum habet necessarias; inde communiter *Fons S. Meinulphi* vocitari solitus, eò quòd S. Confessoris hujus precibus à DEO creditur fuisse impetratus. Porro locus foundationis totà situatione suà gratissimus, & denso nemore opacus Paderbornà notissimâ Civitate Episcopali Westphaliæ tribus horis distat patriâ voce *Neubodeken* (& sic quidem ad distinctionem supra dictæ artis *Altbodeken* nominari solitæ) vulgariter appellatus, idem Latinis *Bodeka* & *Bodekena* aliquando dictus, non item *Boka*, quod est castrum ad Lippiam fluvium situatum. Quod reliquum est, ipse S. Meinulphus sæpe fatus fundator Bodecensis in Domino requievit (uti verior habet) annò Christi 848. ætatis suæ 71. die 5. Octobris, de quo vetustum quoddam Martyrologium Bodecense ut aliud (quod est Regularis itidem vicinæ Canonie Dalheimensis) tale: *Tertio Nonas Octobris in Saxoniâ occidentali, quæ nunc Westphalia dicitur, apud Civitatem Paderbornam in Monasterio Bodecensi depositio S. Meinulphi Diaconi, Monasterii & Ecclesiæ Fundatoris; cujus vita & mors signis variis & virtutibus illustris fuit; cujus itidem viri sancti elogium apud Kranzium loco jam supra citato Cap. 16. tale est: Erat tum in eâ (Paderbornensi) Ecclesiâ Meinulphus Clericus, quem pro Nobilitate generis ipse Carolus de sacro fonte levavit. Matrem habuit Wichtrudem speciosam moribus & vultu fœminam: quam quia marito defuncto frater ejus contra legem Christianam uxorem improbè petebat, Rex illam in singularem suscipit protectionem, & vim stupri cohibet. Hic Meinulphus in eâ Ecclesiâ Archidiaconi fungitur Officiò, ferviens DEO in omni sanctitate, & Justitiâ: cumque locuples illi esset patrimonium, convertit hoc in usum sacræ Religionis, Monasterium Dominarum sub regulâ exædificans in villa Bodiken, quod quia diuturnâ negligentia (cùm ibidem Religio dilaberetur) in omnem sordem obsoleverat, avorum nostrorum memoriâ Regulares Canonici, permittente Pontifice, commendatum acceperant, in omnem decorem restoruit mutato sexu, sed reformatâ dudum collapsâ Religione. Ad Meinulphum redeamus, ejus ea fuit Sanctimonia, ut & in vitâ & in morte multis clareret miraculis & in catalogum Sanctorum sit adscriptus. Festum ejus quinto Octobris peragitur, quem proinde diem *transitus ejus conijcimus* contra Sigewardum, qui lib. 1. cap. 13. scribit: *ipsum tertio Nonas Novembris è vivis discessisse*. Sepultus est autem ipse S. Meinulphus in propriâ suâ (quam propriis impensis novam fundavit) Ecclesiâ Bodecensi juxta locum, in quo Cervum supra dictum viderat, ubi & aram principem constituit isthic loci in pace reconditus usque ad tempus illud, quo Religiosa Domus hæc Meinulphiana sexum æquè ac Ordinem mutavit, & pro Partheniis Domicellis Canonicos Regulares (ut ante dictum est) suscepit de Venerabili Congregatione Windesimensi sumptos; horum enim studio, & labore, templi Chorus, è priore fundo suo nonnihil elevatus altiorem etiam (juxta regulas Architectonicæ) Venerabilis sepulturæ positionem exigebat; novo altari (quod etiamnum S. Meinulphi dicitur) pro tunc desuper extructo, prout hodiedum coram visitur: secus vero Paderbornæ (uti Henricus Pantaleon damnati nominis Author lib. 2. de Viris Illust. Germaniæ pag. 7. scribit) in Cathedrali Ecclesiâ ad annum Christi 813. Sanctus Vir iste tumulum accepit; cujus sanctitatem (decernente eo, qui glorificantes se glorificat, & in sanctorum honoribus honoratur) plura comprobârunt Miracula, ad vota Supplicum multifariam edita: unde & Bisò Quartus numerò, Supremus Paderbornensis Ecclesiæ Prælati, regnante Arnulpho sub annum gratiæ 992. terris defunctus, sacra ossa de tumulo levavit, multis gratiis & privilegiis desuper impertitis, Translationem istam Cælo gratam asserentibus; tum ea publicæ venerationi Christiani populi fervore specialiter venerari cœpta, nullis non temporibus etiam iniquissimis apud Canonicos Bodecenses usque in præsens religiosissimo cultu condignè retinentur. De solempni verò S. Meinulphi hujus in numerum Beatorum Cœlitum Adscriptione, seu (uti vocamus) Canonizatione certi quicquam nihil constat, eo quòd ante tempora Innocentii II. Papæ, & Alexandri III. hujuscemodi ritus admodum simplex tantum habebatur, peragebatûrque solâ super defuncti corpus altaris alicujus erectione; post verò labentibus annis multum illustriores & augustiores adhibitæ fuerunt Cæremoniæ, qualiter primò videre fuit in Canonizatione S. Hugonis Episcopi Gratianopolitani, & Divi Bernardi Abbatis Claravallensis, teste DEI titulum & nomen Sancti ubique ipse possidet, & dies Natalitius ejusdem (uti jam supra dictum est) quot annis solempnis habetur tertio Nonas Octobris; quem eundem diem Venerabilis Pater Arnoldus-Hulfus, Prior Bodecensis, numero & ordine sextus, quot annis de posthac festivo ritu celebrandum procuravit, & impetravit; ex quo prius per totam Westphaliæ Provinciam plurimum adauctus fuit sacer Dulciæ cultus Beato Meinulpho Confessori deferri solitus; templis etiam, & Altaribus ad id pientissimi obsequii passim constructis; quale etiam nostris temporibus insigne quoddam altare beatissimo Sospitatori suo gratus in ipsâ Bodecensi Ecclesia magnis sumptibus apparari quidem constituit, qui quamvis immaturâ morte præventus absolvere haud potuit, potuit tamen mortuus, & post fata sua per alios absolvi voluit Celsissimus ac Reverendissimus Princeps ac Domi-*

nus Dominus Ferdinandus de Fürstenberg Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Paderbornensis S. R. I. Princeps &c. qui anno 1665. de gravissimâ corporis infirmitate ex voto restitutus, pretiosissimum quendam obtulit calicem argenteum undique deauratum, novam quoque tumbam magnis sumptibus fieri voluit affabrè factam & elaboratam; in qua novissimè sub annum 1682. condigno honore repositæ fuerunt ejusdem S. Meinulphi Reliquiæ; cujus Beatissimi Confessoris reliquam vitæ historiam vide, si placet, apud Surium Tom. 5. die 5. Octobris legendam; cui nos hic brevitatis causâ substituimus Lectiones secundi Nocturni à Canonicis Bodecensibus, & omni Clero Diœcesis Paderbornensis præstituto festo die recitari solitas, ut sequitur.

Lectio IV.

Meinulphus natalium splendore & opum affluentia in Westphaliâ Clarissimus, à Religiosissima Matre Wichtrude (Patre non ita pridem Christiano vitâ defuncto) ad Carolum Magnum post devictam Patriæ istius gentem, Christoque ut plurimum subjugatam; puer jam ad ambulandum promptus est adductus; quem Carolus paternè suscipiens, Baptismatis undis de sacro fonte eum levans, Meinulphi nomine statim ablui curat, ac subinde viro notæ sanctitatis Badurado secundo Paderbornensis Ecclesiæ Episcopo tradit; apud quem scholaribus primùm, & regularibus dein disciplinis erudiretur. Hic cum postea scientiâ, quantum opus, provectum, ac fratribus prædictæ Ecclesiæ, ut sub vitâ regulari pietate ac moribus proficeret, commendatum, succedente ætatis maturitate, attentis in eo morum gravitate, ac virtutum variarum indicis ad Secretarii Episcopalis munus admovit. Erat quippe ingenio acutus, corpore castus, mente devotus, justitiâ pollens, temperantiâ præditus, eleemosynis largus, providus in consilio, fortis in adversis, linguâ facundus, & formâ decorus, unde & ad sacros vocatus Ordines, factus Diaconus, ad Archi-Diaconatûs dignitatem evectus est, in quo usque ad finem vitæ permansit. Cùmque vice quadam Baduradus Episcopus inter cæteras Collationes sibi solitas quæstionem proponeret, quid sibi Christus voluerit hisce verbis: *Vulpes foveas habent, Filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet*, Mystica alicujus circumstantium interpretatio ab Episcopo approbata, quod Christo cordis nostri habitaculum sibi quærenti, peccatis nostris obsistamus, animum Meinulphi tantò Christum in cordis hospitium recipiendi accenderit desiderio, ut materialem etiam Ecclesiam ei præparare summis animi votis optaret.

Lectio V.

Cum itaque de apto ad id loco sollicitus esset, divinitus accidit, ut subulcus in sylvis hæreditariis ex improvise splendorem miræ lucis inter arbusa, cum discurrentium hinc inde Cervorum multitudine conspiceret, eaque visione percussus prodigium Domino significaret, qui de consilio Episcopi, id pro divino habentis ostento, locum ipse visitans, dum caliginosâ nocte devotis precibus genuflexus intenderet, eandem, prout subulcus narraverat, visionem per omnia vidit: quam quoque visionem pro majore Divinæ Voluntatis argumento à DEO secundò petivit, magnòque suo & Episcopi gaudio obtinuit, quare, impetrato priùs Imperatoris consensu, ædificium in eodem loco designat, pro quo cum spatii capacitatem ac qualitatem inspiceret, aliud ei divinæ aspirationis indicium patenter occurrit. Nam eo in loco, quo nuper viderat cervas motibus instabiles, nunc cervum præstantis corporis erectis in altum cornibus (inter quæ signum Dominicæ splendebat Crucis, omnem auri fulgorem superantis) vidit accumbentem, moxque sibi assurgentem & denuò, acsi Virum sanctum veneraretur, se prostermentem in terram: quo viso exaltabundus ait: jam mihi spes certa promittit, quod ille, qui quondam eodem vexillo inferni claustra penetravit, hujus loci protector contra diabolicos erit incurfus; quibus immorans verbis cervum non vidit ultra. Tum Vir sanctus vocatis operariis, singulis opera distribuit, locoque purgato fundavit Monasterium cum suâ Ecclesiâ, multa de paternis bonis prædia eidem conferens, & Congregationem Canonicarum ibidem instituens, locumque nomine NEUBODEKEN insignivit, ubi postea contigit, ut Monialium uni, domum Monasterio vicinam ingredienti, & capillos ad focum pectine discriminanti, peplum capitis ponè se incautè depositum in ignem ceciderit, quo flammis correpto vix fimbrias ab igne retraxit, multum illacrymans, quod alio, quo tegetur, careret; cui superveniens Meinulphus commiseratione motus, verbis primò, dein facto mirabili solatus est; quando fufis ad DEUM precibus ex collectis adusti velaminis reliquiis ipsum integrum restituit ejulanti injungens, ne fatum cuiquam revelet, quod hodièque velum, ut traditur, inter sacras hujus Sancti reliquias asservatur adhuc vestigiis notatum.

Lectio VI.

TAndem, confirmatis pluribus pro DEO atque Ecclesiâ laboribus, tempus adfuit; quo Servum suum Dominus ad æternam coronam invitaret, quando plenus virtutibus, & ætate gravis tertio nonas Octobris migravit ad Dominum, corpore intra fundatam ab ipso Ecclesiam deposito, quod priusquam humaretur, reviviscens, sèque, prout supinum in feretro jacebat, erigens, apertisque oculis circumstantes gravibus hisce verbis affatur: quia viam universæ carnis vobis præsentibus ingressus, iterum vitam promerui, Summæ Trinitati gratias agite, quoniam vestræ curæ causâ factum est, & precibus apud Genitricem DEI obtinere hoc merui, non facillè mihi erit, ne secundo, licet non ita ut nuperrimè acerbam gustare mortem; Ite, precor, ad Episcopum, & quàm multis Monasterium hoc ædificaverim sudoribus admonentes, petite, ut quæcunque hic à Congregatione eligatur Abbatissa; licet ancillæ filia sit, non interdicit hoc illi quia exutus corpore didici, quid de illis fieri oporteat, qui Pastores Ecclesiarum esse videntur. His ita dictis, oculos clausit, sèque reclinavit in loculum, unde se prius erexit; ad cuius sepulchrum alii miraculorum præteritorum famâ, alii spe futurorum excitati, copiosè confluebant; unde famulæ DEI illud ob reverentiam lintheo cooperuerunt, unamque ex se, singulariter devotam, ad ipsius & luminarium ejus custodiam deputârunt, quæ quadam vice sopore depreßâ, ardentem cereum in modum circuli retortum lintheo nudo impositum reliquit inextinctum, quem deinde expectata, & recordatione cerei ita relictis conturbata, deprehendit panno prorsus illæso, favillis solum relictis, sui ipsius ardore consumptum; unde magnificabant omnes DEUM, qui Sancti Meinulphi merita iterum post mortem, eò quò ante in Vivis modò, per ignem manifestavit. Possederunt autem deinceps Reliquias viri sancti unâ cum Monasterio Canonice, donec annò Christi Millesimo quadringentesimo octavo successerunt, vocante eos Wilhelmo de Monte, Episcopo Paderbornensi, è Swolleni Bethlemo, Canonici Regulares S. Augustini multiplici Religionis incremento, & novendecim Monasteriorum per ipsos quâ inchoatorum, quâ instauratorum accessione.

Et hoc de Sancto Meinulpho Confessore Canonico Regulari & Archi-Diacono Paderbornensis Ecclesiæ Cathedralis, Viro magnis meritis onusto, quibus isthic prætermisissis digredimur ad amplius prosequendam Historiam Ecclesiæ Bodecensis: in quâ memoratæ Regulares Canonice ultimis temporibus turpiter cheu! defecerunt, & antiqua vitæ Religiosæ pietate ex otio, & illicitis voluptatibus mundanis pessimè labefactatæ; jam ad paucissimas redactæ, præter famam suam in fine malè custoditam, vix vitam sibi servantem, etiam Ecclesiam & Monasterium suum (Wennemaro de Fürstenberg illius Advocato, & Defensore, sacrilegâ metamorphosi in perniciosissimum Devastatorem, & capitalem inimicum mutato, eodémque ex instinctu Nobilium de Brecken adversariorum cane pejus & angue iniquissimorum, anno 1390. sacris ædibus flammis subjiciente) perdidit; è quibus Abbatissa Walburgis de Wilde in perexiguo solum (quod hodie dum perstat) tugurio cum unicâ tantum degens famulâ, rebus omnibus destituta, tandem post octo decennem abominationem desolationis miserimè sustentatam, annua pensione ex residuis proventibus ad dies vitæ sibi reservata, totam suam Abbatiam Bodecensem cum queisvis appertinentiis & juribus plenissimè resignavit ad manus Ordinarii, prout amplius de hoc constat ex publico Instrumento, ad perpetuam rei memoriam per manum Notarii ad id confecto; quod tale est:

In Nomine Domini Amen.

„ **U**Niversis & singulis quorum interest, vel quomodolibet interesse poterit, per præ-
 „ sens Instrumentum publicum pateat evidenter, quòd anno Nativitatis ejusdem
 „ Millesimo quadringentesimo octavo, Indictione primâ mensis Septembris, die primâ
 „ horâ vespertinâ vel quasi, Pontificatûs Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri
 „ Domini Gregorii Divinâ Providentiâ, Papæ II. anno secundo in mei Notarii publici
 „ subscripti, testiumque infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum præ-
 „ sentiâ personaliter constituti Reverendus in Christo Pater & Dominus Dominus Wil-
 „ helmus Electus Ecclesiæ Paderbornensis & confirmatus parte ex unâ, & Venerabi-
 „ lis Domina Walburgis de Walde Abbatissa Monasterii Bodecensis Paderbornensis Diœ-
 „ cesis parte ex altera, habito tractatu inter eos super resignatione Abbatie prædicti Mo-
 „ nasterii per ipsam Dominam Abbatissam ob spem reformationis ejusdem Monasterii fa-
 „ ciendæ, & super usufructu certæ pensionis eidem Abbatissæ ad vitam suam de bonis
 „ præfati Monasterii ministrandæ in arbitros seu arbitratores videlicet honorabiles Vi-
 „ ros Dominos Bertholdum Besselim Thesaurarium, & Witikindum Spiegel Cantorem
 „ Ecclesiæ

„ Ecclesie Paderbornensis predictae ad hoc per Dominum Electum supra dictum, strenuos viros Ravenonem de Brenken, & Hermannum de Sterzen famulos ad idem per ipsam Dominam Abbatissam electos sponte & liberè concordabant sub hac formâ. Quod priusquam arbitri five arbitratores supra dicti super quantitate, formâ, & modo ususfructus supradicti concorditer determinarent, hoc partes supradictae absque contradictione inviolabiliter observarent; si autem super præmissis inter se concordare non fierent, tunc partes ipsae pronuntiationi & definitioni honorabilis viri & Domini Domini Henrici Westphaler Camerarii Ecclesie memoratae, quem ad hoc in arbitrum seu arbitratorem superiorem elegerint, absque omni contradictione starent in præmissis, Promiseruntque partes antedictae sub modo & formâ supradictis arbitrium supradictum per omnia servare sub pœnâ centum marcarum per partem nolentem, partem servare volenti hujusmodi per pronuntiationem unam medietatem, & Dominus de Capitulo Paderbornensis Ecclesie reliquam medietatem solvendas mihi Notario publico subscripto vice & nomine omnium & singulorum, quorum interest, vel interesse poterit stipulatione solenni. Quibus peractis Domina Walburgis Abbatissa predictam Abbatiam Monasterii supradicti cum omnibus & singulis suis juribus & pertinentiis universis tam spiritualibus quàm secularibus per calami traditionem in manus Domini Electi supradicti resignavit; quam quidem resignationem præfatus Dominus Electus admittens, ratamque & gratam habens tandem supradictam Abbatiam cum omnibus juribus & pertinentiis Venerabili Viro Joanni Wael Priori Canonorum Regularium in Swollis Trajectensis Diocesis ibidem præfenti contulit, ipsamque de eodem per calami supradicti traditionem investivit, super quibus omnibus & singulis Reverendissimus Dominus Electus, Dominaque Walburgis Abbatissa, & Dominus Joannes Prior predicti conjunctim & divisim petierunt sibi unum vel plura publicum seu publica meliori formâ quibus fieri potest per me Notarium publicum subscriptum fieri instrumentum vel instrumenta. Acta fuerunt hæc in Domo antiquae Librariae Ecclesie Paderbornensis predictae præsentibus honorabilibus Viris Domino Hildebrando de Oesler Præposito Ecclesie Sanctorum Petri & Andreae Paderbornensis, Domino Alberto de Hexthauser Canonico Ecclesie Paderbornensis predictae, Domino Gerardo Officiali Curiae Paderbornensis, Hermanno Lippmann Presbytero, & Strenuo Joanne Westphaler Milite testibus ad præmissa vocatis specialiter, & rogatis.

„ Et Ego Joannes Gherdeners Clericus Paderbornensis publicus Imperiali Autoritate Notarius, quia predictis compromissis, resignationi, & collationi Abbatiae supradictae, omnibusque aliis & singulis præmissis, dum sic, ut præmittitur, agerentur, & fierent unâ cum prænominatis testibus præfens interfui, eaque omnia & singula præmissa sic fieri vidi, & audivi, præfens publicum instrumentum meâ propriâ manu scriptum exinde confeci, subscripsi, publicavi, & in hanc publicam formam redegi, signoque & nomine meis solitis & consuetis signavi in fidem & testimonium omnium & singulorum præmissorum vocatus specialiter, & rogatus.

Interea temporis dum præmissa hæc gererentur, Cathedrale Capitulum Paderbornense de queisunque aliis, quæ superaverunt devastatae Bodecensis Ecclesie fragmentis, ut putâ censibus ac redditibus sibi conquerendis, seu communi burse suae de futuro solvendis & attribuendis admodum sollicitum fortissimas Canonicis Regularibus struxit insidias, licet frustra, solum obfistente nimirum loci Ordinario supra dicto, qui sanioribus inductus consiliis, Canonicos Regulares de Congregatione Windesimensi è Belgio (ut audivimus) vocatos, ipso die festo S. Joannis Baptistae anno 1409. isthuc adduxit, unde habentur versus sequentes:

Canonicos revocat refutatis Canonicabus,
Si quadringentis Mille novem dederis.

Quibus omnibus de prima fundatione ac immutatione Bodecensi hætenus recensitis, juvat hic etiam superaddere ipsum Introductionis Actum, quem copiosè satis descriptum exhibet Bulla Episcopalis ad perennem rei memoriam data & expedita, sub hujusmodi tenore.

Wilhelmus Electus Paderbornensis & confirmatus ad perpetuam rei memoriam &c. Quamvis Domini est terra & plenitudo ejus, certa tamen loca pro cultu frequentiori suae Majestatis immensae singularibus signorum indiciis plerumque consecrari consuevit, quæ quanto majoris corporis negliguntur injuriâ, tanto majori negligentes ipsi rei DEI reduntur injuria, qui rursus à DEO neglecti, & in desideria cordis sui traditi non nunquam sic in vanitatibus suis evanescent, quod loca & personae divinae justitiae dispensante secre-

to contrectatione mutuâ tabescentes ipsa cum personis loca vilescunt. Et quia devius à tramite veritatis veritas dicit, *Regnum DEI auferetur à vobis, & dabitur genti facienti fructus ejus*, ad honorem nominis divini plurimum cedere non ambigimus, si vepribus & spinis ab Agno Dominico funditus extirpatis, loca sancta inhabitantium culpâ in despectionem deducta novellis olivarum, quas in circuitu mensæ Domini institutas Propheta commemorat, studuerimus reformare. Cùm igitur Monasterium in villa Bodeken nostræ Diœcesis, quondam ab almo Christi Confessore sancto Meinulpho Diacono, juxta sæculi factum viro nobili, quem inclytæ memoriæ Carolus Magnus tunc Rex Francorum, & postea Romanorum Imperator postquam gentem Westphalorum seu Saxonum occidentalium Christiano jugo subiecit, de sacro fonte levavit, pro Congregatione feminarum, quæ Canonice sæculares appellantur, singulari quodam divino miraculo prævento (quemadmodum litterarum veterum testimonio didicimus) fundatum, partim negligentia, partim casibus fortuitis, & malo statu Patriæ intercurrentibus, sic penitus desolatum esse conspicitur, quod ex omnibus ipsius ædificiis ipsa Ecclesia & immunditiâ ejus testantibus, pro receptaculo bestiarum, quàm pro divini cultûs exhibitione in parte reformata perdurat, & in Capellis eidem Ecclesiæ quondam annexis, nunc verò dirutis; imò super ipsa altaria Capellarum sicut in saltu virgulta succrescant, unde tam Canonice, quàm Rector Parochialis, ac etiam cæteri Clerici, solâ Abbatisâ ibidem in tugurio rusticano degente, terram fructiferam tanquam eis versam in falfuginem abhorrentes locum ipsum dudum reliquerunt. Nos ad suprascripti loci reformationem pro divini cultûs restauratione pietate curæ pastoralis allecti intensis desideriis aspirantes, ne ficulnea infructuosa rursum terram perniciosius occupet, eundem locum malitiâ temporis loci qualitate, & sexûs fragilitate pensatis non sub hujusmodi Canoniarum sæcularium statu (quem sedes Apostolica approbare non dignatur) sed sub certâ per eandem sedem approbatæ Religionis titulo, cujus Professores sexum virili non solum carne sed & mente vigentes inter mundi pericula adversitatis turbo non terret, nec arrisus fortunæ fallacis dissolvit, decrevimus reformare. Hinc est, quòd Domina Walburgis de Walde Abbatisâ Monasterii suprascripti ad nostram propter prædicta vocata præsentiam de sui negligentia se plurimum excusans & modo reformationis, per nos, ut præmittitur decreto consentiens, Abbatiam cum omnibus juribus & pertinentiis suis in manus nostras sponte resignavit, cumque deinde nobis fuisset expositum, quòd nonnullæ personæ jus Canonice seu Ecclesiasticum quamvis locum ipsum per annos decem, viginti, aut triginta jam deseruerant, in Monasterio præfato sibi vendicantes superessent, nos ne in præjudicium juris cujusdam videremur ex abrupto procedere, personas easdem Abeliâ de Herzze, Cunegundam de Vedmode, Adelheidem Schultrens, Cunegundam Labbinges, & Elifabeth de Herzzen præsentas Canonice, Joannem Resticte Presbyterum Curatum & Hermannum Ritewège assertum Rectorem Capellæ S. Martini desolatae ibidem, omnesque alias & singulas personas utriusque sexûs jus Ecclesiasticum in prædicto Monasterio Cappellis seu Beneficiis Ecclesiasticis ejusdem se habere prætendentes unâ cum Domina Walburgi olim Abbatisâ præfata ad certum terminum peremptoriè citavimus, ut in eodem de titulo Canonice Præbendarum, Beneficiorum & juris Canonice seu Ecclesiasticæ, quas & quæ in præfato Monasterio habere prætenderent, nos plenius informet, & ad concordandum unâ nobiscum, quantum earum interesset super reformatione Monasterii prædicti & ejus translatione ad statum observantiæ Regularis, quas ob divini cultûs restaurationem & augmentum, ac totius Ecclesiasticæ statum nostræ diœcesis suprascriptæ dignè duximus faciendas, vel ad dicendum & allegandum coram Nobis causas rationabiles, quare reformatio & tarnslatio hujusmodi fieri non deberet. Alioquin ipsarum contumaciâ seu contradictione frivola non obstante, Nos in reformationis & Translationis negotio prædictarum essemus utique processuri. In quo quidem termino personis suprascriptis coram Nobis legitime non comparentibus & Domino Gobelino Persona Procuratore nostro ad hoc per nos deputato, ipsarum contumaciam accusantes Nos easdem reputantes contumaces juxta modum prædictum circa præmissa duximus procedendum. Nos igitur resignationem per Dominam Walburgim factam, ut prædictum est, tunc per Nos admissam & receptam, ratam & gratam habentes, cum honorabilibus Viris Domino Præposito & Capitulo Ecclesiæ nostræ Paderbornensis prædictæ, tractatu capitulari & maturâ deliberatione præhabitis, Abbatiam, Ecclesiam & Monasterium prædicta cum cunctis juribus, prærogativis, libertatibus, communitatibus, bonis & rebus mobilibus & immobilibus, terris, agris cultis & incultis: pratis, pascuis, Sylvis aquis, aquarumque decursibus viis ac inviis, ac pertinentiis eorundem universis Honorabili Viro Domino Joanni Wüel Priori Monasterii Canoniarum Regularium in Swollis Trajectensis Diœcesis tradimus, concedimus, & assignamus per præsentem. Ita, quòd Ipse Ecclesiâ, & Monasterio in Bodeken suprascriptis, prout ei facultas suppetit, reformatis, Congregationem convenientem Virorum DEO devotorum, Canoniarum videlicet Regularium, Religiosi Monasterii sui in Swollis suprascripti conformem,

mium, juxta ejusdem Religionis exigentiam ibidem instituat, præsertim cum S. Meinulphus ejusdem Monasterii fundator, supradictus, Religionis ejusdem creditur fuisse professus; quarum regimen & gubernatio, visitatio, inquisitio & correctio, atque totius Monasterii tam in Spiritualibus, quam temporalibus administratio, nec non Prælati sub nomine Prioris institutio & destitutio, quod ipsum quamdiu advixerit, quemadmodum ei visum fuerit, liberæ permaneant; ipsæque de præsentatione Beneficiorum Ecclesiasticorum, & bonis Emphiteuticis, nec non officiis & rebus aliis quibuscunque, quæ aliàs ad Abbatissæ præsentationem, concessionem, seu quamvis aliam dispositionem pertinebant, eo modo, quo Abbatissa de eis disponere solita fuit, liberam habeat potestatem præsentandi, & de bonis atque officiis prout ipsorum bonorum & officiorum qualitas exegerit, disponendi infeudatione bonorum, sive feudalium, duntaxat exceptâ, quorum infeudationem nobis & Successoribus nostris reservamus. Cum verò, Domino permitte, ipse de medio sublatus fuerit, Beneficiorum, bonorum & rerum dispositionem hujusmodi apud Priorem, qui ibidem pro tempore fuerit, volumus perpetuò remanere, qui Præposito Monasterii propè Nussiam Colonienfis Diœcesis pro tempore existenti, & eorum Capitulo Generali, quoad Visitationem, inquisitionem & Correctionem, Prioris institutionem & destitutionem, secundum modum Ordinis eorum ac statutorum, subiectus existat, Juribus Archi-Diaconi loci ipsius ac Plebani ibidem, nec non Ordinis ipsorum Canonicorum Regularium in præmissis omnibus semper salvis. Nec tamen Prælati, qui eidem Monasterio præfuerit coram alio quàm coram nobis & Successoribus nostris Paderbornensibus Episcopis, aut illo cui nos & Successores nostri per patentes litteras duximus committendum, vel saltem Sede vacante coram Capitulo Ecclesiæ nostræ prædictæ quovis modo valeat conveniri. Sicque Monasterium in Bodeken supradictum de statu Canonicorum Regularium ad observantiam Canonicorum Regularium de Consilio, consensu, & beneplacito Honorabilium Dominorum Præpositi & Capituli Ecclesiæ nostræ prædictorum in Dei Nomine transferimus per præsentem. Ut autem præmissa omnia & singula obtineant plenioris roboris firmitatem, præsentem paginam sigilli nostri munimine unâ cum sigillo Capituli supradicti jussimus roborari. Et nos Præpositus & Capitulum Ecclesiæ Paderbornensibus supradictæ in signum nostri consensûs omnium præmissorum præsentem litteram nostri sigilli jussimus appensione muniri. Datum anno Domini Millesimo quadringentesimo nono decima septima Mensis Julii.

Eandem hætenus recensitam sæpè dicti Monasterii Bodecensis quoad statum Religiosum immutationem prolixo satis calamo perquam diligenter annotavit Nobilissimus Westphaliæ Historiographus Gobelinus Persona natione Westphalus, aliquando in Curia Romanâ gratus & honoratus, tum circa annum 1410. Paderbornensis Episcopi Consiliarius & Officialis, ac tandem ultimis vitæ suæ temporibus in Monasterio Bodecensi Canonicum Regularem Professus, idem à Godefrido Henschenio in Actis Sanctorum Tom. 2. Februarii die 10. ejus mensis admodum laudatus, in Commentario prævio vitæ Sancti Guilielmi Magni Eremitæ B. Meinulphi à se conscriptæ subnexo ponit sequentia: Dum in Concilio Vigilum cœlestium jam decretum fuerat, hominésque adhuc lateret in terrâ, quoddam locus iste, qui quamvis DEUS ipsum ad honorem sui nominis elegerat, novissimè deductus fuit in contemptum, Spiritu, qui replet orbem terrarum, debuit renovari, Spiritus Angelici adventum Consortium suorum placidum, & in eodem loco prænuntiâsse videntur, quoniam quidem sine desolationis ejus miserandæ jam appropinquante, paucis annis antè ipsius Reformationis inchoationem villani, qui partem Ecclesiæ in dormitionis locum sibi vendicaverant, certis noctibus, dum jam se quieti & somno tradidissent, sonum multorum Cymbalorum melodiam concinentium dulcissimum audierunt, qui tamen, uti homines rudes & agrestes, quamvis non horrore, quem Spiritus malus frequenter immittit, sed admiratione prægrandi percussi parùm curabant, quod audierunt divulgare; tamen postquam renovationem loci inchoari jam viderant, tunc quod audierant, & quod per hæc loci mutationem fuisse designatam crederent multis indicabant. Ea igitur, quæ vidimus, contrestavimus, & piè de renovatione, & translatione prædictis præsumimus, piæ credentium Charitati, quæ omnia credit, per ea, quæ sequuntur, confidenter appetimus facere nota, quemadmodum juxta traditionem illorum, qui nobis de vita & miraculis S. Meinulphi scriptum reliquerunt, ipse per Cervas fæminas in loco instituendas, & per Cervum Christum loci defensorem visionum admonitione prædictarum sibi designari crediderant, sic nos rerum experientiam jam plenius edocti quid amplius per easdem visiones Providentia Divina portendi voluerit, possumus explicare. Cervæ quidem motibus suis instabiles priùs visæ dum locum jam reliquerant, Cervus Crucis signum Bajulans apparuit. Sic postquam locum istum fæminæ, naturæ suæ instinctu instabiles, hujus Sancti Viri venerari negligentes merita dereliquerant, virilis sexus Spiritus instinctu stabilis, laudare Dominum in Sanctis suis habens, Christum sequens crucis sub onere, in eodem loco jam successit fæminis.

seu ejus Monasterium per annos circiter quingentos quinquaginta sub Regiminis fæminei fragilitate steterat, declinatio ejus jam annis continuata plurimis vergebat in miseriam, & Ecclesia cum toto Monasterio incendiò vastata, Rusticorum dormitorium, & granarium, brutorum animalium stabulum sunt effecta, pavimentum ipsius fimo bestiarum, duorum pedum altitudine, cum egestionis ingluvie, quasi per totum fuit coopertum, muri & testudines ejus unà cum turri, imbris patentes & nivibus, decem & octo annis stillidicia se penetrantia tolerârunt, exceptâ solâ illâ parte, quæ Chorum continebat, ejusque latera in tecto recto reformata, Calices, libri, campanæ & ornamenta varia, census, redditus, bona immobilia, atque Jura ipsius, aut venditionis aut impignorationis titulo, & non nunquam furti, rapinæ, aut usurpationis fraudulentæ vitio vicissim alienata fuerunt. Non remanserat tandem ædificium ex illo toto Monasterio ex pertinentiis ipsius omnibus, undè à molestatione pluvix vel fervore solis se posset homo tueri; præterquam domuncula quædam, in qua sola Abbatisa cum famulâ grandi degebat ærumna. Arbores & arbuſta in capellis ejus, quarum introitus, murorum fragmine prohibente, bestiis non patuit, & suprâ earum altaria tanquam in saltum succreverant. Omnes tum Canonissæ, tum Clerici, imò etiam Presbyter Parochialis locum deseruerunt; cùmque nemo de Prælatiſ, quorum interfuit super hujuscemodi malis Ecclesiæ providere ægroantium vulneribus, oleum aut vinum curavit infundere, sed quilibet eorum de ipsius loci reformatione extremæ desperationis pulsaretur occurſu, *Mirabilis DEUS in Sanctis suis, DEUS in loco Sancto suo, DEUS qui habitare facit unius moris in domo*, Beati Meinulphi merita evidentius volens illucere, locum istum post tantam deturpationem per viscera misericordiæ suæ visitavit ex alto, eum per veræ Religionis Unanimes renovando. Anno igitur Nativitatis Dominicæ Millesimo quadringentesimo sexto Wilhelmus, filius Ducis de Monte, Electus Paderbornensis per Capitulum suum, pro translatione Reliquiarum S. Meinulphi & bonorum ipsius Monasterii restantium, ad Ecclesiam Paderbornensem faciendâ, tentatus, in reliquiarum, ut major ipsis honor impenderetur, sed non bonorum translationem verbis & factis consensit, nam idem Electus unâ cum Decano & aliis quàm pluribus Canonicis & Ministrantibus ipsius Ecclesiæ Paderbornensis suorum Comitiva non modicâ versus villam Bodeken se direxit, cùmque solo jam visi sunt adesse, mulieres villæ illius duæ ipsos ob translationis prædictæ causam venire suspicatas, se ad Ecclesiam contulerunt, & arreptâ arcâ, reliquias continente supradictas, eam in Equorum quodam stabulo, turri ipsius Ecclesiæ versus Austrum affixo, sub paleis absconderunt. Et dum ipsi Chorum Ecclesiæ ingressi constipatim arcam in loco suo non viderant, ab illis mulieribus sciscitabantur, quoniam arca devenisset, quæ tanquam ruralis astutiæ expertes, pleno mendacio inquirentes fallere sui Patroni Zelò succensæ non veritæ, illam ad castrum Wewelsburck vicinum, responderunt, fore deductam. Isti tamen verbis mulierum antedictarum minùs creduli, cistas rusticorum plurimas, quibus Ecclesia repleta fuerat aperiendo, reliquias istas in eis, & ipsius Ecclesiæ locis particularibus sollicitè quærebant. Et dum se viderunt frustra laborare, viâ quâ venerant, confusi redierunt. Castellani verò Castri prædicti, ne tanto thesauro Ecclesia Parochialis eorum, cujus se defensionis Debitores esse noverant, fraudaretur, sacras illas Reliquias Custodiæ causâ prædicto Castro intulerunt. Illis itaque temporibus in oppido Zwill, Trajectensis Diœcesis, Canonici Regulares sub disciplinâ sui Ordinis, tunc noviter reformati, strictè vivebant, de quorum statu & vita præfatus Electus informatus, & ut per tales Bodecensem Ecclesiam reformaret inductus, Priori Swollensis Monasterii super hujusmodi Reformationem suas direxit literas, quibus ille & aliorum scriptis, & dictis Prior allectus, annò Domini Millesimo Quadringentesimo octavo, postquam Electo se præsentaverat, ipso die Decollationis S. Joannis Baptistæ locum visurus Bodeken, se transtulit, vidensque situm loci, pro religionis observantia fatis labilem, & Monasterium omnino in nihilum redactum, Ecclesiâque ad extremum devenisse contemptum, de profectu Reformationis illius, & non immeritò, cæpit dubitare. Vidit nempe statum Patriæ illius justitiæ gressibus claudicantem, libertate vagâ raptorum, qui nec Personis Ecclesiasticis, nec Ecclesiæ parcere solent, abundantem, & ob querrarum frequentiam intolerabilem, agriculturæ defectum; vidit etiam, quòd non nisi maximis laboribus & expensis res tanti ponderis possit expediri. Et quia ibidem exulavit etiam Charitas, & dominabatur impietas, excogitari vix poterat; unde ad expediendum hoc sumptibus possent provenire. Sed Zelus Domûs DEI excæcavit prudentiam, & ille, qui Vas Electionis, ut nomen ejus portaret coram gentibus & Regibus salubriter excæcavit ad tempus, Prioris hujus mentem, spei salubris obduxit caligine, ne in futurum contingentia acie mentis nimis intenderet, & ut hoc opus Reformationis assumeret, fortitudinis spiritum sibi clementer inspiranti: namque ad Electum rediens, ab eo locum istum in statum regularem sui Ordinis, præsertim sui Monasterii, cui præfuit, transferendum cum suis pertinentibus omnibus coram Notario publico per calami traditionem

Capitulum Paderbornense præfente suscepit, sed ad ulteriora non processit. Priore recedente, atque sui præfentiâ, quasi per novem menses dilatâ, inimicus homo huic femini bono superseminavit zizania, ita ut cum Prior aggrendendum opus, ipsûmque litteris & sigillis oportunis roborandum regrederetur, multorum, qui prius hoc factum collaudaverant, corda sentiret adversa. Nam Capitulum Cathedralis Ecclesiæ ad requirendum sibi paucula bona, quæ ipsi Monasterio adhuc supererant, fortiter anhelans, multis difficultatibus interjectis sigillum suum ipsi Electo fortiter instanti prædictis litteris super hujusmodi Translatione confectis, vix consensit appendi. Abbatissa de bonis Monasterii, quæ omnia sibi soli non sufficerent, pro sustentatione sui partem petiit; Canonissæ similiter, quamvis locum dudum dereliquerant, portiones suas requirebant; Sacerdos Parochialis, quamvis ab Ecclesiâ vitæ necessaria habere non potuit, locusque totus ejus prorsus extitit omni ædificio viduatus, jus sibi competens in ipsâ Ecclesiâ dimittere recusavit, nisi eidem competenti Beneficio, vel portione bonorum Ecclesiæ prius provideretur, villam seu stabulum Bestiarum, in quod jam magnam partem Ecclesiæ redegerunt, sibi auferri molientes, verbis & dolis quibus poterant, ne loci fieret innovatio, fortiter resisterunt. Nonnulli Canonici & Laici, & præfertim illi, quorum mos erat armis & prædis insudare, tanquam faminei sexûs affectu simul absorpti, in favorem Canonissarum prædictarum huic tam piæ intentioni non verebantur adversari. Clerus ac Monachi Civitatis ac Patriæ ex hujusmodi innovatione statum suum Notabilem reddendum suspicati, hanc Reformationem plurimum fuerunt execrati, ita, ut nonnulli ex eis carnis facta turpissima, multis ante temporibus à nonnullis seleratis hominibus commissa fuisse conficta, in diffamationem statûs illorum, qui hoc opus assumere intendebant, retorquebant. Et sic corruptis penè tota vicinia ab hoc opere inchoando avertit pietatis affectum. Sed ille, qui solus novit Behemoth squammas suis penetrare sagittis, contra se consilium non esse, patenter ostendit, dum omnes prædicti alii timore, alii fervore, vel amore fracti, piæ perseverantiæ ipsius Electi cesserunt. Nemo tamen ex omnibus sibi subiectis ei in hoc facto tam constanter adhæsit, qui laborantibus in contrarium se palam præsumeret opponere, nisi vel quantum ego pusillus audebam. Unde accidit, quod Præpositus Ecclesiæ Cathedralis major ibidem Prælatûs in eadem Ecclesiâ torvo vultu & voce mordaci hujusmodi verba mihi retorsit in vultum: Veniet tempus, quo optabilius videbitur, istos canum venatione eliminare de terra, quos nunc addicere nitimini conamine grandi. Machinationibus itaque supradictis omnibus aut reddituum annuorum assignatione suspensis, aut juris Comminatione peremptis, seu personarum pensatâ levitate parvipensis, litterisque super Translatione & Reformatione prædictis expeditis, opus ipsum Prior est aggressus, & deinde pro primo quatuor ex Fratribus Ordinis sui, sub Regula Beati Augustini secum Deo militantibus adductis, Ecclesiam Bodecensem, usque tunc sæcularem, in Monasterium Canoniorum Regularium transtulit, & in eodem dictos Fratres instituit juxta Privilegii, desuper per Electum & Capitulum prædictos concessi sibi, formam. Et sic Beati Meinulphi Visio, quæ Cervarum post recessa Cervum Crucis signum inter cornua gestantem ostendit, & præfaga futurorum loci ipsius nominis impositio facta, per eundem manifestè videtur impleta. De Mysterio quidem impositionis nominis videlicet Bodeken Patriâ voce doliolum seu parvum dolium sonat. Dolium nempe perfectum exsiccatis asseribus & præparatis per sulcationes uniformes unum fundamentum complectentibus, mutuaque sibi facientibus assistentiam in corpus unum liquoris contentivum, per nexuum distinctionem hac in patriâ formatur; per quod veræ Religionis perfectio juxta tria sui substantialia non immeritò posset esse designata: sicut enim nullus ex asseribus dolii perfecti quidquam proprii sibi vendicat, sed omnes servato sui sitûs ordine ad eundem communem usum totius corporis æquè serviunt, vim continentiae fluxum trans se fieri cohibendo servant, nec eorum aliquis à mutua servitute exorbitat, aut ab amplexu fundamenti sui ordinis recessivus obedientiâ constrictus deviat, sic omnes unius Religionis veri Professores, dum proprietatem abdicant omnia communiter percipiendo continentiae inserviunt, ut perpetuam servando castitatem, nec quovis modò à sui Ordinis fundamento, cordis insultatione complexæ obedientiæ virtute constricti vagentur, unum corpus veræ possessionis aquæ vivæ contentivum efficiunt, unde cum constet evidenter, Mysterium hoc hujus nominis Bodeken non faminis illis, quibus habere propria, & matrimonium contrahere licuit, sed Fratribus istis alludat, nec etiam illud, quod novum Bodeken ad dictum veteris Bodeken fuerat appellatum; nec prætereundum, quoniam isti qui hanc Reformationem ferventer assumpserunt, non solum spiritu mentis suæ renovati, sed etiam noviter renovati Ordinis Fratres extiterunt. Cum igitur loci, Ordinis, & personarum Mysteria mutuò sibi consonent, locus iste ad statum Deo placitum, Sanctis honorificum, & hominibus juxta ipsius Imperatoris Caroli Magni præsumptionem dignissimam, quam in hoc nomine Meinulphus intendisse creditur, profuturum non immeritò censetur esse productus. Quantis autem laboribus, angustiis & ærumnis Fratres isti & alii Confratres eorum vicissim missi

vel accepti, jam ferè annis octo inter hujusmodi reformationis sollicitudines sint afflicti, quibus conatibus Leviathan serpens tortuosus se vectem eis opposuit, litterarum cuperem ego tradere notis, si acris iudicii temerarii iactus non timerem. Nam etsi fortè inter occurfus tentationum varios sub adulationis formâ fortitudinis & patientiæ ipsorum Fratrum iudicaretur quærere laudem, scintilla tamen ignis, qui interiora Jeremiæ pervadens ipsum in nomine Domini loqui compulerat, me penitus silere non finit, præsertim de illis, per quæ quod factum istud tanquam à Deo & non ab hominibus existens dissolvi non poterat, videtur ostendi, ut his, qui longè sunt aut loco vel tempore manum Domini nondùm abbreviatam hic esse plenius innotescat. Anno siquidem Millesimo quadringentesimo octavo, postquam unà cum Priore locum hunc visitaveram, & reversus Paderbornam, multa in mente meâ super ipsius Reformatione, videlicet an ipsa habitura esset progressum, sollicitudine cruciabar; secunda nocte, videlicet ultima mensis Augusti, hujusmodi in somno habebam visionem. Stabam in Choro Paderbornensis Ecclesiæ in stallo anteriore, pro Vicariis altarium in parte aquilonari deputato, & arca S. Meinulphi nullo ornatu decorata, sed nudis tantùm compacta asseribus, super gradum per transversum Chori versus laterales januas protendentem, mihi stabat ex adverso, & ante gradum secundum à latere versus Austrum stabat imago Crucifixi, quæ tribus insistens sustentaculis, quorum jam unum vetustate defecerat, ruinam minabatur, sed quidam adstantes crucem tentantes reformare, ipsam stabilem reddiderunt. Et ego favi illis toto mentis affectu, sed manum non apposui, nec locum, quo steteram, dereliqui. Cùm ergo Prior postquam recesserat, regressum suum in longum distulerat, ut est supradictum: ego cùm quodam Presbytero super peregrinatione visitandi terram sanctam feci condictum; qui postea Priore jam reverso, plurimum sollicitavit me, ut ad arripiendum iter secum me disponerem. Prior ex adversis me retraxit, ne absentia mea perditionis laboris sui, in hujusmodi Reformatione attentati, fieret occasio; ergo magna perplexitate irretitus, quid horum eligerem, ignoravi, unde consilium à Deo quærere mihi oportunum existimavi; quapropter die decima nona mensis Octobris anni Nativitatis Domini transacti supradictum in fero tendebam cubitum, Psalmum *Miserere mei DEI secundam magnam misericordiam tuam &c.* flexis genibus legi, & librum, de obitu Beati Hieronymi scriptum, capiti meo devotè supposui, & ut Diabolus, precibus ejus fugatus, illa nocte non posset mihi illudere, atque à Deo mihi obtinere per visionem in somno desideravi, quid in hac mihi perplexitate agendum foret, & an essem ibi vel alibi Religionem professurus attentatione magnâ supplicavi. Noctè igitur illa visum est mihi, an essem in Bodeken ante Ecclesiam, cujus fores clausæ erant, constitutus, & laminam ferream rubiginosam, & inveteratam valde, valvis ipsius Ecclesiæ pro confirmatione earum affigere proposui, & tenens laminam una manu valvis applicatam, à circumstantibus clavos ferreos postulavi, & porrecti sunt mihi clavi alii obrusi, alii grossi, rubiginosi & inepti, & pauci valentes inter illos, quos elegi, & pro primo laminam cum illis affixi. Et stabant circa me Abbatissa, & duæ Canonissæ, & Presbyter unus indutus superpelliceo, qui lignum longum ad modum baculi ad mensurandum factum tenuit, & cùm illo cœpit mensurare super terram, quantum nobis, qui locum volumus reformare de fundo ejus, & quantum Abbatissæ deberet cedere, sed partem ligni posteriorem superpellicei manicâ ceperunt cautelosè, ut Abbatissa in mensurâ decepta non doleat. Et una de Canonissis pomum, quod manu tenuit, carpens dentibus, voce submissâ dicebat: hoc pomum à Clericis Decani Ecclesiæ Paderbornensis mihi datum est, sed altera nutibus ei significare nitebatur, ne hoc planè diceret, ne nos hoc audientes indignaremur; quoniam idem Clericus in hac parte Nobis suspectus esset plurimum. Inter hos eram ego sollicitus de avenâ, quam in absentia Prioris & suorum Fratrum de bonis ipsius Monasterii collegeram dispensanda pro Fratrum illorum utilitate. Deinde sollicitabar & sciscitabar de fœno, quod ad usum Monasterii innovati debuit præparari, & respondit quidam, jam fœnum in parte factum est, & sequenti die plus erit de fœno faciendum. Deinde jacens in lecto, in Camerâ quadam latæ Domûs meæ per quendam de altâ fenestrâ partis superioris camerae loquentem interrogabar, an vellem celebrare Missam in loco extra Civitatem, innuendo locum, in quo factum erat fœnum, & respondi, non; quoniam in facello meo manebo, & deinceps sum expergefactus. Istis itaque visionibus confortatus, quodd nunquam opus ipsum est inceptum, quibuscunque etiam in contrarium occurrentibus, de ipsius salubri consolatione desperavi.

Hoc opere Dei sic, ut supra dictum est, assumpto, videns loco se repulsum, & hoc facto arva plurima sibi diripienda in futurum, totam illam Patriam contra Electum Priorem, & me quasi se de Nobis vindicando sævissimâ commovit tempestate. Alterum tamen causæ sub umbra, quæ per septem annos durans multas illi patriæ per totumclades intulit gravissi-

viffimas, & tantis contra Zelum Domus DEI procellis intumuit, quod nobis tandem extra illius limites sedentibus Fratres isti ferè cunctis facti sunt exosi, ita ut nonnulli veneno odii tabescentes, ut in odium simile ceteros invitarent, clades suas prædictas adventui eorum, quemadmodum Romani Apostolorum adventui palàm insultarent. Cùm igitur Fratrum istorum non solum circa materialem loci Reformationem, sed etiam & principaliter circa profectum salutis animarum, non solum sui, sed etiam proximorum, maximè ad hoc vitæ morumque disciplinæ & divini cultûs suffragari posse devota videbantur exempla, quibus, ne proficerent, quàm quodam & perplexo nimis obstaculo circa tamen locorum congruentia tenebantur impediti, nam locus ipse cum totâ suâ Parochiâ, propter unius de Castellanis suprædictis contumaciam, autoritate Apostolica suppositus fuit interdicto, quod propter Authoris excellentiam, & ipsius rei inertiam, causæque perplexitatem præsumebatur difficulter relaxandum, prout necdum in toto est relaxatum, sed invalescente tempestate suprædicta ego ad Curiam Romanam, mendaciorum propulsus turbine, Interdictum illud, quantum ad Monasterium cum suâ duntaxat Ecclesiâ impetravi simpliciter relaxari. Unius igitur ferè anni spatio transacto, postquam opus ipsum est attentatum cum effectu, divini officii publica celebratio ibidem à Fratribus cum magno gaudio est assumpta. Sumptibus autem pro ædificiorum structurâ non extantibus, & Regionis illius incolis pietate torpentibus, visum est omnimodè necessarium, prædicatione Verbi DEI allicere, & mulcere perverfos. Numerò igitur Fratrum cum suis Ministris parumper augmentatò, unus ex eis de licentiâ ipsius Electi per viciniam dirigit Verbum DEI feminare. Et dum parùm profecit, ad exterarum partes se divertit, quod nos, qui necessitatem advertimus lege non constringi, & plus ad perficiendum opus DEI prædicando palàm mendicare, quàm hoc neglectò ærumnosi statûs honestatem dedignari, molestari, æstimamus commendandum ab illo, cui nemo dicere potest, cur ita facis? ordinatum fuisse non ambigimus, ut S. Meinulphi reverentia, intra parvum locum unius provecturæ non dico angustata, sed dudum temerata, multis innotesceret, & lucerna Religionis pluribus obfuscata temporibus, noviter reaccensâ, sub modio non lateret. Fratribus igitur operi insudantibus, excessivo cum labore sub victûs, non audeo dicere, penuriâ, sed angustiam, tum panis furfureus, cerevisiæ potus tenuis pro refocillatione, & poma & pyra decocta, carniæ seu piscium loco fuerint: & Beatus Hieronymus coctum quid comedere luxuriæ deputandum existimat, tentationes Job in ipsis innovavit, nunc equis labore eorum temperantibus angustiam per Ministros suos sæpè subtrahendis, quos aliqui de fidelium impietate interveniente à crudeliore temeritate recuperaverunt, non nunquam pecuniâ redemerunt, nunc porcis, nunc ovibus, nunc bobus abactis, quidam ab eis capti, & ut homines scelerati per campos usque ad suffocationem anhelitûs trahebantur, ac cæcis saltibus saltus equorum sequi sunt coacti, alii verberibus afflicti, alii vulnerati, nonnulli ligati, & captivi sunt abducti. His omnibus non obstantibus, prosperatum tamen est opus in manibus eorum duobus duntaxat ab eis recedentibus, qui si fuissent ex eis, minimè recessissent. Qui igitur sub opere suo eos tentari permisit, non eos ultra, quàm eos sufferre posse noverat, tentari voluit, & evidentem jam fecit (factis attestantibus) cum tentatione proventum. Transactis equidem tempestatibus præfatis, Fratrumque laboris annis septem, qui mari terminum constituit, etiam statuit procellam ejus in auram, & siluerunt fluctus ejus. Nam multi, qui fuerunt Fratrum istorum detractores, cùm eos maledictum pro maledicto referre non viderunt, illud humilitate & patientiâ posse fieri, quod linguæ loquacitate, & viribus corporis obtineri non poterit factis protestantes, facti sunt status eorum Prædicatores. Illi qui fuerunt ipsorum offensores, jam facti sunt eorum defensores, multorum crudelitas versa est in pietatem, & austeritas mutata est in benignitatem. Et qui de eorum gaudebant spoliis, nunc dolentes de commissis, se illis adesse spondent obsequiis, qui de prædis aliorum totis diebus gratulantes, deprædatores istorum, si quos invenerint, execrantur. Quamvis igitur locus iste perverfæ nationis consistit in medio, raptorumque & Prædonum circa illum fiunt quotidie per arva discursus: adèd tamen inter tot adversa tantaque pericula, Domino disponente, profecit, quòd numero Personarum sufficienti suffultus particularibus locis ipsius juxta Religionis exigentiam oportunis, pro primo convenienter aptatis, observantiæ regularis juxta propositum institutionis novellæ suprædictæ jam anno Dominicæ Incarnationis Millesimo quadringentesimo decimo septimo de mense Junii viget ibidem, atque locus iste non solum ab his, qui propè sunt, verum etiam ab illis, qui longè sunt, venerandus habetur: Undè evidentissimè an ex DEO vel ab hominibus fuerit hoc opus, apparet. Porro si fratres isti plures adhuc habent, aut habebunt æmulos, nemo miretur, cùm filii Israël plures ex gentibus in terrâ, quam Dominus DEUS dedit illis, tolerabant inviti, quomodo aliàs imitatores Christi probarentur, nisi mundus eos odisset? cùm ipse testatur de talibus dicens: *Mundus vos odit, quia me priorem vobis odio habuit*, nempe in testimonium non nullis ipsos venisse fatendum est; de quo testimonio Dominus di-

cit, *excute pulverem pedum vestrorum in testimonium illis.* Qui igitur Fratribus istis favent, vel detrahunt, ex verbis Apostoli præmia pensent: cum dicit: *Christi bonus odor sumus, aliis in mortem, aliis in vitam æternam,* quam vitam nobis per Beati Meinulphi merita post hanc vitam ipse, qui via, veritas est & vita, Jesus Christus Dominus noster largiri dignetur, qui cum DEO Patre in unitate Spiritus Sancti vivit & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Reverendissimi, ac Amplissimi D. D. Priores seu Prælati Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini Congregationis Windesimensis Sacræ Domûs Bodecensis ad S. Meinulphum Diœcesis Paderbornensis in Westphaliâ.

I. JOANNES de WALLE Canonicus Regularis & Prior Monasterii Swollensis (itidem infra suo loco recensendi) ad regimen novi Prioratûs hujus Bodecensis, (ut jam supra pluribus dictum est) à Reverendissimo Domino loci Ordinario in supremum Canonici hujus Rectorem constitutus, conceptæ Reformationi initium dedit, ipso die Festo S. Joannis Baptistæ, sub annum Christi 1409. cum Religiosis DEI Fratribus, DEI Sacerdotibus, Joanne Sewaldi, Daniele N. Joanne Kevermann, Arnolde Holtio, & N. Mercelio, ad Bodecense Monasterium hoc solemniter introductus, inde in vineâ Domini omnibus numeris excolendâ, toto biennio defudavit. Nativum Monasterium suum seu Montem S. Agnetis apud Swollas, unde venerat, repetens, tandem ibidem cum Patribus suis in Domino requievit.

II. JOANNES SEWALDI, natione Belga Noviomagi in Geldriâ progenitus, cum prædictâ Coloniâ Swollensi ad Bodecense Monasterium istud vocatus & adductus, vir omni laude dignissimus, post abitum Prædecessoris sui Joannis de Walle à relictis Canonicis Conventualibus sanctè reformatæ Ecclesiæ Bodecensi præesse nominatus, tam sibi quàm subditis suis claustralibus illud S. Bernardi Claravallensis Abbatis ad Fratres de Monte DEI jugiter inculcabat; Ex Vobis & ex vestro exemplo atque autoritate in Religione hac tota pendere debet posteritas: nam hujusmodi conversatione suâ omnium in se animos convertebat. Cum aliquando Frater quidam Comes itineris caputium illius honoris ergo portare vellet, mansuetissimè respondit, propriam crucem ipsemet ego feram; Et quod res est, subire non abhorruit, & hoc quidem, ut alios quoque ad jucundam humilitatis pelliceret imitationem; Religiosæ paupertatis rigidissimus semper fuit observator, necessaria sibi propter DEUM subministrari nunquam non rogare solitus, & siquid vicissim ab eo petebatur amore DEI, quodcumque mox impetrabatur. In causâ Monasterii sui aliquando iter facere coactus, juxta tamen pecuniis, seu justo viatico destitutus, panem ostiatim (quamvis in ruborem focii) emendicare non erubuit. Regulare silentium in claustro maximè post Completorium inter suos arctissimè teneri sancivit, semel tamen ipse prohibito tempore in vigilia Nativitatis Domini gravibus de causis ad loquendum inductus, continuò intra se recolletus, & culpam suam multis lacrymis deplorans, ad Socium conversus, scissine, ait, Frater, quid fecerimus? heri silentium meis imposui, & ecce primus transgressor factus sum illius, oportet igitur, ut pœniteamus; unde cum prædicto socio suo gravem de se vindictam sumpsit; dum nempe in pœnam delicti postridie ipso festo die memoratæ Nativitatis Dominicæ strictissimum jejunium in solo pane & aqua servavit; quod factum est haud sine maximâ Religiosorum Confratrum admiratione, benè tamen cum singulari eorum adificatione. Commendatur aliàs in Religiosissimo Antistite isto rigor vitæ quandòque nimius; siquidem super nudâ humo cubare solitus, tenuissimis solùm utebatur vestibus, ac proin (licèt admodum delicatè à puero nutritus, utpote de prædivite ac clarissimâ prosapia natus) brumali tempore prægrandi frigore quasi totus congelatus, Fratribus interim miseriam ejus amarè deplorantibus, nullum unquam eapropter impatientiæ signum de se dedit; unde & Religiosæ patientiæ virtus in hoc devotissimo DEI famulo plurimùm emicuit, cujus & singulare specimen coram exhibuit in violentâ Monasterii sui direptione, à vicino Comite Waldeckio contumeliosè facta; quam devotissimus Joannes Prior sine omni bile mansuetissimè pertulit. Pari quoque clementiâ in miseros & egenos (maximè temporibus famis totam Diœcesin Paderbornensem acerrimè divexantis) sat liberaliter ostensa, sese communem Patrem illorum continuò probavit; unde tota pauperum caterva fores Monasterii Bodecensis rogationibus ac clamoribus suis quandoque etiam sat importunis puniæ non destitit; queis omnibus largissimas in singulos faciens elemosynas, nemini non operam ferre distulit, & ut ampliùs auxilio pluribus esse possit, totâ spe suâ in Domino DEO suo confidit, quâ fiducia firmissimè fretus, Procuratorem suum (qui, plusquam oportet, sapere

scire sibi visus, ut non solum Oeconomiae, sed & misericordiae pauperum amplius impendendae cautè prospiceret, totam residui frumenti massam emetiri, & ad calculum redigi fecit) sanioribus consiliis uti voluit, & qui dat omnibus affluenter, unicè sperare praecipit certissimo fiduciae hujus fructu inde secuto, siquidem toto tempore Praelaturae Venerabilis Prioris istius Joannis de singulari superni Nominis providentia frumentum & triticum apud Claustrales Bodecenses haud unquam defecit, sed ab anno in annum in pristina quantitate sua idem omnino & quasi nil penitus imminutum permanit, quo in beneficii genere pientissimus iste Paterfamilias omni tempore praesentissimam Dei manum quasi manifestè deprehendit, & ut quosvis alios egestate pressos amplius incitaret, vestibulo portae è vivis lapidibus recens adornatae, sequentes inscribi voluit versiculos.

Hic tibi devotos Fratres, Meinulpho, clientes,
 Quot pia Vallis habet, quot pia vita tenet.
 Hic tibi perpetuò resonent sacra Nomina laudem,
 Pauperibusque adimant, munera lata famem.

Caeterum idem ipse Joannes Sewaldi Prior Bodecensis annò Christi 1416. intra fines Archi-Diœcesis Colonienfis novum quoddam sui Ordinis Monasterium condidit suo nomine *Ewisch* nuncupari solitum, itidem recensendum infra, ubi fortè loco praesens adfuit unus Fratrum, qui ex accepto sanctae obedientiae mandato piscatum abiens, infausto casu undis suffocatus periit, inde tamen post aliquam temporis intercapedinem extractus, piis votis & precibus (ad monitum ejusdem Prioris istius) sancto Meinulpho notissimo Bodecensium Thaumaturgo litatis, resedit mortuus, & coepit loqui. Item alter quidam de Vernis ex altissimo foeni siccati tumulo deorsum ruens, & propriam sui corporis sarcinam peracuto cuidam Saxo casualiter allidens atque ab omnibus jam expirasse creditus, à saepesato Venerab. Joanne Priore Deo & S. Meinulpho devotissime commendatus, quamprimum in integrum restitutus ad prosequendum opus suum totus immunis abiit. Sed & alius priori similis ex arbore deciduus, infelicissimam ruinam suam membris omnibus quasi totus ferè contritus, pristinam sanitatem recepit, quamprimum pro incolumitate illius Jovi sospitatori preces effundit jam toties laudatus Prior Joannes, qui nec quarto itidem gravissime periclitanti, ope ac patrocinio suo defuit; ceu quatuordecim annorum puero de altissimo monte culpam propriam, an alienam praecipitato; ex quo nimirum is fractis jam pedibus curru abreptus, & ad Monasterium Bodecense deportatus, comitantibus multorum gemitibus & lacrymis, Joanni Priori fuit oblatus, quocirca ille ipse aegrum hominem misericorditer amplexus, brachiis suis ad altare S. Meinulphi detulit, ubi ad invocationem S. Confessarii hujus & Patroni Bodecensis continuò sanatus est *Puer in illa hora.* Anno 1419. idem Venerab. Prior omnia & singula Monasterii sui Jura ac Privilegia, & quidem etiam illa antiquiora, quibus jam tempore Canonissarum fuit instructum, renovari procuravit, & confirmari fecit, quod & Autoritate ordinariam praestitit, & confirmari Eminentissimus Princeps ac Dominus Dominus Theodericus de Moers Archi-Episcopus Colonienfis, idem etiam Episcopus Halberstadiensis, & Administrator Paderbornensis &c. &c. tum anno proximè sequenti videlicet 1420. Religiosissimus Antistes ille Bodecensis Joannes multis ac magnis meritis onustus, diem suum obiit apud omnes communi sanctitatis famam gloriosè post se relicta.

III. JOANNES LUNEMANN ex oppido Seseke tribus horis à Canopia Bodecensi distito progenitus, in conservantia Regulari observanda studiosissimus, postquam octo solum mensibus in fastigio Praelaturae positus, cunctis in apertissimum omnimodae humilitatis & sanctitatis exemplum oppidò praeluxit: vitam exiit temporalem assecutus aeternam anno 1420. De quo tamen pientissimo Antistite reticere isthic non oportet, quòd is in Priorem electus in sua Ecclesia Bodecensi primus omnium officium divinum à Religiosis Canonice suis quotidie regulariter in Choro decantandum instituerit, quod tanto Spiritus fervore palam ab omnibus factum fuit, ut Fratres omnes, signo sub mediam noctem ad Matutinas dato, ad templum velocissime (Priore suo praesente) quasi convolarint; ubi tanta vocum gravitas & dulcissima resonabat harmonia, ut penè Angelicum Auditores sibi viderentur percipere concentum. Fortè contigit, ut saecularis quidam Clericus Paderbornensis, durante officio, unam inter Symphonas Chorales praereliquis dulcissimam, & quasi caelestem audiret resonare vocem, tantum non Angelicam, quam tamen per totum Templum & Chorum licet anxie conquistam, investigare ipse haud potuit; unde communis omnium sententia tenuit, quòd S. Meinulphus Religiosorum Canonice, devotissime psallentium, Choro sese immisceret, cujus vox verè dulcisona jam prius etiam post statutam Reformationem proximo saepe saepius à vicinis percepta, adhuc isto etiam decurrente saeculo apud Fratres Bodecenses inter consuetum

divini officii impensum quasi Jubilus verè dulcissimus & cælicus auribus auditorum insonuit.

IV. DANIEL N. dum hætenus pluribûs annis in Claustro Bodecensi singulari vitæ probitate cæteris sese lucidissimam faculam præbuit, ex merito loci Supprie concordibus suffragantium votis in Supremum Rectorem seu Priorem delectus, continuò quasi jam supra candelabrum positus omnibus, non magis Prælatum quàm Religiosum Confratrem se ostendens, tantæ charitatis (quam virtutum Mater discretio semper aurigabat) extitit, ut cuncta opera in speciem difficilia priùs in se ipso experiri, quàm ea subditis voverit imponi. Moribus & vultu planè Virgineus constitit, ita ut horum intuitu, Pater amabilis benè ab omnibus appellari fuerit iudicatus. Exteris etiam gratissimus accidit, eò maximè quòd innatà quasi præstaret oris facundià, eaque rarè totius actionis suavitate conjunctà, præsertim in proponendo Verbo DEI hæud sine ingenti animarum lucro communiter inde subsecuto. Cùm vice quadam duos Clericos sacro Canonice Religionis habitu amicire disponeret, ac propter festivam occurrentis diei solemnitatem fratres suos ex more lautioribus paululùm cibus reficere anxie desideraret, nihil tamen præter siccum panem, & oleum ad manum haberet, divinæ providentiæ innixus, ex insperato recepit cervam paulò priùs è sylva à duobus lupis ejectam, & in fundo Monasterii proximo ab illis enecatam, quare grates Omnipotenti DEO retulit summas, maximas, eò quòd misertus fuerit pauperum suorum, & dignatus eos reficere in carne, quos jam antè faginaverat Spiritu. Porro nihil penè Prior iste nisi de rebus spiritualibus loqui audiebatur, adeò quidem, ut terrena omnia summo despiceret fastidio; At quia privatam hanc, atque à mundi strepitu omnino sejunctam vitam suam Domesticæ Canonice suæ profectui minùs conducere sensit, & expertus est, fatius adjudicavit, in totum officio suo cedere, quàm diutius cum damno ad clavum sedere; quapropter expleto claustralis regiminis sui quadriennio abdicationem petit, & impetrat, & mox ad pristinam mortificationis & humilitatis suæ semitam reversus, filius obedientiæ constantissimè perduravit, donec carne mortali resolutus, terris defecit anno 1443. in proprio suo Bodecensi condigno honore reconditus. Antehac perdurante etiamnum regimine, cùm dira fames totam Diœcesin Paderbornensem miserimè fatigaret, Daniel Prior iste ceu communis Pater pauperum in quosvis obvios & famelicos sese liberalissimum ostendit, quandoque etiam toto Monasterii granario in pauperes & egenos evacuato; de quo cùm aliquando Oeconomus ipsum modestè moneret, id unum respondit, Dilecte frater præstemus indigentibus misericordiam, ut & Nobis misericordia fiat! dictum factum, nam granarium etsi sapiùs in favorem famelicorum penitus evacuatum, de immensâ tamen DEI Clementiâ frumentò mirabiliter abundavit. Verùm quòd res est, gravissimas insuper juvat hîc commemorare difficultates, quas Venerabilis Prior iste perpeffus fuit, dum restaurationi Comprovincialis Monasterii Dalheimensis sedulus institit, si quidem in suscepto hujuscemodi negotio nimium quantum offensus experiri debuit Nobiles Dynastas de Brenken, quostamen sæpèfatus Daniel, eo maximè tempore, quando nimirum inurbanitas, ne dicam sacrilega eorum temeritas eo usque processit, ut duos de Conventu suo Bodecensi Fratres laicos demetendis in campo graminibus ex obedientiâ destinatos, iniquâ potentiâ suffulti, captivos abduxerint, eosque domi suæ contumeliosè habuerint; de reductione suorum admodum sollicitus, efferos animos & vix non omnino adamantinos, blandiusculè ac suavissimis verbis ipsâ cerâ molliores reddidit; quid? inquires, obsecro, Fratres isti mali fecerunt? egomet ipse sum, qui taliter fieri jussi, & gramine in campo demeti mandavi, si hoc peccatum est, me unum, devotissimè rogo, in carcere mittite, meos autem, quos captivos detinetis, liberos abire permittite. Quo mitissimo sermone iniquissimi hostes omnimodè devicti, & merissimo pudore suffusi, quantumcunq; duos captivos illos denuo liberos abire siverunt. Sunt autem adhuc plures aliæ hujuscemodi Jurium ac bonorum temporalium imminutiones contumeliosæ, direptiones invasiones &c. &c. quibus Bodecense Monasterium istud eo tempore admodum fuit infestatum; quando nimirum solæ vires & iniqua sæculi potentia Justitiæ legem ponebant. Molestissimè quidem id ferebant Ascetæ Bodecenses, rebus suis nunquam non vigilanter alttendentes. Verùm quòd major Religiosissimorum virorum istorum in recuperandis rebus amissis, ac recuperatis conservandis fuit attentio, eò nequior & execrabilior accidit multifariam illis facta inimica direptio, & quidem tam in bonis immobilibus, videlicet agris, campis, sylvis, pratis, pascuis &c. quàm etiam in pecoribus, quæ temerario æquè ac violenter invadere petulanter ausus Nobilis unus de potentibus sæculi loco vicinus, porcos omnes è pascuis Monasterii in suam ditionem castrensem abigendo; quos tamen paulò post admodum invitus, & non nisi potenti dexterâ Excelsi compulsus, denuo restituit, quando nimirum uxor ipsius utero gravida in pœnam delicti monstrum edidit horrendum, informe, ingens, abominabilem fanè referens speciem teterrimi porci; quod obstetrix illico ad Nobilem Dynastam illum detulit, hem, inquires, unus is est ex porcis illis tuâ nuper malitiâ Monasterio Bodecensi subductis; quo viso injurius spoliator gravi

gravi timore percussus, ac cum Phrygibus serò sapere in propriam confusionem edoctus, confestim damnum in duplum reddidit; veniamque peccati sui humillimè precatus est, quo facto, monstrum etiam illud subito disparuit; quo prodigio similiter facta est Bodecensibus bonorum suorum per totam viciniam securitas, magnaque Canonice existimatio, omnis generis charitatis subsidiis ultro de posthac datis & oblati, & id haud dubiè inspirante illo, qui non deserit sperantes in se.

V. HENRICUS de STELLE ex oppido Buren Bodecensibus vicino natus, animum ad novas Cœnobii structuras bellè construendas adjecit, ac demum urgentibus fatiis terris vivere deliit anno Christiano 1427. die 14. Maji.

VI. HENRICUS van der KEKE ad regimen Prioratûs Bodecensis ex Monasterio Beatae Mariæ Virginis in Noviomago postulatus, cunctis diebus in coronâ fratrum suorum laudatissimâ conversatione præcipuus, senio grandævus in paucis admodum venerandus, extitit, aliquandò novis ædificiis ad majorem claustrum sui splendorem & utilitatem apparandis studium & operam omnem impendere vocatus, amicabiliter respondit: Fratres ita vivamus in terris, ut domum non manufactam accipere mereamur in cælis. Multa bona tum oppignorata, tum perditâ Bodecensibus suis reduxit, ac demum ad nativum Monasterium suum Noviomagense remeavit anno gratiæ 1439.

VII. ARNOLDUS HULSIUS è Monasterio in Urenswegen ad Prioratum Bodecensem assumptus, gravis admodum & circumspèctus maximè verò in omnibus negotiis ac functionibus suis admodum generosus fuit, à Politicis Provinciæ Constatibus aliquando Domino territoriali nescio quæ servitia manualia cum aliis præstare requisitus, solus & unicus ipse firmiter obstitit, & intrepidè respondit, se libentiùs cum suis toto fundo Bodecensi velle excedere, quàm jura immunitatis Ecclesiasticæ utcunque demum imminui videre. *Laudatur admodum præ reliquis* Prior iste, plura alia insigniter reformâsse Monasteria, quæ inter singulariter adnumerantur Mollenbeccense, Kirsgartense, Volicknariense, Confluentinum &c. &c. Item sacram Suppellectilem magnis sumptibus plurimum augmentâsse, ut & altaria templi novis picturis nobiliter exornâsse &c. specialiter autem commendatur ingens Religionis Zelus, quo Prior Arnoldus iste jugiter accensus, inter suos nunquam non lucidissimè præluxit; atque hujus rei paradigma habetur in correctione illa, quâ Conversum aliquem, seu Fratrem laicalem de suis novam sibi tunicam clandestinè comparâsse edoctus, sacrilegum voti paupertatis transgressorem omninò detestans, vestem illam coram proferri jussit, & tota inspectante familiâ Religiosâ, multis quoque de statu Sæculari viris nobilibus juxta simul adstantibus, voluit igne comburi, & quidem ipsâ sacra Dominicâ Palmarum. Fuit insuper Arnoldus iste nunquam non sacræ regulari Obedientiæ deditissimus, & hinc fructus ex ea reportatus illi semper dulcissimus, præsertim, cum adhuc ante susceptum Prioratum in Monasterio Elfingensi Diœcesis Tornacensis in Flandriâ Conreformatoris munere perfunctus degeret, ubi cum dira pestis in homines mortales religiosos æquè ac laicos admodum desæviret, de speciali Numinis gratia ipse ad salutem multorum in Israël quasi prodigiôsè fuit servatus, cum enim & ipse lethali hujuscemodi morbo periculôsè decumberet, Superior illius Ven. Dominus Henricus Loderer, ne Charissimus filius ejus DEO & Ecclesiæ dilectus fatiis victima caderet, plenus fiduciâ in supernam Clementiam firmiter collocatâ, hæc illi solum verba perscripsit: *Præcipio tibi Frater, ne in hac peste moriaris*: quibus perlectis, Arnoldus extemplo restitutus, pristinam corporis immunitatem repetit; tum aliis præesse vocatus, in procurandâ animarum salute nunquam non anxius laboravit, maximè in sermone ad populum faciendo vitiorum extirpationem, & sedulam sacrarum virtutum plantationem jugiter instillando. Et quia rarâ admodum ipse superabat oris facundiâ, velut ad oraculum confluebant ad ipsum non solum vicini, sed & populi de longè venientes; è quibus plurimi disciplinam ejus vel ut Fratres, vel ut (prout legimus) Præbendarii, vel etiam ut commensales se subdere anhelabant. Unde tantus Clericorum sub Regulâ S. P. Augustini DEO militare petentium erat accursus, ut unò solum annò è ducentis talibus habitum Ordinis affectantibus selectissimos tantum suscepit: quos postmodum scientiâ & virtutibus sagaciter exultos & undequaque perfectos, etiam alios Monasteriis in Priores dedit, & Rectores, ita ut in Canoniam suâ Bodecensi quasi Seminarium Prælatorum instituerit; id ipsum ab aliis exinde pari fervore continuatum, & ut verbo dicam: fuit in diebus Arnoldi istius vallis seu sacra domus Meinulphiana lucidissimum exemplar, & perfectissima tum Religiosæ Disciplinæ, tum sanctissimæ conversationis Idea, in qua plures Candidati famâ Sanctitatis inclyti, sacrum Ordinem suum Canonico-Augustinianum mirificè condecorârunt: quorum omnium pietati fortè debentur crebra miracula sub id temporis in Ecclesiâ Bodecensi intercessione sæpè dicti S. Meinulphi Confessoris perpetrata. Verùm de eodem Arnolde Priore amplius scire juvat, quòd

ipse in meditatione Dominicæ Passionis imaginem Salvatoris Nostri Crucifixi etiam ubique locorum transeundo devotissimè venerari consueverit, adeò quidem, ut, si quando fieri possiet, Sanctissimis illius suaviaretur osculis, totus quantus interim præ amantissima cordis amaritudine & compassione in lacrymas solutus. Habebat etiam in cubiculo suo parvam aliquam Servatoris nostri de Cruce pendentis Statuam, in qua præsentissimum contra quasvis insidias, tentationes & angustias omnes reperiebat subsidium, eamque subinde manu prehensens ad Suos vociferatus, *iste Protector Noster*, inquebat, *erit*, demandavitque, ut hanc ipsam imaginem sibi post mortem jam in Sarcophagum reclinato, & ad sepulturam composito, ad emortua præcordia seponerent, quod & factum est. Porro præter recensita minimè tacendum, quòd divinæ voluntati penitiùs agnoscendæ semper intensissimè studuerit, quandoque in ipso Missæ Sacrificio Christum Dominum à se consecratum ad integram semihoram sub visibilibus panis speciebus in manibus suis retinens, non nisi Davidicum illud Psal. 142. vers. 8. *Notam fac mihi Domine voluntatem tuam*, altis suspiriis ingeminaret, priùs non communicabat, quàm se specialis alicujus gratiæ radiò illustratum animadverteret; unde præ merissimo gaudio spiritus, sæpiùs à terrâ elevari visus, ad pacatissimum mentis Sabbatum interim retinendum etiam quemvis tenuissimum strepitum sub divino Officio fieri severissimè vetuit; alias etiam in queisvis negotiis ex injuncta sibi sparta tractandis & expediendis totus continuò recollectus, quoties ipsi vacabat, de rebus divinis sermones miscuit cum Fratribus, è quorum numero tribus pariter immenso DEI amore languentibus, dum aliquando sociatus verba sacra, quæ non licet homini profano loqui, mutuò confererent, candidissima quædam columba priùs nemini visa, sese ipsis commiscuit, quæ & paulò post videntibus omnibus disparuit. His & aliis præclare gestis optimus iste Prior Arnoldus anno gratiæ 1449. Religiosis laboribus non item animo lassatus, Successori locum dedit, & post proximum biennium feliciter emigravit in templo S. Meinulphi sepultus anno 1451.

VIII. ARNOLDUS de HULTE è Canonià Molenbeccensi (cui is à Venerab. Domino Prædecessore suo in Priorem fuit datus) ad Regimen Cænobii hujus Bodecensis reductus est annò 1449. ac mox taliter inthronizatus, Monasterium S. Catharinæ in Berich, loci Monialibus ad unam omnibus in pace demortuis, de prævio consensu Principis terræ, seu Comitum de Waldeck, recens instaurandum suscepit, Religiosa Canonorum Regularium Colonia eò immisâ, tum alia quoque itidem ejusdem Ordinis Monasteria pariter felicissimè restituit, quæ præcipuè sunt Truttenhulianum in inferiori Alsatia Herzenhagense in Hassiâ, ac tertium in Unna oppido in districtu Comitatus Mercani situatam, tria hæc de speciali & religiosâ illius industriâ apprimè fuerunt restituta. Alias ejusdem Arnoldi hujus laudes enarrat Chronicon Windesimense lib. 1. cap. 45. ubi Author Operis in eas taliter excurrit: *Venerabiles Patres de Bodike partium Westphaliæ, defunctus & modernus (Arnoldus Hulsius & Arnoldus de Holte) specialem à Deo gratiam in hoc sunt consecuti, ut Zelum bonum habeant, & operam diligentem impendant ad honorem Dei, & animarum salutem, plura Ordinis nostri perantiqua Monasteria debite reformare, & ut in bona reformatione permaneant, generali nostro Capitulo ad incorporandum assignare, Principes enim & Prælati de diversis regionibus usque de Basilea pro eo Legatos ad Capitulum transmiserunt, ut plena sibi detur auctoritas loca & personas suæ ditionis reformandas cum Collegâ invivendi, & si cuncta juxta Ordinis nostri instituta inveniunt bene disposita, generali Capitulo etiam incorporandi, si placeret, aut ipsam incorporationem generali Capitulo reservandi.* Præfuit Arnoldus iste usque ad annum 1464. quo currente vivere desit peste sublatus, die 26. Augusti. Porro ad tempora Prioris hujus Arnoldi referenda est etiam sat magna quædam controversia, atque ista non nisi armis hostilibus (ut tum videbatur) decidenda, & hæc quidem inter Nobiles de Westphalen, & alios de Brenken appellatos, agitata, quæ & tertium Religiosissimum nempe Arnoldum Priorem istum licet innocentem, involvit, adeò quidem, ut is præ grandi timore consternatus, quasi præsentissimam hostium manum sibi jam violenter videbatur imminere; quando nimirum prædicti Nobiles de Westphalen ipso die Ascensionis Domini (minacibus litteris jam pridie ad Monasterium Bodecense missis) cum Sæculari quodam Canonico Paderbornensi in planitie campi Bodecensibus vicini obequitârunt, terribiles adeò minas ore spumantes, armis autem eas quasi realiter jam intentantes (dum interim Venerabilis Dominus Arnoldus Prior iste sacris operans ad verba illa *Dominus in voce tubæ ad Offertorium Missæ solennis in Choro decantata, se suumque Monasterium Domino Deo totâ fiduciâ intensissimè commendabat*) horribilis fragor de sublimi aëre intonuit, & fulgurans ignis illum excepit; quo primum Militis de Westphalen sonipes extinctus in terram corruit, & lancea illius in minutissima quoque frustra concisa fuit, sed & alium quoque, qui dictas minaces litteras ad Monasterium detulit utroque crure læsum prostravit; quare ultores isti præsentissimam DEI manum oppidò pertimescentes, sese

fese gratiosos sponderunt Monasterii Patronos & Fautores de futuro per omnia fidelissimos, & si quidem solenni juramentò in Confirmationem promissi superaddito.

IX. JOANNES DAVENTRIENSIS BELGA, Vir omni suo tempore præstantissimus, anno 1465. in Reformatorem Monasterii Volckerdunckhusani constitutus, post aliquot annorum verò regimine optimè consummato, majori jam Dignitate dignus, ad Curiam Romanam advocatus fuit, ac pro meritis amplius honoratus, apud Helvetios in Suffraganeum Basileensem ordinatus, Prioratum Bodecensem infra se positum reliquit.

X. JOANNES DVLMARIENSIS natione Westphalus, aliàs *Tillmanus* seu *Tilemanus Dolmariensis*, licèt perperam ab Eifengreinio & Posslevino nuncupatus, anno 1467. ab Officio Prioratùs Truttenhusiani in Alfatia ad sacram domum Bodecensem (in qua jam olim Canonicum Augustinianum professus fuit) reductus. Vir (testante Abbate Trithemio de Script. Eccles.) apprimè doctus, ingenio promptus, & sermone compositus inclaruit.

XI. BERNARDVS itidem Westphalus, patriâ Monasteriensis, sacrae Domus Meinulphianæ in temporalibus æquè ac spiritualibus Illustrator egregius exitit, siquidem toto Prælaturæ suæ tempore specialem curam gessit Disciplinæ claustralis secundum antiquum rigorem usitatum illibatè per omnia conservandæ; cujus & præclara specimina post se reliquit. Alias ejusdem laudes spirant, seu potius egregiè commendant gratissima ædificiorum monumenta, eodem ipso Authore condita, quæ inter præ cæteris eminent Chorus Bodecensi Ecclesiæ contiguus, secundum latitudinem æquè ac longitudinem structuris sanè magnificis extensus.

Perstat etiam in medio Chori antedicti monumentum lapideum admodum spectabile, ex omni parte monstrans effigiem sæpè nominati S. Meinulphi ad Crucem, inter cornua cervi apparentem, genuflexi. Clauditur tumba hæc (laminâ æreâ desuper impositâ similiter ejusdem Sancti icone decoratâ) cum hujusmodi inscriptione. *Anno Domini 1482. translatum est summum Altare de loco isto, & fertur, quod S. Meinulphus vidit cervum cum Cruce hic cubantem. Gloria Tibi Trinitas.*

Porro solertissimus Prior iste Bernardus multa in utilitatem Monasterii sui Bodecensis perhibetur comparasse jura ac bona, quæ inter potissimum numeratur jus Decimationis in villâ Haren acquisitum; item jus Patronatùs Ecclesiæ S. Viti Martyris ibidem, maximè verò Curia in ipsa Episcopali civitate Paderbornensî integrè constituta. Cedit etiam in singularem ipsius laudem, quod anno 1490. Monasterium Mercheshusum ab eodem strenuè fuerit reformatum, ejusdemque curæ speciali commissum. Item contubernium Montis S. Annæ in oppido Cassali unius Bernardi istius directione plenissimè restitutum. Sed major his omnibus est, qui antiquos-hujus temporis Bodecenses Canonicos specialiter commendat, Religionis Zelus, quo per ipsos viginti quatuor Monasteria de sæpè nominatâ Congregatione Windesimensi legimus fuisse benè reformata. Tandem annis in Officio Prioratùs octodecim circiter summo labore & industriâ confectis, Bernardus iste in Domino requievit anno 1494. die 21. Octobris.

XII. JOANNES DULMARIENSIS secundus, ordine taliter nominatus, idem prius ob eximiam, qua claruit, rerum gerendarum prudentiam, per omnia nemini non sese gratum probavit, & acceptum. Anno 1506. ad Monasterium S. Laurentii in Hissâ Diocesis Metensis in Lotharingia reformandum, evocatus fuit, ac generalem impetravit juri ac privilegiorum Monasterii sui Confirmationem anno 1512. Autoritate Maximiliani Primi Romanorum Imperatoris clementissimè datam & impetratam.

XIII. ANTONIUS GROPPERUS de Grensberg specialiter commendatur ob jura Monasterii sui facta testè jugiter conservata. Habuit sub suo Regimine Sacerdotes (demptis tribus alibi locorum nempe Coloniae Agrippinæ, Daelheimii, & Merkeshusii in Officio Prioratùs pro tempore constitutis, item decem aliis Canonissarum Regularium Confessariis, & in spiritualibus Rectoribus) viginti duos, Diaconos septem, Sub-Diaconos tres, Conversos seu Laicos Fratres centum quinquaginta, vitâ temporali defecit anno 1527. die 23. Aprilis in Choro S. Meinulphi tumulatus. Ejus temporibus Monasterio Bodecensi singulariter benedixisse visus est Deus ter Optimus Maximus, siquidem Venerabilis

rabilis iste Prior Antonius anno 1524. mille trecentos homines plùs minùs ad solemnem Festivitatem S. Meinulphi concursantes finitâ re Divinâ pro cujuscunque statûs conditione, fatis lautè largiter ac liberaliter habuit.

XIV. HENRICUS SWALEMUND Paderbornensis Westphalus è Canoniâ Bodecensi in Priorem Monasterii SS. Corporis Christi apud Colonienses electus, postmodum verò sub annum 1527. in propriâ Religiosæ Professionis suæ domo præsidere nominatus, turbulentissimis (ob pullulantes nimirum hæreses quasi vulpeculæ vineam Domini Sabaoth miserrimè devastantes) temporibus antestitit; Idem summis Principibus unicè gratus, præsertim verò Augustissimo Romanorum Imperatori &c. summè charus & dilectus, à quo eodem Augustissimo Cæsare feliciter impetravit solemnem quorumvis Privilegiorum Bodecensium Confirmationem Bruxellæ in Brabantia proprio quodam Diplomate firmatam. Cæterum dignissimus Præsul iste suo tempore nutritivum Claustralium Canonicorum Conventum omninò frequentissimum videlicet Presbyteros 33. Diaconos 2. Sub-Diaconos 1. Laicos verò Fratres Conversos ducentos. Memoratur etiam pro majori Officii divini splendore procurasse usum organi, hætenus isthic locorum nunquam visi vel auditi. Demortuus tandem ad plures abiit anno 1545. reconditus in Choro Basilicæ Bodecensis.

XV. JOANNES WIDENBURGIS de gremio Regularium Bodecensium assumptus, primùm annis quatuor apud Colonienses in Monasterio SS. Corporis Christi munere Supprioris perfunctus, subinde verò ad domum Religiosæ Professionis suæ revocatus, supremus illius Administrator designatus est, anno 1545. Calendis Septembris. demùm post expletum in Officio Prælaturæ anni unius decursum, spontè resignatus, Volcknariam abiit ad parthenium sui Ordinis Cœnobium in Archi-Diœcesi Coloniensi, Rectoris vices inibi supplere detentus; ubi etiam in majori Ecclesia sepultus requiescit anno 1551. fatis extinctus die 17. Septembris.

XVI. JOANNES de LOEN uti senectâ ætate venerabilis, sic & morum suavitate cunctis amabilis, sacre Regulæ Canonico-Augustinianæ semper observantissimus, rarissimæ Sanctitatis exemplo vallem Bodecensem simul & Ecclesiam S. Meinulphi rarâ vitæ pietate, ac morum industriâ plurimum illustravit, cælis receptus anno 1549. post expleta fata sua honore condigno depositus in Choro Bodecensi.

XVII. GEORGIUS MOLITORIS, constanter omnimodam præferens vitæ Religiosæ pietatem, Officio divino in propriâ Ecclesiâ suâ diu noctûque congrua devotione celebrando se totum impendit, unde & in usum illius insignè quoddam Organum fieri fecit. Cæterum Prælaturæ fascès annis semiquinque tantum tenuit, ex quo per ultroneam resignationem Canonicis Capitularibus illos Successori consignandos reliquit.

XVIII. HERBOLDUS AMENDICK, Antistes gravis admodum & spectabilis apud omnes, Monasterio suo, siquis alius, optimè prospexit; præsertim calamitosi illis temporibus, quibus Henricus Dux Brunsvicensis è locis sacris per totam Diœcesin Paderbornensem diffusis, militari potentiâ quæstum incendiarium extorsit magnum & copiosum nimis, unde Sacra Familia Bodecensis, quod sibi timuit, non habuit. Demùm Venerabilis Prior iste sub annum 1556. à Capitulo generali sui Ordinis dimissionem ab Officio gratiosè concedendam devotissimè postulans, exauditus est pro suâ Reverentiâ.

XIX. GEORGIUS HUSHENIUS, Vir magnificus in tabulis appellatus, prout vixit, ita & rexit, nullis unquam parcens sumptibus ad justificandas Monasterii sui causas impendendis. Id unum abfuit in Prælato isto, cæteroquin laudatissimo, quòd Rigorem Disciplinæ regularis temperare nescius, Religiosis Fratribus (quos communiter à se tristes & desolatos dimisit) omnibus odibilis factus sit, ut Authoritati suæ benè confuleret, Canonicæ Congregationis suæ Suppriori proprio Marte solus amovit, alium quendam pro libitu substituens; unde simultate inter Domesticos exortâ, & totâ hac controversiâ ab Capitulo generale devolutâ, ipse Dominus Georgius iste Officii sui in totum dimittendi reus fuit proclamatus; qui tamen hac in parte morem gerere detrectans, fortiter obstitit, & quò fortius posset, Brachium Potentiæ sæcularis, item etiam Ordinarii sui Paderbornensis Episcopi instantè imploravit; quare is (Diœcesanus subintellige) cum Nobilibus Vasallis, Consiliariis ac Satrapis suis undique stipatus Monasterium Bodecense potenter intravit, & Georgium Priorem hunc in integrum restitui voluit, cujus tamen attentata Canonici Claustrales pio voto prævertentes communi omnium suffragantium calculo alium quendam instituerunt, prædictis iniquis Fautoribus re infectâ omninò

ninò desistere compulsus, ipso simul etiam Ven. Domino Georgio olim Priore ad Re-
ctoratum Parthenonis Lippstadiensis pro tunc amandato, indè tamen paulò post iterum
revocando, ut mox dicitur infra.

XX. ARNOLDUS Burcoducensis Belga Claustralis Antistes inclytus, dignissimè
præstitit, in quo primas retulit optimi viri tum columbina simplicitas, tum exemplaris
Religiosæ vitæ pietas, præfuit annis quinque, & diem suum obiit Gesenæ, exinde ad
suum Bodecense Monasterium translatus, tumulum accepit in ambitu Claustri an. 1571.

XXI. GEORGIUS HUSHENIUS suprâdictus secundâ jam vice ad regimen Bode-
cense vocatus, summa cum laude de novo Prioratum gessit, quousque Paderbornam
profectus, ibidem venenò sublatus interiit. Corpus ejus exanime Monasterio Bode-
censi illatum, cum cæteris in ambitu depositum requiescit.

XXII. CORNELIUS COCI sub ingressum Prælaturæ fat magna quidem visceritate
passim in proximos ostensâ, parique cordis humilitate vel saltem forinsecus ostensa,
magnam sibi conciliavit Religiosi Regiminis mansuetudinem, & charitatem de se con-
ceptam, verùm juxtâ vetus verbum

Asperius nihil est humili, cùm surgit in altum,

Cùm enim Neo-Prior iste sese circumspiceret in alto superioritatis fastigio constitutum,
haud amplius ad antiquam sacræ Religionis observantiam respexit, sed ad vanissimam
sæculi pompam se convertit, eaque propter, qui prius fuerat

-- -- -- -- longè mutatus ab illo

Communi Patris officio petulanter abusus, filiis suis spiritualibus Vitrici ac Novercæ
solum manu benedixit, & ingenti debitorum summâ in maximum Oeconomix damnum
pessimè conflata, de Monasterii sui statu in melius reformando quasi desperans, nocte
concupia fugam arripuit, & animas sibi creditas omninò desolatas Mercenarius iniquus
liquit, tandem etiam votorum suorum immemor ad Lutheri castra transiens, in Ducatu
Brunsvicensi annò 1579. Apostata à fide Orthodoxâ factus est; sic enim perversi mores
ulceratis temporibus istis suadebant, & urgebant. Sed quod amplius est, Cornelius iste
tandem eò miseriarum adactus, pistorem agere compulsus, filius verè prodigus filiquas
cum Porcis devorans, in summâ egestate miserimus expiravit.

XXIII. MEINULPHUS TAMERLAND annò 1579. in Priorem nominatus, to-
tum ferè Bodecensis Canonix suæ statum undequaque turbatum invenit, ut putâ Fra-
tres desolatos, & mores ipsorum non nisi depravatos, nempè Regis Prædecessoris Cor-
nelii ad exemplum. Hic igitur labor, hic opus erat, ut animos subditorum ad sanam
viam reduceret, quod tamen toto Prioratus sui tempore, prout voluit, in totum ta-
men perficere haud potuit, videlicet in ipso susceptæ Reformationis actu præter spem à
feris Parcis citius interemptus anno 1583.

XXIV. GEORGIUS Rudensis Zelò Religionis totaliter accensus, ut suos ad me-
liorem piè vivendi normam potenter induceret, omnimodam discretionem quasi magne-
tem adhibuit, & quos alii vel indulgentiâ mollire, vel rigore flectere haud potuerunt,
ipse medius tutissimus jens, pietatis ardore cum adjunctâ litterarum scientiâ in reme-
dium usus, etiam invitos fune laudabilis exempli prælucentis attraxit, post biennium bea-
tâ immortalitate donatus anno 1586.

XXV. HENRICUS VALESIUS singulari oris facundiâ præditus, & vel hinc viris
Principibus unicè gratus & acceptus, sed vel maximè Ordinario suo Reverendissimo ac
Illustrissimo Principi ac Domino Domino Theodoro S. R. I. Principi & Episcopo Pader-
bornensi nunquam non in magno pretio habitus, Monasterium suum are alieno in tan-
tum deprehendit gravatum, ut jam ad restim quasi res pervenisse videretur; quo tamen
non obstante, ipse Henricus totâ dexteritate suâ miserum œconomix statum eò extulit,
ut in Chartis visitationis sub id tempus peractæ, de forensi statu Monasterii hujus repe-
rire liceat hæc verba: *Debita hic nulla invenimus*: Præter id de eodem Religiosissimo Antisti-
te scribitur; quòd nihil adeò diris devoverit, quàm quodlibet etiam minimum proprieta-
tis alicujus specimen, suis semper inculcare solitus, sufficit marsupium unum, & tale
plus prodest Monasterio, quàm plura saccula divisa. Præfuit annis 30. & senio fessus,
ultrò gubernaculis cessit ad manus Capituli Generalis potestatem hætenùs usurpatam
resignans.

XXVI. ÆGIDIUS REVERE vitam Regularem apud Belgas in rubea valle professus, à toto Windesimensis Congregationis suæ Capitulo in Priorem Bodecensem delectus fuit, & talis univocè renuntiatus, quia nimirum ut generosus libertatis Ecclesiasticæ Defensor plurimum excelluit. Dissolutos etiam Fratrum mores severè coercuit, etsi difficillima nactus tempora; quibus heterodoxus Dux Brunsvicensis Christianus nomine, Pseudo-Episcopus Halberstadiensis, totam ferè Westphalam atrociter nimis infestavit. Demum ipse Ægidius iste, postquam Monasterium suum toto sexennio laudatissime rexit; terris defecit in Bodecensi Ecclesiâ suâ tumultatus annò 1623.

XXVII. GERARDUS SONNENSCHMIDT longâ rerum experienciâ perinclytus, etsi tristia solum (ut & Prædecessor ipsius) tempora sustinuit, dum nempe tota Westphalia bello arderet funestissimo; quo tamen tempore nihil unquam in se desiderari passus est Gerardus iste, Prælaturæ regularis officium attamen præclarissime semper gerens. Cætera vir ex assè bonus quidem, exacto sui Prioratus decennio vitam finit temporalem, & communi Religiosorum Confratrum suorum luctu sepulturam accepit in Parthenone Lippstadiensi annò 1633. die 7. Julii.

XXVIII. HERMANNUS CRUTL mox in ipso suæ Prælaturæ regularis aditu, in medias incidit Bellonæ Suevicæ furias, quo tempore totum S. Meinulphi Collegium vesana hostilium armorum potentiâ, non tantum miserrimè fuit expilatum, sed & ipsum Religiosum domicilium ad alienos translatum, ut puta Viris Religiosis nec ad horam isthic subsistere toleratis, qua perdurante bellorum calamitate bina perierunt Fratrum Refectoria, voracibus flammis terribiliter absumpta, imò & Monasterium (propter intolerabiles, easque quasi continuas exactiones militares) ære alieno nimis gravatum ad incitas devenit, quam eandem miseriam è vestigio secuta, seu potius concomitata fuit tædiosa terræ sterilitas, ad plures annos continuata, totaque tristium temporum injuria; quibus tamen malis, atque sexcentis aliis vitæ temporalis incommodis omnibus Superior Reverendissimus Prior iste Hermannus multa claustris ædificia in integrum restituit, donec tandem placidè in Domino requievit anno gratiæ 1672.

XXIX. HENRICUS HAYDMANN doctrinæ laude præcipuus, cui suavissimam morum humanitatem adèò conjunctam ipse semper exhibuit, ut omnium animos sibi devinciret, qui tamen de eadem hujuscemodi bonitate, ceu justò nimia, à malefanis subditis suis incusatus quandoque tritum illud *ne quid nimis* oblatrantibus vel invitus sustinuit, & dum decennio & ultra cum plenitudine potestatis præfuit, morte naturali devictus ad plures abiit anno 1683. die 9. Decembris.

XXX. JOANNES HOHEHER non tam seniò grandævus, quàm discreto Canonicæ Religionis Zelo clarissimus, post octodenos sui regiminis menses morbis corporalibus exhaustus sepulchro illatus fuit mense Julio anno 1685.

BODINGENSE.

PRopè Sigeberg Diœcesis Coloniensis, in Ducatu Montensi situatum Monasterium, Mons dicitur Beatæ Mariæ Virginis de Congregatione Windesimensi. Hæc Pennotus in Historia tripart. lib. 1. cap. 39. num. 2. post quem adducendus hic est in rem præsentem Joannes Buschius in ipso Chron. Wind. lib. 1. cap. 42. sic legendus: Monasterium in Bodingen Diœcesis Coloniensis Ducatus Montensis parvam & pulchram habens Capellam, & Beatissimæ Virginis Mariæ imaginem super summum Altare, Salvatorem tanquam de Cruce depositum gremiò continentem; ad quam homines sexus utriusque, fortes & infirmi, variis languoribus & incommodis detenti, per milliaria triginta & amplius quotidie cum Votis suis, & muneribus confluentes, ad invocationem B. Mariæ Virginis se fuisse salvatos, & aliquando à morte resuscitados, probabilibus signis & testimoniis certissime affirmarunt; Liberationis & Salvationis suæ inter signa, ligna, compedes, & ferramenta in Bodingen quotidie secum deportantes. Vidimus Offertorium in cerâ, aurò, argentò & pecuniâ, cæterisque similibus in ejus festo Visitationis centum florenos excessisse. Plebanus autem & Clerici, ad id requisiti, Capellam hanc de fidelium eleemosynis & oblationibus satis aptè construxerunt, & quatuor beneficia, annuis redditibus ad id comparatis, quatuor Presbyteris Autoritate Sedis Apostolicæ conferendis, qui horas Canonicas in eâ perpetuò decantarent, & Missas observatis vicibus celebrarent, ibidem instituerunt. Illustris autem Princeps Adolphus Dux Montensis (Adolphi cognomento Senioris filius, Adolphi noni Nepos in Concilio Constantiensi primus à Sigismundo Imperatore Ducis Montensis titulum adeptus, qui Wilhelmum Ducem Mon-

tensem Avunculum suum anno 1397. prælio devictum, cepit, & acceptis ab eo Ravensteinio, Lewenburgo, aliisque ditionibus liberum dimisit, multasque alias ditiones comparavit, idem secundum genealogicam seriem suam ab Antonio Albicio in Stemmat. Christianorum Principum fol. 39. descriptus) Vir prudens & potens, in cujus temporali Dominio idem locus est constitutus, quotidie cernens ejus oblationes augeri, & dictos Beneficiatos longas inter se discordias exercere, & nec ad invicem, nec cum Plebano posse concordare, dictam Capellam cum suis attinentiis in Monasterium Canonicorum Regularium Capituli de Windesem deliberavit erigere. Missum est ad Papam, qui Domino Abbati ad S. Martinum Coloniae causam commisit examinandam, & si ita inveniret, ut sibi narratum fuerat, Capellam præfatam cum suis attinentiis in Monasterium erigeret, qui auditis partibus, & causam rationabilem, cur impediretur, non inveniens, beneficia ipsa mortificando Mandatum Apostolicum declaravit in vigore debere permanere. Princeps ergo præfatus solemniter misit Legatos in Windesem ad Capitulum, ut dictum locum in Bodingen pro Monasterio Ordinis sui construendo assumerent, Fratres reformatos quantocyus illuc dirigerent. Cujus Legatio Patri Henrico Loeder in Northorn Priori à Capitulo fuit commissa; qui à Duce Montensi gloriosè susceptus, cuncta jam præmissa debitæ executioni mandavit. Nam Prior de Windesem duos de Conventu suo illuc destinavit Fratrem Tricum Lyman de Goch, & Fratrem Joannem Buch de Zwollis cum Fratribus duobus de Northorn Arnaldo Huls, & Wilhelmo Keppel, dans illis in mandatis, ut Monasterium, & humiliationes de Northorn, & quod de sancti nominis & perfectionis Monasteriis essent sub magnis Capituli nostri Præceptoribus instituti, jam rebus demonstrarent, ut filii non degeneres sed merè legitimi probarentur. Patrem ergo Arnoldum Huls, jam dudum Coloniae notum Rectorem eis præfecit, Missalia duo, Antiphonare unum, Graduale unum, bonum Psalterium cum aliis libris divinis, & duorum Fratrum vestimentis penè duplicia, ac quatuor videlicet superpellicea, & sex nova subtilia, duo Almutia, quatuor sotularia, quatuor filtratos calceos, quatuor lanea linteamina, quatuor duplicata suppellectilia, & cætera plura similia Fratres præfati de Windesem ibidem secum asportaverunt, quæ post annos quatuor Frater Joannes Buch, cum Fratre Wilhelmo Keppel inde recens, novem Fratribus ad Religionem ibi prius receptis, omnium penè de Patrum in Windesem licentiâ in Bodingen reliquit, &c.

BONNA.

Civitas Electoralis de Diœcesi Coloniensi, quatuor leucis à Colonia Agrippinâ in Austrum, Confluentiam versùs, ad Rhenum adflata, cum Xantho potissima Ducatûs Clivienfis civitate præcis sæculis primùm à Trojanis (uti constans fama fert & traditio) condita; atque eadem hæc sedes Metropolitanæ, seu Electoris & Archi-Episcopi Coloniensis, inelyta Parthenium quoddam Canonissarum Regularium Ordinis S. Augustini Collegium habet, à prima fundatione suâ usque hætenus continuo florens, nisi nuper (quod absit) à Gallis anno 1688. & 1689. Bonnam hostiliter insidentibus, utcunque pessumdatum. Venerandi hujus Gynæcei circa annum 1420. Fundator fuit Eggbertus Wilhelmi Eggardi Hollandiæ quondam Thesaurarii filius, *Vir dives & prudens in tabulis appellatus*, qui & hinc magnam pecuniæ summam Generali Capitulo, & Monasterio in Windesem pro comparandis redditibus liberaliter donavit. Joannes Buschius in Chronico Windesem. Lib. 2. cap. 42.

BOROWANENSE.

Seu patriâ voce *Worowan*, Teutonicè verò *Forbas* nominari solitum, Archi-Diœcesis Pragenfis in districtu Bechinensi, Pragâ verò, Regni Metropoli, quatuor milliariibus sejunctum, & Superiorem Austriam versùs quasi centrum in circulo inter Civitates Budovicium, Trebonam, & Neocastrum &c. eminentissimo loco, saluberrimâ aurâ, pulcherrimòque prospectu hodiè visendum, idque Divæ Virgini Deiparæ dicatum Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini Monasterium, superiori ætate longævâ miserrimè laceffitum fuit, Primum Fundatorem habuit annò 1448. Insignem Heroem Petrum de Linden Armigerum, qui natione Belga in diebus suis Dlubokæ (qui est pagus non nisi sex millibus passuum à Monasterio sejunctus, hodie tamen vix & ne vix quidem ex ruderibus suis agnoscendus) constanter immoratus, annum & diem mortis suæ posteris liquit ignotum, non item Epitaphium suum in Ecclesia Borowanensi in hæc verba legendum. *Hier ist die Begräbnuß Peter von der Linden - - - Und Mert seines Sohns, der todt ist an S. Achatii Dag, deme GOtt gnädig seye. Anno 1452.* Cæterum primam Monasterii hujus Confirmationem à Principe terræ clementissimè datam habemus ex sequentibus.

„ LADISLAUS DEI gratiâ Hungariæ, Boemiæ, Dalmatiæ; Croatiae, Raniae, Ser-
 „ viae, Galliciae, Lodomiriae, Cumanæ, Bulgariæque Rex Austriæ & Lucenburgen-
 „ sis Dux, nec non Moraviæ & Lusatiæ Marchio &c. ad perpetuam rei memoriam &c.
 „ Sacrosanctarum ædium instaurationi & augmento, quibus paternè semper latèque fa-
 „ vemus, cum desiderio majori assistimus, quoniam divinus in eis cultus ab his agendus
 „ est, qui jugiter in observantiâ regulari viventes, DEO mentis puritate junguntur, &
 „ hominibus plurimum vitæ immaculatæ exemplo & conversatione sanctâ proficiunt.
 „ Cum itaque fidelis noster Dilectus Petrus de Linden Celsitudini nostræ supplicaverit,
 „ dignaremur nostro consensu approbare, validare. & roborare instaurationem, Refor-
 „ mationem, ac dotationem Ecclesiæ Parochialis in Barowan Pragensis Diœcesis, de qua
 „ instaurando & reformando Monasterium Canonorum Regularium facere intendit,
 „ ipsumque dotare, & infra scriptis bonis suis videlicet Villâ Nesmen, villâ & Curiam
 „ Dluboka, Sylvâ Kuchinta, Sylvâ Hepku usque ad viam, qua itur ad Gilosoy, pisci-
 „ nâ Bornwanez, piscinâ Neustift, piscinâ nova in Sylvis Pifemia, Rohozne, piscinâ
 „ juxta viam Dluboka, piscina in villâ Dluboka, piscina supra villam & Curiam Dlub-
 „ ka & molendino de luto, quod vulgariter Kottmühl vocatur cum flumine, quod ad
 „ ipsum spectat Molendinum, quæ bona supra scripta vult dicto Monasterio simpliciter
 „ & purè donare. Infra scripta verò videlicet Sylvam, quæ pertinet ad Curiam Dlub-
 „ kassitam intra viam, qua itur in Gilowiz, & piscinam quæ vocatur Linden, pratum
 „ Stokwüfen, pratum super piscinam Borowanez totam villam Borowan, tria molen-
 „ dina videlicet primum apud pontem super fluvio Straboniz, & duo immediate sequen-
 „ tia cum flumine ad ipsum Molendinum spectante, & piscinam quam faciet in bonis si-
 „ is, fitis inter piscinam Borowanez & piscinam Linden ipsi Monasterio cum hac con-
 „ ditione & modo concedere & donare intendit, quod bona ipsa apud eum sint toto
 „ tempore vitæ suæ, & de ipsis fructus percipiat, eaque vendere & alienare valeat, & de
 „ ipsis ad velle suum disponere. Sed si de eis aut eorum aliquibus, ejus vita durante,
 „ vendendo, donando aut aliter non disposuerit, tunc dicta bona de quibus, ut dictum
 „ est, dispositum non erit, sicut alia prius nominata dicti Monasterii simpliciter, & purè
 „ sint, ac esse intelligantur, Nos ad laudem Omnipotentis DEI ipsius Petri piæ petitioni
 „ libenter annuimus. Igitur non per errorem aut improvidè sed deliberatè & sano no-
 „ strorum Procerum & fidelium accedente consilio & de certâ nostrâ licentiâ, authori-
 „ tate Regia Boemiæ dictam Ecclesiam instaurari, reformari, & de eâ Monasterium Ca-
 „ nonicorum Regularium fieri, ipsumque dotari, & ut supra narratum petitumque est,
 „ approbamus, validamus, roboramus, & consensus nostri interpositione munimus.
 „ Et ut præfato monasterio uberius sit providentiâ nostrâ consultum, ipsi Monasterio da-
 „ mus & concedimus licentiam, facultatem, nostrumque assensum per se vel per alios
 „ emendi, vel alio quovis titulo recipiendi. Ultra bona supra scripta sexagenas quin-
 „ quaginta grossorum census annui sive reddituum, fructuum sive proventuum in bonis
 „ quibuscunque feudalibus duntaxat exceptis, quæ bona omnia supra memorata cum
 „ eorum omnibus pertinentiis, prædicto Monasterio modis supra scriptis applicanda, ex
 „ nunc prout extant eidem Monasterio, Prælato, Conventui ipsius, & Successoribus eo-
 „ rum unimus, annectimus, & incorporamus, volumusque ac decernimus per ipsum
 „ Monasterium, Prælatum, Conventum, & Successores eorum pacificè perpetuò, tene-
 „ ri, & plenè possideri impedimentis omnibus procul motis cum omnibus immunitatibus,
 „ & privilegiis rerum Ecclesiasticarum, quemadmodum alia Regni Nostri Bœmiæ Mo-
 „ nasteria bona sua habent, tenent, & possident. Supplemus etiam de plenitudine Re-
 „ giæ potestatis omnem defectum, qui in præmissis quomodocunque obsisteret. Man-
 „ damus ergo omnibus Subditis Nostris cujuscunque officii, dignitatis, Nobilitatis, ac
 „ statûs existant, & singulariter Regni nostri prædicti Bœmiæ officialibus, qui nunc
 „ vel pro tempore erunt sub pœna indignationis nostræ, ne præfatis, præfatto Mona-
 „ sterio Prælato Conventui ipsius aut Successoribus eorum, contra præfens Serenitatis
 „ nostræ indultum obstent, molestationem, vexationem, aut aliud quodcunque impedi-
 „ mentum quomodolibet faciant, sed ipsis potius defensione, protectione, & omni au-
 „ xilio promptè subveniant. In quorum fidem has nostras litteras fieri & Regii sigilli
 „ nostri jussimus appensione muniri. Datum Viennæ in festo S. Laurentii Martyris an-
 „ no Domini Millesimo quadringentesimo quinto, Regnorum nostrorum anno Hunga-
 „ riæ sexto decimo, Bœmiæ verò secundo.

(L.S.)

Ad mandatum Domini Regis

PROCOPIVS de RABSTEIN Cancellarius.
Eo-

Eodem anno præter possessiones & bona immobilia supra recensita, novæ Ecclesiæ Borowanensi in usum perpetuum legitimè fundata & attributa, speciales etiam quasdam gratias & privilegia in foro Ecclesiastico clementissimè concessa denuntiant litteræ in rei confirmationem datæ, quæ sunt hujusmodi tenoris:

„ **W**ENCESLAUS de Crumlau Decretorum Doctor Decanus Ecclesiæ Pragensis Ad-
 „ ministrator in Spiritualibus Archi-Episcopatus ejusdem sede vacante per Ve-
 „ nerabile Capitulum constitutus &c. ad superni Regis honorem ejusque Virginis inte-
 „ meratæ Matris & Reginæ libenter conjungimus, atque opere utcumque possumus il-
 „ lius decorem ac culmen promovemus. Et licet nihil sit, quod nos agimus in valle la-
 „ crymarum ac miseriarum constituti, autoritate tamen à Christo per traducem sibi
 „ succedentiam Sanctissimorum Patrum huc usque ad nos transfudit, ut etiam piis vo-
 „ luntatibus non nisi nostra aut superiorum nostrorum subveniatur autoritate, quo-
 „ niam si in Hierarchico statu voluntas sine patrocínio autoritatis & obedientiæ, ac sub-
 „ jectionis sanctionem pœnarum aliquam superet potius temeritatis quàm virtutis super-
 „ stitionem nominare, possitque ab Angelo tenebrarum, qui fœvit arrogantiam quadam
 „ & timore lucis se fingere missum præsumi procedere plusquàm obedientis Hierarchiæ
 „ Cœlestis. Quapropter quia Nobilis & discretus Petrus de Linden motus Spiritu divi-
 „ no in remedium peccatorum suorum & Progenitorum ipsius ad extruendum, ædifican-
 „ dum, & instaurandum de novo novum Monasterium in Beatissimæ Virginis Mariæ
 „ Matris DEI honore resurrexit, hocque pro Canonicis Regularibus Ordinis S. Augu-
 „ stini sua intentione deputat, quos vult ibidem statuere, collocare, & fundare,
 „ sumptibusque propriis dotare, ad hocque actu bona libera & justa deputavit, & ex-
 „ pressit, scriptoque & patrocínio Serenissimi Regis nostri consensum effectualiter obti-
 „ nuit, nos petitionibus, quas nobis obtulit, inclinati ex unanimi & speciali consensu,
 „ & authorizatione Venerabilis Capituli Pragensis, ut possint ipsum Monasterium ædifi-
 „ care, ac primum lapidem per quemcunque Episcopum gratiam & communionem Se-
 „ dis Apostolicæ habentem, imponere, quem ad hoc habilitamus, & eidem hæc facere
 „ in nostra Diœcesi indulgemus, nec non altare seu altaria consecrare, plenariam licen-
 „ tiam concedimus & largimur structuram ligneam usque ad tempus æstivale ibidem fie-
 „ ri in loco, quem Episcopus primo lapide juxta constitutiones Patrum sancivit &
 „ ædes ac mensuram seu confinia juxta officium suum ambierit, ex gratia speciali dispen-
 „ satione ac indulgentiâ admittentes præsentibus nostri officii sigillo in testimonium
 „ communitis. Datum sub anno Domini Millesimo quadringentesimo quinto diæ
 „ verò 16. Maji.

Anno 1456. recensitas hætenus variarum Concessionum litteras secundum tenorem suum aliquatenus impugnatas, quisvis Juribus ac prætensionibus in contrarium assertis non obstantibus, amplius fuisse confirmatas legimus juxta tenorem sequentium:

„ **W**ENCESLAUS de Chrumlau Decretorum Doctor, Decanus Ecclesiæ Pragensis,
 „ Administrator Archi-Episcopatus ejus sede vacante per Venerabile Capitulum
 „ constitutus &c. tenore præsentium proferimus, quod nos nuper litteras ab officio con-
 „ cessas pro ædificatione Monasterii in honorem Beatæ Mariæ Virginis Ordinis Canoni-
 „ corum Regularium S. Augustini prorogavimus, & prorogamus, ut id fieri possit, &
 „ apud Ecclesiam Parochialem in Borowan volentes nostram traditam concessionem cum
 „ singulis conditionibus & clausuris ad eum locum per nostram Autoritatem Ordina-
 „ riam extendi, & vigorem habere non obstantibus Juribus Parochiæ, in quam Fratres
 „ ibidem ponendos autoritatem curæ & plebis decernimus habere, salvis tamen omni-
 „ bus ibidem juribus Episcopalibus, & Episcopali Sedi competentibus præsentibus no-
 „ stri officii sigillo in testimonium communitis. Datum in Castro Pragensi anno Domini
 „ Millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, die verò decima quinta Men-
 „ sis Junii.

(L. S.)

Anno 1458. Foundationem Borowanensem suprædictam etiam Autoritate Sedis Apo-
 stolicæ ritè comprobata[m] indicat Bulla Papalis à Pio II. Summo Pontifice in rem præ-
 sentem clementissimè data, quæ sic sonat:

„ **P**IUS Episcopus Servus Servorum DEI dilecto Filio Ecclesiæ Pragensis Salutem &
 „ Apostolicam Benedictionem &c. Sedis Apostolicæ circumspècta benignitas fide-
 „ lium

„ lium devotorum justis consuevit desideriis favorabiliter annuere, & ea, quæ pro ani-
 „ marum salute, divinisque cultûs augmento, ac Sacræ Religionis propagatione procef-
 „ sisse comperit libenter Apostolici muniminis perstringi firmitate, ipsosque in his potif-
 „ simum, per quæ divini cultûs augmentum ac Religionis propagatio hujusmodi spera-
 „ tur liberaliter exaudire. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Nobilis
 „ Viri Petri de Linda armigeri Pragensis Diœcesis petitio continebat, quòd ipse olim
 „ Zelò devotionis accensus, cupiens terrena in cœlestia, & transitoria in æterna felici
 „ commercio commutare, & pro suæ Progenitorumque suorum, & Antecessorum ani-
 „ marum salute, divinique cultûs augmento, nec non Religionis propagatione, ac Chri-
 „ sti fidelium partium illarum augmentandi devotione, de consensu tamen loci Ordi-
 „ narii quoddam Monasterium ad laudem divini Nominis, & honorem Beatæ Mariæ
 „ Virginis pro usu & habitatione nonnullorum Canonicorum Regularium Ordinis S. Au-
 „ gustini infra limites Parochiæ seu Parochialis Ecclesiæ in Borowan dictæ Diœcesis, quæ
 „ de jure Patronatûs ejusdem Armigeri fore dignoscitur, non modicum sumptuosè fun-
 „ dari, construi, & ædificari incepit, illudque jam actu de rebus & bonis propriis etiam
 „ patrimonialibus, tam mobilibus, quàm immobilibus pro uno Præposito & sex Canoni-
 „ cis dicti Ordinis inibi perpetuò Altissimo servituris, & quos ibidem collocare intendit,
 „ & proponit, competenter dotavit, & adhuc sibi propitiis fidelium assistentibus suffra-
 „ giis melius dotare, ac plures alios Canonicos ejusdem Ordinis in ipso Monasterio po-
 „ nere, & ordinare Domino concedente speret. Quare pro parte dicti Armigeri nobis
 „ fuit humiliter supplicatum, ut foundationi, dotationi, & intentioni sive voluntati hu-
 „ jusmodi pro eorum subsistentiâ firmiori robur Apostolicæ confirmationis adjicere, &
 „ alias super his optimè providere de benignitate Apostolicâ dignemur. Nos igitur
 „ quibuslibet Divinum cultum adaugeri & Religionem propagari nostris præsertim tem-
 „ poribus intensis desideriis affectamus, de præmissis tamen certam notitiam non habentes
 „ hujusmodi supplicationibus inclinati discretioni suæ per Apostolica scripta manda-
 „ mus quatenus prædictis omnibus & singulis earumque circumstantiis universis authori-
 „ tate nostra te diligentius informes, & si per informationem hujusmodi ita esse repe-
 „ rieris, super quò tuam conscientiam oneramus, foundationem, dotationem, & inten-
 „ tionem sive voluntatem prædictam, & quæcunque inde secuta eadem autoritate
 „ nostra approbes, pariter & confirmes supplendo omnes defectus, siqui forsitan inter-
 „ venerint in eisdem, me tamen Parochialis Ecclesiæ & cujuscunque alterius semper
 „ in omnibus salvo, non obstantibus constitutionibus Apostolicis ac statutis & consue-
 „ tudinibus Monasterii & Ordinis prædictorum juramento confirmatarum Apostolica
 „ vel quacunque firmitate aliâ roboratis, cæterisque contrariis quibuscunque. Datum
 „ Romæ apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quadringen-
 „ tesimo quinquagesimo octavo quinto Idus Septembris Pontificatus nostri anno primo.

Eodem anno Summus Pontifex in hujusmodi piâ fundatione Borowanensi benè sibi
 complacens, eamque magis & magis adaugeri cupiens omnibus & singulis ad opus Mo-
 nasterii hujus utcunque concurrentibus speciales quasdam de thesauro Ecclesiæ gratias
 in Domino concessit per aliam Bullam eodem anno prædicto & die, quo prior fuit expedi-
 ta, clementissimè datam, cujus tenor de verbo ad verbum talis est :

„ **P**IUS Episcopus Servorum DEI universis Christi fidelibus. Devotius honorari con-
 „ venit, quo ipsa Virgo Sacratissima Redemptoris Nostri Mater effecta meruit in
 „ cælis præ cæteris Sanctis sublimius venerari, & super Choros Angelorum etiam exal-
 „ tari. Cum itaque sicut accepimus Dilectus filius noster Nobilis Vir Petrus de Linden
 „ Armiger Pragensis Diœcesis Zelò devotionis accensus, ac cupiens terrena in cœlestia,
 „ & transitoria in æterna felici commercio commutare, pro divini cultus augmento,
 „ ac sacræ Religionis propagatione nec non pro suæ, suorumque Progenitorum & An-
 „ tecessorum animarum salute quoddam Monasterium ad Laudem Divini Nominis, &
 „ honorem dictæ Beatæ Mariæ pro usu & habitatione nonnullorum Canonicorum Regu-
 „ larium Ordinis S. Augustini infra limites Parochiæ Parochialis Ecclesiæ in Borowan
 „ dictæ Diœcesis, quæ de jure Patronatûs ejusdem Armigeri demonstratur non modi-
 „ cum sumptuosè fundari, construi, & ædificari notabiliter inceperit, illudque jam actu
 „ de rebus & bonis propriis etiam patrimonialibus tam mobilibus quàm immobilibus pro
 „ uno Præposito & sex Canonicis dicti Ordinis inibi perpetuò Altissimo servituris, &
 „ quos ibidem collocare vult & intendit, competenter dotaverit, & adhuc sibi piis fide-
 „ lium assistentibus suffragiis melius dotare, & plures alios Canonicos ejusdem Ordinis
 „ ponere & ordinare Domino concedente proponat; Nos cupientes, ut Ecclesia dicti
 „ Monasterii congruis honoribus frequentetur, ac opus incaptum ejusmodi ad effectum
 „ condignè perducatur, ipsumque Monasterium in suis structuris & ædificiis competen-
 „ ter

„ ter reparatur , & conservetur , nec non Christi fidelium devotio inibi ferventiùs au-
 „ geatur ipsique ad perfectionem , reparationem & conservationem hujusmodi manus
 „ promptiùs porrigant adjutrices , quo ex hoc ibidem dono cœlestis Gratiaë uberiùs con-
 „ spexerint se refectos de Omnipotentis DEI misericordia , ac Beatorum Petri & Pauli
 „ Apostolorum ejus auctoritate confisi omnibus verè pœnitentibus & confessis , qui in
 „ Domini Nostri JESU Christi Nativitatis & Assumptione dictaë B. Mariaë Virginis festi-
 „ vitatibus Ecclesiam Monasterii hujusmodi devotè visitaverint annuatim & ad perfe-
 „ ctionem , reparationem , & conservationem prædictas manus porrexerint adjutrices ,
 „ singulis videlicet festivitibus earundem septem annos & totidem quadragenas , nec
 „ non ipsarum festivitatum octavarum diebus , quibus ipsam Ecclesiam visitaverint , &
 „ manus porrexerint adjutrices , ut præfertur , centum dies de injunctis eis pœnitentiis
 „ misericorditer in Domino relaxamus , præsentibus post viginti annos minimè valituris.
 „ Volumus autem , quòd si aliàs visitantibus Ecclesiam prædictam , vel ad ejus fabricam
 „ seu perfectionem , reparationem & conservationem præfatas manus porrigentibus ad-
 „ jutrices , aut aliàs inibi pias eleemosynas erogantibus , seu alias aliqua Indulgentia in per-
 „ petuum vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit ,
 „ eadem præsentibus litteræ nullius sint roboris vel momenti. Dat. Romæ apud S. Ma-
 „ riam Majorem annò Incarnationis Dominicæ 1458. quinto Idus Septembris Pontifica-
 „ tûs nostri anno Primo. „

Anno 1460. Reverendissimus ac Illustrissimus Dominus Dominus Hieronymus
 DEI & Apostolicæ Sedis gratia ad regna & Principatus Bœmiæ , Poloniaë , Silesiæ ,
 Prussiae &c. cum potestate Legati de Latere Nuntius , quasvis dotationes , immu-
 nitates , jura , & privilegia sæpe dicto Monasterio Barowanensi quomodolibet concessa ,
 de novo pariter confirmasse , eaque de futuro salva & integra conservari debere per spe-
 ciales quasdam patentes litteras sanxisse dignoscitur in id datas , easque juxta sequentem
 formulam conscriptas.

„ **H**IERONYMUS Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Archi- Episcopus Cretensis Sanctissimi
 „ in Christo Patris ac Domini Nostri Domini Pii divinâ providentiâ Papæ secundi in
 „ regno Bœmiæ , & Poloniaë nec non in terris Silesiæ & Prussiae cum potestate Legati
 „ de latere Nuntius & Orator &c. Reverendo Patri Domino Wenceslao Decano , & pro
 „ præfato Domino Nostro Administratori Pragenfi Salutem in Domino. Piiis & hone-
 „ stis supplicum votis , illis præferim , quæ ad divini cultûs augmentum & sacraë Religio-
 „ nis propagationem cedere dignoscuntur , libenter annuimus , eaque favoribus prosequi-
 „ mur oportunis. Sanè petitio pro parte dilecti in Christo Nobilis Viri Petri de Linden
 „ Pragensis Diœcesis intra nostræ Legationis terminos constituti nobis nuper exhibita
 „ continebat , quòd olim ipse cum Conthorali sua motus divino nutu , animo Religioso
 „ ob remedium animarum suarum , suorumque Progenitorum , ac maximè Zelò piæ de-
 „ votionis , quam ad Beatissimam & Gloriosissimam Virginem Mariam gerit , ductus ,
 „ quarendo temporalia pro spiritualibus felici commercio commutare , quoddam Mona-
 „ sterium in honorem præfatæ præcellsaë DEI Genitricis in loco Parochialis Ecclesiæ in
 „ Borowan Pragensis Diœcesis , quæ Ecclesia est , & fuit de jure Patronatûs ipsius , quàm-
 „ que in Collegiatam Ecclesiam cum Campanili , Campana , Cœmeterio , Claustro , do-
 „ mibus , hortis , & fortalitiis , & aliis necessariis officinis erigi , facere , atque Fratribus
 „ Ordinis S. Augustini Canonorum Regularium de observantiâ donare intendit , de bo-
 „ nis sibi à DEO collatis ædificari facere cœpit , & quotidie prosequi facit , opere non
 „ modicum sumptuoso in ipsius Monasterii , cujus jam plurima pars peracta existit , fun-
 „ dationi ac constructioni loci Ordinarii accedente Authoritate & consensu , ipsamque
 „ Ecclesiam pro alimentis & sustentatione unius Præpositi cum sex Fratribus præfati Or-
 „ dinis DEO inibi perpetuò servituris , nec non pro his , quæ ad divinum cultum neces-
 „ saria sunt , sufficienter dotavit , prout ex litteris supra etiã manu publica confectis cla-
 „ rius & plenius continetur ; dictamque dotem augmentare intendit , ut prædictorum
 „ fratrum numerus augeatur. Et ut eadem petitio , subjungebat , affectat , ut præfata
 „ Ecclesia in Collegiatam seu in Conventualem erecta , ac sub observantiâ præfatæ Regu-
 „ læ prædicti sex Fratres unâ cum Præposito in eam introducti fuerint , ita quòd Præpo-
 „ situs omnibus præfatis fratribus , aut aliis de post introducendis præsit , ac Eidem ,
 „ prout tenentur , debitam exhibeant reverentiam , & obedientiam , & Collegialiter vi-
 „ vant , curam animarum illius Ecclesiæ Parochialis in Collegiatam erectæ præfati fratres
 „ constanter habeant , & exercent , quæ secundum Canonicas ordinationes sine Episco-
 „ palis juris præjudicio regatur , disponatur. Quare pro parte sua Nobis fuit humiliter
 „ supplicatum , ut præfatis suis donationi , dotationi , fundationi præfatæ Ecclesiæ Pa-
 „ rochialis & Collegio dictorum Canonorum Regularium sub observantiâ inibi perpetuò

„ degere debentium modis prædictis robur confirmationis nostræ adiicere, nec non uni-
 „ versa bona eidem Monasterio deputata & donata, ac in futurum donanda Ecclesiastici
 „ juris esse, decernere, & eidem Monasterio incorporare, inviscerare, atque ut præfati
 „ Canonici ibi locandi recipi possint de Monasterio in Trebon de observantia ejusdem
 „ Diœcesis concedere, omniumque præmissorum Nos Dominum Decanum executorem
 „ constituere, ac ut ad idem Monasterium pro honore Gloriosissimæ Virginis Mariæ
 „ fideles libentius & copiosius confluent, pro festivitibus præfatæ Virginis Indulgentias
 „ elargiri de gratiâ speciali autoritate, qua fungimur, dignemur. Nos igitur, qui di-
 „ vinum cultum nostris temporibus augeri intensis desideriis affectamus, præfati Petri
 „ devotionem & opera plurimum in Domino commendantes hujusmodi supplicationibus
 „ inclinati, dotationes, donationes, fundationes, & incorporaciones prædictæ Ecclesiæ
 „ Parochialis antè dictas, & præfatum Collegium, prout præfertur Autoritate Legatio-
 „ nis nostræ, qua fungimur, confirmamus, & præsentis scripti patrociniò communimus,
 „ suppletes quantum possumus, omnes defectus, si forsan aliqui intervenerint in eis-
 „ dem. Et nihilominus ad majus robur præfatam Ecclesiam Parochialem in Collegia-
 „ tam Conventualem erigimus & creamus, ac universa & singula bona eidem Monasterio
 „ deputata donata ac in futurum donanda Ecclesiastici Juris esse decernimus, & eidem
 „ Monasterio tanquam Ecclesiastica bona & minimè ad Laicos pertinentia incorporamus,
 „ universa quoque bona & singula, possessiones, redditus, jura, libertates, & census ip-
 „ sius Ecclesiæ in quibuscunque rebus consistant, in ipsum Monasterium, Præpositum,
 „ & Conventum transferimus & conferimus, decernentes, quòd plebs quondam Paro-
 „ chialis Ecclesiæ, modò verò Canonorum Regularium in cura & regimime animarum
 „ per Præpositum dicti Monasterii, aut quem ipse ex fratribus ad hoc deputaverit, di-
 „ rigi, ac gubernari debeat omnibus temporibus adfuturis. Volumus insuper, quòd
 „ Conventus dicti Monasterii, vel major seu sanior pars ipsius juxtà ordinis sui statuta post
 „ obitum, decessum, aut resignationem seu cessionem primi Præpositi ex tunc & in
 „ antè Præpositum sibi eligat toties, quoties fuerit oportunitas, qui per Archi-Episco-
 „ pum Pragensem Canonicè intrantem, qui pro tempore fuerit, vel ejus officialem, con-
 „ firmetur, & sibi cura animarum tam ipsius Monasterii, quàm plebis ejusdem Parochiæ
 „ committatur, Juribus tamen Ordinarii, nec non Archi-Diaconi, qui pro tempore fue-
 „ rit, quoad visitationem, Correctionem, procurationem, & cæteris omnibus sibi antè
 „ erectionem in Monasterium dictæ Parochialis Ecclesiæ de jure vel consuetudine com-
 „ petentibus semper salvis. Volumus etiam, quòd Præpositus & fratres dicti Monaste-
 „ rii in Barowan in communi modo vivendi & observantiâ regulari, quæ nunc viget in
 „ Monasterio Trebon se debeant fratribus prædicti Monasterii in Trebon omnimodè con-
 „ formare, atque vobis Domino Decano sub virtute sanctæ obedientiæ mandamus, qua-
 „ tenus per vosmet, vel per alium, seu per alios fratres præfatos modis prædictis de
 „ Monasterio in Trebon, illuc intraducendo, curamque animarum etiam, prout dictum
 „ est, assignando, ita tamen, quòd usque ad vitam moderni Rectoris præfata cura per
 „ ipsum geratur, & antiquos redditus præfatæ Ecclesiæ Parochialis ipse percipiat, nisi ip-
 „ sius Rectoris libera, & spontanea ipsius Ecclesiæ, aut alia amicabile compositio inter
 „ eum & fratres prædictos intercesserit. Omnia & singula superius per vos præmissa &
 „ contenta effectualiter adimplendo, ea debitæ executioni mandetis, & adimplere curetis.
 „ Et ut eò libentius Christi fideles ad Ecclesiam præfati Monasterii confluent, quo ex
 „ hoc ibidem uberiori dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis
 „ DEI misericordiâ, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus autoritate confisi,
 „ omnibus verè pœnitentibus & confessis in sinceritate fidei, gratiâ, & communionem, nec
 „ non & obedientiam, & maximè circa Sacramentorum perceptionem in ritu ac consuetu-
 „ dine Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac Universalis, quæ Mater cunctarum Ecclesia-
 „ rum est, & in gratiâ persistentibus, qui prædictam Ecclesiam in singulis præfatæ Eccle-
 „ siæ, Gloriosissimæ Virginis Mariæ Festis visitaverint, quadraginta dies de injunctis eis
 „ pœnitentiis misericorditer relaxamus. Nulli ergò hominum Nobis inferiori liceat hanc
 „ paginam nostræ confirmationis, erectionis, & creationis, incorporationis seu inviscer-
 „ ationis, translationis, collationis, decreti, voluntatis, Mandati, & indulti infringere,
 „ vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem Nobis inferior hoc attentare
 „ præsumperit, indignationem Omnipotentis DEI & Beatorum Petri & Pauli Apostolo-
 „ rum ejus se noverit incursum. Datum Pragæ sub Nostri magni sigilli, quo in his
 „ utimur, appensione. Anno à Nativitate Domini Millesimo quadringentesimo Sexage-
 „ simo, die decima Mensis Januarii, Pontificatûs dicti Domini Papæ secundo. „

(L.S.)

Anno

Anno 1461. Litteras Confirmationis in causa foundationis Borowanensis à Ladislao Rege Boëmiæ suprâ anno 1455. datas denuò reiteratas, & pari autoritate restabilitas ostendit Regium Diploma à Serenissimo Principe ac Domino Domino Georgio Rege Boëmiæ de in id specialiter indultum & conscriptum, ut sequitur :

„ **G**EOGIUS Dei gratiâ Boëmiæ Rex, Moraviæ Marchio, Lucenburgenfis, & Si-
 „ lesiæ Dux, ac Lufatiæ Marchio. &c. Notum facimus tenore præsentium univer-
 „ fis, quòd quamvis Regiæ Celsitudini justum, consonumque fit, ut omnibus justa pe-
 „ tentibus fidelibus suis non denegetur assensus, Regiæ tamen Majestati præ aliis con-
 „ venit, quatenus homines in munificentis ad pia loca propositis manu teneat, tuea-
 „ tur, & protegat, maximè nos, qui laborum, manuùmque suarum fructus à juven-
 „ tute in senectam acquisitos, illi, à quo se accepisse fatentur, Deo scilicet immor-
 „ tali, qui omnia largitur, ejus Ecclesiis, Ministrisque ipsorum donare & reddere de-
 „ voverunt. Cùm igitur Petrus de Linden fidelis noster dilectus, bona sibi à DEO
 „ concessa Ecclesiæ Parochiali in Borowan Pragensis Diœcesis dare & donare proposue-
 „ rit, quam in Monasterium Sanctæ Mariæ Canonicorum Regularium S. Augustini de
 „ novo erexerit, cum consensu Sanctissimi in Christo Patris & Domini Pii Sanctæ Ro-
 „ manæ Ecclesiæ Summi Pontificis. Super his etiam à Serenissimo Domino Ladislao
 „ Prædecessore nostro tanquam Rege Boëmiæ consensum & assensum obtinuit, prout
 „ litteræ præacti Prædecessoris nostri latiùs declarant. Supplicavit autem Serenitati no-
 „ stræ jam dictus Petrus de Linden, ut prædictas litteras Prædecessoris nostri autoritate
 „ Regiæ confirmare, ratificare, & innovare dignaremur. Nos cultum DEI magis au-
 „ geri quàm minui cupientes justis ejus precibus benigniter annuimus, litterasque præ-
 „ scripti Serenissimi Prædecessoris nostri Regis Ladislai, ei, & Monasterio præfato da-
 „ tas & concessas in omnibus punctis, sententiis, & clausulis, articulis, ac si de verbo
 „ ad verbum essent infertæ, præsentibus innovamus, approbamus, ratificamus, & præ-
 „ sentis scripti patrociniò confirmamus. Mandamus ergò omnibus subditis nostris cu-
 „ juscunque, Officii, Dignitatis, Nobilitatis, Statusve existant, & præsertim Regni
 „ Nostri Officialibus, quatenus præfatum Petrum de Linden & Monasterium illud
 „ vellum in fundatione, dotatione, & erectione suâ non impediunt, quin potiùs eum & eos
 „ protegant, & manuteneant, prout Regis Cælestis, Gloriosæque Matris suæ, cujus in ho-
 „ norem Monasterium prædictum est fundatum, indignationem gravissimam, Nostræque
 „ penæ aculeum evitare cupiunt, præsentium sub appensione Nostri Regalis Sigilli testi-
 „ monio litterarum. Datum Pragæ die penultima Maji Anno Domini Millesimo, quadrin-
 „ gentesimo sexagesimo primo, Regni nostri annò quartò.

(L. S.)

Eadem Regia Confirmatio seu concessio antè recitata de speciali mandato ac nomi-
 ne ejusdem Regiæ Majestatis suæ Boëmiæ Regis &c. præactò anno mense Septembri
 cunctis Regni Boëmiæ Proceribus, Statibus, ac Ministris ad communem notitiam omni-
 bus habendam per patentes litteras, fuit intimata, prout sequitur :

„ **L**ADISLAUS Dei gratiâ Hungariæ, Boëmiæ, Dalmatiæ, Croatiae Rex, Austriæ
 „ Dux, Marchiòque Moraviæ Officialibus, & Vice-Domcomitibus Tabularum Regni
 „ nostri Boëmiæ fidelibus nostris dilectis gratiam Regiam, & omne bonum. Fideles dile-
 „ cti: Concessimus Fideli Dilecto nostro Petro de Linden licentiam, facultatem, & po-
 „ testatem instaurandi & reformandi Ecclesiam Parochialem in Borowan Pragensis Diœ-
 „ cesis, & de eâ faciendi Monasterium Canonicorum Regularium, ipsùmque dotandi
 „ de bonis suis, prout in litteris nostræ concessionis latiùs apparet. Mandamus vobis;
 „ ut quando per ipsum Petrum, aut alium ejus nomine fueritis requisiti, de intabulan-
 „ do bona ipsa, quæ dicto Monasterio in dotem dare intendit, quemadmodum in præ-
 „ dictis nostris litteris sibi concessum est, prædicta bona annotare, inscribere, & inta-
 „ bulare, præfatis tabulis Regni nostri nullo modo omittatis. Præsentium sub Nostri
 „ Regalis Sigilli appensione, testimonio litterarum. Datum Viennæ vigesimâ septimâ
 „ die Mensis Septembris Anno Domini Millesimo, quadringentesimo, quinquagesimo
 „ quinto. Regnorum nostrorum anno Hungariæ sexto decimo, Boëmiæ verò secundo.

(L. S.)

Ad Relationem Domini PROCOPII de RABSTEIN.

Eodem anno sæpè nominatus Dominus fundator Petrus de Linden præter possessiones & bona jam olim à se Borowanensi Ecclesiæ tradita, adhuc alia quædam eidem in plenam possessionem de posthac fruenda tradidisse constat ex publico solennis protestationis Instrumento desuper in id confecto, prout sequitur:

„ **P**ETRUS de LINDEN protestatus est coram Beneficiariis Pragensibus quòd hæ-
 „ reditates suas videlicet villam Nesmen, villam & Curiam Dluboka, Sylvam Ku-
 „ chinka, Sylvam Hagek usque ad viam, qua itur in Gilowiz, Piscinam Borowanez,
 „ Piscinam Neüstift, Piscinam novam in Sylvis, Piscinam Rohozne, Piscinam infrà
 „ curiam Dluboka, piscinam in villa Dluboka, piscinam super Villam & Curiam Dlu-
 „ boka, & Molendinum de luto, quod vulgaritèr Kottmühl dicitur, cum omni liber-
 „ tate ad eadem bona pertinente, dedit, & dare potuit Domino Præposito Monasterii
 „ in Borowan, totique Conventui Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini per
 „ ipsum Petrum de novo instituto, instaurato, & erecto, ipsisque Præposito, Conventui,
 „ & Monasterio de præfatis hæreditatibus, & bonis hæreditariè, & ad verum jus
 „ hæreditarium condescendit. Item hæreditates puta Sylvam, quæ pertinet ad Curiam
 „ Dluboka sitam inter viam, qua itur in Gilowiz, & Piscinam, quæ vocatur Linden,
 „ ipsamque piscinam Linden, pratum *Stokbrüßen*, Pratum super piscinam Borowanez,
 „ totam Villam Borowan, tria Molendina, videlicet, primum ad pontem super fluvio
 „ Straboniz, & immediatè sequentia cum flumine ad ipsa Molendina spectantia, & pisci-
 „ nam, quam faciet in bonis suis sitis inter Borowanez, & piscinam Linden, ejusdem
 „ hæreditatibus ipse Petrus uti frui poterit ad vitæ suæ tempora, & easdem vendere,
 „ donare, alienare, permutare, & facere, ut libet in toto, qualiter suæ pla-
 „ cuerit voluntati tanquam de propriis hæreditariis bonis. Si verò idem Petrus de di-
 „ ctis hæreditatibus aliter in vita sua non disposuerit, nec easdem, vel partem earun-
 „ dem vendiderit, neque alienaverit, ex tunc post mortem dicti Petri hæreditates præ-
 „ scriptæ hæreditario & pleno jure & dominio ad præfatos Præpositum, Conventum
 „ & Monasterium in Borowan perpetuò devolvatur. Casu autem quo ipse Petrus prius-
 „ quam Anna Conthoralis sua morte ex hac vita migraverit, ex tunc dictus Præpositus &
 „ Conventus eidem Annæ relictæ suæ, annis Singulis ad vitæ suæ tempora, quindecim sexa-
 „ genas annui census, divisim in terminis, puta Sanctorum Georgii & Galli absque re-
 „ nitentia & aliquali contradictione erogare & solvere sint adstricti, ea verò decedente,
 „ ex tunc dictus Præpositus & Conventus à solutione dictarum quindecim sexagenarum
 „ liberi sunt & soluti. Cæterum ipse Petrus quoad vixerit, tanquam hæres & fundator
 „ dicti Monasterii est, & erit potens & verus Tutor, & Defensor ejusdem Monasterii,
 „ & dictorum bonorum omnium pertinentium, eò verò decedente ex tunc Nobilis &
 „ Magnificus Dominus Joannes de Rosenberg, hæredesque & Successores sui legitimi
 „ erunt, & esse debebunt, veri & indubitati Tutores & Defensores, Præpositi, Conventus,
 „ Monasterii, & bonorum prædictorum universorum, ita tamen, quòd bona &
 „ hæreditates dicti Monasterii, Præpositi, & Conventus per se, vel quempiam alium
 „ nullo unquam quæsito colore, vel occasione alienent, distrahant, & quocunque mo-
 „ do immutare præsumant, & permittant temporibus futuris in perpetuum prout de
 „ ipso Domino Joanne, hæredibus & Successoribus suis plenam & indubitam ha-
 „ beat confidentiam &c.

Anno 1461. Parochialis Ecclesiæ Borowanensis cum adjuncto claustrò in novam Regularem institutæ reiteratam confirmationem summa qua interesse potuit, Autoritate solemnissimè factam palàm ostendit publicum hujusmodi privilegium taliter in scriptis expeditum.

„ **N**ICOLAUS de Crumlaw Decretorum Doctor, Decanus Sanctæ Ecclesiæ Pra-
 „ gensis, Sanctissimi in Christo Patris & Domini Pii Divinâ Providentiâ Papæ Se-
 „ cundi Commissarius, Sede Apostolica ad infrà scripta specialiter Deputatus, Universis
 „ Christi fidelibus, ad quos præsentés pervenerint, aut pervenire contigerit, salutem
 „ in Domino Sinceram, & præsentibus fidem indubiam adhibere. Noveritis, Nos
 „ litteras præfati Sanctissimi Domini Nostri Divinâ Providentiâ Pii Papæ Secundi certam
 „ commissionem continentes in pergameno scriptas, cum chordula canabea veris Bullis
 „ plumbeis Ipsius Domini Papæ more Romanæ Curie Bullatis fanas & integras nec in
 „ aliqua parte sui corruptas, sed omni prorsus vitio carentes, Nobis per Nobilem Ar-
 „ migerum Dominum Petrum de Linden, Pragensis Diocesis coram Notario & testi-
 „ bus infrà scriptis præsentatas, cum eâ, quâ decuit Reverentiâ recepisse, post quarum
 „ quidem Litterarum Apostolicarum præsentationem & receptionem fuimus per dictum
 „ Petrum cum instantiâ requisiti, ut ad Executionem dictarum Litterarum Apostolica-

„ rum,

rum, & contentorum in eis procedere dignaremur, juxtà traditam seu directam à Sede Apostolicà Nobis formam. Nos igitur Nicolaus volentes, Mandatum Apostolicum Nobis in hac parte directum reverenter exequi, ut tenemur, inventes dictum Dominum Nobilem Petrum de Linden, motum divino nutu, ob remedium animæ suæ, suorumque Progenitorum, & maximè Zelo piæ devotionis, quam ad Sanctissimam & intemeratam DEI Genitricem Mariam gerit, dictum quoddam Monasterium in honorem præfate præcelsæ DEI Genitricis loco Parochialis Ecclesiæ in Borowan Pragensis Diocesis, quæ Ecclesia est, & fuit de jure Patronatûs ipsius, in Collegiatam Ecclesiam, de bonis à DEO sibi collatis ædificasse, erexisse, instaurasse, & reformasse, & quotidie persequi opus multum sumptuosum, cujus jam plurima pars peracta existit, ac in hujusmodi conservationem & reformationem, consensum & auctoritatem Reverendissimi in Christo Patris, & Domini Wenceslai de Crumlaw Decretorum Doctoris, olim Decani & Administratoris in Spiritualibus Archi-Episcopatûs Pragensis sede vacante per Sedem Apostolicam constituti accessisse, prædictumque locum in Borowan pro alimentis & sustentatione unius Præpositi, & Sex Fratrum Ordinis Sancti Augustini Canonice Regularium, nec non pro his, quæ ad Divinum cultum necessaria sunt, sufficienter dotatum esse: prout in litteris Serenissimorum Dominorum Ladislai Divæ memoriæ, & Georgii Regum Bœmiæ super hoc confectis clarius & plenius continetur, dictamque dotem adhuc augmentare intendit ex suis propriis & fidelium suffragiis, ut præfatorum fratrum numerus inibi augeatur, Auctoritate Apostolicà Nobis in hac parte commissa, fundationem, instauracionem, reformationem, donationem, incorporationem prædictæ Ecclesiæ Parochialis antè dictas, & præfatum Collegium, ut præfertur, in DEI Nomine confirmamus, approbamus, ratificamus, & præsentis scripto patrocinio communitus, & nihilominus ad majus robur præfatum Ecclesiam Parochialem, in Collegiatam Conventualem erigimus, & creamus: ac universa & singula bona eidem Monasterio deputata & donata, ac futurum donanda Ecclesiastici juris esse decernimus, & eidem Monasterio tanquam Ecclesiastica bona, & minimè ad Laicos pertinentia incorporamus, & invisceramus, universaque, & singula bona, possessiones, redditus, jura, libertates, & census ipsius Ecclesiæ, in quibuscunque rebus consistant, in ipsum Monasterium & Conventum transferimus, & ipsi conferimus, decernentes, quòd quondam Parochialis plebs Ecclesiæ præfate, modò verò Canonice Regularium in Curâ & Regimine animarum per Præpositum dicti Monasterii, aut quem ipse ex fratribus ad hoc deputaverit, dirigi, regi, gubernari debeat omnibus temporibus adfuturis. Volumus insuper, quòd Conventus dicti Monasterii vel major vel sanior pars ipsius juxtà Ordinis sui statuta post obitum, decessum, aut resignationem seu Cessionem primi Præpositi ex tunc, & in antea Præpositum sibi eligat toties, quot es fuerit oportunitas, qui per Archi-Episcopum Pragensem Canonicè intrantem, qui pro tempore fuerit, vel ejus Officialem confirmetur, & sibi cura animarum tam ipsius Monasterii, quàm plebis ejusdem Parochiæ committatur, juribus tamen Ordinariis, quoad utramque legem universis & singulis juribus Ordinariis, nec non Archi-Diaconi, qui pro tempore fuerit, quoad visitationem, correctionem, procuracionem, & cæteris omnibus sibi antè erectionem in Monasterium dictæ Parochialis Ecclesiæ de jure vel consuetudine competentibus semper salvis. Volumus etiam, quòd Præpositus & fratres dicti Monasterii in Borowan in omni modo vivendi, & observantiâ regulari, quæ nunc viget in Monasterio Trebon aliàs Wittingau, se debent fratribus prædicti Monasterii in Trebon omnimodè confirmare. Et etiam quòd Præpositus omnibus præfatis fratribus, aut aliis de post introducendis præsit, ac eidem, prout tenentur, debitam exhibeant reverentiam & Obedientiam. In quorum omnium & singulorum testimonium præsentis litteras nostras, seu potius publicum instrumentum hujusmodi necessarium processum continentes, per Bursanum Notarium publicum infra scriptum publicari, & scribi mandavimus, nostrique sigilli fecimus appensione communiti. Datum & actum in Castro Pragensi in domo habitationis nostræ anno Domini Millesimo quadringentesimo Sexagesimo primo, indictione octavâ, die verò sexta Mensis Junii, horâ quinta decima, vel quasi: Pontificatûs Sanctissimi in Christo Patris & Domini Nostri Domini Pii, divinâ providentiâ Papæ secundi anno tertio, præsentibus ibidem venerabilibus & discretis viris, Joanne de Crumlaw Decretorum Doctore, Administratore in Spiritualibus Archi-Episcopatûs Pragensis sede vacante, Joanne de Caplicz, Decano districtûs Multaviensis, Canonico Ecclesiæ Sanctæ Pragensis. Michaële de Plzna Altaristâ in Ecclesiâ Pragensi, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. „

(L.S.)

Anno 1464. Licentiam novam Ecclesiam Borowanensem à quocunque demùm Episcopo Catholico gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habente, consecrandi (Archi-Episcopi sede Pragenſe in id temporis vacante) gratioſè concessam constat ex sequentibus:

„ **HILARIUS** de LITHOMIZICZ Decanus Ecclesiae, & administrator Archi-Episcopatus Pragenſis per Sedem Apostolicam specialiter deputatus Decretorum Doctor.
 „ Vobis Venerabili Patri Domino Valentino Præposito in Barowan, cum singulari Devotionis & sanctæ Religionis peculiari affectu erga loca sacra teneamini, habeatisque
 „ quandam inibi Ecclesiam in Nostrâ Diœcesi Pragenſi constitutam, quam consecrare desideratis. Ut igitur à quocunque Reverendo in Christo Patre & Domino Domino
 „ DEI gratiâ Episcopo communionem Sanctæ Matris Ecclesiae, & sui ordinis executionem legitimam habente possitis dictam Ecclesiam facere, consecrare, autoritate præsentium plenam in Domino facultatem elargimur, salvis juribus Sedi Archi-Episcopali & Nobis debitæ, & impendi solitis & consuetis. Ex castro Pragenſi anno Millesimo
 „ quadringentesimo sexagesimò quartò, die Mensis Maji vigesimo sexto, sigillo quo pro
 „ Nostræ administrationis utimur Officio, præsentibus appensò. „

(L.S.)

Anniverſarium quendam in gratiam fidelium Defunctorum pro Perillustri familia de SStiawka, de Hodeniz jam olim anno 1464. piè fundatum, eumque perpetuis futuris temporibus per anni circulum quatuor distinctis vicibus in Ecclesia Borowanensi de more celebrandum, secundum conditiones quasdam nimium quantum aggravantes Autoritate ordinariâ reductum ostendit proprium quoddam Diploma ad perpetuam rei memoriam indultum

„ **HILARIUS** de LITHOMIZICZ &c. Universis Christi fidelibus præsentibus, & futuris, ad quorum notitiam præsentibus pervenerint, salutem in Domino. Decens
 „ & debitum esse perpendimus, ut ad earum, quæ divini Cultus augmentum & salutem
 „ respiciunt, Animarum diligenti studio & diligentia studiosa ferventius intendatur, &
 „ illorum animas, qui ad hoc Zelò devotionis proquirendo æternæ Beatitudinis præmio
 „ promptos & voluntarios se exhibent, non solum in ipsorum salubri proposito,
 „ sed etiam pervigili curâ sollicitius augeamus. Sanè noviter, qui in nostra Provincia
 „ personaliter constitutus Honorabilis & Religiosus Frater Joannes, Filius bonæ memoriæ
 „ Nicolai SStiawka de Hodeniz, Professus Monasterii in Barowan de novo fundati
 „ Can. Reg. S. Augustini, non compulsus, nec coactus, sed spontè & liberè, sano &
 „ deliberato animo, cupiens temporalia pro æternis, & transitoria pro perpetuis felici
 „ commercio commutare, pro remedio & salute animæ suæ, Nicolai Patris & Annæ
 „ Matris suæ, ac Progenitorum & Prædecessorum suorum, nec non omnium fidelium defunctorum
 „ Animarum, octo Sexagenas grossorum denariorum Pragenſium, Census annui & perpetui
 „ in hæreditate, quam post mortem Patris sui obtinuit in Hodeniz, in Curiis Rusticalibus,
 „ Areis, Agris, & in eorum hæredibus cum pleno dominio Serenissimi Principis & Domini
 „ Georgii Boemiæ Regis accedente consensu, prout in Tabulis Terræ Regni Bœmiæ, 4to
 „ libro Joannis Vice Notarii, de anno Domini Millesimo, Quadringentesimo Sexagesimo
 „ quarto continetur: Monasterio, Præposito & fratribus, qui nunc sunt, vel pro tempore
 „ fuerint in Borowan, dedit, & donavit &c. Idem sæpè dictus Frater Joannes deposuit
 „ & ordinavit, ut præfatus Dominus Præpositus unâ cum Conventu, pro tali donatione
 „ per ipsum facta ad quatuor Anniverſaria, per circulum anni, & hoc perpetuò teneantur
 „ in Monasterio præfato in Borowan pro Animabus Prædecessorum ipsius, scilicet Nicolai
 „ Patris, & Annæ Matris, & omnium Progenitorum Animabus. Primum Anniverſarium
 „ feriâ secundâ post festum S. Stanislai, scilicet Vigiliis de fero, cum IX. Læctionibus
 „ majoribus, cum pausis, prout statuta eorum canunt, & crâs Missa cantetur
 „ Defunctorum. Secundum Anniverſarium debet peragi Feriâ secundâ post
 „ Commemorationem S. Pauli. Tertium Anniverſarium debet teneri Feriâ secundâ
 „ post festum S. Galli. Quartum autem Anniverſarium debet teneri Feriâ secundâ
 „ post Conversionem S. Pauli, & sic temporibus perpetuis. Quibus omnibus sic,
 „ ut præmittitur, ritè & rationabiliter ordinatis & dispositis ac factis per eundem
 „ Fratrem Joannem, ibidem personaliter constitutum Dominum Valentinum Præpositum
 „ Monasterii præfati, in Borowan Can. Reg. Ordinis S. Augustini ea omnia supra scripta
 „ pro se, & Successoribus suis sub pœna Ecclesiasticæ Censuræ in omnibus & per omnia
 „ tenere, & adimplere, & inviolabiliter observare &c. Datum & Actum

„ Actum in Castro Pragenſi, anno Domini Milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo quar-
 „ to vigefima octava Menſis Maji &c. Et Ego præfatus Joannes SStiawka de Hode-
 „ niz ipſius Monafterii Borowanenſis Canonicus, Profefſus, cum primus ipſius loci Pres-
 „ byter ordinatus exiſterem, ſecundumque Profefſione locum obtinerem Fundatore vi-
 „ vente, poſt alia plura, quæ huic ſacro loco contuli beneficia, hoc unum aliis annu-
 „ merare volens, quando tum ex Italia Commiſſarius Papæ & Prior in Cælo aureo Pa-
 „ piæ, ubi ſacrum corpus Divi Auguſtini decumbit, veniſſet, exque divinâ intelligens
 „ ſcripturâ DEUM haud unquam verborum multitudinem, aut longâ delectari oratione
 „ nec illud Sacrificium DEO exiſtimans gratum, quod vel tædio celeriter expletur, at
 „ illud, quod tametsi ſuccinctius profertur, ex ſincerâ tamen & devota mente procedit,
 „ idè præſentibus relaxo, ut omnes vigiliæ dicantur ſine pauſis. Pro quo in Recom-
 „ penſationem omni ſermone Prædicator pronuntiare debet nomina Parentum meorum
 „ perpetuo loco poſt Fundatorem ſecundo, quod ab omnibus gratiſſimè ſuſceptum eſt,
 „ injunctumque mihi, ut litteris meis hoc ſic tenendum & obſervandum præſenti regi-
 „ ſtro annotarem, quod quàm libentiſſime feci Anno Domini Milleſimo quadringentiſi-
 „ mo nonageſimo, duodecima Maji., Cæterum ſæpè memoratus Dominus Joannes
 SStiawka cum ſempiterna memoria in benedictione manet: nam Olomutii ad omnes San-
 ctos, & etiam Landskronæ Præpoſitus factus, utrobique multa bona præſtitit.

Anno 1498. Andreas Præpoſitus de Borowan ex conſenſu omnium Religioſorum Fratrum & concordi voluntate venit ad Nobilem Dominum Petrum de Zaſnuk, & recepit ab eodem centum ſexagenas groſſorum Miſnenſium, quam ſummam dedit pro Monafterio Borowanenſi idem Cliens, ut perficeretur ambitus, & dormitorium fieret ſuper ambitum; pro tali ergo beneficio idem Andreas Præpoſitus & omnes fratres & Canonici ejusdem Monafterii obligârunt ſe & omnes ſuos ad cantandam Miſſam de Beatâ Maria Virgine per totum adventum videlicet *Rorate Cæli*, in qua Miſſâ debent adjungi duæ Collectæ, & una quidem pro defunctis, & altera pro ſanitate & ſalute ipſius, & Genealogiæ ejus, perpetuòque debet fieri pro eis in ambone, & hoc perpetuis temporibus ſic debet teneri.

Item notandum, quòd omnia ſuper memorata, quæ piſſimus Fundator, & Joannes SStiawka fundârunt pro hic & nunc tranquillo jure poſſidemus, quæ autem ex poſt facto primævæ fundationi acceſſerunt ſæculariſationis in manus ſæcularium ſine ſpe redemptionis devenerunt. Sunt autem memorabilia & Monafterio valdè præjudicioſa. Primò filialis in Gilowiz, cujus Jus Patronatûs Monafterium habuit, ſed hoc noſtri Anteceſſores procul dubio ob defectum Perſonarum ruſticis ibidem reſignârunt, illud nunc Celiſſimus Princeps Patronus poſſidet, & filiali adjacenti Suchdolenti Parochiæ incorporata eſt. Secundò Pagus Dworzen ad Altare S. Mariæ Magdalenæ pro quatuor Miſſis per hebdomadam legendis fundatus, poſteâ verò fundationi Monafterii incorporatus. Tertio Pagus Sahorſch à Dominis de Landſtein Monafterio donatus. Quarto vineæ tam fundatæ, quàm emptæ à Reverendiſſimo Domino Andrea Præpoſito. Iſta omnia ad manus ſæcularium quocunque tandem titulo devenerunt, nimirum *hereditas noſtra verſa eſt ad alienos, bona noſtra ad extraneos*, quorum omnium illorum quamvis amodo habeamus adhuc Originalia & authentica Documenta, non tamen merentur deſcriptionem, ſiquidem rerum irrecuperabilium facilis eſt oblivio. Cæterum Eccleſia Borowanenſis eſt ſumptuoſè ædificata, lucidiſſima, & pro numero Parochianorum ſatis ampla, habet tria nova nigre tincta & aurò pulchrè ornata Altaria. Summum Celiſſimus Princeps Patronus Joannes Adolphus de Schwarzenberg piæ memoriæ cum artiſicioſis Imaginibus Franciſci de Neve Viſitationem B. M. V. & Aſcenſionem Domini, celebriores nimirum Eccleſiæ feſtivities repræſentantibus, magnis ſumptibus fieri clementiſſimè demandavit. Ad dexteram eſt SS. MM. Patronorum Regni, quod Illuſtriſſimus D. D. Franciſcus Wenceslaus Korzenſkii Liber Baro de Tereschow Oſtrow, Augezd, Mezdriz, & Czernodub S. C. M. Conſiliarius, & Diſtrictus Bechinenſis Capitaneus curavit. Ad finiſtram, Reverendiſſimus D. D. Georgius Præpoſitus in honorem S. S. Catharinæ, & Barbaræ, & Patroni ſui S. Georgii fieri fecit, utriusque Altaris imagines ſunt à manu Pictoris Sere-tæ. In ambitu eſt Altare S. Stephani Proto Martyris, & in Sacellò Congregationis B. M. V. de Monte Carmelo, utrumque curavit Adm. R. D. Stephanus Sebaſtianus Naſperger Parochus Suchdolentiſis, ſpecialis Monafterii Patronus. Præfata Congregatio S. Scapularis eſt cum licentiâ Reverendiſſimi Patris Generalis Carmelitarum, & Celiſſimi Ordinarii approbatione erecta anno 1671. unde in omnibus B. M. V. feſtivities maximus eſt populi concurſus. Ad pedem ſummi Altaris eſt Monumentum piſſimi D. Fundatoris noſtri cum Inſigni in marmore exſculptum, & ſupra jam memoratum tali ſcriptura addita: *Hier iſt die Begräbnus Peter von der Linden den . . . und Mert ſeines*

seines Sohns, der todt ist an S. Achatii Dag, dem GOTT gnädig seye anno Domini 1452. cum non constet de certo numero dicti Fundatoris nostri, inde spatium manet relictum. Ad Cornu Epistolæ est Epitaphium Reverendissimi D. D. Georgii Jaudt Austriaci Nuffdorffensis, hujus Monasterii post restorationem primi Præpositi ætatis 37. Regiminis 7. 18. Maji in Domino defuncti, monumentum hoc Patri & Superiori suo CC. RR. BB. PP. In cornu Evangelii est lapis cum inscriptione: *Anno à Nativitate Christi M. D. XXI. Mensis Augusti die 19. obiit Nobilis & strenuus Miles Dominus Nicolaus Spanicowskii de Lisau.* Ad pedem altaris S. S. P. P. Regni depositus est supra memoratus Illustrissimus Dominus D. Baro Korzenskii. &c. &c. Sed cui hæredes primò monumentum ponent. Hic piè defunctus D. D. Baro fuit bonus Monasterii Patronus, qui anno 1679. fundavit duo sacra per hebdomadam legenda pro defuncto Domino Henrico Haagen de Schwarzbach & Czernodub, cujus bonorum hæres factus ex mille florenis perpetuum censum 50. florenos annuè Monasterio in bonis suis designavit. Aliàs de nullis majoris dignitatis hic sepultis constat. Memorabile est, quòd Monasterium possideat Territorium illius famosi Monachomastigis, Joannis de Trozenau, Equestris Ordinis, dicti Zifska, in quo sub quercu natus creditur ex continuâ traditione, quo autem anno natus sit, in nullo adhuc Authore inveni; quòd ante foundationem Monasterii anno nimirum 1425. Pestis Patriæ, peste obierit, & Czaclaviæ sepultus fuerit, ex omnibus Authoribus clarum est. In eodem territorio villam, & penes illam annosam quercum, quæ jam multis annis jacet, ubi natus dicitur, nunc Crux posita est cum inscriptione. *Hic locus, olim Nativitate Joannis de Trozenau dicti Zifska infamis, consecratus & dedicatus est Nativitati Præcursoris Domini S. Joannis Baptistæ anno 1681.* Distat à Monasterio occidentem versus quinque millibus passuum.

Nomina Reverendissimorum D. D. Præpositorum Borovanensium (reliquis utcumque demum amissis & extinctis) hodie solummodo supersunt sequentia.

I. VALENTINUS annò 1454. in ipsa prima fundatione delectus & institutus, tandem in pace demortuus annò 1479.

II. ANDREAS in Actis nominatus annis 1481. 1487. & 1497.

III. JACOBUS claruit annò 1517.

IV. BARTHOLOMÆUS floruit annò 1520.

V. SIMON præfuit annis 30. & ultra, demum obiit annò 1557. sub quo omnes Canonici Claustrales lethiferò Epidemiæ morbò fuerunt extincti.

VI. MATHIAS de Rzinarz ex Monacho Benedictino Canonicus Regularis factus, móxque favore Prænobilis Domini Guilielmi de Rosenberg anno 1557. Præposituram Borowanensem assecutus, non nisi Villicus iniquitatis, cunctis ferè Monasterii bonis partim pessimè deterioratis, & annihilatis, partim verò præfato Domino de Rosenberg iniquè traditis, ad extremam pauperiem redactus, Officio Præposituræ ultroneè dimisso, Capellanus in Hospitali Crumloviensi factus.

VII. ALBERTUS Capellani solum titulo institutus anno 1564. à quo tempore Monasterii bonis per sæculares solum personas administrari solitis, totus œconomix status Borowanensis gravissimè periclitari cœpit, quousque tandem regnante Rudolpho II. Romanorum Imperatore Hungariæ ac Boëmiæ Rege &c. prædicta bona sub annum 1600. omnino fuerunt sæcularisata, & hæc usque modò haud amplius (in gravissimum Ecclesiæ Borowanensis præjudicium ac irreparabile damnum) Ecclesiastica, sed Sæcularia tantum nuncupanda: quorum ususfructus, imò plena possessio Nobili Viro Petro Wock de Rosenberg fuit concessa, filio tenebrarum (Hussiticæ pravitatis Sectario subintellige) qui in generatione sua prudentior, quàm filii Lucis hujus, quasi alter Antiochus jucundus & dilectus in potestate suâ sacras Monasterii ædes execrandâ metamorphosi mutavit in Emporium cerevisiæ.

VIII. BERNARDUS WAITZ Præpositus Claustris-Neoburgensis in Austria, auctoritate Ferdinandi Tertii Boëmiæ Regis, per proprium quoddam rescriptum de dato Viennæ Austriæ anno 1631. in Monasterii hujus Borowanensis Administratorem, seu, ut melius dicam, de futuro Restauratorem constitutus, rebus afflictis, prout potuit, omni meliore modo consuluit, inde terris defunctus 1643.

IX. RUDOLPHUS MOLITOR, & ipse Præpositus Claustro - Neoburgensis, pariter Officio Administratoris perfunctus obiit anno 1648.

X. BERNARDUS SCHMEDINCK, tertius inter Præpositos Claustro - Neoburgenses, Administrator Borowanensis constitutus, diem suum obiit anno 1675. prius tamen inunctum sibi Administrationis Officium Augustissimo Imperatori Leopoldo I. per spontaneam resignationem reliquit, novo Successori conferendum.

XI. GEORGIUS JAUDT, gente Austriacus, Patriâ Nusdorffensis, Religiosâ verò Professione Claustro - Neoburgensis, die 3. Maji anno 1663. (ex quo nimirum piæ memoriæ Prædecessor illius Reverendissimus Dominus Bernardus Administratione suâ cessit) in Præpositum Borowanensem electus, ultra septennium præfuit, carne mortali tandem solutus die 18. Maji anno 1670.

XII. THEODORUS EGERER, Natione Bohemus, Patriâ Doberschanensis aliquamdiu (Præpositurâ vacante) Administratoris titulo & Officio perfunctus, viam universæ carnis ingressus est Sexto Nonas Julii anno 1682.

XIII. CONRADUS FISCHER Herciniano - Suevus, Patriâ Krenkingensis, primum Professor, & Canonicus Claustro - Neoburgensis, tum anno 1663. cum aliis sacræ Coloniæ Sociis Borowanum deductus, tandem anno 1677. Dominicâ in Albis, die 25. Aprilis post septennales controversias in causâ faciendæ Electionis multifariâ exagitata, omninò sopitas (Augustissimo Imperatore nostro Leopoldo I. Rege Bœemiæ novam Præpositi Regularis Electionem, quantocyus faciendam, Clementissimè demandante) Canonicè promotus, feliciter præest contubernio huic Borowanensi, in uno Præposito & senis tantum Presbyteris consistenti; cujus modernum statum Ipsa Reverendissima Amplitudo sua per proprias ad me rescripsit die 20. Augusti anno 1692. exaratas, quarum tenor inter alia sic habet: *Confidimus autem in DEO, & firmiter speramus, quòd Celsissimus Princeps Patronus Noster Ferdinandus de Schwarzenberg &c. &c. ex innatâ suâ liberalitate, & Munificentia non solum defectus omnes supplebit, sed etiam Monasterium & numero & proventibus augebit, quod faxit DEUS, & Sancta Mater ejus! vivimus cateroquin ex pura putâ œconomia, ex ovili aliquid, ex piscibus aliquid, ex agris aliquid, ex villis aliquid, ex Molendino aliquid, ex cerevisiâ aliquid, ex Rusticis aliquid, à bonis Patronis aliquid, ex omnibus denique aliquid, ex toto parvam desumentes. DEO sint Laudes! hætenus non lautè quidem, sed Canonicè & verè Religiosè victu & anictu contenti, citrà invidiam quietè vivimus, & DEO optatam pacem amplius consolati quàm felicissimè vivere.*

BORSTELLENSIS,

TAliter suo nomine dictum Canonici Instituti primitus quidem Regularis, subinde verò statûs sæcularis nobile quoddam Collegium Diœcesis Osnabrugensis in Westphaliâ secundum suam (quam habuit antiquissimam) fundationem haud amplius prostat inquirendum; non item de fatali (quam sub decursu sæculi decimi sexti pertulit) suppressione posteritati notum; & quidem Miraculosæ cujusdam Statuæ Marianæ, cujus succinctam saltem descriptionem aliquam exhibet R. P. Guilielmus Gumpenberger Soc. JESU in suo Atlante Mariano triade 2. Imag. 680. fol. 742.

BRANDENBURGENSIS

METropolitana numerata inter Ecclesias olim Canonicorum Regularium in Proœmio Libri Constitutionum Benedicti XII. pro Reformatione Canonicorum Regularium. Ita quidem Pennottus noster in Historia tripartita lib. 2. cap. 39. num. 2. Verùm Brandenburgensis Ecclesia ista primum ab Ottone Magno Imperatore circa annum 960. fundata, Metropolitana nunquam fuit, sed Cathedralis solum, cujus Canonici à primis institutionis suæ temporibus fuerunt Regulares, & sacros Canones Augustinianos professi, subinde tamen majori Religiosæ perfectionis desiderio succensi, paulò post Mortem S. Norberti Archi Episcopi Magdeburgensis Ordinis Præmonstratensis Fundatoris anno 1134. die 6. Junii Cælis recepti, Reformationem Præmonstratensem susceperunt, observârunt, & constanter tenuerunt usque ad annum 1507. pro tunc omni Regularitate in totum demissa pariter Canonici Sæculari effecti.

BREDELARIA,

TAliter ab antiquo communiter appellari solitum Archi-Diœcesis Coloniensis Religiosum Parthenœum est, quod hodie Monialibus Institutum Formulæ Cisterciensis Professis manet additum, jam ab antiquioribus sæculis anno & Authore non notato pro Regularibus Canonicis fuit fundatum, subinde Successu temporis ad novum Ordinem Præmonstratensem omnimodè translatum, ac tertio depique (prout ampliùs constat ex litteris Philippi Coloniensis Archi-Episcopi apud Casparum Jangelium in Notitiâ Abbatiarum Cisterciensium lib. 7. fol. 47. citatis) satagente plurimùm Adolpho ab Altena itidem supremo Ubiorum Antistite Monialibus Cisterciensibus pleno jure concessum & assignatum.

BREMENSIS METROPOLITANA.

Hanc Ecclesiam antiquitus fuisse Regularem, sub Instituto Canonico-Augustiniano, satis clarè colligitur ex iis, quæ Godefridus Henschenius tom 4. Maji fol. 42. n. 8. ex M. S. Codice à Continuatore Helmoldi sæculo decimo quinto conscripto in hæc verba allegat: *Circa idem tempus S. Vicelinus fuit in Ecclesiâ Bremensi Scholasticus, & in Theologia disertus, qui multas habuit divinas revelationes tempore Juventutis suæ &c. Hic S. Vicelinus vestem Religiosam, quam Canonici Bremenses cum Regulâ S. Augustini abjecerant, derelinquere nolens, cum S. Viro Thietmaro Cantore Bremensis Ecclesiæ partes Holsatiæ adiit, & villam Wippendorp alias Faldere (est hoc Faldere Cann. Regg. cœnobium, ut infra Litt. F. videri potest) in possessionem recepit, ac ibidem Monasterium construi fecit.* Si ergò Canonici Bremenses vestem Religiosam cum Regulâ S. Augustini abiecere, ergo eandem priùs habuisse, consequenter Regulares fuisse necessè est. Regularitatem isthanc satis clarè probatam deposuere Bremenses anno circiter 1125. quo autem tempore Regularis observantia in Ecclesiam istam sit introducta, pluribus astruit Auctor disquisitionum de Ordine Canonico fol. m. 38. cujus rationibus (quas fusiùs referre non vacat) convictus assero, jam anno 788. quo primitus Ecclesia isthæc à Carolo Magno Imperatore fundata est, communem quoque & Regularem Canonicorum conversationem inibi fuisse stabilitam. Præterquam enim, quòd de alia Canonici Ordinis, quem sæculo undecimo etiamnum ibi viguisse ex præmissis sat patet, introductione non constat; hæc ipsa assertio mea firmatur ex Diplomate Caroli Magni, quo S. Willehadus primùm hujus Ecclesiæ à se fundatæ regimen detulit, voluitque ut *novellam hanc Ecclesiam Canonico Ordine & Monasteriali competentia instruendo interim plantet, & riget, quousque precibus Sanctorum suorum exoratus incrementum det DEUS Omnipotens.* Unde & hunc S. Willehadum non immeritò in suis numerant Regulares Canonici, cui plures alii in accuratâ Regularis Ordinis custodiâ successerè, quorum aliquos fors minùs notos, disciplinas tum doctrina illustres (sublimiores enim quasvis & inferiores disciplinas tum temporis in Cathedralibus docebant Regulares Canonici, ut ex vitâ Vicelini & Thietmari inferiùs *V. Falderense* paulò fusiùs enarrandâ patebit) hic jungemus. Post S. Willehadum ad hujus Ecclesiæ regimen, quantum ex annorum computatione conjicimus, ex Monasterio Corbejensi Ord. S. Benedicti assumptus est S. Ansharius, cujus vitæ historiam ad longum deducit Godefridus Henschenius tom. 1. Febr. ad diem 3. illius mensis. Huic successit S. Rembertus, qui à S. Anshario (ut habetur n. 4. in vita S. Remberti à Monachis Corbejensibus conscripta, & ab Henschenio Actis Sanctorum ad diem 4. Febr. illatâ) tonsurâ & habitu Ecclesiastico initiatus, & inter Torholtani Cœnobii Canonicos Regulariter institutus ac tandem Anshario satis sublato ad Episcopalem Bremensis Ecclesiæ dignitatem sublimatus. Obtena vix Episcopali consecratione ad *Monasterium Novæ Corbejæ properans* (sunt verba formalia ex vita paulò superiùs allegata) *vestem quidem illius professionis ex integro suscepit, conversationis autem illius professionem ita fecit, ut conversationem suam, & stabilitatem morum suorum & obedientiam secundum Regulam S. Benedicti exhiberet, in quantum labor & occupatio suscepti Pontificatus permitterent; & ut in illius Professionis effectu veracius assuesceret, aliquem de fratribus ejusdem Monasterii sibi præstari rogabat, cum quo, cum ipsi in Monasterio esse non licuit, solatium haberet assidue indè meditationis & usum continendi se juxta moderamen regulare, quod promisit.* Ex quibus verbis satis clarè conficitur, tum temporis in Ecclesia Bremensi (quod tamen plerique Benedictinorum absolute asserere non verentur) non viguisse Institutum Benedictinum, utpote quòd S. Rembertus votum suum de assumendâ Monasticâ professione antehac factum expleturus alibi quærere coactus fuit. Mirum est, quot & quantis Ecclesia isthæc claruerit Viris tum singularis doctrinæ laude commendatis, tum Zelo dilatandæ fidei insignibus, quorum paucos, qui eo potissimum tempore, quo Regularis etiamnum vigeat inter Canonicos observantia, floruerè, delibo. Ex his itaque erat B. Libentius, ejus Ecclesiæ Episcopus, de quo Bollandus in Actis SSorum ad diem 4. Jan. scribit formalia: *Tantæ erat Humilitatis & Charitatis, ut in Claustro sicut unus Fratrum vixerit.* Ex quibus regularitatem hujus Ecclesiæ clarius colligere pro-

prorum est. Plura de eo videri possunt l. c. Huic in Episcopatu successit Unwarus, ex Ecclesia Paderbornensi, ubi Regularem professus erat Canonicum, assumptus, de quo plura vide inferius V. Paderbornensis. Celebris præterea hic est

B. IPPO, quem Cæsar Baronius in Indice ad Tomum XI. Annalium vocat Bremensem Sacerdotem, ejusque gloriosum pro fide Martyrium ex Adamo Bremensi his porro terminis perstringit: *Trans Albiam quoque vindictæ magnitudo pervenit, quoniam Princeps Godescalcus eo tempore interfectus est à Paganis, quos ad Christianitatem nitebatur ipse convertere. Et quidem Vir omni ævo memorabilis magnam partem Slavoniæ conversam habuit in divinam religionem. Sed quia nondum impletæ sunt iniquitates Anorrbæorum, neque adhuc venit tempus miserendi eorum, necesse erat, ut venirent scandala, ut probati fierent manifesti. Passus est autem noster Machabæus in civitate Leonita VII. Idus Junii cum Presbytero Ippone, qui super altare immolatus est, & aliis multis tam Laicis, quam Clericis, qui diversa pro Christo ubique pertulerunt supplicia. Hæc ex Adamo Baronius ad annum 1065. Alter est*

ADALDAGUS itidem Bremensis Ecclesiæ Regularis Canonicus, de quo scribit Bzovius in suâ historiâ Ecclesiasticâ ad annum 1000. Eodem, inquit, anno claruit Odincarus Junior, cognominatus Albus, Torhonis Vinlandensis Ducis filius, Canuti Regis Daniæ ex Sorore Nepos ab Adaldago Archi-Episcopo Bremensi baptizatus, ab eoque nomen sortitus, Bremæ ab Archi-Episcopo scholæ traditus, in litteris ac pietate supra Coætaneos profecit. Deinde cum adolevisset à Canuto Rege in Angliam studiorum causâ ductus, inde Sapientis seu Philosophi nomen retulit, & cum sæculo relicto Ordini Ecclesiastico animum applicuisset, flagraretque desiderio animas, errore gentilitatis perditas, ad veri DEI agnitionem perducendi, à Libentio I. Archi-Episcopo ordinatus Episcopus Sueoniam, Scaniam, Siclandiam & Norvegiam verbi DEI prædicatione illustravit. Odincaro Seniore consanguineo, quo prius usus fuerat Magistro & Doctore nec litterarum peritia nec vitæ Sanctitate nec Zelo cessit animarum, sed multos ipse quoque in Sueciam & Norvegiam navigans subiit labores, ut rudem populum ad Christi fidem perduceret, vel jam credulum in fide solidaret. Solemne illi fuit, omni quadragesimali tempore alternis diebus spontaneis corpus subicere flagris, iisque non à manu propria, quæ blandior esse solet, sed aliena, quæ durior est, Presbytero id muneris demandaverat) inflictis: sicque piis operibus semper intentus, illustri vita ac sanctæ conversationis studio, multos Ecclesiæ aggregavit fideles: Deoque & hominibus fuit acceptus, donec ætate plena vitâ fungeretur anno reparatæ salutis Millesimo quadragesimo secundo ipso die Paschatis, quo præsciis mortis res suas aptè decentèque ordinavit, sepultus Bremæ. Adam Bremens. lib. 2. cap. 26. 27. 34. & 46. Krantzius in suâ Metrop. lib. 3. cap. 40. & 43. lib. 4. cap. 11. & 27. qui obiisse eum affirmant annò Christi 1043. Joan. Vastou Sigism. III. Regis Poloniæ Biblioth. Præfect. recensuit. Hucusque Bzovius. Tertius est

ADALWARDUS olim (ut scribit Adam Bremensis) Claustris Bremensis Decanus, Vir Apostolico Zelo præ cæteris inclutus, quem palam facturus cit. Adamus, sequentia narrat. Postquam Christianissimus Rex Sueonum Jacobus migravit à sæculo, successit Frater ejus Emund pessimus: à Concubina Olaph enim natus erat, & cum baptizatus esset, non multum de Religione nostra curavit, habuitque secum quendam Episcopum nomine Osmund Acephalum, quem dudum Sigefridus Nordtmanniorum Episcopus Bremæ scholis docendum commendavit, verum is postea beneficiorum oblitus, pro ordinatione Romam accessit, indeque repulsus, per multa loca circuevit erroneus; & sic demum meruit ordinari à quodam Poloniæ Archi-Episcopo. Tunc veniens in Sueciam jactavit, se à Papa consecratum ad illas partes Archi-Episcopum; sed cum Adalbertus Archi-Episcopus Legatos suos ad Gamalam Regem dirigeret, invenerunt ibi gyrovagum Osmund, Archi-Episcopali more crucem præferentem, audierunt etiam, quòd Barbaros adhuc Neophytos non sanâ fidei nostræ doctrinâ corrumpat. Quorum ille præsentia territus, solitis populum Regemque dolis impulit, ut Legati repellerentur quasi non habentes Sigillum Apostolici. Illi quidem ibant gaudentes à conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Erant autem Legati Fratres Bremensis Ecclesiæ, quorum potissimus fuit Adalwardus Senior olim nostri Claustris (verba sunt Adami Bremensis Canonici & historiographi) Decanus, verum tunc Sueonum genti ordinatus Episcopus. De cujus Viri virtutibus multa possent dici, nisi properarem ad alia. Hæc ille. Sed qui deinde post ejectum suum Pontificem fuerint casus secuti Sueciam, is idem auctor subjicit: unde agrorum sterilitate, aëris intemperie, & diffortunio rerum bellicarum, se Divina plecti ultione sentientes, miserunt ad Archi-Episcopum, ut repulsam ipsis daret Adalwardum, qui remissus adeo munus Apostolicum, quod acceperat, dignè exercuit, ut quod idem subdit auctor, gentem Virnilano-

rum integram, in qua nullus adhuc Prædicator visus est vel auditus, Domino acquisiverit, multaque etiam miracula virtutum in populo fecerit. Inter quæ illud, quod narrat Kranzius, numerandum, qui lib. 4. cap. 33. sic inquit: Idem (Adalwardus) à Rege Haraldo Norwegiæ dominante (Olavi Martyris, olim Regis, germanus is erat) invitatus, in Norwegiam migravit, & inter alia religionis officia cum ad tumulum hominis ante 60. annos defuncti, perduceretur, stupente populo, cum adhuc integrum cadaver hominis, quasi hodie sepulti cerneretur, Episcopus in spiritu cognovit eum excommunicationis delicto teneri laqueatum. Erat autem ex his, ut liquido compertum habebant, qui Senioris Libentii tempore, in ditionem Bremensis Ecclesiæ populabundi incesserant, quos idem Pontifex gladio maledictionis feriebat, cumque interpositâ prece Adalwardi Pontificis abfolveretur, mox solutus in cinerem recidit. Hæc Kranzius. Vide etiam Baronium Tomo XI. Annal. Eccles. sub annô 1050. qui eadem à nobis hîc dicta ex Adamo recitat. Quartus denique est:

ADAM, vulgò cognominatus Bremensis, cum fuerit illius Ecclesiæ Regularis Canonicus, ad quam se annô 1067. venisse is ipse testatur l. 3. c. 5. in fine. Cæsar Baronius permulta ex celeberrimi hujus Historici libris mutuatus, de eo scribit sequentia.

Cum ipse nihil antiquius habens, quàm ejus Ecclesiæ ortum atque progressum scribere, ad hoc peragendum, conveniendum sibi putavit Sueonem Danorum Regem, quem cæteris doctiorem, atque prudentiorem acceperat, de quo ipse his verbis: Novissimis Archi-Episcopi temporibus cum ego Bremam veni, audita ejusdem Regis Sapientia mox ad eum venire disposui, à quo & clementissimè susceptus, ut omnes, magnam hujus libelli materiam ex ejus ore collegi, erat enim scientia litterarum eruditus & liberalissimus in extraneos & ipse direxit Prædicatores Clericos in omnem Suediam, Northmanniam, & in insulas, quæ sunt in illis partibus. Cujus veraci & dulcissimâ narratione didici suo tempore multos ex Barbaris nationibus ad Christianam fidem conversos, aliquos etiam tam in Suediâ, quàm Norvegiâ martyrio coronatos, ex quibus, ait, Henricus quidam peregrinus, dum apud Sueones ultiores prædicaret, martyrii palmam capitis abscissione meruit. Alter quidam Alfuardus nomine inter Northmannos sancta conversatione diu latentèrque vivens abscondi non potuit. Ille igitur dum protexit inimicum, occisus est ab amicis. Ad quorum requietionis locum magna hodièque sanitatum miracula populis declarantur. Igitur ea, quæ diximus, vel adhuc sumus dicturi de Barbaris, omnia relatu Viri illius cognovimus. Hæc de eo Baronius ad annum 1067. n. 18. & 19. ubi præterea in laudem illius addit, se neminem legisse, cujus magis candor veritatis eluceat, tantæque Adamum hunc fuisse fidelitatis, ut magnum duxisset sacrilegium in rei cujuscunque tractatione mentiri. Cæterum præclara, quæ posteris transmisit litterarum monumenta, reperiuntur esse sequentia:

Historia Ecclesiastica Saxoniae à temporibus Caroli Magni usque ad Henrici Quarti tempora libris 4. distincta, in quibus & vitam B. Anscharii Suecorum Apostoli complexus est. Lugduni Batavorum 1595. in 4.

Ejusdem de Daniæ situ ac naturâ libellus, deque gentium istarum moribus Religionibusque non ita pridem prodiit Lugduni apud Franciscum Raphaëlem curâ & labore Erhardi Lindenburch.

Hanc ipsam Ecclesiam condecorarunt ulterius plures & sanctitate, & Zelo Religionis illustres, nimirum S. Vicelinus, B. Thietmarus & alii, quorum exacta fiet mentio in descriptione Monasterii Falderensis, quod hi Sancti Viri post dissolutam Ecclesiæ Bremensis Regularitatem primitus sub Instituto Canonico-Augustiniano fundarunt & incoluerunt.

BREDEVORTANUM,

OLim inclytum Canonicorum Regularium S. Augustini de Venerabili Congregatione Windesimensi in Comitatu Zutphaniae Collegium Bredevoert appellatum. Communiter appellari solebat Monasterium B. Mariæ in Nazareth, nunc cum tota sua, in qua situatum est Provincia à Confæderatis Batavis subactum, ac suffocatum manet. Unum ex Documentis Baelhemensibus restat, posterorum memoria dignum, quemdam Joannem Rhoden nomine, professum in Bredevoert, electum esse in Priorem Baelhemensem anno 1507. eumque annis quinque sat laudabiliter præfuisse.

BRIELENSE.

Monasterium hoc propè Brielas in honorem S. Elizabeth in Zelandia pro Canonicis Regularibus S. Augustini sub Congregatione Windesimensi fundatum fuit anno 1406. à pio æque ac strenuo Milite Hugone de Heenoleet; exularæ tamen iisdem in terris Religione Catholica, etiam Collegium istud desolatum fuit. Joannes Buschius in Chronico Windesimensi de illo habet sequentia. Lib. 1. cap. 39. Fol. 169. *Post hæc, prædictum Monasterium Sanctæ Elizabeth Ordinis nostri in Zelandia propè Brielas, à D. Hugone de Heenoleet strenuo Milite, de licentia Domini Frederici Trejctensis Episcopi inchoatum est ædificari. Cùmque idem Dominus Hugo Miles per Nuntios & Literas Testimoniales Capitulo destinatas, ipsum instanter assumi exoptaret, missi sunt ad eum duo Patres de Capitulo, Frater noster Henricus Wilde Prior in Egmsteyn cum socio ad secum gerendam de omnibus correquisitis ad novi Monasterii Ordinis nostri fundationem, quomodo Domus nova Capitulo incorporanda, ducentos ad minus Hollandiæ florenos in certis debeat habere redditibus, & cætera his similia. Qui cuncta sic disposuit, & ita sequenti Capitulo Generali idem Monasterium Capitulo extitit incorporatum anno Domini 1406. in quo frater Joannes de Boefeldia in fonte B. Mariæ per fratrem nostrum Arnoldum Kalker investitus per biennium Prior fuit, Columna Ordinis nostri postmodum in propria domo factus, sed quia Aerem loci illius salsum ferre non prævaluit, in brevi post resignavit.*

BRIXINENSIS.

Taliter hodie nuncupari solita, priùs verò Sabionensis dicta, Cathedralis apud Tirolenses Ecclesia, jure ac titulo Suffraganeatus sub Metropolitanâ Salisburgenfi comprehensa, in pervetusto quodam (cujus integram tenorem pandit Hundius in Metrop. Salisburg. tom. 1. fol. 447.) Diplomate Conradi secundi Romanorum Imperatoris cognomento Salici; ubi Cathedralis Ecclesia Sabionensis expressè nominatur *Monasterium*, atque sub Henrico XLIV. Brixinensium Episcopo loc. citato fol. 447. scribitur, Tota Brixinensis Civitas anno 1134. in cineres fuisse redacta, & quidem cum ea quoque Cathedralis templi parte, quam *Monasterium* vocant; defecerat siquidem ibi vita Regularis antiquitus usurpata, nudo solum denominationis signo seu vestigio post se relicto; qualiter id temporis imò jam antè factum fuisse constat cum pluribus aliis Ecclesiis Cathedralibus per Superiorem Germaniam nostram diffusis. Verùm quod res est, Monasterium hic allegatum notes, ac inde haud colligas, quàm quidd dicas, Brixinensem hanc Ecclesiam juxtà se habuisse peculiare quoddam etiam Monasterium, sicut olim habuit Cathedralis Hipponensis intra septa sua constitutum, in quo vivebant Canonici juxtà Regulam sub Sanctis Apostolis constitutam, non habentes quicquam proprium, de uno solum victitantes penuario, & in uno pariter edentes Refectorio, ut & in uno quoque dormientes Dormitorio, quorum omnium erat Cor unum & anima una in DEO. Accedit insuper, quòd eadem hæc Brixinensis Ecclesia præcis temporibus Regulares etiam aliquot habuerit Episcopos de Canonico Ordine S. Augustini delectos, ut putà S. Hartmannum, Nicolaum Cusanum S. R. E. Cardinalem ex Monasterio Wartenbergensi desumptum, Henricum Ducalis Canonie Berchtoldsgadensis Præpositum, nec non etiam Joannem itidem Regularem Canonicum Berchtoldsgadensem. &c.

Cæterum in Civitate & Diœcesi Brixinensi multa olim fuisse Collegia Canonica Ordinis nostri, vel ex hoc solum conjecturare licet, quòd in Capitulo Provinciali Papiensi unus Visitator pro solis Monasteriis & Ecclesiis Canonicorum Regularium in Episcopatibus Brixinensi & Laudensi fuerit constitutus. Ea verò, quorum nomina, ex Actis dicti Capituli, vel aliis scripturis colliguntur, quoque hætenus adhuc subsistunt, vel aliis Monasteriis unita supersunt, plura recenset Gabriel Pennottus in Historia universali P. 2. c. 25. N. 4. qui & cætera in Urbe Brixinensi Canonicorum Regularium Collegia ibidem describit, quòd benivolum Lectorem remitto.

BRUXELLENSE S. PETRI

Virginum Canonissarum Ordinis S. Augustini in Urbe Bruxellensi Cænobium, Apostolorum Principi sacrum, situ amplum hortisque ac viridariis spatiosum, sub annum Christi 1170. incertum quo præcipue Fundatore conditum, ab Iconoclastis superiore sæculo dirutum, inde restitutum hodie spectatur florentissimum. Antistites sequens enumerat serjes:

- I. Petronella de Mol, quæ vitam mortalem cum immortali commutavit anno 1179.
- II. Walburga Slecuous præfuit annos 41. & vita excessit anno Christi 1220.
- III. Oda vande Meren, sedit ad clavum annos 29. mortuæque est anno 1149.
- IV. Odilia van Dormael, quæ annos unum & quadraginta præfedit & obiit 1290.

Tom. III. Can. Regg. Origines.

Sss

III. Catha-

V. Catharina vander Vooren, quæ diutissimè rexit annos unum & sexaginta, obiitque 1351.

VI. Beatrix Ottengies, undecim annis rebus præstitit & vivere desiit anno 1362.

VII. Elifabeth vander Uliete solis quatuor annis regimen tenuit mortua 1366.

VIII. Catharina Smesmackers præfedit annis quatuordecim, pie defuncta anno 1380.

IX. Elifabetha Comers præfuit annis 19. mortua 1399. Vixit hujus tempore in hoc Cænobio Catharina Rusbrochia, Doctoris Mystici Joannis Rusbrochii soror, magnæ sanctitatis fama celebris, jurata sui corpusculi hostis.

X. Catharina Coolzaert, quæ unum supra quinquaginta annos præfuit mortua 1450.

XI. Margarita Huyoel, rexit annis 22. obiitque 1472. sub hujus regimine obiit anno 1452. soror Elifabeth Ottengies, ad cujus sanctitatem demonstrandam, cum omnia circum undique nix operiret, nunquam ejus sepulchrum operuit, donec super eodem in illius memoriam facellum conderetur.

XII. Judoca Soens octennium solummodo gubernatricem egit, atque anno 1481. decessit.

XIII. Margarita Huyoel, rebus præstitit annis 22. & ad plures abivit anno 1504.

XIV. Maria Huyoel, annis viginti tribus Præpositam egit, extincta anno 1527.

XV. Joanna Huyoel, præstanti probitate mulier, patricio genere Bruxellis nata, cum ad nuptias à parentibus cogeretur, clam sese subducens, seque in hoc Cænobio Numini emancipavit, in eoque religiosissime vivens, præfici meruit, annosque sex solummodo præfuit, mortua anno 1533. cui paulo ante mortem, Deiparam cum SS. Catharina & Barbara fecunt adfuisse, quas singulari semper coluerat devotione.

XVI. Judoca Sconinex, exstruxit novum Refectorium, & Dormitorium insigne cumque 17. præfuisset annis, ex hoc sæculo migravit anno Christi 1550.

XVII. Elifabeth Huyoel. Hæc dira à Catholicorum exagitata persecutione, Monasterium suum ad triennium cum omnibus suis deserere coacta fuit, præfuit annis 37. mortua anno 1587. 10. Jan. sepulta in Elifabeth Montis Sion, cum sui Cænobii Ecclesia ab Hæreticis eversa esset. Vixit sub eadem Gudila vanden Bosche quæ cum nocte SS. Nativit. Christi moreretur, monuit sorores, quo loco horti flores ad se in tumulo honorandam reperirent, inter nives maximam florum copiam repererunt, & sacrum corpusculum honorarunt.

XVIII. Catharina vander Zypen obiit anno 1603. cum sacram familiam annis 17. rexisset. Ecclesiam à fundamentis extruxit. Jubilaria jam fuit Religiosa cum eligere tur, eodemque tempore septem sub se Jubilarias habuit.

XIX. Margarita van Bertem annis 8. præfuit, & ut melius DEO vacaret, in strictioris observantiae Monasterium migravit.

XX. Clementia vander Strepen, dono lachrymarum insignis, quibus & viventes & mortuos juvisse memoratur, præfuit annis 21. & mortua est anno 1632.

XXI. Barbara vanden Zanden, in se parca, in egenos larga, triennium præfuit & obiit 1635.

XXII. Joanna vander Strepen, quæ & seipsa, & egregiis structionibus Cænobium egregie exornavit.

SS. RELIQUIARUM CATALOGUS.

De Cruce Domini nostri.

De lapide super quem Christus sudavit aquam & sanguinem.

De S. Joanne Bapt.

De S. Petro Apostolo insignis portio.

De S. Thoma Apostolo de cujus corpore etiam pars major hæc asservari creditur.

De S. Stephano Protomartyre.

De S. Lamberto Episc. Mart.

De S. Sebastiano Mart.

De S. Cevone Mart.

De S. Arnolde.

De S. Catharina Virg. & Mart.

De SS. Virg. Mart. Barbara, Lucia, Agatha, Margaritha, &c.

BUCHAUGIENSE.

SÆcularium hodiè Canonissarum Collegium Ecclesiasticis (qui in Circulo Suevico principali dignitate refulgent) Statibus consociatum, intra limites Diœcesis Constantiensis existentiam suam habet in Superiori Sueviâ ad lacum plumarium seu *Federsee* cognominatum & principalis (ut diximus) Parthenæi hujus primaria Fundatrix inclita fuisse nominatur Hildebrandi Ducis Suevorum Filia, eaque S. Hildegardis Reginae Germana Soror

Soror S. Adelindis (cujus certam Vitæ historiam prolixè satis descriptam exhibet Mathæus Raderus Soc. Jesu Presbyter in Bavaria sancta Volum. 2. fol. M. 122.) quæ in memoriam Mariti Ottonis Comitis de Kesselburg, haud procul eo loco in pugnâ, contra Hungaros commissa, cum tribus filiis trucidati, in honorem SS. Cornelii & Cypriani MM. PP. largissimè fundavit Religiosum Parthenæum istud nobilissimis Domicellis sacram Regulam Canonico-Augustinianam Professis, quibus & semetipsam solenni Professione aggregavit, locumque primæ Abbatissæ cum eximia sanctitatis famâ, ad mortem usque, quam quotannis solenni Ecclesiastico Officiò colunt Buchovienses Canonissæ 28. Augusti, sustinuit, & sic quidem testantibus Martino Crusio in Annalibus Sueviæ lib. 2. part. 1. cap. 8. & Casparo Bruschio de Monast. German. cent. 1. fol. 18. quod factum est anno Christi 756. Ex quo verò Religiosum Claustrum istud post aliquod tempus casuali incendio devastatum atque in merissimos cineres redactum est, alterum illius Restauratorem lubens sese stitit Ludovicus cognomento Pius, Caroli Magni Filius, Germanorum Rex; & sic quidem sub annum 821. à quo tempore usque in præsens locum incolunt Perillustres Virgines Natalium splendore conspicuæ, atque istæ ab omni Regulari Professione liberæ & exemptæ.

BURCFELDENSE.

Aliàs ab Incolis terræ communiter suo nomine S. *Michaëlis* nuncupari solitum, utpotè Sanctissimo Archistratego huic, seu summo totius Militiæ Cœlestis Principi sacratum, dicatum, ac dedicatum, Ordinis Canonico-Augustiniani Collegium infra limites Diœcesis Constantiensis in Superioribus Alemanniæ partibus præpriori perdurante sæculo prope Rottwilam, Imperiale oppidum ad fluenta Nicari strictissimâ Religione omninò præcipuum, etsi de primævâ origine suâ haud ampliùs lugetur inquirendum, eò nempe quòd execranda temporum malitia, tum scelesti Novatorum in res & possessiones sacras avaritia totum Venerabilis quondam Cænobii hujus statum in tantum absumpsit, ut tum fundò, tum cunctis censibus, redditibus illius ad manus heterodoxorum pertractis & direptis tota temporis seu ultimioris ætatis nostræ prosteritas præter inane nomen *Burcfeldense* sciat, habeátque omninò nihil.

BURIENSE.

Aliter antiquitus suo nomine dictum apud populos Aquilonares sub limite Archi-Diœcesis Bremensis Clericorum Collegium, & quidem primævâ origine suâ pervetustissimum, utpote jam ante tempora Sergii Papæ Tertii (qui Summum Ecclesiæ Romanæ Pontificatum ab anno 907. usque 910. tenuit) auctore non notato fundatum, primùm Canonicis Regularibus Augustinianis (uti constans traditio habet) fuit additum, & in eodem hoc Claustro, dum adhuc inibi Regularis observantia floruit, quandoque etiam S. Aldebrandus Bremensis Episcopus (ab Alberto Kranzio in Metropoli Saxonix lib. 4. cap. 27. oppidò laudatus) Inquilinis Canonicis non nunquam vel ad dies aliquot lætissimè in Domino convixit, idem demùm anno 1043. mense Aprili morte temporali ad syderea Regna vocatus, ipsum verò Buriense Collegium istud (pessimò aliorum exemplò) secundùm omnem priorem statum Regularem merissimè defecit.

BURONENSE.

Seu temporibus nostris communiter *Beurense* & *Beyrense* nuncupari solitum, nobile quondam Canonicorum Regularium Collegium de Diœcesi Constantiensi in Superiori Suevia ad ripam Danubii, in communi fundo & territorio Imperii peramæno loco, eoque variarum recreationum delectamine satis commodo situatum, observantia regulari hodiè efflorescit; siquidem vallis hïc est duobus cincta montibus, quos inter ab Occidente Ister proluit, & placidè per arva amænissima tractus, sed & ab uno ad alterum montem rejectus vallem intercipit, ut ulteriorem in planitie semitam intercludat.

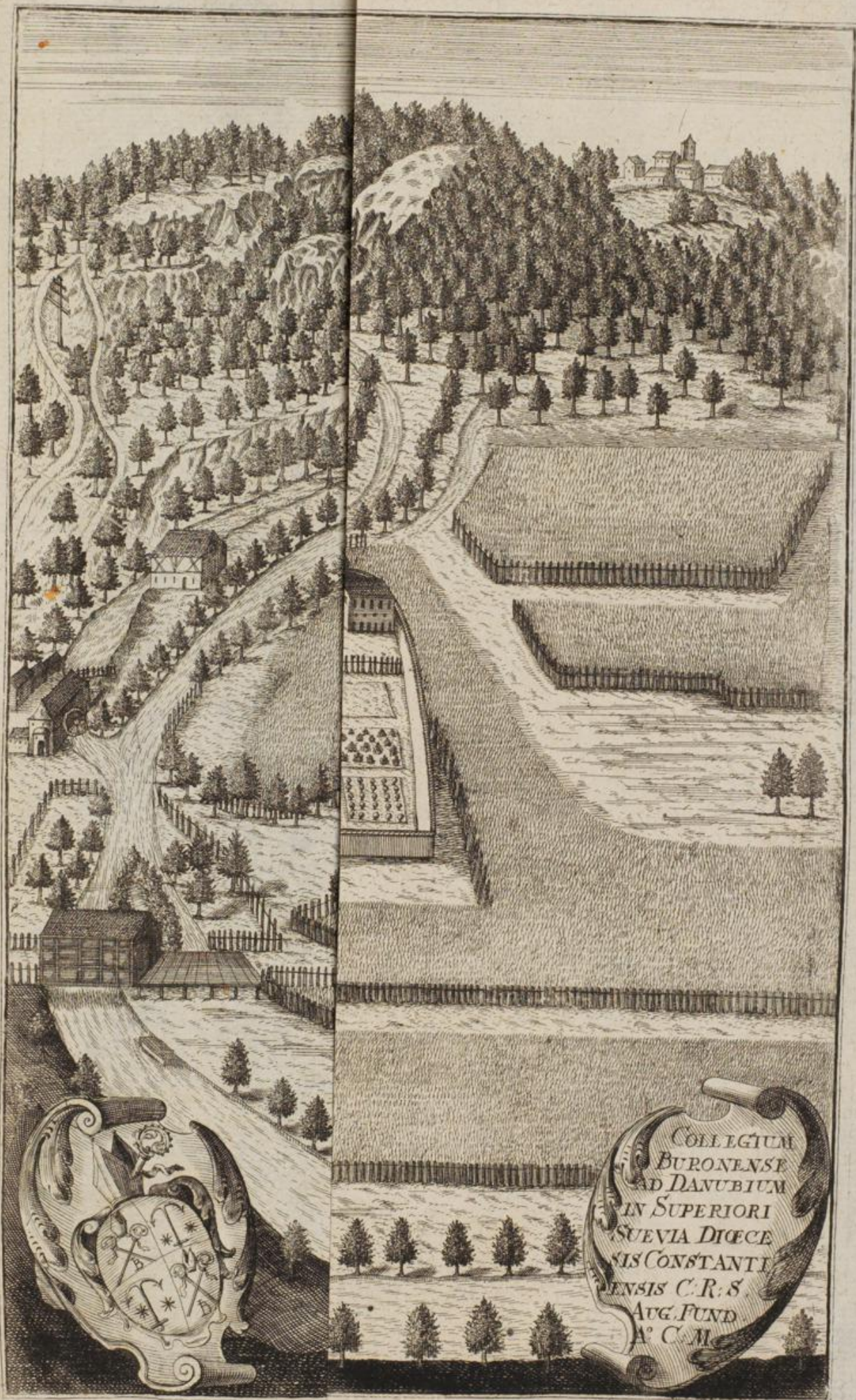
Isthic igitur loci seu in amænissima valle Buronensi modò dicta currente anno sæculari videlicet post Partum Virginis Millesimo Nobilis quidam Dynasta, seu potius Alemanniæ Dux suo nomine Peregrinus, idem ab Honorio Papa Secundo *Vir illustris* atque etiam Nobilis in tabulis appellatus, congenito more suo Venationi deditissimus prima atque secunda vice in bicornem raræ magnitudinis cervum fortè incidit, scintillantes faculas in supremis cornuum furculis seu acuminibus gestantem, quod factum est eo ipso in fundo, cui hodiè Buronensis, seu Beyrensis, de qua hïc agimus, Canonica Regularis inædificata pèrstat, qua eadem memorata fera paulo post ex oculis Peregrini antedicti subducta, simul ac Ministris ac famulis hinc inde dilapsis, à sonipede suo in terram cadens dul-

cissimo cordis gaudio spectabili forma coruscant, eamque supra radiantem contuitus est Deiparam Virginem quasi blandiusculè monentem de Monasterio quodam Viris Religiosis isthuc inædificando; quod proin brevi stetit mole sua perfectum & absolutum. Ad hoc igitur Buronense Claustrum magnificis donis & amplissimis possessionibus uberrimè dotatum ac locupletatum, prædicto anno Salutis Humanæ Millefimò lætantes inducti fuerunt Religiosi Canonici ex vicino (de quo jam supra) Monasterio Beyrensi deducti; Ipse etiam Peregrinus novam hujuscemodi foundationem suam) communi more priscais sæculis visitato) ad Altare S. Petri Romæ in Allodium proprium devotus obtulit; unde, ubi tam pia oblatio grata fuit, Summi Pontifices novam Buronensem Ecclesiam istam in specialem Sedis Apostolicæ protectionem clementissimè receptam plurimis gratiis ac privilegiis munierunt; Imperatores & alii quoque Magnates plurimi ex summâ & immediatâ, qua pollebant, Majestate seu potestate & autoritate sua idem præstiterunt. Successu temporis variarum donationum seu foundationum titulis Matrîci Ecclesiæ Buronensi hinc indè factis, additæ fuerunt minores quædam rurales Parochiæ numero decem, atque istæ omnes pleno (uti vocant) jure subditæ & incorporatæ; de quibus numero quinque præ reliquis admodum vicinæ secundum antiqua jura hodieum integerrimè subsistunt & administrantur per Religiosos Vicarios statis diebus ac temporibus eò excurrentes; Non item reliquæ quinque Parochiæ jam ab anno 1636. (quo currente pestifera lues hujuscemodi Provisores Religiosos ad unum omnes sustulit) Curionibus sæcularibus demandatæ. Porro haud minimum laudis & decoris congruentem Vetustissimo huic Collegio materiam offert, quod in omnibus suis Paræciis antè dictis superiori ætate ceu iniquissimis accrescentium undique hæresum temporibus, Religiosi Canonici curis Pastoralibus expositi, verbo & exemplo suo tot animas ab interitu salvas redemerint seu conservarint incolumnes, cum tamen loca quædam & quidem proximè confinia execrando variarum hæresum veneno fuerint intoxicata. Cæterum sæpè fata Canonici hæc à tempore primæ foundationis suæ usque ad initium sæculi decimi sexti seu annum 1501. continuò Præpositos haud habuit alios, nisi liberos & ingenuos seu claris natalibus exortos; & sic quidem constat ex monumentis domesticis bello Suecico residuis, licet admodum paucis, siquidem efferatissimo illo perdurante Martiali disturbio tabularia, & quidem etiam principaliora cum litteris & scripturis, imò & toto quoque Archivio devenerunt in manus hostium, cumque insidiosè nimium deprædantium militum insaniam propemodum cuncta fædè diripiissent, inque præterfluentem Danubium furiosè projecissent, quam plura ex illis pessimè fuerunt mutilata, & miserimè deperdita; de quibus tamen vel perpauca solum per preces & pecunias ægrè servata, & liberata hodieum restant, quæ manifestè docent Buronensem Canoniam hanc antiquitus Regulares Canonicos Religiosos Domicellos non habuisse alios, nisi sanguine claros, seu isthuc loci constitisse merissimum Nobilium Personarum Collegium, vulgò *ein Frey Adeliches Stüfft.*

Syllabum Abbatum vide in Suevia Ecclesiastica. Usus Insignium Pontificalium anno 1678. clementissimè concessit tum regnanti Præposito ex causis in sequenti Bulla expressis Innocentius X. P. M.

In Nomine Domini, Amen!

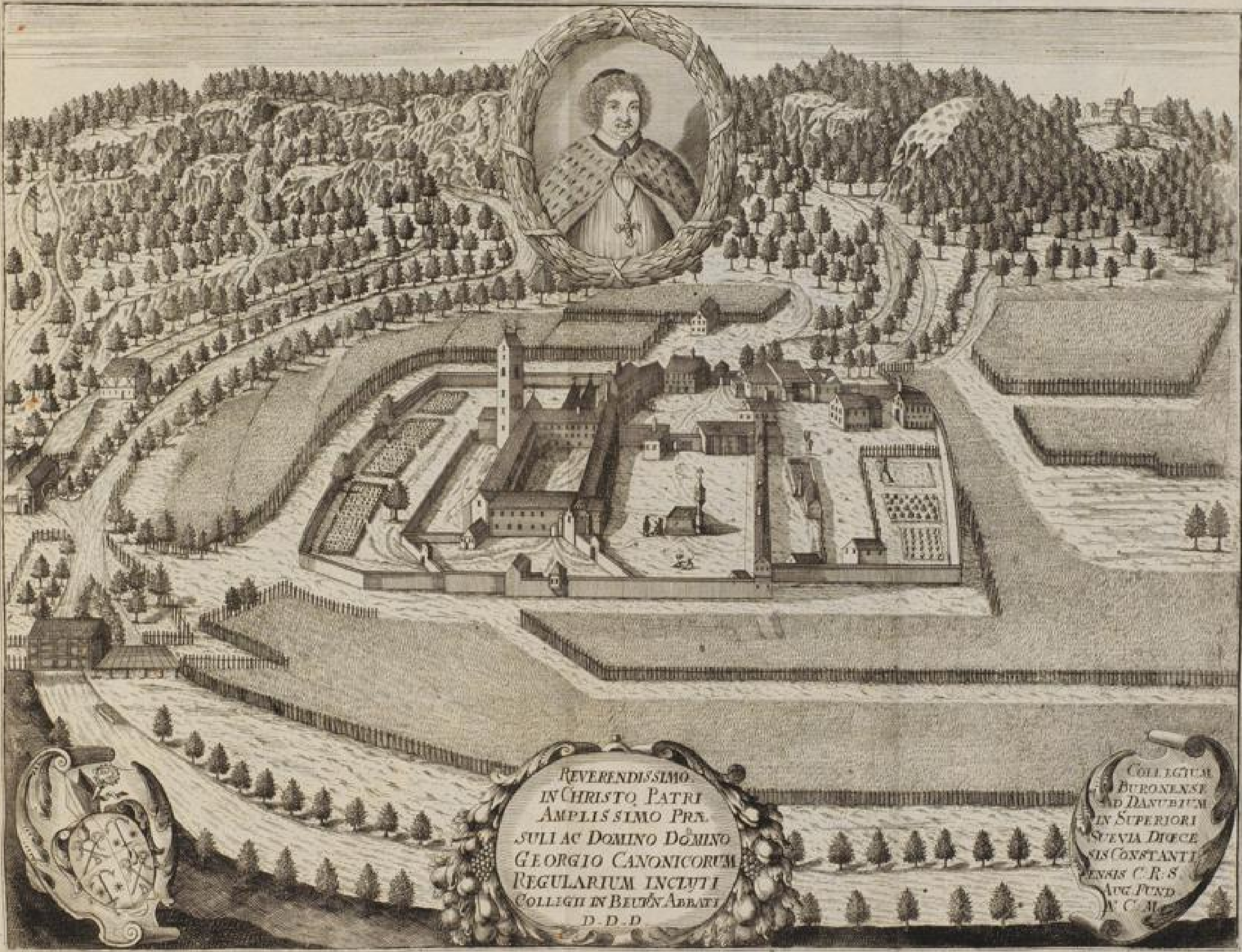
” INNOCENTIUS, Episcopus, Servus Servorum DEI ad perpetuam rei memoriam.
 ” In Apostolicæ Dignitatis folio, & potestatis plenitudine, summa Redemptoris nostri
 ” clementia, meritis licet imparibus constituti, ad ea libenter intendimus, per quæ provi-
 ” sionis nostræ auspiciis Monasteria Insignia, eorumque Abbates, eis pro tempore præ-
 ” sidentes, majoribus semper Honorum, & Dignitatum prærogativis extolli, & deco-
 ” rari valeant. Sane pro parte Dilecti Filii, moderni Præpositi, seu Abbatis Monasterii
 ” Beurenensis, Ordinis Sancti Augustini Cann. Regg. Constantiensis Diœcesis, Provinciæ
 ” Moguntinæ, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod, cum dictum Monaste-
 ” rium ab octo fere sæculis erectum, & institutum, & non mediocri Religiosorum, in eo
 ” degentium numero, vita exemplari, & Regularis Disciplinæ inibi observantia admo-
 ” dum insigne existat, & tam dictus Modernus, quam, qui pro tempore fuerunt, dicti
 ” Monasterii Præpositi, seu Abbates, ab eo quasi tempore, omnibus Pontificalibus, Pa-
 ” storali scilicet, & Baculo, nec non reliquis aliis Insigniis, sola duntaxat Mytra ex-
 ” cepta, gaudeat, & respectivè gavisi sint, & tempore existenti dicti Monasterii Præposito,
 ” seu Abbati plures Parochiales Ecclesiæ subjectæ sint, & existant, Monasterii verò
 ” præfati Bona, & Redditi in hæreticorum terris, præsertim Ducatu Wirtenbergico,
 ” consistant, proindèque de necessitate Præpositi, seu Abbates præfati, seu pro ejus di-
 ” cti Monasterii Religiosi, inter eosdem hæreticos continuo versari cogantur, &, si di-
 ” cto Moderno Præposito, seu Abbati, ejusque in dicto Monasterio successoribus usus
 ” Mytræ concederetur maximè, quod in præfati Monasterii viciniis, ad integrum unius
 ” diei spatium itineris, nullum Virorum Monasterium reperiatur, in quo Pontificalia exer-
 ” , cean-

COLLEGIUM
BURONENSE
AD DANUBIUM
IN SUPERIORI
SUEVIA DIOECE
SIS CONSTANTI
ENSIS C. R. S.
AUG. FUND
A. C. M.

H. Franck. sculp.

ESTIVARIA

REVERENDISSIMO
 IN CHRISTO PATRI
 AMPLISSIMO PRÆ
 SULLAC DOMINO DOMINO
 GEORGIO CANONICORUM
 REGULARIUM INCLITI
 COLLIGII IN BEUTEN ABBATI
 D. D. D.

COLLIGIUM
 BEURONENSE
 AD DANUBIUM
 IN SUPERIORI
 SUEVIA DIOCE
 SIS CONSTANTI
 ENSIS C. R. S.
 AUG. PUND.
 M. C. M.

„ ceantur, sanè decori, & majori Authoritati ejusdem Monasterii, non solum plurimum
 „ consuleretur, sed exinde fidelium cultus, & pietas non modicum suscipere incremen-
 „ tum. Quare pro parte dicti Moderni Præpositi, seu ~~ADDAUS~~ Monasterii hujusmodi,
 „ Nobis humiliter fuit supplicatum, quatenus ei in præmissis opportunè providere de be-
 „ nignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Monasteriorum, aliorumque loco-
 „ rum Ecclesiasticorum, & Præpositorum, seu Abbatum, illis præsentium decorem, &
 „ venustatem summopere exoptamus, Ipsumque Modernum Præpositum, seu Abbatem,
 „ specialis gratiæ favore prosequi volentes, & à quibusvis suspensionis, excommunica-
 „ tionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pænis, à Jure, vel
 „ homine, quavis occasione latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad affectum
 „ præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore cen-
 „ sentes hujusmodi supplicationibus inclinati, ex voto Congregationis Venerabilium
 „ Fratrum Nostrorum, S. R. E. Cardinalium, super Ritibus Ecclesiæ Præpositorum, Mo-
 „ derno Præposito, seu Abbati, Ejusque in dicto Monasterio successoribus, Præposi-
 „ tis, seu Abbatibus pro tempore futuris, ut Mytra, aliisque Pontificalibus Insigniis ce-
 „ lebrare contigerit, Benedictionem solennem post Missarum, Matutinorum, Vesperarum,
 „ & aliorum Officiorum celebrationem supra populum inibi interessentem, dummodo
 „ aliquis Antistes, seu Sedis Apostolicæ Legatus ibidem præsens non sit, etsi præsens fue-
 „ rit, ejus ad hoc accedat assensus: nec non quoscunque Calices, Patenas, Cruces, Ve-
 „ stes, Capsulas, aliæque Ornamenta, & indumenta Ecclesiastica, nec non mappas,
 „ Imagines, vasa, Thuribula, Tabernacula, etiam, in quibus summum Eucharistiæ Sa-
 „ cramentum conservatur, & Reliquiæ asservantur, benedicere, & consecrare, nec
 „ non Ecclesias, & Cæmeteria, aliæque Loca sacra, dicto Monasterio subjecta, sangui-
 „ nis, vel seminis effusione, vel alias quomodolibet polluta, per aquæ, prius per ali-
 „ quem Catholicum Antistitem, gratiam, & Communionem Sedis Apostolicæ habentem,
 „ ut moris est, benedictæ aspersionem, & aliis solitis solemnitatibus, & ceremoniis debite
 „ servatis, reconciliare liberè, & licitè valeat, de consensu Ordinarii, Apostolica Autho-
 „ ritate, earundem tenore præsentium, de speciali gratia concedimus, & indulgemus,
 „ decernentes, eos super præmissis, & illorum occasione à quoquam directè, vel indi-
 „ rectè, quovis quæsito colore, aut ingenio, molestari, perturbari, vel inquietari nul-
 „ latenus unquam, quavis autoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari,
 „ non obstantibus constitutionibus, vel Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinibus, & Mona-
 „ sterii præsentis, etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia
 „ roboratis, statutis, & Consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo
 „ omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ Absolutionis, Concessionis, Indulti,
 „ Decreti, Voluntatis infringere, vel eis ausu temerario contraire; si quis autem hoc at-
 „ tentare præsumperit, indignationem omnipotentis DEI, & B. Petri, & Pauli, Apo-
 „ stolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem an-
 „ no Incarnationis Dominicæ MDCLXXXVII. pridie Nonas Maji Pontificatus nostri
 „ anno XI. „

BUTHINENSE,

Alias etiam *Beuthinense* dictum, antiquitus Regulare Canonice Augustinianorum Collegium in principali Silesiæ Ducatu Gloggovienfi sub limite Diœcesis Uratislaviensis constitutum, mox ab initio primæ foundationis suæ videlicet ab anno 1237. alii cuidam unius ejusdemque Regionis & Ordinis Monasterio seu Abbatia & quidem Saganensi pleno jure subditum evasit, atque istud ipsum feliciter auspiciatus est Princeps Terræ, qui pro tempore fuit Illustrissimus Silesiæ Dux Henricus, cognomento *Barbatus*, & S. Hedwigis (cujus festum in Ecclesiâ Romanâ celebratur die 17. Octobris, & fuccinctam ejusdem sanctissimæ Matronæ vitæ historiam dedit Mathæus Raderus Soc. JESU in Bavaria sancta volum: 1. fol. 149.) Maritus, & sic quidem ille ipse, ut nimirum isthic loci sæpius venerationem exercere solitus, pro Officio divino commodius auscultandò propriam quandam, ut puta *Buthinensem* istam inædificare sibi constituit Ecclesiam, prout fusiùs explanant Litteræ ab ipsomet altéfato Domino Fundatore clementissimè impertitæ, quæ inter alia sic habent. *Addidimus præterea sæpè dictæ Domui (Buthinensi) quendam locum, qui dicitur Mochel situm in Castellano Buthinensi cum omnibus suis attinentiis &c.* & novum Claustrale Domicilium istud emerfit, à Clericis Augustinianis constanter inhabitatum. Verùm labentibus annis isthic loci mutatus est (eheu! color optimus, siquidem durante sæculo decimo sexto, & quidem sub annum gratiæ 1564. scelestissimâ nimirum Anabaptistarum vefaniâ in partibus Silesiæ immanissimè grassante, ad bona Matricis Ecclesiæ Saganensis utcunque salvanda Buthinensis Præpositura ista cum queisvis attinentiis suis ad alios, & quidem manus sæculares fuit divendita, plenum quidem in id consensum præbente Eminentissimo N. Nuntio Apostolico, prorsus tamen invito, & mordicus contradicente loci Ordinario seu Uratislaviensi Episcopo.

BUXHEIMENSE.

Peregrinum simul ac pulcherrimum ætate nostrâ sacræ familia Carthusianæ Domicilium sub districtu Diocesis Augustanæ, haud procul Memminga oppido Imperiali in Superi Sueviâ conspicuum; cujus isthic specialis ratio videtur habenda; ne videlicet ii, qui fortè in Wigulei Hundii Metropolim Salisburgensem casualiter incidunt, atque ibi seu Buxhemii primùm Canonicos sæculares substituisse, atque istis primùm Ascetas Carthusianos suo tempore successisse legunt, cum citato Hundio Tom. 2. fol. 280. pariter sinistrè sentiant; sic enim ille loco citato refert: *Buxheim Clericorum secularium (Collegium) subinde verò Canonicorum Regularium, quales tamen, nempe posteriores isti, Buxheimium nunquam intrarunt.*

BUXTEHUDANUM.

Percelebres quondam hujus nominis apud Aquilonares populos in Diocesi Verdensi constitit Parthenæum Canonico - Augustinianum, hoc tamen jam pridem videlicet sub decursu sæculi decimi sexti, mutata antiqua Religione terræ hujus penitus extinctum; de quo eodem hoc jam antiquato (ut diximus) sacrarum Virginum Cænobio sub Politicâ Jurisdictione Regis Suecorum detento Kranzius in suâ Metropoli Saxoniae lib. 8. cap. 36. verba faciens profert sequentia: *Novum oppidum juxta Monasterium Buxtehude, quod à Monasterio nomen sortiretur, communiuit (Giselbertus Bremensis Archi-Episcopus Præful dignissimus loco citato meritissimè laudatus) quod bodiè visitur magis olim quam nunc floruisse, præjudicium inde Monasterio natum interventu Episcopi Verdensis (fuit is Conradus è Duce Brunswicensi Summus Ecclesiæ Verdensis Pastor numerò tricesimus quartus anno 1395. die 15. Octobris terrestrem mortalitatem exutus) magnificè compensavit datis pecuniis ac literis de novo collatis super omni jure Monasterii &c. Item infra lib. 12. cap. 26. Conducti à Magno Duce (Inferioris Saxoniae) appetente brumâ circa festum S. Elisabethæ venere Aldenburg, nonnulli se in urbis stipendio exhibere, contempti sunt. Ex Aldenburg transmissio Visurgo constituerunt Bremensem ditionem invadere hostilem, sed erant excubiæ in altera ripa, simul & tempestas, & cum nive frigora prohibere transitum, retrò tulere pedem, & per angulum Urbis Verdensis permittente Episcopo Hildesimensi, eodè Administatore Verdensi, quod alienam causam nollet facere suam, quòdque sciret manum multorum Principum esse cum illis: accessit quoque, quod non sensit aliunde promissam opem. Igitur partè incolumitate suorum ire permisit. Illi propinquarunt oppidis Stadio atque Buxtehude. Virgines Moniales desertis Monasteriis profugerunt in oppida. Experti sunt ibidem famem incredibiliter hominum quatuor millia & supra, quod arida Regio vix nutrit suos habitatores. Expectarunt glaciem rigescentem ut omniquaque accedentes oppugnarent oppida. Non hoc illis præstitit Reçtor Naturæ Deus. Ita alternabat aura per biduum ac triduum, ut diu quod velent, non possent. Duxere dein per Tzenennam & mediam Diocesi in Hadeleriam. Animadversum est, prædia Ministerialium mansisse incolumia, sola quæ Ecclesiæ & Monasteriorum erant, subruabantur. Ipsa in quibus per brumam delituere, Monasteria, in discessu conflagrare cæperunt: incertum an igne injecto, vel ex ipsa negligentia. Hoc certum est, Cives Buxtehudenses vicinis Monasteriis injecisse manum, ut conflagrarent. Tanto erant perfidi odio in sancta loca, quod dicerent, oppido præjudicare Monasteria, siam revera oppidum Monasteriis præjudicet, quorum vetus sine controversia prius erat oppido &c.*

BUZONIENSE

Monasterium Canoniorum Regularium in partibus Aquilonaribus, apud Wandalos quingentis abhinc circiter annis fundatum & institutum. Novum autem à fundamentis istud construxit S. Vicelinus Aldenburgensis Episcopus & Wandalorum Apostolus, & ipse Canonicus Regularis, idem in descriptione Canonie Falderensis amplius memorandus, qui novo huic Buzoniensi Collegio præfecit Venerabilem Dei Sacerdotem Brunonem ex Religioso Cætu Falderensi desumptum. Claruit tum inter primos Ascetas Buzonienses Helmodus, qui (uti refert Possévinus in Apparatu sacro Tom. 1. fol. 721.) gentis Scavicæ seu Henetæ ad littus maris Baltici propè Lubecam, & in ditione Ducum Megalopoliensium inhabitantis, conversionis historiam ad fidem Christianam enarrat, imò & amplius videlicet à Caroli Magni bellis, quibus etiam in Saxoniam Christi Religio promota & propagata est usque ad Friderici Barbarosæ tempora, & ad annum gratiæ 1168. pervenit, quo & vivebat.

FINIS.

INDEX.